

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

25 నయాపానలు
18-3-59.

ఆంధ్రసాహిత్యవారపత్రిక

నా ట్యగ్తే

—చిత్రం: ఎమ్. ధనం, మద్రాసు.

ఆమె సౌందర్యవతి....

ఆమె పౌండ్స్ ను ఉపయోగిస్తుంది

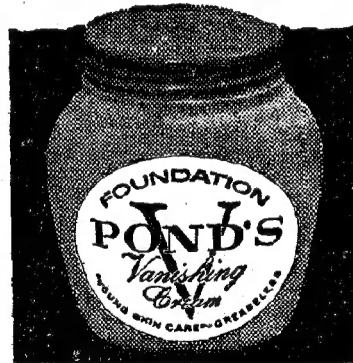

మీ ముఖమును మృదువుగా మరియు మనోహరముగా ఉంచుకొనుటకు

పౌండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమును వాడండి

శరీరము మరియు ముఖములను పౌండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీము చర్మమునకు రక్షణనిచ్చి దానిని చక్కగా మరియు మనోహరముగా ఉంచుతుంది. అది జిగురుగా ఉండదు మరియు రాసుకొన్న మరుక్షణములోనే కనపడకుండాపోతుంది. పౌండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమును పొడరు అడ్డుకొనే ముందు వాడితే పొడరును గంటలరరది అంటుకొని ఉండేలా ఉంచుతుంది.

చర్మమును కృత్రవరచే క్రీమ్ ప్రతి లాతి మీ ముఖమునకు పౌండ్స్ కోల్డ్ క్రీమును ఉద్ది రాసుకోండి. అది చర్మమును కృత్రవరుస్తుంది మరియు మీ లావణ్యమును కాపాడుతుంది.

రీస్-ట్రా-పౌండ్స్ ఇన్ కార్పొరేషన్ (మరిమిలమైన వాడ్యకకో యు.ఎస్.ఎ.లో స్థాపించబడినది)

ఆంధ్ర సచిత్రవారపత్రిక

పంపత్వర చండా
రూ. 13—0—0
విడివత్రిక 25 వ.పై

Founder: K. NAGESWARA RAO

విలంబ పాల్గొని శుద్ధ అప్రమి ఋ వారం

పంపుటము 58
పంచిక 25
18-3-59

వి ప యా ను క్ర మ జీ క

ముఖచిత్రం :

గీతాపిక్వర్సవారి 'ఋష్యకృంగారా'
రాజసు.లో చ న

విశాఖపట్నం విశేషాలు—“కాశ్యప”	—	8
న్యూఢిల్లీ లేఖ—శ్రీ కృష్ణ	—	6
తారుమారు—శ్రీరంగం నారాయణబాబు	—	8
కుక్క తెచ్చిన తగవు—వనంతరావు రామకృష్ణరావు	—	12
వివాదగీతం—ఐ. హేమలత	—	14
జీవనలీల (నీరియల్)—మద్దిపట్ల సూరి	—	17
జీవితాన్వేషణ—ప. గోపీచంద్	—	20
రెండుదృశ్యాలు—ఎస్. ఎస్. ప్రసూన	—	24
మహాభారతం—	—	27
సుందరం—గంధం యాజ్ఞవల్క్యశర్మ	—	30
చుక్కాని—వి. ఎస్. అవధాని	—	32
నక్షత్రఫలితాలు—బి. నరసింగరావు	—	37
బాలసాహితీ—క్రొత్తవల్లి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి	—	40
చేప - పాప—ఎం. యస్. మెంకటేశ్వరరావు	—	41
కాకుల మొర—చెరుకూరి గురవయ్యనాయుడు	—	43
నమర్పణ (నీరియల్) కందుకూరి లింగరాజు	—	45
పనితాలోకం—త్రిపురనేని కమలేశ్వరి	—	48
పనితానాణి—	—	48
సినిమా—	—	55

విశాఖపట్నం విశేషాలు

ప్రెరితుకాకన్నా, పోలీసులకన్నా విశాఖపట్నంలో రిక్తాలాగే హారీలు బలవంతులంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ సమృద్ధిపాతమవును. దీనికి ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. చాలా తోటలో-చట్టంలో తిరిగి కిటి బస్సును అటకొయించి-మొన్న ఆపివేశారు. కారణం ఏమిటంటే-సిటీ బస్సులు వచ్చాక-చాలామంది రిక్తాలు ఎక్కటం లేదుట. వారి రాబడి తగ్గిపోయిందట. పాపం క్రొత్తగా ఈ ఊరికి ట్రాన్స్ ఫర్ అయివచ్చిన సబిన్ స్పెక్టరు-బహుశా రిక్తావాళ్ళ బలం తెలియక-బహుశా ప్రళయంమీద ఆ బస్సును రిక్తావాళ్ళు బ్రదలు కొట్టకుండా కాపాడి బస్సునూ, బస్సు డ్రైవరునూ-అందులో ప్యాసింజరులనూ రక్షించారు. ఈ విషయం బహుశా పై అధికారులకు తెలిసి వుండదు. తెలిసే ఆయన్ని కోప్పడివుండేవారు.

ఒక పోలీసు కానిస్టేబులు చెప్పాడు ఈ క్రింది విషయం. ఇంకో పోలీసు కానిస్టేబులు వుండేవాడుట. క్రొత్తగా వచ్చాడుట. ఈ ఊరి రిక్తావాళ్ళ బలం తెలియక-వాళ్ళని రైసెన్సులు అడగడం-బళ్ళ రైసెన్సులు అడగడం చేస్తూవుండేవాడుట. ఒకసాడు మెలిగా స్నేహితులగా కొందరు రిక్తావాళ్ళు నటించి-ఆ కానిస్టేబులూ తాము కలిసి-త్రాగి-తాము తప్పకుని-త్రాగని పోలీసు కానిస్టేబుళ్ళచేత-నూచ రెండంటు గారికి-ఫోన్ చేయించారుట.

చాక్లెట్ గార పోలీసు త్రాగి వున్నాడని సరిగ్గా చెబారు. పోలీసును ఉద్యోగంలోంచి బరరఫ్ చేశారు పెద్ద అధికారులు.

బహుశా అప్పటినుంచీ ఈ ఊరు పోలీసులకు రిక్తావాళ్ళంటే భయం మొదలైంది.

కొన్ని వందల రైసెన్సులతో రిక్తాలున్నాయి. వాటిని త్రొక్కటానికి రైసెన్సులలేని రిక్తావాళ్ళు కొన్ని వందల వున్నారు. పోలీసులు వాళ్ళతోరికే వళ్ళరు.

* * * *

కేంద్ర రైల్వే ఉద్యోగులు - రైలు ప్రయాణీకులకు సహాయం చేస్తామనే ఉద్దేశ్యంతో కాబోలే వారైన స్టేషనుకు ఓ ఫర్లాంగు దూరంలో రిక్తాలకు వాడి నిర్మించారు. ప్రయాణీకులను ఆ వాడిలో దింపేస్తారు. అక్కడనుంచి క్రీ. రై. వా సరే - ఇద్దరు ముగ్గురు పిల్లలతో ప్రయాణం చేస్తూన్న రైలు రైవా సరే-రైసెన్సు హారీలతో కలిగి నమస్కారములు చేసి, ఫర్లాంగు స్టేషనులోకి - రైసెన్సు హారీలు చెప్పినంత ఇచ్చి - ప్లాటు ఫోటం మీదకి వెళ్ళారి. ఇది రైలు ఎక్కి వెళ్ళేవారి ఉదంతము. దిగేవారి నంగరి చెప్పండి. రైసెన్సు హారీ సరిగ్గా గేటు ఇవరలకి తెచ్చి

అకాశవాణి థియేటర్ కేంద్రం ఫిబ్రవరి 28న జరిగిన సంగీతకార్యక్రమం సందర్భంలో ప్రసారంచేసిన "మౌళికాన్ని మిత్ర" నాటకంలోని ఒక దృశ్యం. వృత్తి సంగీతరూపంలో ఈ నాటకాన్ని ప్రముఖ నృత్యానికి పాతాళాయి, ఆమె వ్యవస్థాపకం 'దర్పణ' చదుర్చివారు.

★ విశాఖ పట్నం విశేషాలు ★

వడేపాడు సామాను—అక్కడనుంచి రిక్తా దొడ్డిదగ్గరకు వెలి రిక్తా ఎక్కటం బ్రహ్మకపాలం వెలి సంతపని. ముఖ్యంగా మధ్యతరగతి ప్రజలకు - ఇక్కడ రిక్తాలు తప్ప - మరేబట్టి అందుబాటులో వుండవు.

అయితే మోటారు కారులు వున్నవారు - సరిగ్గా గేటుచాకా బిల్లు వచ్చును. సామ్యవాదం ఇలా రూపొందు తోంది.

ఇదివరలో పోలీసింజరు ఎటువంటి కస్తూరి వడకండా వుండేందుకు - రైల్వే పోలీసు - బట్టా రిక్తాలు వుండే ప్రదేశంతో వుండేవారు.

బహుశా రిక్తావార్త భయంకరం కొంతకాలంనుంచి రైల్వే పోలీసు అధికారులు పోలీసులను వుంచటం మానేశారు.

* * * * *

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మంత్రులకి గొప్ప ఆస్పత్రి ఈ ఊళ్లోవుంది. అక్కడికి రోగులూ, వారి బంధువులూ వెళ్తే— గేటు దగ్గర నుంచే చేతులుచాచటం - ప్రారంభ మవుతుంది. ఆ పైన అడుగు అడుగునా - ఈ చేతులు చాచటం కనపడుతూనే వుంటుంది. ఇది ఆటై బాధ నివించదు.

కేంద్ర చికిత్స జరిగినతరువాత మర్న వదల కుండానే - రోగి చికిత్సాంశి లేరుకుంటాడా (లేక లేరుకుంటుందా) అనే భయంతో రోగిచుట్టూ వున్న బంధువులను జలగల తాగునీటి పీల్చి వేసేందుకు—అక్కడ చేతులుచాచటం వెలిగిన అందరికీ అనుభవమే.

ఒక డాక్టరుగారితో చెప్పితే “నా భార్యకు కేంద్ర చికిత్స జరిగితే నాకూ ఇదే అనుభవమైంది,” అన్నారు.

* * * * *

ఈ మధ్యను హైదరాబాదు సెక్రటేరియటు నాటకసంఘము “అలెగ్జాండరు” అనే నాటకమును “సామాజిక నిధికి” ధనం సేకరించేందుకు ప్రదర్శించారు.

నాటకం మధ్యలో సెక్రటేరియట్ అసోసియేషన్ కార్యదర్శి - తాము రాజధాని (హైదరాబాదు)లో నిర్వహిస్తున్న భవనము నకు - రూ 10,000/-లు నాటకమునకు వచ్చిన కలక్షన్ లలోంచి

ఇస్తామని ఇక్కడ అధికారులు అన్నారని సభాపతికిమీదనుంచి చెప్పారు. ఈ పదివేలూ - నాటకంపార్టీకి అయిన ఖర్చులుకాక. అయితే ఈ నాటకం సామాజిక నిధిమాత్రం చేయలేదట. కేవలం ఈ సెక్రటేరియట్ అసోసియేషన్ నాటకం ఖర్చులకింద రూ 8000/-లు ఇచ్చారు.

ఓ నాలుగవ తరగతి ప్రదర్శనమునుఇచ్చి సెక్రటేరియటు అసోసియేషన్ వారు జూలైలో ఈ విధముగా డబ్బు వసూలుచేయటం సమంజసంగా లేదనే భావము ప్రజలలో కలుగుతోంది. నాటకములు ఆడించి- ఉద్యోగస్థులచేత టిక్కెట్లు అమ్మించే విధానానికి ఆంధ్రప్రభుత్వము- స్వస్తి చెబితేనే కానీ, కొంతైనా అవినీతి తగ్గుదు.

* * * * *

చిన్న మొత్తాల పొదుపు ఉద్యమముకొరకు కొన్ని జూలైలో నాటకములు ఆడించి డబ్బు సేకరిస్తూన్నారట. అలా సేకరించి ఎలా పొదుపుచేసారో తెలియటంలేదు. ఈ విషయమునకూడా ప్రభుత్వము పరిశీలించి, బెంటునే- చిన్న మొత్తాల పొదుపు ఉద్యమముకొరకు- నాటకములు వేయించటం ఆపించవలసి వుంటుంది.

* * * * *

ప్రణాళికా ప్రచారము కొరకు ప్రదర్శిస్తున్న నాటకములలో వివిధంగా అవినీతి ప్రబలిందో, పన్నుల రూపంలో వసూలుచేస్తున్న ధనం ఎలా వ్యయమవుతోందో చూపించటానికి ఓనిదర్శనముమొన్న జరిగిన జిల్లా సదస్సులో దొరికింది.

ఓ నాటక సభ ప్రణాళికా నాటకమును కలక్టరు ఆఫీసులో ఏర్పాటుచేశారు. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వ సమాచార బ్రాడ్ కాస్టింగ్ కాఫీ అధ్యర్శమున జరిగింది.

రంగస్థలమూ, లెటూ, కబ్బ ప్రసారక యంత్రములూ కలక్టరు ఆఫీసువారే నిరంధరా చేశారు.

అయితే రంగస్థలమూ, లెటూ వగలకు నాటకసభ తమకు రూ 150 ఖర్చు అయినదని ఇక్కడ కేంద్ర ప్రభుత్వపు అధికారికి విలు పంపారు. ఆ అధికారి కలక్టరుగారికి ఓ ఉత్తరం రాస్తూ నిజమూ అని అడిగారు.

ఇది ఇలా జరగడమునకు కారణము ప్రణాళికాకాఫీ అధికారి నాటక ప్రదర్శనమునకు హాజరవటము, ధనాన్వితకొరకు ఈ ప్రణాళికా ప్రచారముచేస్తూన్న పద్ధతినీ.

అదే సదస్సులో కార్యకలాప ప్రదర్శనములలో పాల్గొన్న ప్రతివారికీ బహుమతులు పంచిపెట్టారు. అలాగే ప్రణాళికా నాటకము ప్రదర్శించినవారికీ బహుమతి ఇచ్చారు.

అయితే—ఈ నాటకసభవారు తాము ప్రదర్శించిన నాటిక పోటీ ప్రదర్శనములో సెగినదనీ, అందుకు బహుమతి వచ్చిందనీ వై అధికారులకు వ్రాసుకున్నారు.

ఈ విషయం నిజమూ అని—ప్రణాళికా ప్రచారకాఫోవోగి కలెక్టరు ఆఫీసువారికి వ్రాశారు.

* * * * *

ఈ కేంద్ర ప్రభుత్వము విషయములు దిక్కు దిగాలంటేకుండా పోతున్నాయి ఆంధ్రరాష్ట్రంలో.

ఇంతేకాక—ఈ నాటక సమాజమును కేంద్ర ప్రభుత్వము లోని ఒక ఉద్యోగి నిర్వహిస్తూన్నాడు. ఈ విధంగా నాటకసంఘమూ, ప్రణాళికా ప్రచారమూ మొదలైన వివిధమార్గాలద్వారా ఒకవ్యక్తికి బహుళార్థ జీవన సదుపాయాలను, ఆరనా విధానాలను కేంద్రప్రభుత్వము సామ్యవాద వ్యవస్థ స్థాపించటానికి కల్పిస్తోందా అని ప్రజలు చికికులబటులో అశ్చర్యమేమున్నది? —“కాకక్షప”]

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నృత్య ప్రదర్శనలిస్తున్న ఉదయశంకర్, ఆయనభార్య అమల

మన్మథాన్ని లేబరేటరీగా మార్చుకున్న మహామేధావి ఐన్ స్టీన్

[జయంతి: మార్చి 14]

కొత్తగా జన్మపడిలేచిన అయిదేళ్ళ బాలుడు మంచంమీద పడుకుని, ఏమీ తోచక తన్నుకుంటున్నాడు. అతన్ని చూసి తండ్రిదిగులు పడాడు. ఏదన్నా ఆడుకోటానికి నే కాస్త తోసుకుంటే అనుకున్నాడు. చిన్నదిక్కుచి ఒకటి తీసుకొచ్చి ఇచ్చాడు. బాలుడు ఆదిక్కుచిని కాసేపు తోకితే పట్టుకుని కూచున్నాడు. తరువాత అందులో ములును వింతగా చూశాడు. అక్కణ్ణించి అదేపనిగా దాన్ని కాగితంగా పరికిరించ సాగాడు.

గదికవతల, ఇంటివెలుపల, భూగోళపు చివరల ఏదో అద్భుతశక్తుల ఆకర్షణల లోబడి పనిచేసే ఆదిక్కుచిని చూసికొట్టి అతడు ముగ్ధుడైపోయాడు. ఆ బాలుడివేరు అల్పబుద్ధి ఐన్ స్టీన్. విజ్ఞాన ప్రపంచపు విచిత్రాలలోకి అతడు తొంగిచూడటం అదే మొదటిసారి. ఏదో ఆటవసువుతో ఆడుకున్నట్లు ఆడుకోక అతడెందుకంత ముగ్ధుడై పూయడో తెలియక తండ్రికం గారు పడాడు. కొడుకు వేసిన ప్రశ్నలకు ఒకటిగా సమాధానా లిచ్చాడు.

తోటిపిలలందరూ తోటలో పేటలో పరిగెత్తుతూ కేరింతలుకొడుతూ ఆడుతూంటే ఐన్ స్టీన్ ఒక్కడూ ప్రకృతి వింతలుచూసి సమస్యలో మునిగిలేలేవాడు. ఎప్పుడు ఏదో ఆలోచనలో ఉండేవాడు. అందరికీ గుండె గాత్రా కలిగించే ఆలోచనా రెక్కలతో అతడు ఆడుకునేవాడు.

* * *

ఐన్ స్టీన్ 14 ఏళ్ళు వచ్చేసరికి టీచరకు హాజరుగా తయారయ్యాడు. వాళ్ళ విద్యార్థులుగా, ఇతడు టీచరుగా ఉండవలసిన పరిస్థితి అది. అతడికి అందరిలో తిరగటం, మీట్రాడటం అంటే సిగ్గేనేది. చాలా భిక్షియ సుఖం, అయినా తెలుసుకోవాలనే ఆసక్తి కోట్ల తన్నుతాను మరిచిపోయి కాసులో ప్రశ్నలమీద ప్రశ్నలు తురిపించేవాడు. ఆ ప్రశ్నలు టీచరేకాదు ఎవరూ జవాబుచెప్పలేని ప్రశ్నలు. వాటికి కొన్నిటికి సమాధానాలు తరువాత కాలంలో అతడేసగపెట్టాడు. మరి ఉక్కిరిబిక్కిరిపోయిన ఒక టీచరు కాసులో అందరూ వెళ్ళిపోయాక ఐన్

స్టీన్ అని ఇలా అన్నాడు:

“నీతో ఒకటి చెప్పాలియ్.”

“ఏమిటండీ?”

“నువ్వు అదేపనిగా కాసులో కొత్తను వేస్తున్నావు. వీటికి నే నే కాదు ఎవరూ జవాబుచెప్పలేరు. ఇది నాకు చాలా రెల వంపులుగా వుంది.”

“శ్రమించండి సార్. నాకు నిజంగా తెలుసుకోవాలని ఉంది...”

“అవునువును. నీ ప్రశ్నలకు జవాబుల కోసం ప్రపంచమే అన్వేషిస్తోంది. నన్ను కాసులో ఇక ప్రశ్నలడిగి నీగువరచవద్దని కోరుతున్నాను.”

ఈ కోరికను ఐన్ స్టీన్ మన్నించాడో లేదో తెలియదు గాని, అతనిలో ప్రశ్నలు కలగటంమొదలు మానలేదు. ఆ ప్రశ్నలే చివరికి సాపేక్షసిద్ధాంతానికి దారితీశాయి.

* * *

వౌత్త్రులలో రెండు రకాలవారున్నారు. ఒకరకంవారు లేబరేటరీలో పరికరాలతో పరిశోధనలు చేసి కొత్త విషయాలు కనిపెడతారు. మరొకరకంవారికి మస్కీమ్మే లేబరేటరీ. కొగితాలు, కలమే పరికరాలు. ఐన్ స్టీన్ రెండోరకంవాడు. ఎప్పుడూ ఏ లేబరేటరీలోనూ పరిశోధన చేయలేదు. ఇతరులు చేసిన పరిశోధనల ఫలితాలను పరిశోధించి సాపేక్షసిద్ధాంతం కనిపెట్టాడు.

సత్తుతాలనుంచి వచ్చే కాంతి సౌరమండలంలోకి వచ్చేసరికి వక్రీభావం చెందుతుందని, ఈ సంగతి సంపూర్ణ మార్మగ్రహణం నాడు చూడవచ్చునని ఐన్ స్టీన్ ఒకసారి వ్రాశాడు. అతని జ్యోతిషం నిజమే కాదో తేల్చటానికి బ్రిటన్ నుంచి రెండు పరిశోధక దళాలు ఆఫ్రికాకు, బ్రజీల్ కు పనిగట్టుకుని వెళ్ళాయి. నానాతంటాలూ పడి వౌత్త్రులు అతడు చెప్పింది రైలేసని తేల్చారు.

“మీరుచెప్పింది ఋజువైంది చూశారా?” అని వౌత్త్రులాయన్ని అభినందించారు.

“ఋజువులు కావలసింది నాకు కాదు. మీకు” అని ఐన్ స్టీన్ ధీమాగా సమాధానమిచ్చాడు.

* * *

స్వాతంత్య్రానికి ఎప్పుడూ ఒకరకంనమ్మ ఉండేది ఐన్ స్టీన్ భార్య. గడ్డనికోసమ్మ, వాళ్ళురుగుకు నేందు కోకనమ్మ ఉంచితే ఏది దేనికోకని చెట్టుటం ఈ ప్రఖ్యాత వౌత్త్రుడికి అసాధ్యమయ్యేది.

* * *

ఐన్ స్టీన్ జీవితచరిత్రను సినిమా రీయాల్ని ఒక హాలోవుడ్ కంపెనీ ఉబలాటపడి ఆయనకు ఆ విషయం వ్రాసింది.

“వెరిలోకం!” అని ఆయన నవ్వి తిడుకున్నాడు.

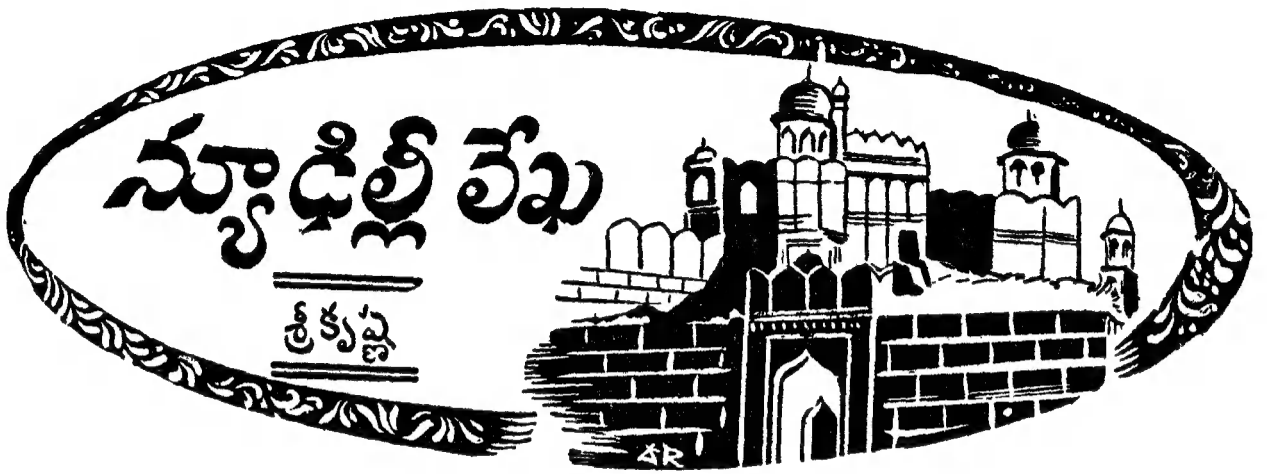
* * *

త్రియనసిద్ధాంతాలు అర్థం చేసుకున్నవాడు వౌత్త్రులలోనే కొద్దిమంది. ఆయన చెప్పేది అర్థంకాకుండానే ప్రపంచ ప్రజలందరూ “త్రిదుర్భుతం” అని జోహారు అర్పించారు. ఆయనకు లభించినంత కీర్తి ప్రతివలూ మరేవౌత్త్రుడికీ లభించలేదు. ఈ కీర్తిలన తనపై ఒక భాగ్యత పడిందని ఆయన భావించాడు. లోకకాంతికి, మానవ శ్రేయస్సుకు దోహదంచేసే అనేక ఉద్యమాలను ఆయన ప్రోత్సహించాడు. ముఖ్యంగా యుద్ధాలను, అందులో దారుణవౌత్త్రు ప్రయోగాలను ఆయన ఖండించాడు. “మాడో ప్రపంచ యుద్ధంనన్నే ఏ ఆయుధాలతో జరుగుతుందో ఏమోగానీ, నాలుగో ప్రపంచ యుద్ధం మొదలు కర్రలతో జరుగుతుందని చేప్పగలను” అని ఒకసారి ఆయన అన్నాడు. ★

నూతనాభిరుచి

కొత్తగా కావరానికి వచ్చిన భార్య శ్రద్ధతో:- “అయ్యో, చారులో ఉచ్చెక్కువ చేశానండీ”

ఆమెనిపు ప్రేమగా చూస్తూ భర్త:- “అదేం కాదు. చారు కాని తక్కువైంది, అంతే.”

ఇంజినీర్లూ, సివిల్ ఉద్యోగులూ

ఒక్క ఇంజనీరు ఇరవై మంది సివిల్ ఉద్యోగులకు సమానం. ఇది భారత ప్రధాని అభిప్రాయముట. ఉన్నతాధికారులను విమర్శిస్తూ చండీఘర్ లో చేసిన ప్రసంగ సందర్భంలో ప్రధానమంత్రి ఈ అభిప్రాయం వెల్లడించారు. ఆయనతోపాటు చిక్కమిటంటే, ఖచ్చితమైన నిశ్చయాలున్నాయిగాని, అవి ఆచరణలోకి రాకుండా మధ్య దారిలో అగిపోతాయి. ఒక ఉదాహరణ: సైకెటరీ జనరల్ శ్రీ రాఘవకృష్ణకు ఉద్యోగ పరిమితిని ఇంకో ఏడాది పొడిగించే బదులు ఆ ఉద్యోగాన్ని ఇంజనీర్ కవరిజ్ నా ఇచ్చి ఉంచాల్సింది. దీనివలన, ఏడేకాంగ్ కార్యదర్శి, కామస్వెల్లు కార్యదర్శి మొదలైన ఇంకో 19 మంది సివిల్ అధికారులు సామాన్య ఖాళీ అయ్యింది. ఇంతెందుకు... ఇకలాంటి భారతీయ మోకాటికా కార్యాలయంలో జోలెడు మంది సివిల్ ఉద్యోగులతో సహా మొత్తం 1400 మంది ఉద్యోగులు ఉన్నారు. చిక్క బదులు అరడజను మంది ఇంజనీర్లను పెట్టుకుని మోకాటికా కార్యకలాపాలను ముఖంగా జరుపుకోవచ్చును.

కేంద్ర జల-విద్యుచ్ఛక్తి మండలిలో 50 మంది ఇంజనీర్లు పనిచేస్తున్నారు. ప్రధాని చేసిన లెక్క ప్రకారం ఆ 50 మంది ఇంజనీర్లు చేసే పని చేయటానికి 1000 మంది సివిల్ ఉద్యోగులు కావల్సివచ్చేవారు.

కాని..... ఇంజనీర్లు సాధించిన మహా ధైర విజయాలను కూడా ఒక కంటు కనిపెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. ఢిల్లీ ఆగ్రాల మధ్య అన్ని ఋతువులకూ పనికివచ్చే రోడ్డు ఉంది. 1958 లో మొగలాయి సామ్రాజ్యానికి పునాదిరాళ్లు

వేసుకోటానికి ఈ దేశంవచ్చిన తేజస్వీ కాలం నుంచి ఈ మార్గం చరిత్ర ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ప్రస్తుతం శాలూసు నెలలనుంచి ఈ మార్గం నీళ్ళలో ఉంది.

కేంద్ర వరకాలంలో న్యూఢిల్లీలోని చాలా ప్రాంతాల ఇళ్ళలోకి వరదనీరు ప్రవహించింది. ఈ వరదనీటికి కారణము అధిక వర్షములే అని వర్షస్పృశాఖ డిప్యూటీ మంత్రి చెప్పారు. అయితే—850 ఏళ్ళ క్రితం ఇంత పెద్ద పెద్ద వదులులేమీ వదులుకోని ఇంజనీర్లు పాత ఢిల్లీలో కట్టించిన ఏయింటిలోకి వరదనీరు రాలేదు, ఎందుచేత?

ఎడ్వర్డు రోడ్ (ప్రస్తుతం మాలాబా ఆవాద్ మార్గ్)లో ఒక పెద్ద భవనరాజము 1957-58 లో నిర్మించబడింది. ఈ భవనం గోడలు కనీస వద్ద తులలో నిర్మించినవిగావాలి—చుప్రసీలు తలుపులు ధదాలున మూసినపుడలా భదాలున రైలికలు రాలుకూ ఉంటాయి. దీనివల్ల ఒక సౌకర్యం ఉంది—తాకి పనివారికి పని అయిపోకుండానే భయం లేదు; తాకిగా ఎప్పుడూ ఏదో మరామత్ చేయూనే ఉంటారు.

గవర్నమెంట్ ఎస్టేట్ నిర్వహణ వగైరా పనులకు కొట్లాడి ధనం ఖర్చుచేస్తున్నారు. కాపలావాళ్ళు, పాకివాళ్ళు చాలామంది ఉన్నారు. వీరంతా సమర్థులైన ఇంజనీర్ల క్రింద పనిచేస్తూ ఉంటారు. వీరు ఇతరులు పనిచేస్తుంటే చూడటమే పనిగా పెట్టుకుని ఆ పనివల్ల అరిగిపోయే వాపసు.

ఇండియన్ సివిల్ సర్వీస్ కాలిగ్రాఫర్లకు కాఖ అని ప్రతీతి. ఈ లెక్కన—కాంగ్రెసు సంస్థ అకాంతి అభిద్రతల సంస్థ అవుతుంది.

ఇది మనపటి సంగతిగాదు, ఇప్పటి సంగతే. ఉద్యోగులమీద రాఖవిసరటానికి ప్రతివారూ తయారే. కానీ కేంద్రంలో గాని, రాష్ట్రాలలో గాని ఏ కాంగ్రెస్ మంత్రికి తన అధ్యర్థంలో ఉన్న కాఖకు ఉన్నతాధికారిగా ఐ. సి. ఎస్. మనిషితప్ప మరొకడు పనికిరాడు.

ఐ. సి. ఎస్. అంతరిస్తున్న వ్యవస్థ. పూర్తిగా అంతరాసం కావటానికి ఆ ప్లేకేలం పట్టదు. ఈ వ్యవస్థను త్వరలో పూర్తిగా రద్దుచేసి, అంతకంటే సమర్థులైన ఉద్యోగులను అంటే ఇంజనీర్లను ఆయా సామాన్య నియమించటం మంచిది. భారత స్వాతంత్ర్యసిద్ధి తరవాత బ్రిటన్ కు వెళ్ళిపోయిన ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగులలో ఏ ఒక్కరూ నిరుద్యోగిగా ఉండిపోవటం జరగలేదు. వీరిలో చాలామంది భారతదేశంలోకంటే ఎక్కువసం సంపాదిస్తున్నారు. అలాగే ఐ. సి. ఎస్. లోని భారతీయ ఉద్యోగులు కూడా ఆ ఉద్యోగాలనుంచి తొలగివచ్చి టికి బాగా సంపాదించుకోగలరు.

అవినీతిపరులైన ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగులను సమర్థిస్తున్నావనికాదు గాని, మొత్తం మీద ఐ. సి. ఎస్. ఉద్యోగులు నీతి, నిజాయితీ తప్పకుండా, తమ ప్రభుత్వంపట్ల విధేయతతో ప్రవర్తించారనే చెప్పవచ్చును. కారణం ఏదైనా వీరిలో బహు కొద్దిమంది మాత్రమే న్యూఢిల్లీలో ఇళ్ళు కట్టుకున్నారు. అందులో స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటికీ ఇళ్ళు కట్టుకున్నవాళ్ళు ఇంకా తక్కువ. కానీ కేంద్ర పబ్లిక్ వర్క్స్ కాఖలో చూసే, చిట్ట ఇంజనీర్లు సరసరి ఒవర్ పేర్లుకూడా ఇళ్ళు కట్టేసుకున్నారు.

* *

కేంద్ర బడ్జెట్ పై రకరకాల వ్యాఖ్యానాలు వెలువడినాయి. ముచ్చటకొన్నవి:—
 టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా:—క్రి మరాఠీ దేశాయ్ గారి మొదటి బడ్జెట్ మాసి అమృత్యు ఫరవాలేదు! అనుకోవటానికి వీలులేదు. ఈ సంవత్సరం కేవలం క్రమమతానుకూలంగానే ఉంటుంది. ఈ బడ్జెట్ ప్రతిపాదనల సారాంశం ఏమిటంటే ప్రజల జీవితానికి మరొక 28 కోట్ల రూ.లు సంగ్రహించటం. ఇది నిరుత్సాహకరంగా పరిగణించవచ్చు.

టైమ్స్ న్యూస్: వర్తమాన సంవత్సరంలో అనుకున్న దానికంటే ఎక్కువ రివిన్యూలోటు కనబడింది. వచ్చే సంవత్సరపు బడ్జెట్ లో కూడా భారీలోటు కనబడుతోంది. అందుచేత ఏంచేయటానికి అవకాశం లేదు. అందుమూలంగా ఒక చిట్టా ఇచ్చినదాన్ని కొంతవరకు మరొక చిట్టా తీసుకోవటం జరిగింది.

హిందూస్థాన్ స్టాండర్డ్ ఈ బడ్జెట్ సమగ్రదృష్టితో ఆలోచించి తయారుచేసినది కాదనీ, అది మన ప్రణాళిక నిర్వహణలో ఒకానొకదశను ప్రతిబింబిస్తున్న బడ్జెట్ అయితే ఆ ప్రతిబింబం ఏమంత ఆకాశనంగా లేదనీ వ్రాసింది.

హిందూస్థాన్ టైమ్స్ పన్నుల ప్రతిపాదనలలో ఎక్కువభాగం అసంతృప్తి కలిగించేంత కఠినంగా లేవని వ్రాసింది. అయితే “ఉత్పత్తిని పెంచటానికిగాని, పొడ్డుపుచ్చేటానికిగాని ఈ బడ్జెట్ లో ప్రోద్బలం ఇచ్చే అంశాలు కావరాలే” అని కూడా ఆ పత్రిక అభిప్రాయ పడింది.

క్రి దేశాయి ప్రస్తుతకేంద్ర పరిసితిలో చేయగలిగినంతా చేశారని ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ వ్రాసింది.

“ఇది ప్రధానంగా ఆర్థిక వృద్ధి కార్యక్రమాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని తయారు చేసిన బడ్జెట్. ఎందుచేతనంటే లోటు బడ్జెట్ అయితే అనే భయంలేకుండా, ప్రభుత్వరంగంలో పెట్టుబడిని ఎక్కువచేయటానికి, ప్రైవేటు రంగంలో వారికి కాస్త ప్రోత్సాహం కలిగించటానికి అయిన వెనకాడలేదు” అని కూడా ఆ పత్రిక వ్రాసింది.

ట్రైబ్యూన్:—“క్రి మరాఠీ దేశాయి గారి మొదటి బడ్జెట్ ఇంతసరళంగా, మాటిగా ఉన్నందుకు దాన్ని విమర్శించవలసిన అవసరంలేదు... ఏవో కొన్ని చిల్లర మల్లర సద్దుబాట్లు, హెచ్చింపులు రిప్పిర్ట్ కోతగా ప్రత్యక్షమవుతున్నాయి. దేశం పై తన రుద్దనందుకు సంతోషించాలి.”

* * *

1958-59 సం॥ ఆర్థిక సమీక్ష అంటూ ఆర్థికశాఖ ఒక ప్రకటన చేసింది. అందులో వివిధ వస్తువుల టాకు ధరల మాసీక ప్రకటించింది. ఈ విధంగా ఉంది:—

ఆహారపదార్థాలు	1955 మే	1959 జనవరి
అపరాలు	67	105
గోధుమ	58	125
జొన్న	52	107
సజ్జ	67	182
పప్పులు	48	117
నెనగ	88	121
వంటనూనెలు	76	119
నవ్వులనూనె	91	189
వంచదార, టేలం	82	127
వంటయెరకు, విద్యుత్		
చృక్కి వర్కరా	98	115

దేశమంతటా కార్మిక తరగతి వాడుకునే అన్ని వస్తువుల ధరలూ మొత్తం మీద 1958 లో 98 ఉంటే 1958 ఆక్టోబరునాటికి 128కు పెరిగింది.

దీని మీద వేరే వ్యాఖ్య చేసి? భారత ఆగ్రనాయకులు భూవసతికి గరిష్ట పరిమితిని గూర్చి, సహకార సంస్థలగుర్తి, ఆహార ధాన్యాల వ్యాపారం జాతీయం చేయటం గూర్చి చర్చలు జరుపుతూ కాలయాపన చేస్తుంటే, సామాన్య మానవుడికి పూట గడవటం గండంగా ఉంది. ఢిల్లీలో గోధుమ మణుగు రూ. 25, పప్పులు రూ. 40, పంచదార రూ. 45, బొగ్గు రూ. 10. అమ్మ తున్నాడు. జీవన వ్యయం ఒకమూల పెరుగుతుంటే పొడుపు చేయగల ధనం తగ్గిపోతోంది. ఈ తగ్గుదల పోస్టల్ సేవింగ్, బాంకులలో బాగా కనిపిస్తోంది. ఈ బాంకులు పూర్వమంత బాగా పనిచేయటంలేదని ఆర్థిక మంత్రి అభిప్రాయం.

జాతీయదాయం పెరగడంలోనూ, చిన్న మొత్తాల పొడుపు తగ్గిపోవటంలోనూ ఉండు తున్న రహస్యం భేదించాలి అంటే లోటు బడ్జెట్ అంకెల్ని పరిశీలించటం అవసరం. 1951 మార్చి 31 తో అంతమయ్యే రెండవ ప్రణాళిక తాలూకు అయితే కేంద్ర లోనూ రూ. 1200 కోట్ల దాకా లోటుబడ్జెట్ పద్ధతి అనుసరించవచ్చునని ప్రణాళికా సంఘం నిశ్చయించింది. మొదటి రెండేళ్లలోనూ లోటు పద్ధతినే భరించి అయిన ధనం రూ. 688 కోట్లు. మూడో ఏటికి రూ. 254 కోట్లు అని అంచనా వేశారు. అంటే మూడేళ్లకి రూ. 888 కోట్లు అన్నమాట. కాని ప్రణాళిక సంఘం సరిదిద్దిన అంకెల ప్రకారం ఈలోటు రూ. 900 కోట్లు ఉండాలి. పైన చూపిన ధరలపట్టిక ప్రకారం దేశములో ద్రవ్యోల్బణం వున్నది. ఈ కారణం చేత ప్రణాళికలో మిగిలిన రెండేళ్లకి లోటు పద్ధతి ధనం రూ. 200 కోట్లకు మించగూడదని ప్రణాళికా సంఘం 1958 మే లో నిర్ణయించింది. అయితే ఆర్థికమంత్రి 1959-60

సం॥లో లోటు పద్ధతి ధనం రూ. 245 కోట్లు ఉండటం అవసరమని అంచనా వేశారు. అంటే ప్రణాళిక నాలుగో ఏడు ముగిసేసరికి లోటు పద్ధతి ధనం రూ. 1188 కోట్లు అవుతుంది. (అయితే కేంద్రం అంచనా రూ. 1200 కోట్లు.)

ఇక్కడితో ఏమింది? ఇంకా మనం నాందీ ప్రస్తావనలోనే ఉన్నాము. కేంద్ర చేతన నిర్ణాయక సంఘం వలన కలిగే ఆర్థిక భారాన్ని ఆర్థికమంత్రి రెక్కలోకి తీసుకోకుండా వదిలేశారు. అదిగూడా రెక్కలోకి తీసుకుంటే, ఇంకా బోలెడు లోటు పద్ధతి ధనం సేకరించవలసి వస్తుంది. ఈ విధంగా ద్రవ్యోల్బణం ద్వీపదీకృత్యానానాంతో దేశమీద విరుచుకు పడే ప్రమాదం ఏర్పడుతుంది.

అద్వైత్యపడవద్దు
 కాస్తీయ మైన, నిజమైన SEX—
 ADVICE పొందినప్పుడు. మీకు ఉండుకొన్న లక్షణములు (వాయుమూ, యింకా వివరాలకు కవచం పండి.
 డాక్టర్ రత్నం నెన్), (Estd 1904)
 మలక పేట బిలింగ్స్, ఆజంపూరా మార్కెట్
 రెడ్డి, హైదరాబాద్ (దక్కన్) 2.A.P.

మీరు మలబార్ గ్లోరీ టాయిలెట్ పబ్లిషు ఎస్సుకొన్నది బాలి మంచివని

మలబార్ గ్లోరీ
 బాలి మంచివని

ది వెజిటబుల్ సోప్ వర్క్స్
 కో. టి. కో. డి. 1.

వారుమూరు

రాణి: అమ్మ, బావలా ఉంటాడే?
జానకమ్మ: లక్షణంగా ఉంటాడు.
ఆ కాలేజీలోజాలో బావను చూచి అంతా
ముచ్చటపడేవారు. ఉంగరాల జాత్రు,
గుండ్రని ముఖం, ఉప్పాడ జరిపంకె, సిల్క్
లాల్వీ, గులాబిరంగు కాలవ వల్లవాటు వేసు
కొని నడుస్తూ ఉంటే వాడివైపు చూడని
ఆడపిల్ల ఉండేదికాదు.

రాణి: అయితే మరి యింతవరకు పెళ్ళి
చేసుకోలేదేమిటి?

జాన: చదువుకొన్న పిల్ల, చూడ చక్క
నిది, నవనాగరికత కలిగింది, అయివుండాలి.
మన కుటుంబంలో దై వుండాలి, అని పట్టు
పట్టాడు. ఇంతకు చూ అన్నయ్య నిన్ను
చేసానని ఏనాడో అన్నాడు. అందుకేకద
నిన్ను చి. ఏ. ప్యాసుచేయించింది, సంగీతం
చెప్పించింది.

రాణి: మరి యింతజీరింగుకి వెళ్ళాడేమీ
ఎవ. ఏ. చదవక?

జాన: వాళ్ళ నాన్న అనడం చి. ఏ.

శ్రీరంగం నారాయణబాబు

పాఠ్యసయ్యాక ఆతనిలో ఏదో మార్పు వచ్చిం
దనీ, యింజనీరింగు చదివి పూర్తిఅయ్యాక
కాని పెండిచెనుకోనని అన్నాడట. లేక
పోతే యాపాటికి ఏనాడో నీపెళ్ళి అయి
పోయిఉండేది. ఈపాటి కిముగ్గురు పిల్లలంతా
వవుతువు.

రాణి: ఛీ. అలా అంటావేమిటమ్మా...
అవునుకాని, మనింటికి ఎప్పుడూ రాలేనేమీ
బావ?

జానకి: మనం విశాఖపట్టణంలోను,
బాబు చెన్నపట్టణంలోను. అక్కడికి రెండు
మారు వచ్చాడు. నీవు లేకపోయావు. వసుం
ధర చూచింది; కావలీ నీ వసుంధరనడుగు.

రాణి: ఛీ, ఏంచేసున్నావిలారా?
ఎప్పుడూ పెరట్లో ఏడుస్తావేమిటి?

వసుం: పెరట్లో గొప్పలు తవ్వి పాతులు
పెడుతున్నా. ఈ వరాకాలం వెళ్ళేసరి
కలా, కాలసినన్ని కూరలు. పెట్టునుంచి
కోసిన కూరలేతే, దుచి, ఆరోగ్యం, అందం.
పుస్తకాల్లో ఏమందక్కా?

రాణి: చూడమ్మా, ఎంత అసహ్యంగా
ఉందో ఛీ, గునపాం, మురికిచీర, చెమట
చిల్లడి, రామ, రామ. నాజాకు ఒక్క
పిస రూ కూడా లేదుకద. చిన్న కూచా
ఏమిటి. పెండ్లిడు పిల్ల. నాకంటే రెండేళ్ళ
కద చిన్న. పెళ్ళివాలా? ఇలా ఉంటే
ఎవడు పెళ్ళాడుతాడు? అందమైంది అయితే
సరా? కోత, కోత.

జాన: దాని ఖర్చుం. మగాడిలా ఏదో
చేస్తూ తిరుగుతూ ఉంటుంది. వద్దంటే
మామతుందా! అందమంటే సరా, పెమెరుగు
లుండొద్దూ? బురదలో మాణిక్యంలా
ఉంటుంది. ఎప్పుడూ పెళ్ళాడుతు. దాని
ఖర్చుం.

వసుం: అందమంటే, ఎత్తు మడమల
జోడు, లిఫ్ట్స్, ముఖానికి పోషకు, సిల్క్
చీర, భుజాల మీద పడేలోలక్కల్లో ను
లేసు. అందమనేది మన పుట్టుకలోనే
ఉంటుంది. తరువాత కాయకేశవడితే
కండలుతిరిగిన శరీరమే, నాటికి కోట్.

రాణి: నీవు నాటివికావు కోతివి. చల్లా
తివి. సహజంగా వనితమండే నాజాకు
నీలో బ్యాటరీలేటువేసి వెతికినా కనిపిం
చదు. ఈ రోజులో పూర్వంలా పెళ్ళిళ్ళు
జరుగవు. చదువొక్కటంటే సరిపోదు.
సావిత్రి, అనసూయలక్కరలేదు; సినీమా
పాదుకొవాలిగాని. బడుద్దాయిలా, పల్లె
టూరి తెతులా ఉంటే ఎప్పుడూ మొగడు.

వసుం: అక్కా, నీవింకా పాతకాలం
లోనే ఉంటున్నావు. నీవనుకున్న రోజులు
నీకు తెలియకుండానే మారిపోతున్నాయి.

రాణి: ఏమిటో, ఆ మార్పు?

వసుం: పరాయి ప్రభుత్వం బానిసలుగా
తయారు చేసేందుకు పెట్టిన విద్య అభ్య
సించి, మిడిమిడిజానంబో మేడిపళ్ళులా
తయారై, స్త్రీ అంటే కేవలం ఒకే భాగ
వస్తువని, చాలా నాజాకుతనం చూపించాలని,
అబలఅనీ అనుకోనే రోజులు పోయాయి.

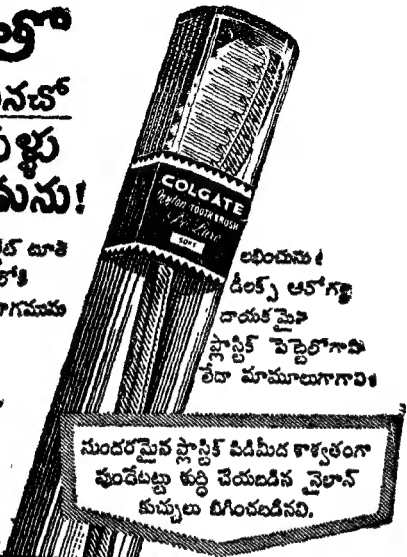
రాణి: అయితే నీ ఉద్దేశం ఆమూర్త్యను
మగనాళ్ళుగా తయారవ మంటావా?

వసుం: అవమని అనటంలేదు. అవసరం

కాలేట్ లో శుభ్రముగా తోమినచో మీ పండ్లు, చిగుళ్ళు భద్రముగా నుండును!

కాస్త్రీకముగా తయారు చేయబడిన కాలేట్ టూత్
బ్రష్ దాం నుంభముగా మండ్ల నుండుంకోకి
పోవును... రోపరిభాగమును, వెయిపరిభాగమును
దాం క్షుద్రముగా తోమును... మెత్తగా
తోమినచో చిగుళ్ళును గట్టి, వరచును
కాలేట్ టూత్ బ్రష్ వాడి మీ చండ్లను,
చిగుళ్ళను కాగక్షత్రమునంచుండి

- * వైకాయి * పెద్దలకు * చిన్నవారికి
- * సిల్కలకు * పసిపిల్లలకు
- * గట్టిది * టేమాడికిది * మెత్తది.

దాకత దేశముకొద్ది అత్యుత్తమమైన టూత్ పెస్టులు చేయువారిచే తయారు చేయబడినవి!

వ నే అయ్యేందుకు జంకకూడదు. ఆడుది తన ధర్మాలు తను నిర్వర్తించుకొంటూ, మగ వానికి చేద్దాడు వా దో డు గా ఉండటమే కాకుండా, అవసరం వ నే పురుషధర్మాలను కూడా నిర్వర్తించేందుకు సిద్ధంగా ఉండాలి.

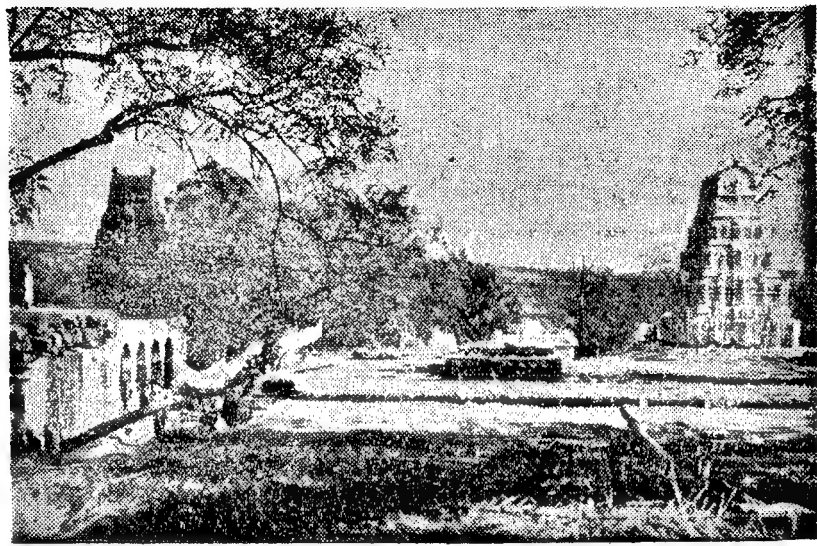
జాన : ఏమిటి వసుంధరా, యీ వాదన ? అక్కనుచూచి నీవెన్నో నేర్చుకోవాలి. అక్కరి చదువుకున్నది. నీవనుకున్నట్లు మగవారనుకుంటూ రనుకోవడం శుద్ధతప్ప. జేకానికీ మనకి ఎంత స్వతంత్రం వచ్చినా, యీ జేకంలో ఆడది ఆడదే. మ గా డు మగాడే.

వసుం : ఏ జేకంలోనైనా అంతే. రాణి : ఎందుకమ్మా దాంతో ? సరే నీయిష్టగాని, ఒకటి చెబుతున్నా విను. రేపుఉదయం బావవస్తున్నాడు. తీ వి త మంతా అందరితో ఆనందమయం చేసుకోవడం ఆతని ఆదర్శం. అతన్ని పెళ్ళాడటం నా ఆశయం. నీలాంటి వాస్తవిక జీవితానికి చెందిన మాటలన్నా పనులన్నా ఆ త ని కి కోతకలిగిస్తాయి. అతనుండేది రండు రోజులు. ఈ రెండురోజులు మంచిబట్టలు వేసుకొని, అందంగా ఉన్నట్లు కనిపించు. లేకపోతే నీచేపులవలనా పెండి పాడ వయవచ్చు, అన్నిటికంటే ముఖ్యం ; రోజూ ఆ ఎండ్వేళ్ళ వెళ్ళి, సాయంత్రం మేము పండు కొనిలేచేవేళకు వస్తావే, అది మాత్రమేనాలి. లేకపోతే ఆ పనిచేస్తూ బావకంట పడవా, మన కుటుంబానికి మచ్చ వస్తుంది.

జాన : రే. వసుం : నిన్ను పెండాదాలని బావ వ నే నేనేం వద్దంటానా ? నిన్ను చూడానికి బావ వ నే నేనెందుకు అందంగా తీయారవం ? ఆమాటకొస్తే నీకంటే నేనే బావకు బాగా తెలుసును, చూడు, నన్ను ముందు పలకరిస్తాడు. నేను యధాతథంగానే ఉంటాను. నాలో మార్పుండదు. ఇతరులో వ నే దానికి నేను బాధ్యురాలను కాను. నీవన్న పని కూడా మానను. అయితే బావ కంటమాత్రం అప్పుడు పడను అని హామీ యిస్తాను. సరే ?

* * * జానకమ్మ : వసుంధరా, వసుంధరా ఏం చేస్తున్నావు ? తెల్లరిపోయింది. బావ వచ్చే వేళేంది. ఏమైనా ఫలహారం చేశావారేదా ? వసుం : వస్తున్నా, తెల్లవారు జామున లేచాను. పనితో చదువున్నాను. ఉప్యా చేశాను, బిస్కెట్లను చేయమని దొరసాని అక్కయ్యగారి ఆర్ద్ర రంధిక దూ ! దొర బావగారికి బిస్కెట్లు కూడా ఉండాలట బామాటోపళ్ళ పచ్చడి చేశాను. ఒక్కరిని ఫలహారం చేశాను ?

జాన : ఎందుకంత విసుగూ ? నాతో వంట రాకపోవడము చెతనేకద. కాస్త ఏమైనా వస్తే ఆకాస్తా మరచిపోయాను.

శ్రీశైలంలో మల్లి కార్జునాలయం.

మీ నాన్న గారున్న రోజుల్లో యిద్దరు వంటవాళ్ళు ఉండేవారు. వంటకొకడు, ఫలహారాల కింకొకడు.

వసుం : అందుకు నేనేమీ అనలేదమ్మా ! అన్నీ సిద్ధమయ్యాయి. పాలుపితికే వాడు రాలేదు. బావరాగానే వేడి వేడి కాఫీ యివ్వాలి కద ? కొన్న పాలేమి బాగుంటాయి చెప్ప ! ఇంతకు యింట్లో పాడి వుండగా కొనటం ఖర్చుమేం ?

జాన : నీమిత్రా కట్టుకున్న చీరతోనా ఉన్నావు, ఏం సాధనమే, నీకేం చెప్పినా వినవు, బావ వచ్చే వేళేంది.

వసుం : నామాటకేమిటే, నేను యింకా పాలుకూడా పిత్తకారి అవిడగారిని లేపు. బాగుండును, లేచాక టాయిలెట్ మూడు గంటలసేపైనా అవుతేకాని నయలకంటబడదు కదా. ఈవేళే నా తొందరగా తెచ్చునను.

జాన : ఏమిలేనప్పుడే, ఎనిమిది పాడరు, తొమ్మిది లిక్ సెక్స్ కావాలి అవిడగారికి. ఈవారే మనతరం కాదు అవిడను గదిలోంచి వెకిలాగేందుకు.

వసుం : వెళ్ళిపాలు పితికే వస్తాను. నేనెంతలో తయారవాలి, తీగం పట్టదు.

జాన : ఏం రాణి ! యివారే మరి లేవ నేమిటి ? బావుండదే, బావ వచ్చే వేళేంది. నిన్ను బ్రతిమాలుకుంటాను, లేచినా ముస్తాచే మూడు యుగాలు పడుతుందికద, దీంతో నాకేమి సాధనం ?

[మరలి ప్రవేశిస్తాడు]

మర : వసుంధరా ! ఈ నాలుగేళ్ళలోనే నీవు ఎంత మారిపోయావు ! ఇప్పుడు ఎంత అందంగా ఉన్నావు ! జ్ఞాపకమున్నానా ?

వసుం : ఎంత మంచి కథ నం బావా ! పూర్ణకుంభంతో ఎదురుకొందామని పాల

చెంబుతో వస్తున్నాను. మరలి : నాతో పాల పంచుకోనేండు కనా ?

వసుం : నీతో పంచుకోనేడి నేను కాదు మా అక్క.

మర : ఇంకా పాత పాలేనా ?

వసుం : అజేమిటి బావా, కూరినాడు దొరకలేదా ? నూటుకేను, బ్యాగు నువ్వే పట్టుకొన్నావు. ఈ వాలకం ఏమిటి ?

రాణి : అమ్మా, చూడు బావా చ్చి నట్టుంది. ఆ గేటుద్దగర అటెనెయర్ కా ? నిక్కరు, మాసిపోయిన బుష్కోటు, ఒక చేత్తో నూటుకేను, ఇంకో చేత్తో బ్యాగు పట్టుకొని చెలితో మాట్లాడుతున్నాడు.

జాన : ఛీ, అజేమిటే ఖర్మం ! మీ బావా అలా ఉంటాడటే ?

రాణి : బావని అనలేదమ్మా ! బావాచ్చా జేమో అన్నాను కాని, విడు కూరినాడై ఉంటాడు. వసుంధరా, ఆ కూరి మనిషిని యింట్లోకి తెచ్చునను సామానులు.

వసుం : నీ ముఖం, కూరి మనిషేమిటే బావ ! నే పట్టుకుంటాను నూటుకే నూ, అవి, నీవు లోపలికి పడ బావా ! అమ్మ నీకోసం ఎదురుచూస్తున్నాడి.

మర : అక్కరలేదు.

వసుం : నిన్ను సామానులు తీసికెళ్ళ నివ్వను. నా చేతికియ్యి, నేను హాల్లో విటిసి వడేసి వస్తా.

[మరలి లోపల ప్రవేశించి]

మర : ఏం అత్తయ్యా ! కులా సా గా ఉన్నారా ? నిన్ను చూచి ఎంతకాలమైంది !

జాన : ఏం కులాసా నాయనా ! మామయ్య లేకపోవడం, ఆ యిద్దరు ఆడపిల్ల లకు మూడు ముళ్ళు పడకపోవడం-ఏమిటే

“వలపు తలపులు”

చిత్రకారుడు : కొల్ల పాటి వెంకటనాథనారాయణ.

★ తారుమారు ★

విప్రుడు నువ్వొస్తావు, పెద్ద దాని కన్నె చెర విప్రుడు విడిపిస్తావని, ఎదురుచూస్తున్నాను. ఇంత కాలానికి నీ దయ కలిగింది. అవును గాని, నువ్వేమిటి యిలా మారిపోయావు! ఆ రోజుల్లో నిన్ను చూడడానికి రెండుకళ్ళు బారేవాళ్ళే.

మర : ఆ రోజులు వేరు ఆ తర్వాత! అవి నేడువుకొనే కాలేజీ రోజులు. తలితం దులుపువల్లంగా డబ్బుపంపుతూఉంటే, చీకచింత లేకుండా, విలువైన బట్టలు వేసు కోవడం, తెలివైనవాణ్ణి అందమైనవాణ్ణి అని అనిపించు కోసేందుకు తాపత్రయ పడే రోజులు. నేను బాహ్యంగాకాదు. మానసి కంగా కూడా పూరిగా మారిపోయాను. అప్పటి నన్ను తలచుకుంటే యిప్పుడు నవ్వు వస్తుంది. అప్పటి, మరలి, మురళీ గాన బోలుదు. ఇప్పటి మరలి, జీవితసంగ్రామ మధ్య గీతాధ్యైతకుడు.

జాన : అలాగా. ఇంజనీరింగు చదువుకే, ఆ కాకినిక్కరు, మాసిపోయిన నల్లబుక

కోటు వేసుకోవాలా ఏమిటి? అవేమీ బాగు లేవు.

మర : ఏమిటో ఆ తర్వాత! అందంగా ఉన్నవన్నీ ఉపయోక్తమైనవి కాకపోవ చ్చును. ఉపయోక్తమై ఉండటమే అందా నికి నిర్వచనం.

జాన : అలాగుటోయి బాబూ! అవన్నీ నాకు తెలియవుగాని, వేగం స్నానంచేసిరా కాఫీ, ఫలహారం సిద్ధంగా ఉన్నాయి.

మర : ఊణంలో వస్తున్నా.

జాన : మరలీ! టేబిలుముందుకు లాగాలా ఏమిటి? ఆ కుర్చీమీద నీవుకుర్చీ. రాణి నీవక్కను కూచుంటుంది. వసుంధర ఇక్కడ నా వక్కను కుర్చీమీద కూచుంటుంది.

మర : కూర్చుంటుంది ఏమిటి? అప్పుడే కూర్చుంటే. వసుంధరా! సింపిల్ గా ఎంత అందంగా ఉన్నావు! బ్యూటీ యీజ్ ఇన్ సింపి సిటీ. “ముఖమీద కుంకుమబొట్టు కూర్చోదేయియ్యా ఉంది. ఈ దినోదయం నా

కోసమే ఏమో! నాదీధర్మం నీలో పరిమళిస్తో న్నాది. కాని పెండ్లి మీ అక్కకిటు. నాదీ ధర్మం అలవదుకోలేని విల్గవతికి, వివాహయోగ్యత ఉండదు. లోకం తాను మారుగా ఉంది. అయితే మీ అక్కయ్య ఏదీ ఆరగిద్దామా?

వసుం : అయ్యో, వస్తున్నాది. గదిలో దుసులు వేసుకుంటున్నాది.

జాన : వసుంధరా! అక్కయ్యనువేగం రమ్మనమను. బావ కాచుక్కూడున్నాడని తొందరపెట్టు.

[రాణి ప్రవేశం]

రాణి : ఊమించాలి బావా! నా పొడదు డబ్బా ఎక్కడో పోయింది, ఎంతవెరికినా కనిపించలేదు. ముఖాన్ని మంచి పొడలేనా లేకుండా పరులకంట పడనుకదా. నీకంట ఎట్లా పడటం చెప్ప.

మర : ముఖాన్ని అంటుంది, అదేమిటి మరి?

రాణి : మాచెరి ముఖాన్ని వేసుకుంటుంది, ఇండియన్ ప్రిఫరేషన్. పొడనలజే కున్నప్పటి. నాకు ఇండియన్ వంటే ఏమి వడవు.

మర : హిందూదేశానికి, భారతీయులకు యంతకంటే, గ్రానయిన్ నలు ఏమి ఉండదు. అయితే నీకు ఇండియన్ చేది పడదన్నమాట.

రాణి : అన్నమాటే మరి.

మర : ఎంతమాట. నేను దేశం ఎంతో మారిపోయి నా దేశం, నాదేశంలో తయారైంది అని గర్వపడటానికి బదులు, నామోక్షి కూడానా? ఇది నాగరికత అనుకుంటున్నావు గామాను; కాదు ఒకటి అస్వాభావికత. కృతకత. ఇందులోంచి నీవు బయటపడేవరకు నీకు మోక్షంలేదు. మన దేశపు వస్తువులే పనికిరావలెవును. మనదేశపు మనుషులు పనికొస్తారా. పరాయిదేశస్తుల్లే భరగా చేసుకోవడం మంచిది.

రాణి : బావా, నీకు కోపంవచ్చినట్టుంది. ఏటి నేను అలవాటు పడిపోయాను. ఇది నాలో ఒకభాగం అయిపోయాయి.

మర : కోపంకంటే విచారం ఎక్కువ వేస్తున్నాది. ఈ రోజులో కూడా యిలాటి మాటలు వింటున్నామా అని.

రాణి : ఇవి లేకుండా నేను ఉండలేను.

మర : నిజమే నీవు చెప్పింది. లేకపోతే ఏమిటా పెదిమల కరం! తాంబూలం అందం, ఆరోగ్యం కూడాను. చలిదేశాలలో వాళ్ళకంటే పెదిమలారి నల బడిపోకుండా, లీప్ టికాని మన కెందుకు?

రాణి : చూడు నా అధరం దొండ పండులా లేదా! నిగనిగలాడుతూ దాని శ్రేమిటి లోటు?

మర : అదే, దొండపండులాగే ఉంది గాని, లక్కదొండపండులా ఉంది.

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక త్యరలో కొత్త సీరియల్

రాణి : ఊ. సమాచారం అయింది కాబట్టి
వచ్చి చూద్దామని!

మొర : ఇంతకు రాణిగారి సెలవు కద.

రాణి : రాజువు నీవు కాబట్టి నా అభి
కారమంతా సంతకమిస్తుంది.

మొర : ఈ రోజుల్లో, సామాన్యజాతి అను
కోవడంలో గొప్పదిగాని, రాజాననుకోవడం
లేదు. నేను స్వతంత్రంగా సామాన్యజాతి.
అదే నా రాణిని పెండ్లాడి రాజానవడం కా
వ్వలేదు. వాంఛించను.

రాణి : రాజుకు ప్రయోగపు బహుళ అను
మిటాను. కానీ నీద లేదులేకాని, యీ
మాటిపాటి మాటలు తగవు. కానీ నీవు
తీసుకోవా! తరువాతి మాటాడుదాం.

మొర : నీవు తీసుకోవేందుకు వీలేదు.
నేను ఉద్యోగరీత్యా కూడా యీ ఉరు
కొంతపని ఉండి వచ్చాను. అంచేత ఉద్యోగ
విధాని. ఒక్కటి సంతోషంగా ఉంది.
నవ్వే నేను ముందే ఒకరి నొకరు అర్థం
చేసుకోవడం వీలు కాదు కూడా యేలు.

రాణి : త్వరగా వంట చేయించేస్తాను.

మొర : వీలేదు. నేను విన్నాం.

రాణి : భోజనం చేయవలసినా?

మొర : కనుకనే అతిథిగా వచ్చాను.

* * *

[మొర (ప్రత్యేకంగా)]

రాణి : ఏం నాయనా ఉద్యోగ ఏదో
వస్తుందన్నావు. అది చక్క చెప్పుకున్నావా?

మొర : మీకు దగ్గరగా నాలుగు మైళ్ళ
దూరంలో ఉన్న ఏటివంతెన పని చేయ
మని, గవర్నమెంటువారు యీమధ్యే నన్ను
ఇంటినుగా పోయారు. అ తనిలో ఉండగా
అక్కడ కొంతమంది అవకాశపు క్రమ
కానందేమో రోజు నేనున్నారని అ పని
చూచి రమ్మవస్తున్నాను. అతనిని. అ తాన
వచ్చింది.

రాణి : అయితే యింకేం, నవ్వే అక్కడ
ఉండి అక్కడక్కడా ఉద్యోగం చూసు
కుంటూ ఉండవచ్చు; పెళ్ళియిపోతే...

మొర : అ తయ్యారే నేను నీతో కొంచెం
మాటాడాలి. నా స్నేహితులు ఇప్పుడిక్కడికి
రాదుకద.

రాణి : వారింటా నేలేదు.

మొర : నవ్వే కొచ్చుకోవడం. నేను
చెప్పిందంతా విని తరువాత నీవు చెప్పవల
సినది చెప్పు.

రాణి : ఏమిటిది వేగం చెప్పు

మొర : చూడు అ తయ్యారే, నేను రాణిని
ముఖపెట్టలేను. నన్ను రాణి కూడా ముఖపెట్ట
లేదు. అంచేత యిద్దరి జీవితాలు పొడవడం
మంచిదంటావా?

రాణి : అంటే, నీవనేమాట!...

మొర : నూతనం బలవంతం జీవితం;
స్వభావాలు, స్వభావాలు కలియవచ్చును,
లాభమేముంది? ఈ నాకు అదనుగ అన
కుండా, అనారోగ్యాలు కష్టపడినేగాని,
జీతంలో ఉండే వారి ద్రావ్యం, అజ్ఞానాన్ని
పటాపంచలు చేయలేను. నిద్రా అనారోగ్యం
కూడా చాలినంత కాలం వారకదు. నేనా,
ఏ అనారోగ్యం, వంతెన దగ్గర వలంతా
కష్టపడి, యిటు చేరుకోనేసరికి, వారింతపుట్టి
అయిన అనారోగ్యం దుచి అయింది పెట్టాలి. అప్పు
చిన్నప్పుడే లేదు, నీకు తెలుసుగా.

రాణి : ఏమిటి వింతమాటలు?

మొర : మా నాన్న నీకిచ్చినమాట తప్పదు.

రాణి : నీవు నేమేమి వ్రాసావు.

మొర : రాణి అందమైందేకాని, వసుంధ
రలో సహజసౌందర్యం ఎక్కువ. ఇంత
నాస్తికంగా, వయస్సులో రెండేళ్ళ కద
వ్యత్యాసం?

రాణి : అ!

మొర : వసుంధర రోజు ఎంతలో నీవు
కాంతం వరకు, తక్కువ అవకాశం

చేత పనిచేయించి, తనూ కష్టపడి మనప్రజల
కోసం రోజు చేయిస్తున్నాది, అని ఉద్యోగ
అంతా చెప్పేసరికి నేను స్వర్గం అందు
కున్నాను. స్త్రీ గృహధర్మాలనేకాకుండా,
సాంఘిక ధర్మాలు కూడా నిర్వహించాలి.
అంచేత నీవు అంగీకరిస్తే నేను వసుంధరనే...
రాణి : అయ్యో... ప్రతికూల తరుమార్పు
కుందనుకోలేదు.

★

[అలింగించుకోవడం ప్రసారం]

కాస్త తెడలో

ఒక గొప్ప తెలుగువాడు :-

“నేను ఒకరోజు బొద్దున్నె నిద్ర
లేచేసరికి గొప్పవాణ్ణయిపోయి
ఉన్నాను.”

అతని మిత్రుడు : నావంతా
నీకు వ్యతిరేకం. నేను గొప్ప
వాణ్ణయిపోయి, తరవాత నిద్ర
లేచాను.

నీ భేరి

ఒక రాజకీయ నాయకుడు
మరొక డిటాగారితో :-

“ఏమిటోయ్. మనసుంచి
అవతల పార్టీ వాళ్ళు అబద్ధాలు
ప్రచారం చేస్తున్నావని
చూశావా?”

“పోనీద్దురా. మనసుంచి
నిజం ప్రచారం చేస్తే గదా మనకి
భయం?”

ఆంధ్ర నాటకము

మొఖంతో, అహానిత శక్యంతో, “మిత్ర మక్కను తీసికొని మీది క్షాంతిలో పెళ్లి వరకూ ఈ బమ్మ ఒక అంగుళం కూడా ఎడవదు” అని గర్వించాడు.

ఆ మేరంలో కండ్లకురు విజయం పొందిన ఒక మహాయుద్ధ పీరుడిలా శంతోషంతో ఉబ్బింది బాబుడు - బమ్మ దిగి ప్రక్కనే ఉన్న రాతి దఫావీడ అటూ ఇటూ పచ్చాడు చేతుడంలో నిమగ్నుడయ్యాడు - కండ్లకురు సెలవు తోజాలాడింది ఆ ఒక్క మేరమీ - తన రూపుప్రకారం బాతు స్పందన గర్వించాడు - కాని బమ్మలోని శారంతో కన్ను మంటున్నందుకు అతడు బాధపడలేదు.

బమ్మలో మహామూలం బాతావరణం - “సిగ్గు పెగు! కండ్లకురు ఇంత కండ్లకాక రహా!” అన్నాడు కొందరు. ఫోటోను నిలిపే సరి అని కొందరు శంకపై పడ్డారు. “అలాంటివ్యక్తిని యుద్ధానికి పంపేస్తే పరి బాతుందన్నాడు. మరి కొంతమంది “మన దగ్గర కరూణచేసిన డబ్బు వాపను చేయ మంచాం “అన్నాడు ఆ వెలిగల కొంతమంది యువకులు.” అలా చేస్తే సరి - తోగం పుదురుతుంది” అని కొందరు అన్నాడు. ఈ ప్రకారంగా ఎవరికి తోచినది వారు అన్నాడు. అందరూ మక్కను తెచ్చి ఆ ఆయుధానికి బలపరిచారు.

తీవ్రమయిన జగదానికి తారగభూతమైన ఆ మక్క బమ్మలోని తెల్లకేసి మాసి కళ్లు మూసిపోయింది!

ఇంతలో కండ్లకురు ఎవరో అడిగాడు “ఏదీకే నీవెవరు?” - కండ్లకురు ఏ మాత్రం చలించకుండా - “ఇది నా! కనిపించడం లేదండీ” అన్నాడు. “ఇక బమ్మ కదలక పోతే మా సొమ్ము వాపనుచేయాలి” అని ఒకరు గట్టిగా అన్నాడు. బమ్మ కండ్లకురు “వకూలు చేయవలసినది కావనుచేయను” అని ఖచ్చితంగా జవాబిచ్చాడు.

బమ్మ ఎంతో కదలకపోవడంతో కొంత మంది దిగి వెళ్లిపోయారు. కండ్లకురు రాతి దఫావీడ పచ్చాడుచేస్తున్నాడు. ఒకసారి డ్రైవర్ వద్దకు వెళ్లి చెరిలో ఏదోగోణిగాడు ఇంతలో మరోబమ్మ అక్కడకువచ్చింది. ఈ బమ్మలోనిశారంతో “అహా!” అని తోజాలాడు. కాని అబమ్మ అగమించా ఒక్కనిమగ్నంగా పోయింది. “ఈ బమ్మ నడిచేవాళ్ళందరికీ ఒకటే తోగం - వరకు కళ్ళోటసులు” అని కనిగి తిట్టాడు. ప్రయాణికులు. తెంతెనానికి ఎవరో చెల్ కొట్టాడు. డ్రైవరు బమ్మనడవతోయి వెళ్ళి మాసి, కండ్లకురు కనపడకపోవడంతో అని పోయాడు.

ఆ కనుమీద బాతులు ఇద్దరువచ్చాడు ప్రయాణికులు శంతోషంతో గంతులేని ప్రక్కకు వడవడిగించి తిరగబడ్డారు.

కాని బాతులువాళ్ళు కండ్లకురు రూపు ప్రకారం ప్రవర్తించాడని శంకపించి వెళ్లి పోయారు.

మక్క నిర్బంతిగా యజమానుల రాతి పాదాలవద్ద నిద్రిపోతూంది! కండ్లకురు మహా పీరుడిలాగ విహ్వలన మొఖంతో పచ్చాడు చేస్తున్నాడు. ఒక స్త్రీ కండ్లకురుకు తిట్లు కొంటూ బమ్మదిగి గమగతా వెళ్లి పోయింది. ఆమెవెంటే భర్తవూడా వెళ్లిపోయాడు - మరికొందరు వెళ్లిపోయారు - బమ్మ ప్రతి ముగా భాళి అయిపోతూంది! కండ్లకురు మొండితనం తాలిందలా కరివంగా ఉంది! ఎంతమంది ఎన్నికావకారాలు పెట్టినా, ఎంత కనిగి తిట్టినా కండ్లకురు ఏమీచలించ లేదు.

ఆఖరుకు మక్కనుతీసికొని ఆ యంతరి బమ్మనిది క్షాంతిలోకి వెళ్లింది. బమ్మ కదిలింది. బమ్మ నడుచున్న తీవ్ర ప్రయాణి కులు కండ్లకురు ప్రవర్తననుగరించి చర్చించు కొనగాడు. అతడి నడవడినీ, అసభ్య తనూ నిరసించాడు. ఇంతలో చూశాడుగా బమ్మ అగిపోయింది, చెదీపోయిని యంత్రం పరిచేయడానికి కండ్లకురుకో. డ్రైవర్ కొ గంటకాలంపట్టింది. కండ్లకురు చెల్ కొట్టగానే బమ్మ కదిలింది.

ఆశ్చర్యం! ఆ యంతరి తిరిగి బమ్మ దిగువ క్షాంతిలో మక్కతో మార్పొడిగిన్నది - కండ్లకురు ఆమెపై తీవ్రంగామాసి చెల్ కొట్టాడు - ఒక్కసారి బమ్మ అగిపోయింది. మళ్ళీ ఎప్పటిలా వర్ష ప్రారంభమైంది. కండ్లకురు మొండిగానే ప్రవర్తించాడు. ఎలాగైతే శీత - ఆ యంతరి మళ్ళీ బమ్మనిది క్షాంతి లోనికి వెళ్లిపోయింది - బమ్మ బరువుగా కదిలింది.

కండ్లకురు వా ప్రక్కనే మార్పొన్నాడు - అతనిముఖంలో ఆనందం తోజేసిలాడు తోంది! కండ్లకురు తానుచేసిన పనిని నేను మెచ్చుకొనాలని ఆశించేడు. నవ్వుతో “ఏమండీ! నేను రూపుప్రకారం బాబు వాడిని. నేను అందుకే ఖచ్చితంగా ఉంటాను” అన్నాడు నాతో - ఆ స్వరంలో అహంభావం వ్యక్తమవుతోంది. నేనిలా అన్నాడు: “రూపు చాలాఉన్నాయి - అని ఉండాలిమా - కొన్ని రూపులు మనతప్ప ముండా పాటించాలి, లేకపోతే ప్రమాదం తప్పదు ఉదాహరణకు తొడ్డుకు ఎడమ ప్రక్కనుండి వెళ్ళాలి అనే నియమంఉంది - ఈ నియమం పాటించకపోతే ప్రమాదమూ ప్రాణహాని శంభవం వచ్చు. ఇది ఖచ్చితంగా అంగుళం అనుసరించాలి - కాని కొన్ని నియమాలు అంత ఖచ్చితంగా పాటించ వక్కరలేదు - మాట వరసకు మక్కతో వచ్చిన ఆ నియమ భార ఖచ్చితంగా బమ్మ నిది క్షాంతిలోకి వెలిగించడమే పనిచేయ అదికో నీయ

“ఇంటిలోనే మోహారు ఇంటితో కావయా...”
 రోగి : చెవులో ఎవ్వరూ ఏదో హోరు వినిపిస్తూ ఉంటోందండీ!
 డాక్టరు : మీ ఇల్లు బీచికి దగ్గిగా?
 రోగి : కాదండీ.
 డాక్టరు : అయితే పెళ్లయి ఉండాలి మీకు.

మూల ఆశేవి ప్రయాణికుల సౌకర్యం కోసం ఏర్పాటుచేసినది. నియమాలలో ఉన్న భావం గమనించి, ఉచితా సుచిత దృష్టితో, సమతతో, సరళంగా ప్రవర్తించడం వారి కారలు తేల్చుకోవాలి. నీవు రూపు పాటించేవు కాని చాలా కరివంగా ప్రవర్తించి, ప్రయాణికుల అందరికీ ఇబ్బంది కల్పించావు. నీవు సరళ మృదులంతో సమతతో వ్యవహరిస్తే ఎంతో బావుండేది, రూపు పాటించేటప్పుడు కార్యం పనికి రాదు.” - ఈ వాక్యాలు అన్నది తన నవ్వుతో అన్నాడు.
 కండ్లకురు వా నూచనం ఆమోదించిట్లు ఒక్కసారి వచ్చి “కలెక్టర్ తీసి కొంటాను మది” అని వెళ్లిపోయాడు.
 (గార్డెన్ రతన వదిలి)

నారసింహ లేహ్యము
 ంగాదుకో చేరినది. మేహము, విక్రక, విస్తృత వగైలా పొంది ఎలమ రక్తవృద్ధి కల్గింతును. 28 మి కెగ్మి. 3-4-8. తోగ్గడ 1-1-4
 డి. సి. సి. అండ్ కంపెనీ ఆయుర్వేద వనాశుల సెంటర్ (PO) నెల్లూరు.

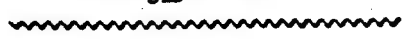

విషాద గీతం

ప్రియమైన అనర్థం మాట నినిపుండక పోయివుంటే, కాక జీవితం యంత వాడుకగా అంతకున్నది కావడా! ఏ మాటలు కాక వివరముతో ఆ మాటలే ఆమె చెందిన కథాయి. అది వివరం ఫలితంగా కాక ప్రత్యక్షాంటి తన జీవితం చేరులారా వాకనం చేసుకుంది. నవనవలాడుతూ నాకి వచ్చే సుకుమారమైన అరణ్య గోటితో నిలిచేదామి. మొదలంటూ మారిపోయింది. గొడ్డలిపెట్టు అన కనరం. ఒక జీవితంలో తున్నది వెన్నెల నిలిసేందుకూ, కారుచీకట క్రమమునకే మనా మాటలంటి వక్కామాట చాలా. అందులో కాకలాంటి వారి నంగతి చెప్ప వకసరంలేదు.

తెలిసి వరువునైన కల్యాణకర్మంగా వదిలి వుండి కాక. అది స్వేచ్ఛలేవారు. ఆ గదిలో కాక వక్కలే కోగి. జబ్బు నయమైంది. కాని తేలిరిగి కక్కి కాదేమిటా! పెన తిరిగే వంకాను మానూ నిలిచుగా వుండి కాక. అంతకుముందే స్నేహితురాలు రీతి వచ్చి మాటాడి వెళింది. తనకు నయ మయ్యాక "ఏకాంకి" ప్రాగాం వుందని చెప్పింది. తన గ్రూప్ అంతా వసారు కావాలి. అందరినీ తన చిరిపితనంతో వదిలివేలి కవియించారి సరకాగా! ఏమి చేయిలో ఆలోచిస్తూ వుండి వదహారకం అనాంక కాక.

మధ్యాహ్నం వస్తేండు కావసాంది. ఆశూట దూర్బిమంది రిరిక అయిపోతున్న నర్మలు పెంకరచర్ తీసుకుంటుకు వచ్చారు. వార్మకోగా వుంది. వార్మలో మార్పుచేసి గడవే వాటాతోనూ వక నర్మ ప్రక్క నర్మతో అంటుంది మేర్మిగా! "ఇక యీ అమ్మాయి జీవితం" యింటే కవా పావం. ఏ అనందం అనుభవించేందుకు లేదు కవా! వదహారకకే యీ జబ్బు కావాలి! ఎప్పుడూ యిలా తెదోలో వుండా ర్పించే కవా! వ్ప పావం" అంటూ తన పాడుధూరిని వక్కివరిచింది.

వి. హేమలత

అ మాటలన్నీ వక్కటికూడా విడవకుండా విన్నది కాక. అది సమావంతా పిదుగువడిగా అంత అచేతను కాలయ్యేది కావడా! తన కా విషయం యివ్వాలిగా తెలియ. తన జీవితమంతా యిలా మంచంపై గడిచేపోవాలట. "ఏంపావం చేశాను భగవాన్!" || బంటు ధారగా నీరుకారుతూ వుంది. అలా ఎంతనీవుండో తనకి తెలియ. తనకోసం కార్యార్ తెచ్చిన జమాను యింటికి వెళ్లి చెప్పినట్లున్నాడు. తమ్ముడు తనకు వచ్చి ఆత్రంగా "అన్నం తినలేదేం

రాధా!" అన్నాడు. తలెత్తి తమ్ముడినైపు మాడలేక దిండులో తలదాచుకుని భోరు ముంది. వాడికేమని తెలుసుంది. వాడేకార్యార్ తెలిచి తన ముందుంచాడు. కన్నీటి పారలు అడుపడూ వుంటే భోజనం ముగించింది. తమ్ముడు వెళ్ళింతర్వాత మాడు గంటల దాకా తలుపువేసుకుని ఏద్యగరిగినంతకేవల తనివితిరా వీడ్చింది. సాయంత్రం పెంక రచర్ నూరు దాటిపోయింది. ఆకృర్యంగా చూస్తున్న నర్మకు వాడిపోయిన రాధ కళ్ళ జవాబు చెప్పాయి. మొదటినుండి ఆస్థా యంగా చూచే నర్మలో ఆమె వకతె. తలుచేసి వచ్చి "ఎందుకేతే" వంది. ఎంత బ్రతిమాలినా రాధ "నాకి జబ్బు నయం కాదు కదూ!" అంటుండే తప్ప మరోమాట చెప్పదు. "ఆ మాట ఏ కవరు చెప్పాదా? జబ్బులు నయంకాక ఆలానే వుంటాయా! మేమంతా వున్న పెండుకు? ఏదీ మళ్ళీ జ్వరం తెచ్చుకున్నావు. నాలుగు రోజులో దిప్పర్చి చేయాలనుకుంటున్నార; ఇలా అయితే ఎలాగమ్యూ" అని నచ్చచెప్పింది. అదంతా రాధ యీ తెవిగుండా విని ఆ తెవి ద్వారా విడిచిపెట్టింది. "తనకు జబ్బునయం కాదు." అది వక్కలే ఆమెకు నమ్మదగిన మాట. తానికమందులు తీసుకోగూడదు. వాటి వల లాభంలేదు. అన్నీ మా తెయ్యలి. అర్థించేని యీ జీవితానికి యీ చేసేవద్దు, అనుకుంది. అనే ఆలోచనలు రాధ మన గుల్లో నాడంగా నాటుకు పోయా యి. ఉదయం చూడాలి! వచ్చిన దాక్కరుతో "నే నింటికి వెళ్ళి"నంది. వార్మచూపించి "జ్వరం తగ్గా అమ్మ" అన్నాడు. "నాకు తగ్గదు!" నిర్భయంగా నిశ్చలంగా తెలుసు రాధతేపు నివ్వెరపోయి చూశాడు దాక్కరు. సాయంత్రం వరకూ నచ్చచెప్పడాని ప్రయత్నించి విఫలమై రాధ తండ్రికి తెలిపాడు.

బరువైన గుండెతో యింతటి అడుగు పెట్టింది. జీవితంలో తన కేవల లేడనుకున్న వదహారకకాక. వంటిగా మార్పుని ఆలోచిస్తూ వున్న కాక వర్మకు తండ్రి వచ్చి "చాగా" రెస్టు తీసుకోవాలమ్మ! కొన్నాళ్ళపాటు కడంకుండా వుందాని", అన్నాడు. "కొన్నాళ్ళపాటు" అంటూ

గర్భనిరోధము

సంసార జీవితం అనుభవించుకు మాన్, అవతేడను, మంచులు లేకుండా, పిల్లలు తుట్టకుండా తెనుగోవడానికే సరికైన 21 మార్గాలు 'సంతానము' అనే తెనుగ తుక్కులలో వున్నాయి. అత్రవరం లేకవుకు గర్భం కాకుండా చేసే మార్గాలు, అనలు సంకాంతే తెలివారికి అందుకు తెరవాలు, కలిగే మార్గాలు, ముక్తజనానికి గర్భిణీ స్త్రీలు ముందుగా తీసుకోవలసిన మార్గములు, పసిపిల్లలకు వున్నగా, అలోగ్నంగా ఎక్కువ అభ్యురేఖండా పెంచే మార్గాలు అత్రవరమైన తోట బాక్సులతో సహా ఏ ఎన్. మార్గము, ఎ. కాట 'సంతానం' అనే తుక్కులలో వ్రాశాడు. అనేక సంసార సేవకర్తలకు తీర్పునం అత్రవర్మ గ్రంథం. దీనిని వదిలివేరవదిల తుక్కుం. మార్గి మరేయి వివాదాలం, 83. పిట్టకు కోడు, ముద్రాను-14 ను ఉత్తరం వ్రాసే డి. సి. అభ్యుతో సహా 3-50 అను దీనికు మాన్ ఒక తుక్కుం బంటుకే లోనువ్యాకా వంతుకును.

SWASTIK

న్నప్పుడు ఆయన గొంతు వణుకుతున్నట్లు రాధ గమనించకపోలేదు. ఆయన చెప్పేటప్పుడు నూటిగా తనవేపుచూచి చెప్పలేక ఎటో చూస్తూ చెప్పారు. “ఎందుకీ తెర వెనుక భాగోతం?” అనుకుంది రాధ. అందరి మీదా అన్నిటిమీదా ఏదో చెప్పరాని నిరక్షుణ్ణం. జీవితంపై నిరక్షుణ్ణం. తలి యేదన్నా చెప్పితే “నా కండుక మూర్తి” అనడం రాధకు పరిపాలయింది. ఆ సమాధానం తల్లికి కూలంలా తగిలేది. చిన్నపిల్ల రాధ కండుకీ వైరాగ్యం ఆనుకునేది తల్లి. విగతా పిలలంతా కలకలలాడుతూ నినిహాలుకూ, పొట్టిలకూ వెళ్తూ సరదాగా వుంటే, రాధ తన కేమీ సంబంధంలేనట్లు నవలలు చదువుతూ ప్రాధువుచ్చేది. రాధ అనేవ్యక్తి యింట్లో లేనట్లే ప్రవర్తించేది. అనాలో గాల్గికి తోడు పిచ్చి పిచ్చి ఆలోచనలతో మనస్సు పాడు చేసుకుని మళ్ళీ ఆస్పత్రి పాలయింది. తను వెళ్ళనంటుంది. కాని తలిదండ్రులు పూరుకుంటారా! చెబుతారా మృత్యువు కప్పగించలేరుగా! నర్సులు గంట గంటకూ చూస్తున్నారు. రాధకు ఆమందులు మంచి నిశ్చల కన్పిస్తున్నాయి. నమ్మకంలేనప్పుడు ఎన్నివుంటే యేంలాభం! మందులకన్నా మందు మనోబలం వుండాలికదా! ఈ డాక్టర్లు, నర్సులు ఎందుకిలా నాటకమాడ్డం? లాభంలేదని తెలిసివుండే మందులు వాడటం ఎందుకు?

ఈ సారెందుకో రాధ ఆలోచనలన్నీ ఒకే వ్యక్తిపై నిలిచిపోయాయి. ఏదో చెప్పరాని ఆరాటం. ఆ వ్యక్తి మనసువిప్పి అన్నీ చెప్పకోవాలని ఆశ్రం. రవి రాధకు తెలిసినదా రాధ హృదయంలో ప్రత్యేక స్థాన మేర్పరచుకున్నవ్యక్తి. అతన్ని గురించి ఆలోచనలు అప్పుడప్పుడూ రాధలో తలెత్తక పోలేదు. అయితే ఈ నాటి అంత బలంగా నాటుకుపోలేదు. అతన్ని చూడాలనీ ఏకాంతంగాతనబాధచెప్పకుని భారనవీడ్చాలనీ రాధ పూరితే ఆరాట పడ్తుందిప్పుడు.

నాలుగేళ్ళకిందట ఇరుగు పొరుగునవున్న బంధువులు, రవి, రాధ. అప్పుడు వక మాటమీద నిలచిన స్నేహం వారిది. ప్రతి దానిలోనూ అన్యోన్యంగా వుండేవారు. అలా రెండేళ్ళున్నతర్వాత, కాలమూ వయస్సు కలిసి రవి రాధలను దూరంచేశాయి. పెద్దవాళ్ళకు ఒకరి విషయాలు ఒకరికి తెలుస్తున్నాయని ప్రత్యేకంగా రాధవిషయం రవికి, రవి విషయం రాధకూ తెలిసేదికాదు. రవి ఏ. చదువుతున్నాడని విన్నప్పుడు, రాధ కళ్ళలో రవి రూపంనిలచి గిరిగింతలు పెట్టింది. చూడాలనే ఆశ్రం రాధను బాధించింది. అదంతా తన జబ్బు వడక ముందు విషయం. కాని యిప్పుడేలా రవి

ముఖం చూపగలదు? జీవచ్ఛవంలా వున్న తన్ను యిదివరకులాగా, రవి చూడగలడా! రాధ రోజు రోజుకూ మనస్సు వికలం చేసుకుంటూంది.

ఇక రవి: రవికి చిన్నప్పటినుండి రాధపై వక విధమైన అభిమానం వుండేది. రాధ ఏం చెప్పినాకొదనే వాడుకాదు. రాధ చిలిపి పనులకు ముగ్ధుడై ఆనందించేవాడేకాని, వక్క మాటకూడా అనేవాడు కాదు. ఆ అభిమానమే దూరమైన తర్వాత రాధపట్ల అనురాగ బంధమైంది. కాని రవి యేనాడో రాధకు తెల్పలేదు. ఎన్నోసార్లు రాధను చూడాలనీ, నవ్వించి కవ్వించాలనీ ఆశ్రయపడేవాడు. కానీ తాను ఆస్పతంలోవున్నాడు. రాధ ఈపాటికి చాలా పెద్దదై వుంటుంది. “ఇప్పుడు గుర్తించగలనా! చిన్నప్పటి రాధకూ యిప్పుటికి ఎంతతేడా వుంటుందో!” రాధను చూడాలనికీ వెళ్తున్న రవి ఆలోచనలవి.

కానీ.....కానీ.....తన రాధేనా ఆ అమ్మాయి? తనతో పలకడం? ఏదో దిగులుగా సర్వం పోగొట్టుకున్న దానిలా, అలా దీనంగా వున్నదే? చలాకీ తన నుంథా యేమయింది? ఏమిటి రాధలోని మార్పు? వంటరిగా కిటికీనుండా ఎటో చూస్తూ నిలబడివున్న రాధను “రాధా” అన్నాడు. “ఆ” అంటూ యిటు తిరిగిన రాధ కళ్ళలో నీళ్లు చక్రాలు తిరిగాయి. “ఎందుకు రాధా!” దగ్గరగా వచ్చాడు రవి. “చెప్పలేను రవి!” అంటూ త్వరగా వెళ్ళిపోయింది. రాధ చెప్పలేని విషయం యేమిటి? రవి మనస్సుంతా వికలమై పోయింది. తనదగ్గర దాచడమందుకు? తప్పించుకు తిరిగే రాధనుండి యేవిషయమూ తెలుసుకోలేక పోయాడు. నిలదీసి అడిగేందుకు రాధ తలెత్తి కూడా చూడటం లేదు. ఆఖరికోసాడు దొరికిపోయింది రాధ.

చలని వెన్నెల పాల నురగలా పరచుకుని వుండి, డాబాపై వంటరిగా చందమామ చూస్తూ నిలబడివుంది రాధ. మధ్య మధ్య చిరుమబ్బులు దోబూచులాడుతూ వున్నాయి. క్రిందినుండి లేడిమో భావగీతం

ప్రసారం చేస్తూవుంది. అడేదో వినుకోగితం. మామిడి చెట్టుకలుకున్న మాధవీలత తుఫాను చెబ్బుకు వాడి నెలరాలిపోయింది. అది ఆ గీతంలోని సారాంశం. రాధకు గుండెలు పిండినట్లయింది. ఏదో అవ్యక్త బాంధవ్యం తనకూ, ఆ మాధవీలతకూ వున్నట్లు భావించింది. కళ్ళు రాధ మాట వినకుండా అశ్రువులు రాలునున్నాయి. కళ్ళు తుడుచుకుని వెనక్కు తిరగగానే వెనుకనే అరంగాని ఆమె ఆవేదనను పంచుకునేందుకు నిల్చునివున్న రవి కనిపించాడు. రవినీ చూడగానే రాధ కళ్ళు తడబడాయి. రవి చాచిన చేతుల్లో తూలిపడింది. “నీబాధ నాకుచెప్పరా రాధా!” అన్నాడు రవి ఆవేదనగా. రవి హృదయంలో తలదాచుకుని రాధ కుమిలిపోతూంది. గంటలొద్దీ వోదార్చిన తర్వాత తన బాధంతా రవికి చెప్పింది, అంతావని రవి వగలబడి నవ్వాడు. ఆన వ్యూహం లేదనుకున్న ఆకాశ్మీతి రాధకు కన్పించింది. ప్రకాంత గంభీరమైన రవి నవ్వులో రాధకు తనజీవితం ప్రతిబింబించింది. అంతకన్నా రాధకేం కావాలి!

మోడువారిని రాధ జీవితం తిరిగి చివురించడం మొదలిడింది. అనురాగంలో అంత మహిమ వుందని రాధకు అవగాహన కాసాగింది. ఆరిపోవలసిన రాధ జీవితశక్తికి దీని పృథమానంగా వెలుగుతూందిప్పుడు. భగవంతుని ఎదుట నిల్చి “నా జీవితాంతం వరకూ నా రవి నావై చూపే అనురాగానికి అడ్డు కలిగించకు భగవాన్” అని నిండు హృదయ ముతో ప్రార్థించేది. రాధ ప్రార్థనలూ, నోచిన నోములూ ఫలించే సమయం దగ్గరకు వచ్చింది. కానీ...

తెలవారితే మూడు రోజులుండి—రవి, రాధల దంపతులయ్యే శుభ ముహూర్తం. రవి మనసు రాధ రూపాన్ని త్రిణమొకయొగ ముగా వూహించుకుంటూ తనయత్నం చెందుతూ వుంది. సాయంత్రం టిఫిన్ అయిన తర్వాత నాలుకుర్టీలో కూచుని ఊహల ఊయలలో ఊగుతున్నాడు. అలా కొన్ని త్రిణాలు గడిచాయి. భగవంతుడు ఇక రవినీ

సుఖజీవిత సేవ

భారత “సిద్ధ చైతన్య మహిమ” నున జేకే సిద్ధుల పాటిలేని
కీర్తి ఒక తార్కామము.

“మేల్ మాయల్ మందు”
 ప్రపంచమూ ప్రఖ్యాతి గాంచిన మేహ, కుఘ్కోగివారిణి
 ధయంకరమైన మేహ వ్యాధివల్ల కన్యకావారలకు పునర్జన్మము అద్భుత శంఖని
 మేహకోగ నివారణ మేహ, లేహ్యము.

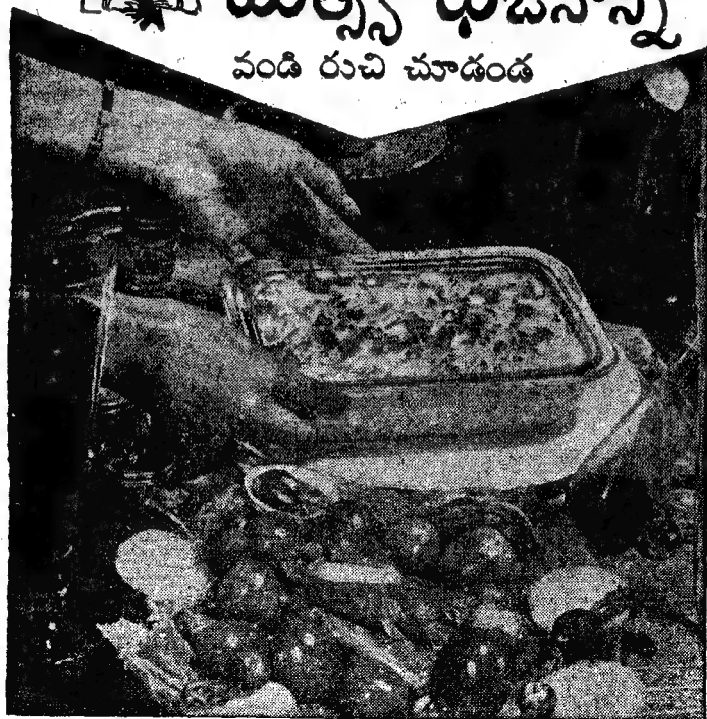
డా. కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచారి & సన్యు,
 5/32, మేల్ మాయల్. (P. O.) (N. A. Dt.) K. India.

ఈ అమోఘమైన

మత్స్య భజనాన్ని

వండి రుచి చూడండ

కొన్ని వండిన చేప, కృష్ణపంట పొయ్యి, కడుగవీయవలెను. బ్రౌన్ అండ్ పాల్స్ కి దీనిని తెచ్చి వేరెండ్ కార్న్ ఫ్లవర్, 1 టెంజు బాగుగా కలపవలెను. పొయ్యినుండించి వెన్న. ఒక పెద్ద తెండానుగా కుప్పించి పొయ్యి పోసి బాగుగా కరియబెట్టవలెను. పార్స్, బంగాళాదుంప గుడ్డ, వియ్యరపం, మరం విప్పువీడ నుంచి ఉడికేవరకూ చేపముక్కల రక్తమును పోసి వలచుచు ముక్కల కలపుచూ మూడు విమిపాత ఉడుకవీయవలెను. చేప పార్స్ వియ్యరపం చేర్చి బాగ్రతగా కరింపు చేయవలెను. దీనిని కాలేప్రమాదం లేని గిన్నెలోపుంచి బంగాళా గుడ్డ పైకవేసి కుమార్తెన వేడిమీద 2 గంటలపాటు ఉడుకవీయవలెను.

ఇంగ్లీషు, హిందీ, లేక తమిళ భాషలో నున్న ఉచితంగా ఇవ్వబడే, ఉత్సాహకరమైన కొత్త పండితంల పుస్తకము కొనుగోనినవలెను. పుస్తకము పొందిన పంపండి.

(అక్కర్లేని భాషను కొట్టి వేయండి)

తపాలా బిల్లుల నిమిత్తం 15 వయాసైలం తపాలా బిల్లులను ఇందులో పంపియిస్తాను.

నివ్వక/మీరు ఏ/మీరు.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

బ్రౌన్ అండ్ పాల్స్ కార్న్ ఫ్లవర్ పేచెండ్ అయివున్నది. ఈ పరిశుద్ధాన్ని కరిగించండి; కాచి కల్పాన్ని ఒక గ్లాసుకు పీటలో రెండు పెద్ద తెండా విండుగా బ్రౌన్ అండ్ పాల్స్ పేచెండ్ కార్న్ ఫ్లవర్ వేసి కరియబెట్టండి. 24 గంటల కరువార పరిశుద్ధము పూర్తి పీడితమైన దుర్వాసన, నంకం, హానికరమైన మాడ్కీ జీవులు, లేక పరిశుద్ధముగా నుండును. బ్రౌన్ అండ్ పాల్స్ వారి తడితర శ్రేష్టమైన పరిశుద్ధం: రైస్, కనెక్టు పొడవ, మినానకరమైన కార్న్ ఫ్లవర్.

కార్న్ ప్రాడక్ట్స్ కో., (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.,

రాజకపేటమునకు ఏతెల్లూ: ప్యాకీ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

విషాదగీతం

అలా అనందంగా వుంపలేక పోయాడూ ఎర్రని సైకిల్ పై కచ్చిన వ్యక్తి సులూచిరంగు కాగితం గల కవచంనుంచి చూడు. అదిలేనుండే లను అదిమి పట్టుకుని చదివిన రవి, హృదయ విచారకంగా "రాధా" అన్నాడు. "స్టార్ ఇమిడియట్, రాధా సీరియస్." రవి పేద వులు వసుకుతూ ఉ ప్ప రి న్నూ యా మాటలు.

స్వాధీనంలో లేని తన శరీరాన్ని యిరవై నాలుగంటల్లో స్పృహలేని రాధవద్దకు చేర చేశాడు రవి. అసలు విషయం అడిగేంత పిపిక లేదు రవికి. అతని ఆవేశం చూచి రాధ తండ్రి వంటరిగా రాధ వద్దర వది లాడు.

"రాధా! కళ్ళు తెరవ్వా! నీ రవిని— కచ్చాను రాధా! రాధా పలకవూ! ఎందుకలా అయ్యవు రాధా! రవిని అన్యాయం చేసి వెళ్ళావా! రాధా!" రవి కుదుపులకు కొన ప్రాణంతో వున్న రాధ కళ్ళు విప్పింది. ఎవరికొరకు స్పృహ లేకున్నా రాధ ప్రాణం తమిస్తూ వుందో—ఆ రవి తన ప్రక్కన వున్నాడు. అంతకన్నా రాధకేం కొవారికి ఒక ప్రాణికి తపించే మరో ప్రాణి వుందంటే జీవితానికి అంతకన్నా కోరదగింది యేముంటుంది? జన్మ తరించినట్లే వుంటుంది. రాధ రృప్తిగా, బరువుగా కొన్న వదలుతూంది. "పలకరా రాధా!" అన్న రవి పిలుపుకు "తప్పులు చేసే మన్నించవూ!" అంది కళ్ళ నిండా నీళ్ళతో. "నన్నెందుకీలా బాధిస్తావు రాధా!" రవి పలికే ప్రతి మాటలో అతని హృదయావేదన రాధకు కన్పిస్తుంది. లేచి "రవి వెళ్ళ నా!" అంది జీవం లేని నవ్వుతో. "రాధా" గుండెలు తరుక్కుపోయేలా విలపిస్తున్నాడు రవి. రాధకు ఆయాసం ఎక్కువయింది. రవి కోడన విని అందరూవచ్చారు. అందరినీ చూచి రాధ చెప్పలేక చెప్పలేక "నాతప్పులు మన్నించండి" అంటూ చేతులు జోడించి, ఆఖరిమాపు రవిపై నిలిచి తల ప్రక్కకు వాల్చింది. ప్రక్కనున్న వారిని కూడా మరిచి రాధపై తల బాదుకున్నాడు రవి. ఆఖరున చూచిన డాక్టరు అంటున్నాడు. "ఇలాంటి జబ్బు వున్నవానికి మితి మీరిన ఆనందంకానీ, దుఃఖంకానీ కలుగ నివ్వకూడదు. అయిపోయింది ఆ అమ్మాయి జీవితం," అన్నాడు భారంగా. కడుపులో జీవనటయింది కన్న తండ్రికి. అనంత వాయువులో లీనమైన రాధ ప్రశాంతంగా దీర్ఘ నిద్ర పోతుంది. వడహారే రాధ! ప్రపంచం పై నిరక్షయం యేర్పరచుకున్న రాధ! ఏ పాపం ఎరుగకుండా భూరధళిత మనుభవించిన రాధ! దీర్ఘ నిద్ర పోతుంది. అందరికీ రాధ చనిపోయింది కాని ప్రేమమూరి అయిన రవి హృదయంలో చిరంజీవిగా నిలిచింది—రాధ కోరింది కూడా అలా.

జీవనవిల

మూలం
మానకి శివదాస్ పాద్యాయ
అనువాదం
మద్దిపట్ల సూరి

[గతవారం తరువాయి]

శిశు వాళ్ళ అందరియినా అదరాభిమానాలున్నాయా? లేవు. ■
అంటే వాళ్ళకిమాత్రం ఉన్నాయి. పల్లెటూరి జీవితంవీడ శిశు
మధ్య మధ్య మరీ అపహ్నం కలుగుతుంటుంది. నిజానికి చెప్పాలంటే
చాలా సంవత్సరాలనుంచి అతిడి కక్కడి ఉండ బుద్ధి పుట్టబలేదు.
కురుపులెల్ల మనస్సు శిశువు ఎప్పుడూ బాధగా నే ఉంటుంది.
అయినా ఈ ఊరు విడిచి పెట్టి పోవటం అంటే మనసు కెలాగో
ఉంటుంది. ■ ఈ గదివాడ నే పుట్టాడు, ఇక్కడే పెరిగి పెద్దవాడ
యినాడు. అతిడి జీవితం ఈ గ్రామంతో ముడిపడి ఉన్నది. కుసుమ
పరాయి ఊరెడడుతు. వెళ్ళాలని ఎప్పుడైతే అనిపించిందో, అప్పుడే
అందరికీగ్రిం నెలపుతీసుకునివెళ్ళిపోయింది—శిశు ఎందుకని వెళ్ళి తేడు?
బయట నెలపుతీసుకు బహుశా శిశు కళ్ళివెంబడి నీళ్ళు రావొచ్చు.
రావొచ్చు ఏమిటి? కచ్చితంగా వస్తాయి.

“ఎందుకని శిశువాడా! మమ్మల్నందర్నీ విడిచి ఎందుకు వెళ్ళిపో
కున్నట్లు?” అంటూ ఏడ్చింది కుండ.

నేకాదిదీ కొడుకు భారం వైసవేసుకోవటంతో కుండకి పనులు
పొచ్చు అయినాయి. అయినా ఆమె శిశు ఉపచారాలనూ వాటిసీ
కూడా పొచ్చు చేసింది. శిశు యింట్లో ఉన్నంతసేపూ ఏదో పాకు
పెట్టుకుని, ఊతూడానికీ అతిడి గదిలోకి వస్తూంటుంది కంట తడి
పెట్టుకుంటూ శిశుకేసే చూస్తుంది. అతిడితో ఎన్నో సంగతులు మాట్లా
డాలని ఉన్నదామెకీ. కొని ఏది మాట్లాడానికీ ధైర్యం చాలటం
లేదు.

“ఏమిటికంటా? ఏంజరిగింది?” అని అడిగాడు శిశు.

“అయిన వాళ్ళని మమ్మల్నందర్నీ విడిచి పెట్టిపోవటం మంచిదా
శిశువాడా?”

“అలా ఎవరూ వెళ్ళిరంటావాకుండా? అందరూ పుట్టిక
ఊళ్ళోనే ఉండిపోతే?”

“అలా వెళ్ళేవాళ్ళు పొట్ట చేతపట్టుకుని వెళ్ళేవాళ్ళు, మీకు
వెళ్ళాల్సిన అవసరం ఏముంది?”

ఎవరి అపేక్షి కొరవడటం మూలంగా శిశుమనస్సు ఇంతబాపురు
నుంటుందో! అది కుందరవంత ఆప్యాయంగా మాట్లాడటంతో
చక్క బతుకుందా? కుండ మరింత ఆప్యాయత వెల్లడించనియ్.
మరింత విలవిలలాడిపోనియ్—అనిపించింది మనస్సులో.

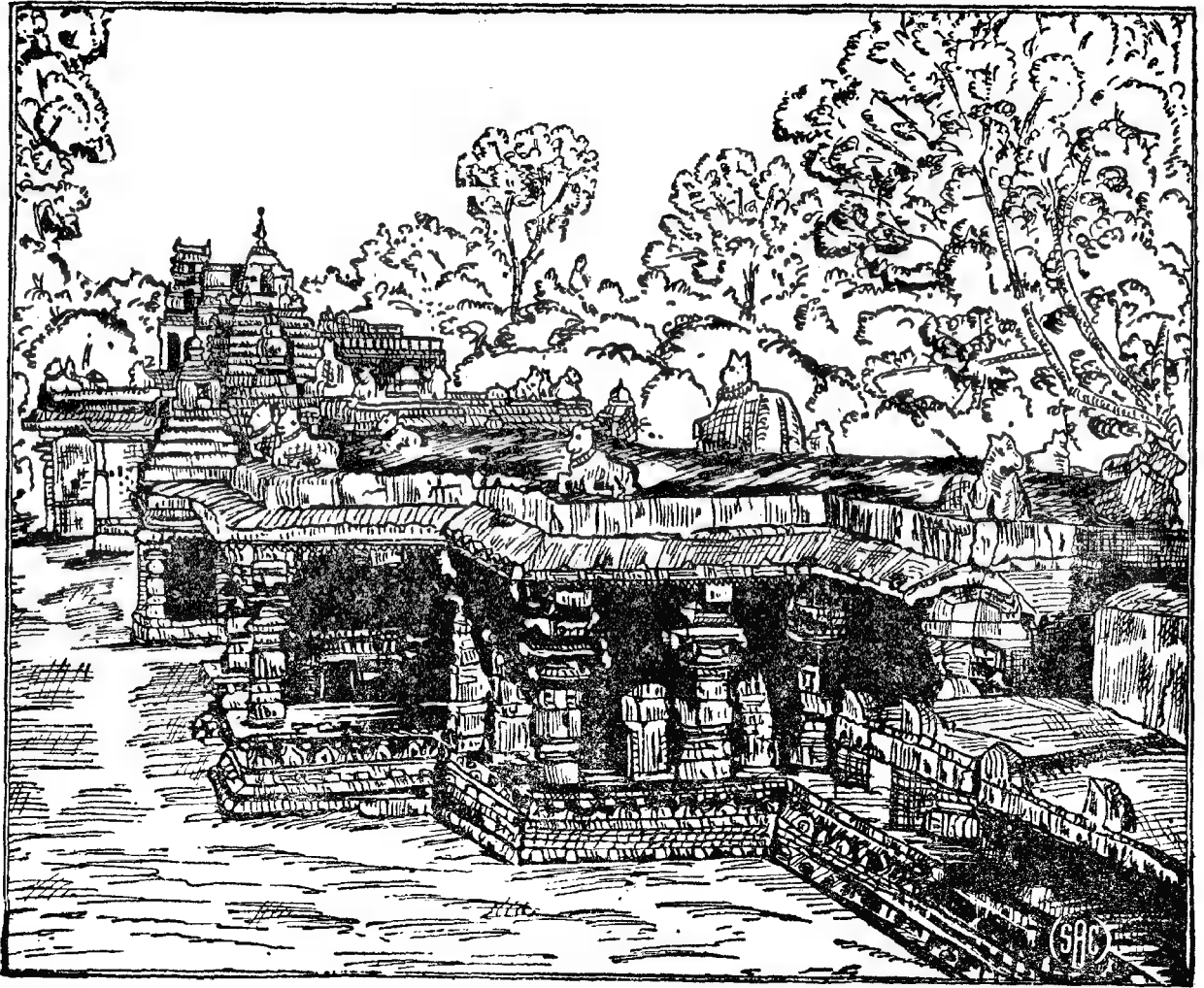
విలవిలలాడిపోయాడు గోపాల్. అతిడేదో మరి జీవచ్ఛవంలా
అయిపోయాడు—తన యింట్లో తప్పచేసినవాడిలా ఒదిగిఒదిగిఉంటూ,

శిశు కొంట్కలాపాలను కనిపెడుతూ—శిశు ఉద్దేశ్యం ఏమిటనట! అని
వాళ్ళనీ విశ్లేషిస్తూ ఆమాత్రీస్తుంటాడు. శిశు ఎదుటికివచ్చి మాట్లాడే
ధైర్యం కాస్తా మాయమైంది గోపాల్ కిప్పుడు. కన్నకొడుకేవా
కట్టడి తప్పినవాడు, ఎగులుపడితే ఎమునబోయి ఎమునబోయి చివరికి;
ఎవరు చెప్పగలరు? శిశు ఎక్కడికి వెళ్ళాలనుకుంటున్నాడో, ఏం
చెయ్యాలనుకుంటున్నాడో పరిమిత భోగ్యులూ ఎవరూ ఇవ్వలేకపో
యారు గోపాల్ కి. అయినా అతిడి ప్రయాణపు భోగ్యమానే—ఏదో
పదిపే నుకోజాలండి రావటాని కళ్ళెటం కాదు. శాశ్వతంగానే వెళ్ళి
పోతున్నాడనే అనుమానం కలగకమానదు.

తర్వాత ఓనాడు—శిశు వ్రాసిన ఉత్తరానికి సమాధానంగా ఆస్ప
త్రంలో ఉద్యోగం కోసమై దిగిపోయి పెట్టేసారితో ఒకనాడు శిశుకి
వచ్చాడు. అతిడిపేరు అమూల్ గో! శిశు అతిడు ఒక్కసంవత్సరమే
పాల్గొనియినాడు డాక్టరు పరీక్ష. శిశుకాపేరు జాపకంలేదు, కాని
మాడగానే గురుమూతం పట్టాడు. అమూల్ గోతో కొంచెంసేపు
మాట్లాడటంతో అతిడు శిశుకి వచ్చాడు. అది కాక ఈస్పల్ల ఉద్యో
గానికై బాధ్యత వహించగలనని వచ్చిన మిత్రుణ్ణి ఎవరు వెక్కి
రించగలరు? ఇంక ఎవర్నీ నియమించుమా నే మీమాంస పడవల
సిన అవసరం లేకపోయింది. కొన్నాళ్ళుపోయాక ఫలావా లేదీ!
రావలసిందని వ్రాసిన వ్యక్తికీగ్రిందని రాసేశాను.

తమ యింట్లోనే ఒక గది అమూల్ గోకి ఏర్పాటు చేశాడు శిశు.
“ఈ నాలుగుకోజూ నాతో నే ఉండే, నావెంటే తిరుగుతూండాలి
అమూల్ గో! గోసుల్ని పరీక్షించేసి, వారి చికిత్సకి సంబంధించిన
సంగతులన్నీ చెప్తున్నా. అహనుంచి భారమంతా నీకే, ఊళ్ళో
నిన్ను వీలు వనం పే వారిలో చాలామంది బీదవాళ్ళు.
ఫీజు యిచ్చారాలేదా అని చూసుకోకపోవటం నేర్చుకో.
ఇవ్వగలకీ ఉన్నవాళ్ళు—వాళ్ళింతవాళ్ళే ఇవ్వాడు. పల్లెటూళ్ళో
వాళ్ళు డాక్టర్ని మోసిగించుకుకు ధైర్యం చేయగలరు” అన్నాడు.
అమూల్ గోని వెంట పెట్టుకుని ఆస్పత్రుకి తీసుకు వెళ్ళాడు
శిశు. తన కుర్చీ ప్రక్కనే అతిడికొక కుర్చీ కేయించాడు.
అమూల్ గో కొంచెం లావుగా ఉంటాడు. నెమ్మదయినవాడు.
అయినా ఉత్సాహానికేం లోపంలేదు. శిశు అనుసరించే పద్ధతుల్ని
క్రిందిగా పరిశీలించాడు. ఆస్పత్రులో ఉన్న పరికరాలు, గదులూ
అన్నీ చూశాడు. అక్కడి నియమలిబంధనలను అడిగి తెలుసు
కున్నాడు. బాధ్యత అంతా ఇప్పుడే వైస వేసుకున్నాడా అని
పించింది శిశు వలిపోతున్నాడు, ఇంక ఎప్పుడోకి తిరిగిరాకు అన్న
సంగతి తెలికాక ఇక్కడి విషయాలలో వారపచెసుకునే అధికారం

శ్రీ వై ల మల్లి కా ద్వి నా లయ ద్వి యం

చోపదకుండా ఉంటుంటా! కుండ అక్కర్లేయి మానుంటే, గోపాల్ కివాళి సిగ్గుతో ఒళ్ళంతా గరిచాడిచింది. ఇలాంటిది చివరిలో ఇదే తొలిసారి అతడికి. తర్వాత గంభీరంగా నిగహించు కున్నాడు దాన్ని. తన మామూలు ఘోషిలో—“ఘో పాపిషదానా! ఘో ఇక్కణ్ణుంచి” అని కుంధని గద్దించాడు.

ఉత్తిపుక్కాని కిలా గద్దించటాన్ని కుండ సహించలేక బొయింది. మొదట్లో నిర్భాంతిపోయింది. తర్వాత విరుక్తా తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది. మాన్తూ చూస్తూండగానే కుతూహలం వట్టలేకుండా ఉన్న అడవిల్లో అక్కడ ఉడుకూదాడు. ఇంట్లో త తనవం కొన్నాళ్ళనుంచి అందరికీ తికమకగానే ఉంది. తనను తనకులేని కుండ యిప్పుడు యజమానిచేత చివాట్లు తినటం తాళేందరికి సంతోషంగానూ ఉంది, ఆశ్చర్యంగానూ ఉంది...

“ఎందుకే కుండా? నిన్నుండుకు కేక లేకాదు?”

కుండ అంతే లేటిగా బయటపెడుతుంటా!

“ఎందుకు విసిగిస్తారు నన్ను, వెళ్ళండి” అంటూ గురిగిప కాడించామె. అందరూ కలిసి ఆమెని ఉబ్బించగా ఉబ్బించగా గోపాల్ కోపానికి కారణమేమిటో ఆపుడు బయటపెట్టింది. “ఇదంతా నారాత! నేనీదీ కొడుకుని కేకదాదగ్గికి ఎప్పుడూ ఎక్కువ పెళ్ళొద్దు” అని మామ ఎన్నోసార్లు చెప్పాడు నాకు. సమయానికి

నాకొమాట బాగమే రాలేదు. నేనొక్క అమాయకపు మొద్దుని. కాకిలాంటి పేదూరపు మాటలు ఎక్కడ వ్యాపకమంటాయి!” అన్నది.

“అవునే కుండా! ఆ పిల్లాడి తీసుకువచ్చివచ్చుంటుందే ఇలా చెబుతున్నాడు. తండ్రితో చూడటమే మానేకాదు, నిరక్షప్తతే లేచిపోతాడు. కదా ఆ నేనా?” అన్నాడు అందరూ.

“లేకపోతే ఏమిటి మరి?” అన్నది కుండ.

కుండ కొంచెం నవ్వింది. “ఈ పిల్లాడి మాటలగా తండ్రి కొడుకుల మధ్య వచ్చిగడ్డే వేస్తే ఎలా తిగుమంటున్నదో మీకే తెలుసు? నాకు తెలుసు అదంతా. తండ్రికొడుకు రియూలోజనా నికి మామన్నాగు కతా, ఒకసారి తీసుకెడితే అయినా ఏమవు కుందో చూద్దామనే తీసుకువెళ్ళాను చిన్నత్త. అయినా ఇలా నిన్ను తినాల్సి వస్తుందని మాత్రం అనుకోలేదు. అప్పుడే ఏమయింది? ఈ పిల్లాడి మాటలగా ఇంకెంత రగడవుకుందో చూడండి. మామూలు తల్లికన్న బిడ్డకాదు నిజం!”

“నానికే తోడు నీదగ్గర పాలుతనకున్నావాయ్! కోడు కుండా! విడుంటే చాలు కొండకి చిచ్చే!”

(64 వ పేజీ చూడండి)

జీవితాన్వేషణ

తం ది దగ్గరనుంచి వచ్చిన ఉత్తరాన్ని మళ్ళీ ఇంకొకరికి చదువకొని, బయటగా నిట్టూర్చి ఆలోచనలో పడ్డాడు రఘు. ఎందుకీ విశేషం దరూ తనను హింసిస్తారు? పిల్లల పాఖ్యాన్ని అదర్భంగా పెట్టుకున్నట్లు తాను భావించి, తను తొందరపాటు వలన వాళ్ళి జీవితాలలో కొంతగా వచ్చే సమస్యలతో జీవితమంటే విరక్తి కలిగించి మరింత వేదాంతాలుగా చేస్తారు తల్లిదండ్రులు. కొడుకుని ఒక యింటివాడిగా చేశామని మీసం ఖరానాగా నువ్వుకొని పెళ్ళిపండ్లతో కూడావుడిగా తిరుగుతాడు తండ్రి. నలుగురిలో గొప్పగా కొడుక్కొనేసిన పెళ్ళి వివరాలు చెప్పుకుంటాడు. ఈ పెళ్ళి చేసి కొడుకుని, బాగు చేశామని సంతోషిస్తామనిచే నిండుతనపు మండపం సాన్ని వ్యక్తం చేస్తాడు సంఘానికి. తనలాటి తోటి తండ్రులకి: "హే, చూశారా, మా ఆబ్బాయిని బాగుచేశాను. వాణ్ణి ఒక ఇంటివాణ్ణి చేశాను. వాడూ, కొడల్లా చిలకా గొరింక లాగ కాపురం చేస్తూ సుఖంగా ఉంటాడు. వాళ్ళి పిల్లలు పుడతారు. వాళ్ళి నాపేరూ, మా ముసీలావిడ పేరూ పెట్టుకుంటారు. మేం కుటుంబ ముసుకుందానే మనసుల పెళ్ళిమీసాగా చూసేసి పెళ్ళిపోతాం" అని బయటపైని బాధ్యతను తమ మోపున్నట్లుగా, అది ఈ నాటికి తీరిపోయినట్లుగా భావిస్తాడు. కొని తను బాధ్యత నే కొడుకు భుజాలమీద పెట్టివంగుకు బాధపడడు. సానుభూతిహావించి ఇంకా తల్లి తనకొడుక్కొ ఈ పెళ్ళి అనే విషయం వేసి పున్నామన కర్రలలో పడకుండా జాగ్రత్తగా స్వర్ణలోకపు కొరికగోడ ఎక్కించామని, ముంముల ముద్దుపాటు విని జన్మ ధన్యం చేసుకొవాలని, ఇన్ని ఆశీసు యీ నాటికి సువేళే కుభిషమయం ప్రాప్తించిందని ఆనందభి మ్మన్నీ రహస్యంగా పదిలం చేసుకోవాలి తుడుముకుంటుంది. తన తొబుట్టు పులు లాంఛనాల సరిదలలో తను చింకాల నువ్వో భాల్సన్నీ తీసుకుంటారు. బంధువులు ముగ్ధులకొసం, పిండివంటల కొసం తీసు లావతారు.

నిజానికి తన పెళ్ళి చేసుకోడం ఇంతయంది అని భరి పడెనుకొనకే గాని తను సుఖ పడ్డనికే కాదు. చాలా కాలంనుంచి తను

పెళ్ళి చేసుకొనాడని సంకల్పించు కున్నాడు. పెళ్ళి చేసుకుని సుఖంగా జీవించే దింపతున్నా ముత్రం చూసి ఆనందించగలడు. వివాహమనే సంఘటన తన జీవితంలోకి ముత్రం ప్రవేశించడం ఇద్దం లేదు. ఇకా ఆ దర్శ మనీ, రఘూ అదర్శజీవి అనీ, ఆచరణకి సాధ్యంకాని ఆ దర్శం ఎవ్వనికే వారితీసుందని చాలామంది విమర్శించారు. తన సంస్కారపు ఆవర్ణలో కం తే ను కనుక తన ఆశయం వారికి అర్థంకాదని రఘు వస్తుకం.

తండ్రి పెలపుల్లో వాళ్ళి ఊరికి వెళ్ళి వస్తున్నాడు ఈ విషయం మీద రఘూకీ, తండ్రికీ తీవ్రమైన వాగ్వివాదం జరిగింది.

ముసీలావన "కుత్రాడులే, ఎప్పటికైనా తెలియకపోదు. నామాటకొడనే ధైర్యం

ప. గోపీచంద్

ఉందా?" అని రఘు విసుకుండా భార్యతో అన్నాడుకూడా. రఘు పట్టుదల ముసీలావన

ఆర్యమూ, అనుమానమూకీరిగించింది. రఘుకీ నాటి సంఘటనలన్నీ జ్ఞాపకం వచ్చాయి. అదంతా ఒక పీడకల. జీవితం నుంచి ఆ దుస్సంబంధాలన్నీ త్రోసివేయాలని ప్రయత్నంచేస్తుంటాడు. కాని ఈ ఉత్తరం క సంఘటనలన్నీ నింహితలోకనం చేయించింది.

తన తల్లిదండ్రులకి, తనకూ రాజకుడరని ఈ వాగ్వివాదం తను అనుబంధానికి ప్రతిబంధకమాకుంజేమానని ఆలోచించాడు. తన అదర్శాన్ని తండ్రి కొరికకు బలి ఇచ్చి జీవితావధిమూ అతనికి బ్రతుకలలో సరిమనం కావడమో లేక తల్లిదండ్రుల కొనానికి సురైదురం కావడమో ఒక నిర్ణయానికి రావలసివచ్చింది.

ఆ మర్నాడు రాత్రి ఊరికి తిరుగు ప్రయాణం. ప్రాధున తండ్రి ఆశీసుకి వెళ్ళిన సమయం చూశానీ, తల్లి ఎంతో కాలం నుంచి మనసుల్లో వాచుకున్న విషయాన్నీ మాట్లాడాలని నిశ్చయించుకుంది. ఆమె ప్రజాత్వాన్ని రఘు గ్రహించాడు. చివరికి తల్లి దండ్రులలో ఏ ఒక్కరైనా తన ఆశయాన్ని

అర్థంచేసుకోగలిగితే చాలునని అతను ఆ పడ్డాడు.

ఈ ప్రస్తావన ఎలాగ ప్రారంభించాలో, తనని దారిలోకి తీసుకువచ్చేటట్లు ఎలాగ వచ్చి జెప్పాలో ఆమె ఆలోచించుకుంటున్నట్లు ఆమె నిశ్చలతని బట్టి ఊహించాడు. తన ప్రారంభించాడు.

"అమ్మా, జీవితంలో తెలిసి చేసేతప్పకూ, తెలియక చేసేతప్పకూ ఒకే విషయభరితాన్ని ఇస్తాయి. అందరు తల్లిదండ్రులూ తమ పిల్లల పెళ్ళిబాధ్యతల్ని మీద వేసుకున్నట్లే మిమ్మా నాది వేసుకున్నారే. అందరు తల్లిదండ్రులలాటి వారేమిరు. కాని అందరి కొడుకులలాటి వాణ్ణి కాను. ఇక్కడే భేషం. స్వప్నలో చాలా వస్తువులు ఏదో ఒక ప్రయోజనానికి ఉపయోగ పడుతున్నా, కొన్ని వస్తువులు అసలు ఉపయోగం అనే ఊడ్డోనికే స్వప్నం బడలేదు, దానికి వాస్తవానికి జీవితం ఒక ఉదాహరణ."

ఇంత సంగ్రహమైన భాషలో అసలంగా తన అదర్శాన్ని అంతా ఇమిడ్చి వస్తానని రఘు తృప్తపడ్డాడు. కాని అది అడియాస అని వెంటనే తేలిపోయింది!

"రఘూ! ప్రపంచంలో ఎందరు పెళ్ళిలు చేసుకోడంలేదు? ఎందరు సుఖంగా ఉండడంలేదు? దీనికి అర్హతలేమిటి, అడ్డు గోడ లేమిటి?" అంది ఆమె.

రఘు బాధపడ్డాడు. ఆమె మాటా తండ్రి లాగే మాట్లాడుతోంది!

"అమ్మా, నువ్వు వేళక్కడివి. అంటే నీ కర్మక్రిత్యం నా కర్మక్రిత్యానికి చాలా భిన్నమైనది. నీకు కలిగే ఆభిప్రాయాలూ, భావాలూ వేరు. నావి వేరు. కాబట్టి నా దృక్పథంతో నువ్వు ఈ విషయాన్ని ఆలోచించలేక పోతున్నావు.

కాని ఒకటి. ఎటుటి కర్మకర జీవితాల్ని తను జీవితంలో సమన్వయించుకొని అర్థం చేసుకోలేకపోయానా, వారి జీవిత సమన్వయం తెలిక తన మైన వో ఊహించవచ్చు" అన్నాడు.

రఘు ఈ విధంగా తల్లికొన్న మాట్లాడడం ఆమెకు వచ్చలేదు.

"రఘూ, నీ జీవితానికి పెళ్ళి వచ్చే ప్రమాదం ఏమిటో చెప్పి?" అంది విసుగ్గా.

రఘు చాలా నిగుత్పాడు.

“అమ్మో, అందరి జీవితాలూ ఒక్కలాగే లేవు. ప్రపంచంలో పెళ్ళి చెసుకొనేవళ్ళు ఉండవచ్చు. అందరూ నులు పడుతున్నారనకోడం ఆత్మగౌరవం. భయం, దానికి కారణం చాలామందికి వివాహం ఆరకడు. వివాహానికిముందు జీవితంలో నులుంగా ఉన్నవళ్ళు, వివాహమైన తరువాతి వివాహాలుగా మారడానికి ఇదే కారణం. అసలే ఆంతకుముందు ఉన్న జీవిత సమస్యలతో జీవితమంటే సరకమనే అభిప్రాయం కలిగిన వ్యక్తి. వివాహం తరువాత తన సమస్యలనేకొక, సంసార సమస్యలను గురించి కూడా ఆలోచించలేక, పరిష్కరించలేక జీవితంలో బ్రహ్మచారిత్వం, వేదాంతత్వం, సన్యాసుత్వం అన్నాయ పదాలలో ఆశ్చర్యం ఏముంది? వివాహాంతరం ఏ కొద్ది నెలలలో అనుభవించిన దాంపత్య సౌఖ్యంతప్ప, పిల్లలూ, భార్య, ఆకాల వార్షికోత్సవాలు, రోగలూ, మనో వ్యాధులూ పీడితౌ బాటు ఇందరి సమస్యలకు పరిష్కార మార్గం కనిపించక చూసవ జీవితం అంటే ఒక శాపం అనుకొని చాలానే జీవించేవారిని నేను ఎప్పుడూ చూస్తూనే ఉన్నాను. వారు వివాహం అనే పేరతో మోసున్న ఈ సమస్యల బంధానికి అంతమంటూ లేకపోవడం చూసి జాలిపడతూంటాను. వారి అనుభవాలు మాత్రం నాజీవితంలోకి ప్రవేశించకూడదని గుణపాఠం చెప్పుకుంటూంటాను. వచ్చున్నవద్దు. వివాహమంటే సమస్యల తోరణం కాదు. జ్వాలా తోరణం. జీవితంతో ఈ పంచాగ్ని ముగ్ధులలో పడి సరకబాధ అనుభవించాల్సిందే.”

ఆమెకు ఆతనిని నవ్వు బెప్పలవనే దైర్ఘ్యం పోయింది. కోపంగా,

“జీవితంలో ఏ నాటికైనా నువ్వు ఒంటరి తనానికి తప్పకుండా బాధపడకపోవు” అంది లేచిపోతూ.

“ఒంటరితనంలో ఆనందాన్ని కొక విషయాన్ని చూసే వ్యక్తులలో చేరనవచ్చు. అక్కడే నా జీవితానికి, వారి జీవితాలకూ భేదం” అన్నాడు.

ఆమె లోపలికి వెళ్ళిపోతున్నదని ఆమెకు వినిపించేట్టు: అగోరవాణ స్వరంలోనుంచి, ఆగోరవాణ స్వరంలోకి మోచుించాడు కాకర్లం.

■ నాయంత్రం తిండి తనతో మాట్లాడలేదు. పెడమొహం పెట్టుకుని ఇంట్లో తిరిగాడు తన కనిపించినప్పటికీ. రైలు స్టేషన్ అయింది. రఘు గుమ్మం దిగుతున్నది. తిండి తనతో తనతోడే మోహానికి అనేమివాం పోవడాడు. తిండి మొహం తుఫాను రాకడానికి ముందు ఒక విగ్రహమైన విచిత్ర గాంధీర్యం పొందిన ఆకాశం లాగ ఉండడం

విరవాణి
చిత్రం : వీరి శైలి అచ్యుతరావు.

చూసి ఈ సంఘటనకి రాజీలేదని నిర్ణయించుకున్నాడు. గుమ్మం దిగుతున్న రఘుని చూసి నిర్ణయించుకున్నాడు.

“నిర్ణయించుకున్న నిర్ణయించుకునే అధికారిని నువ్వే అని పొందాటు పడకు. పెద్దవాళ్ళు జీవితాన్ని అనుభవించి అర్థం చెసుకున్నవాళ్ళు ధియరీస్ వర్గించవలసినా, జీవితాన్ని అనుభవించడమూ ఒక్కటికాదు.” అన్నాడు గంభీరంగా.

రఘు ఉద్రేకాన్ని ఆపుకోలేక పోయాడు.

“—కాని వివేచనాశక్తి ఉన్నవ్యక్తి ధియరీస్ కి, జీవిత స్వానుభవాలకూ భేదం వుండదు నాన్నా. ఆ ధియరీస్ జీవిత సారం!” అని దిగిపోయాడు మెల్ల గజగజ.

తన వెనుక తిండి నవ్వున నవ్వులలో లక్ష అర్థాలు తియ్యవచ్చు. తన జీవిత సర్వస్వం మీద ఆయనకు స్వస్వామ్యమున్నదనే అర్థం, ఒక బానిసమీద యజమానికి ఉండే సంపూర్ణ అధికారం, పిచ్చివాడి పిచ్చిమట

లకు హాళిని నూచించే నవ్వు—ఇంకా, ఇంకా ఎన్నో అర్థాలు వెనుకటూ టిక్కెట్టు కొని నైతక్కాడు.

■ నవ్వున నవ్వులలోని అధికారహాళి తన స్వేచ్ఛాజీవితాన్ని బంధించగల నియంతృత్వపు హక్కుని ఈ ఉద్వేగంలో ప్రకటిస్తోంది. రఘు కోపంతో ఉద్వేగాన్ని ఉండచుట్టి కూలకు గిరవాటు వేసలేచాడు. ఆఖరిసారి తిండితో తన ఉన్నతాన్ని చెప్పివేసి తన నేర్పునూ, తన మనస్తత్వ ఆదర్శాన్ని నిలబెట్టే కోవాలని నిర్ణయించుకున్నాడు.

నిగి నింగిగా కనిపిస్తుంది" అని అపాడు.
ముసిలాయన చాలాసేపు ఓ పిక గా
విన్నపిస్తూ—

"ఇంకా ఉండా చెప్పవలసింది?
అయినదా?" అన్నాడు.

రఘు "ఇంతకంటే చెప్పవలసిందివస్తుంది
వాన్నా" అన్నాడు.

నింటనే తారాజ్యలాగ లేచి—

"ఉద్ధరించావ్ లేనోయ్. తీవ్రతాకాయ
అట! భావనా మందరిట!! ప్రపంచంలో
ఎందరు పెళ్ళిళ్ళు చేసుకుని ముఖంగా ఉండ
డంటేనే నీ ఉపన్యాసం వింటూంటే
ఏదో సామెత చెప్పిస్తూ ఏదో అయి లే
గియిలే మరదో జగముందిని అపని మాను
కున్నవాడి అతిలేటివిలాగ ఉంది" అన్నాడు
నిరాకుగా.

"కాదు వాన్నా. భవిష్యత్తులో జరగని
అసంభవాలన్నీ ఉహించి భయపడిపోయి
నిరీక్షాదీలాగ వివాహాన్ని నిరాకరించడం
లేదు. వ్యక్తిత్వాల విభేదాల వ్యక్తుల తీరితా
లను వేరు వేరుగా నిర్ణయిస్తుంటాయి. ఇందుకే
వా తీరితానికే, మిగిలిన అనే ఇతరుల వైవా
హిక తీరితాలకు భేదం! వివాహం అనే
సంప్రదాయాన్ని గౌరవించడంకోసం వా
యావత్తీరిత సౌఖ్యాన్ని త్యాగం చెయ్యలేదు.
తీరితిలో వ్యక్తి సౌఖ్యానికి కాళ్ళతర్కం
ఉండాలంటే ప్రేమ అనే దివ్యసుధాతి
అజరామరం కావాలంటాను. ఈ ప్రేమ
వివాహం కావడంతో దంపతుల కారీర
కానుధూతిలో ఊడించిపోతుంది. కాని
మానసికానుధూతినివల్ల మాత్రమే ప్రేమలో
నిర్వహింపవలసింది. తనవా, ఆనందియూ
కాళ్ళతర్కం ఉంటాయి" అన్నాడు రఘు.

"ఇంత దొంగ తిరుగుడుగా చెప్పడమేం
దుమికి నవ్వు ఎరిగినవా ప్రేమించావా?
విజయచెప్పి?" అన్నాడు రహస్యం కను
కున్నప్పటికి.

"కా మానసిక ప్రణయారాధనలోని
ప్రేమని పొందడానికి లోకంలోని ఏ స్త్రీకీ
అర్హతలేదువాన్నా" అన్నాడు రఘు, తన
అదర్శాన్ని తిండి అర్థం చేసుకోలేకపో
యాడ నే విచారంతో.

ఇంక ఓపిక పట్టలేక కోపంతో అరిచాడు
ముసిలాయన.

"అయితే నవలలద్వారా, సినిమాల
ద్వారా నవ్వు నేర్చుకున్నదాన్ని నీ తీరి
తిలో ప్రవేశ పెట్టుకొని చెతులా రా నాకన
మాతావా?"

"నవలలూ, సినిమాలూ వా ప్రతి తీరితాలో
తీరుచుండడానికి ఉపయోగపడే విలువైన తీరిత
నత్యలను బోధిస్తే స్వీకరించడంలో తప్పు
లేదు వాన్నా. అయితే వా ప్రతి తీరితాలకు అను
భవ దూరమైన అసత్యాలను బోధిస్తే వాటిని

స్వీకరించలేను. కాని ఒక్కటి. మిరపకం
టున్నట్టు వాయూ ఆశయాన్ని వలలనుంచీ,
సినిమాలలోనుంచి గ్రహించలేడు. దీన్ని
వా తీరితిం బోధించింది."

"వ్యవహారం చెయ్యి బాటేబాటోంది.
చాలాకొంసుంచి ఒక్కగా ఉంటున్నాను
ఏమైనా పరే యీ పెళ్ళి జరిగిపోతున్నదే.
ఆ యనకు ముటమీదా ఇచ్చేవాను" అన్నాడు తిండి

"తిరిదండ్రులు పిల్లల సౌఖ్యాన్ని కోరు
తున్నప్పుడు వారి వివాహాల విషయంలో
స్వేచ్ఛను ఇవ్వడంకన్నా కావలసిందేమింది
వాన్నా" అన్నాడు.

"నీ పంతాన్ని వలలకబోలే నీ ఇంట్లో
స్వామిలేదని తెలుసుకో. నిన్ను కని, పెంచి,
పెద్దవాణ్ణి చేసిందిమకు కృతిజ్ఞత ఇవ్వవన్న
మాట?"

"ఇక పారబాలు పిల్లలు తమ ముట వివక
బోలే ఆఖరి ప్రయత్నంగా పెద్దవాళ్ళు
ప్రయోగించే దండోబాయం. పెంచిన కృతి
జ్ఞతాభావానికి తీరితి సౌఖ్యాన్ని అమ్మివేసి
ముగం తీర్చుకోవాలని కాసిందేమి కాంధ
నీమమైవదికాదు. కృజ్ఞత హృదయంలో
దాచుకుని నిశ్చయంగా అనుభవించే గౌరవ
భావం," అన్నాడు రఘు.

"నవ్వు నాకే దిగువు కలుగున్నావ్.
విశ్వాసపూత చా! నింటనే ప్రయాణం
కట్టు" అని లేచి వెళ్ళిపోయాడు తిండి.

సంప్రదాయానికి తలనంచలేదని సంఘం
విశ్వాసపూతకుడి వేదం చేసింది. లోకంలో
ప్రతిఒరింగా ఆలోచించుకుని, తీరించ
డంలో స్వేచ్ఛగా ఉపిరి పిల్చుకోడాన్ని
ఆడిగిన వివేచనాశీల వ్యక్తులకు దివ్య
కాగలుగా రంకుతూస్తుంది సంఘం!

దచ్చివా, చానలేక తీరితున్నా ఆ
సంప్రదాయాలను గౌరవించవలసిందే!

ఆ సంప్రదాయాల వొక్కటా కొందరి
తీరితాలకు సరిపోక పోయినా సరే అందులో
తిరువుగా తిన్నకలాడి ఉపిరాడక చిత్రిత
అయినా పరే.

రఘు కల్గించి నీళ్ళు తారాయ. తన
ప్రతిఒరింగా సౌఖ్యంకోసం అదర్శాన్ని
కొరించుకున్నందుకు తిండి—తిరుకు
దూరంగా ఉండాలని ప్రభావ కిక్కిరిస్తా
చ్చాడు! తను ఈ ఇంట్లో ఉంటే తన
తిరిదండ్రులకు మనకృతి ఉండదు.

రఘు లేచి ప్రయాణం సన్నాహాలు చేసు
కొడానికి లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు. రాత్రి
ప్రయాణం సమయం సమాపించింది.

రైలుకి వెళ్ళిపోతూ తిరిపాదాలను వంగి
వరుస్తూరించి, అన్నాడు!

"అమ్మా నాకు తీరితాన్ని ప్రసాదించిన
దేవతని. నీకప్పుడు కావలసినా నా దగ్గరికి
నవ్వు రాకమ్మని అనడానికి నే నెవరివి?"

అమ్మ పాదాలమీద అతని వెచ్చని అగ్ర
కణాల స్పర్శకు ఆమెలోని మాత్మిత్వం
అగ్ని ప్రవృత్తిలాగ ప్రబలయి మేల్కొన్నది
ఆమె రహస్యంగా కళ్ళు ఒత్తుకుంది. తిండి
వైపు చూసి మెల్ల దిగాడు.

తనమకురించి తానుపర్యవరించిన చేసుకుం
టున్నట్టు ముసిలాయన కిటికీలో నుంచి చీక
టిలోకి చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

ఆ ఇల్లంతా చేతనా రహితంగా, నిరీకం
గా చీల్లు కమ్ముకున్నాయి. రఘు జ్వలి
పోతున్న వైపు గారి వాన రావడానికి
ముందు ఆకాశమంతా కమ్ముకునే కాయ
మమ్మలతో కటిక చీటి కాయక లాగ
పులుసుకుంది. ★

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరగబోతున్నదన్నది, మీ సరియైన
వర్తనమకురించిన్నీ మీరు తెలుసుకోవగోరినట్లయితే ఒక వాసు
కొద్దమైన మీకు యిష్టమగు ఒక పుచ్చము పేరున్నూ, మీరు
వ్రాయులేదీ, వేళి వికరములున్నూ, మీ సరియైన చిరునామా
యొక్కా వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

కౌశ్లిక శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము పనించి, మీరు
కొద్దవ్రాసిన లేదలగానుకు! 21వ శతాబ్దములోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు,
తీరితమార్గము, వ్యవహారములో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో
మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యనివేదము, పరదేశిగమనము, తీర్మాత్రలు, వివా
హము, స్త్రీముఖము, సంతానము, నిధిని క్షేమములు, లాటరీ, ఆకస్మాత్తవ్యలాభము
మొదలగు వానినిమకురించి స్పష్టముగా మానవారీగా వ్రాసి దు. 1-4-0 లకు మాత్రము
వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్ప్రవాము లేనయినా పున్న
యెడల కొంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వికరములు మా పూచీ పైని పంప
బడును. మేము పంపిన భోగల్ మీకు కృత్రీగా ముండనియెడల వెళుమ వాదము
చేయువడును. ఒక సారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ అప్రకు ఇంకీ ములో వ్రాయండి.

Pt. Devdutt Shastri, Rai lyotishi (WP-13) Jullundur City.

రెండు దుశ్యలు

నె "మీది కట్ట వొయ్యారంగా దింతుకుని, మెరిగా తిడిక తోనుకుని లోనికి అడుగు పెట్టింది బంగారు. నులక కుక్కిలో ముసుగు తిప్పి పరున్నాడు రంగడు.

"ఏటి మావోయ్, కోటు ఇంకా గూడు వేరే పొద్దన్నా కారే అప్పుడే తొంగన్నా యేటికే 'లెన, లెన' అని ముసుగులాగే నీ బట్టలు కులేవడిసింది.

"హా, బాదు ఇంత పొద్దాయేదాకా నువ్వు పెరినాలు వేస్తావుంటే, నేను కక్క నాగా చాకిరి కాయాలంటే. బంగారు! నువ్వు పనివేసి ఇంటికాడే వుండి నీకబాయి నావూ!" చెయ్యిరిదిలించుకుని అటు తిరిగి పడుకున్నాడు.

"అబ్బోనీ, ఎంతకోపం వచ్చినాది. మరి

పండగవనంటే మాటలేటి! తప్పాలన్నీ తోమి తోమి నేనులు మంటలెత్తినాయ నుకో, పనియేసరికి తయారయింది. ఏటి నెయ్యిమన్నావు" బాలికా అన్నది బంగారు.

అంతలోనే రంగడికోపం కొస్తా ఎగిరి పోయింది. గబుక్కున లేచి కూర్చుని, "అవునో బంగారు ఈ పాడుపని నెయ్యిదే అంటే ఇన్నావు కావు. ఇప్పుడు కష్టమంటే నేనెటి నెయ్యిను. నేను సంపాదించి తెచ్చే మరిద్దరికీ సాలడుటే అంటే ఇనవు. నెల ముప్పయ్యికోకాలు పనివేస్తే ముప్ప యాడు రూపాయలు ఇస్తాను. ఎవరి పాసిపని రెంటాల నుంచీ మా నెయ్యి."

"ఏటిగావా కబుర్లు నెప్పినావు. నువ్వు కష్టపడి తెస్తావుంటే నేను కులుకుతూ

కూర్చుని తినమంటావా! పనివేస్తే రిప్పేటి మావా! ఇప్పుడు నుఖంతురిగితే రెపు పిల్లా నీచితక కరిగినాక పని నెయ్యాలంటే వొట్ట కొంగుతుండా. నువ్వన్నీ పిచ్చికబుర్లు చెప్ప తావు గానీ. నువ్వు న-తోసంగుంకి నా మీద కన్నెరకెయ్యకుండా వుంటే నాకు వీనుగంతబలం మావా ఎంతపన్నా ఇట్టే నేనె త్తాను."

"నీ బాబు నీకు ఏరికోరి కేరట్టినాడు నిజంగా నువ్వు బంగారునియే నే. నువ్వు రాకముందు గంజనీశ్వరికూడా కరు వొప్పిపోయేవోట్టి, నువ్వడిగట్టినకాట్టించి నాగాలేకుండా కూర్చున్నా బోరుకు కున్నయ్యి అదంతా నీ అడుదైమే నే బంగారు! నీమీద కన్నెరకెయ్యటే ఛాదా."

"అమ్మగోరు కొత్తసీర ఇచ్చినాడుమావా యాడు ఎంత పెద్దపువ్వులో కళ్లుజేగెలుమంటు ప్పియ్యి ఈ నీ నాకు పాసుండుదామావా."

"నీకంటే బంగారు పాతికోక నుట్టుకున్నా ముద్ద బంతి పువ్వు నాకుంటావు" రెండు చేతులూ పుచ్చుకుని దగిరికి తినుకో పోయాడు.

"నీ, నీ ఏటిది! ఏదాపాదని పరావ కాలు ఇంక బువ్వతానాట్టి చిటికెలో వుడుకుని శ్వేట్టుతాను ప్లాసంచేస్తావుగానీ," అంటూ రంగడి చేతుల్ని విడిపించుకుని పెర బ్లోకి పారిపోయింది బంగారు.

గిన్నెలో అన్నం పెట్టిదగ్గరకూర్చుని కొనిరి కొనిపెట్టా. అమ్మగారు మామంచినోరు తేమానాడు ఎన్నిపిండొంటలు పెట్టివానో నాడూ ఎంతపనివేసినా కష్టపుంచుకొని దలనిచెయ్యి తల్లి నెయ్యి కలాల కర్తిల్లా! ఇరిగోడ్దూలుకూడా పెట్టివాను. ఇంకోకటి తినుమావా బరిమాలో కడుపునిండా తినిపిం చింది. ఆ గిన్నెలోనే తేమా పెట్టుకుని గజ గబాతని, ఇల్లంతా చచ్చయినాపడికేసి, నులక మండంమీద వులికినబట్టపరిచి, బుడ్డిదిపం తిగించి పక్కజేరింది. "మావా నే నోమాట అంటాను కోపంవేస్తావుగదా!" అన్నది బంగారు "నీమీద కోపమేటే బంగారు నెప్ప నెప్ప" అన్నాడు.

"మావా మన మనుమరూక ఇది నాలుగో సంకురేలిగదా ఒక్క పాలన్నా మా అయ్యి తీసుకెళ్ళి ఇంత నడ్డుముక్క ఇచ్చిని పాపావ పో నేనుగదా! ఎన్ను నేనుకుని నీకేటినుఖం మావా నీజరికాళ్ళంతా పెళ్ళాలతో కులు కుతా అల్లిరింటికెళ్ళితే కా అనుటం నేను మా అయ్యెట్టి గతిమాలిచోడెయిపోయిండు." కళ్ళనీళ్లు పెట్టుకున్నది బంగారు.

"భోయే ఏటిది పండగలూలా ఏడుస్తా రుంటే పూగకో యే మీ అయ్య పెట్టెనోనే మన రెక్కలు నిల్లగుండా ల కెవరిది సంపాదించుకుని తినాలి. ఏటికో నాడు మీ అయ్య ఇంత బువ్వెట్టి ఓ నడ్డుపాత ఇస్తే

మన బసుకులు వెలచుగతియ్యిటే పిచ్చి దానా పూగతో పూగతో. వాకులేనిదిగలు నీ కం గు కే. నజ్జగింపాటి పిల్లనిచ్చినాడు పాలదలే" రంగడు వోదాచెడు.

"అది కాదు మావా ఒక్క పాలన్నా అందరం ఒకపాటజేరి పండగ నేనుకుంటే ఎంత సంతోషం కుంటాది చెప్తు. తోడ బుట్టోడన్నా తీసికెళ్లి ఇంత పనువుకుంకును తెచ్చిపోతే నాకు మనెదిసంపదటి"

"బానియ్యో, నీకంత మనుసుకుంటే కష్ట పడి ఎట్లానో నాలుగు డబ్బులు కూడబెట్టే వచ్చే సంకరతిరికి మీ అయ్యని అమ్మని ఇక్కడికి పిల్చుకొచ్చి పండగ నేనుకుంటామని లేమే, ఇంతమాత్రానికే ఇవయిదాతా యటే. నీకు కళ్లంట నీళ్లొస్తే నామనసంతా ఎలాగో వుంటాది. నా బంగారానియికాదు, పూగతోయే." బుజ్జగించి దగ్గరిగా తీసుకున్నాడు. నామాన ఎంతమంచోడు నా అడుపుం కొద్దిదొరికాడు. ముక్కుల్లో పెండురు నాటివోడు నామాన అని అమాయక మైన పరవశితో కండలు తిగిన ఆతిని బలమైన చేతుల్లో నవ్వుపిలుచు వారిగిపోయింది బంగారు. ఏ కోణ కూలి ఆరోజు సంపాదించుకుంటూ పొట్టనింపుకుని పుష్పంతలోనే తిప్పిపడి పోయిగా జీవితాన్ని గడిచే ఆ అమాయక వాద మూలలో ఎంత పండు విన్నెల. పాలలాటి స్వచ్ఛమయిన మనస్సులు వారిని. అయితే బాహ్యునికి అటువంటివారు అజ్ఞానులూ, అనాగరికులూనూ.

* * *

అనునాతనంగా పెంచబడిన పూదోటలో రమణీయమైన మాడంతిసుల మేడ. ఆ మేడలో రెండో అంతస్తులో విశాలమైన గది. విలువైన ఫర్నిచర్ తోనూ, కిటికీకి గుమ్మరికి సెల్లులతోనూ శోభాయమానంగా అలంకరించబడివున్నది గది. పూలకుండీలో అప్పుడే తెచ్చి అమర్చిన గులాబీలూ, పం పెంకలూ గడంతా పరిమళాన్ని వెదజల్లుకున్నయ్యి. పెద్దపందిరిమంచమీద పాలమీగడిలాటి పక్కపరిచి ఆకర్షకంగా జాడతాలు చల్లబడివున్నయ్యి. పాలరాతి గచ్చు నెలమీద విలువైన తివాసీ అడుగు పెట్టే ఎలిగిపోతుందా అన్నంత మృదువుగా వున్నది. గోడలమీద రాధా మానవ లాస్యం శివపార్వతుల నృత్య భంగిమ చిత్రాలు ఒకపక్కన, ఉపదేశమం, సంధ్యా రాగం మొదలయిన ప్రకృతి చిత్రాలు ఒక వైపు వేలాడలేసివున్నాయి. ఇంత చక్కగా అలంకరించిన గదిలో నలుమూలలా సిగరెలు పీకులు పడివుండటం కొంత జనుప్పాకంగా వుండకమానదు. కానీ సిగరెలు కేల్లటం, అవి నలుమూలలా విరజిమ్ముకోటం నాగరికత లక్షణం అనుకునేవారికిమాత్రం అది కూడా అందంగానే కనపడొచ్చు. రేడియో మెల్లిగా సరళిసంగీతాన్ని ఆలపిస్తోంది. ఇంత

చక్కని వాతావరణం శేఖరి ఏమీ అహోద పరుదుటలేదు. పైపెచ్చు మహా విసుగూ పచాదుచేస్తూ మాటిమాటికీ గుమ్మం వంక చూస్తున్నాడు. గడియారం బరువుగా తొమ్మిదిపాదు మ్రోగింది. చేతిలో సిగరెట్టు విసుగుగా కూలకే గిరవాటుచేసి సోఫాలో కూలబడి గట్టిగా నిట్టార్చాడు. కాలం అతి మందంగా కదులుతున్నట్లు చికాకు పడ సాగాడు. ఒకింతసేపటికే మెల్లిగా పట్టు పరదా ఒలిగిం మకుని, పాలగానూ, తాంబూలపుష్పం చేతిపట్టుకు అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూవచ్చింది కారద. కారద నిజంగా అపరకారవాడే. చరువుల సరస్వతి, అందాలరాజీ ప్రత్యేకించి ఆరోజు చేసుకున్న పండగ అలంకరణ మరింత ముగ్ధ మోహనంగా వున్నది. విశ్వార్థ ప్రత్యేక మైన శ్రద్ధతో అందాల నన్నిటిని ఒకచోట పోసుకోవమని విన పాలరాతి నిగహంలాగా కన్నులుకుంది ఆమె లావణ్యం. అయితే నేం ఆమె అందాన్ని చూసి అందించే పరిస్థితిలో లేదు శేఖర్. అంతేని ముకుతల్లుదలతో అతిన్ని మనస్సు శిలారూపం వహించింది. ఆమెని చూడవలసి మొలం అటు తిప్పుకున్నాడు. కారద మెల్లిగా అతిని దగ్గరగా కుర్చీలాకుని కూర్చుని పెండి, పళ్లెం

ఎస్. ఎస్. ప్రసూన

లోని తమలపాకులు నున్నారానీ చిలకలు చుట్టి ఆతినికోటికి అందించింది.

"పూ... ఇప్పటికీ తీరుబాటు అయిందన్న మాట రాణిగారికి" విసుగుగా ఆమె చేతిని తోసేసిడు.

"తొమ్మిదేకదండీ! ఏదో వదివావాళ్లు కబుర్లు చెప్పుకుంటే అలస్యమయింది." నవ్వి గింది కారద.

"అజ్జీ నే చెప్పేదన్నీ. పుట్టింటికి వస్తే అడవాళ్ళకే వొట్టూపెతెలిను. ఈ వెనకొక్కడు ఈ గదిలో పడి ఏడుస్తున్నాడు అన్నవా జ్ఞానంలేదు."

"బానీంకి ఇకనుంచి అలస్య చెయ్యను. ఏదో పారపాటైంది. ఈ ఆకులు వేసుకోండి"

"నాకేం అక్కర్లేను. ఆకులకోసం వాచి కూచోలేదు"

కారదమాట్లాడలేదు. కాస్తేసేపటికి తరెల్లి అక్కడే బల్లమీద మడలి విప్పకుండా వున్న టీగునూటుచూసి

"ఏమండీ మా నాన్న మనసుపడి ఇది మీకు ఎంతో బాగుంటుందని తెచ్చేరు ఒక్కసారి వేసుకుంటే సంతోషించేవారు. బానీ ఇప్పుడేనా వేసుకోండి"

"మనచెప్పాచ్చావులే నేను కట్టుకోవా

నీ ఆకున సంతోషించాలనీ అనుకుంటే నన్నింటి అవమానంపాలు చేసేవారేగాదు"

"అవమానం ఏమిటండీ అందరూ మిమ్మల్ని నేర్పింద పెట్టుకుని గౌరవిస్తూంటే"

"అవునువును ఇదంతా గౌరవించటమే మరి ఏమీ తెలియని పెదననంగనాచి కబుర్లు నువ్వున్నా."

"ఏమిటండీ అసలు. ఎందుకింత కోపం మీ మనస్సులో వున్నదేనా చెప్పరాదూ"

"ఇంకా చెప్పేదేమిటే మొద్దూ. కూడేట్లుగా వాయిదాపెట్టువ్వారో బానీ ఇప్పుడయినా మీ మాట నిలబెట్టుకుంటారేమో అనుకున్నాను. చీ, చీ. మాటనిలకడ లేని అమర్యాదను లమకోలేదు."

ఏమిటండీ మీ నేనెమటో అరం కావంతలేదు. మనస్సులో ఉన్నదేమిటో చెప్పండి.

"ఏమిటింకా చెప్పేది. నీకు తెలియదా ఏం? పదిపాదు నాచే! వాగించాలనీగానీ, మన తెలివాడు మీనాన్న చేసిన వాగ్దానం నువ్వు మర్చిపోయినా నేను మర్చిపోలేదులే. పెదపెట్టెనాలు పెట్టుక ఇప్పుడయినా ఇస్తానన్నది ఇవ్వమను."

"ఓ అదా! ఇంకా ఏమిటా అనుకున్నాను. చేతిలో డబ్బుఅది చూచుకుని ఇస్తారు. మోటారు నైకిలు మాటలతో కనుండా ఏమన్నానా! కాస్త మీరూ పరిస్థితులు అర్థంచేసుకోవాలి మరి."

"అర. ఇస్తాడు ఇవ్వమమరి, అప్పుడేతే ఇస్తానులేనోయ్ అని ఒక్కమాటంటే తీరిపోతుందనుకున్నాడు. ఇప్పుడేమో డబ్బు ఖర్చు పెట్టాచ్చేసరికి పీకపండుకుంటోంది."

"అన్నీ తెలిసిందా మీరే ఇంకా అంటే ఏమి చెప్పేది. మా నాన్నసంగతి మీకు తెలియగానీ, ప్రాణం పోయినానసరి అన్న మాట నిలబెట్టుకునే మనిషి."

"తెలుస్తూనే వుంది మీనాన్ననిజాయితీ. కూడేట్లనుంచి వాయిదా వేస్తున్నాను. బానీ ఇప్పుడేనా ఇస్తారేమో అనుకుంటే ఓ నూటు మోహాపపారేసి పొమ్మంటున్నాడు. అంత గతిలేనివాళ్లు పండకేల్లరమ్మని ఎందుకు పిలవాలి. ఏమయినా ఈనాటి మోటారు నైకిలు ఇవ్వాలింకే."

"మీరలాంటి ఎం చెప్పను. అసలే వ్యాపారంలో చెబుతినీ సగంప్రాణంతో వున్నారు. దానితోగోడు ఈ ఏడు తెల్లాయి పెట్టోకోటి చెయ్యాలనుకుంటున్నారే. దానికే డబ్బు సమకూడక సరిమతిమయి పోతున్నారు. ఇదే అడనని అనుకొని మీకున్నా ఇల్లా వత్తిడి చేస్తే ఎలా చెప్పండి కాస్తదయతలచి ఇప్పటికే పూయకొండి." ప్రాధేయపడింది కారద.

"అజ్జీ నేనున్నా నేడి. ఇప్పుడే ఇల్లా వున్నదా! ఇనా కొరిల్లుడుగాయస్తే నా

రెండు దృశ్యాలు

మొహం చూసేవాళ్ళు కూడా వుండినా. అందులోనూ నేను వణి చి. పి గడ్డయ్యే. బచ్చే దొరగారేమా పి. హెచ్. డి గాంధేయ్య ఇంకెం ఆయనగారోక నీ మదార నేను ఆయనదగ్గరవణి పూర్వ మ గాట్టి అన్నట్టు చూస్తాడు. మీ సంగతి ఇప్పుడే తెలుస్తోంది."

"మారంత ఇదిగా మల్లాదిలే నేనేమి చెయ్యను ఇటు మీకొ చెప్పలేను అటు వాళ్ళి చెప్పలేను. మధ్య వా కొచ్చింది తిప్పలు చూడేట్టుగా ఒక పే రంధిస" కళ్ళు నీళ్ళు పెట్టుకున్నది కొరద.

"ఎందుకు వాదగిర విడుస్తావు అదేమిటో మీవాన్న గగ్గిరి పెద్ద చెప్పకొ."

"ఎవండీ ఈసారికి ఊరకొండి వాన్న పరిస్థితియే అడెటూగి నోరురావటం లేదు. ఈ మాత్రం దయతలదండి."

"దయచూపబట్టే ఇవాళ్ళుగా ఆగింది. మీ వాన్న విచారే అడెగలేవు. ఆ బుంగ మొహం బుర్రమోహాలు చూసేసరికి చెదిరి పారిపోతావ్. ఈ బక్కు చెధక దగ్గరే నీ ఆట లన్నీ పాసుకున్నయ్యి అనుకుంటునవేమో. మర్యాదగా ఇస్తారా ఇవ్వుకు ను లేదా పర్యవసానం బాగా యిచిమాద్దుగుగానీ" మొండిగా అన్నాడు.

"మీరేమిన్నా చెయ్యండి నేను మావాన్న అడెలేను కొవాలంపే మీరే అడెండి"

"చూ...అడెవుగా! ఇంగ్లాండా చెప్తున్నాను విను. మీవాన్నే చూటమిలెట్టు కు నేవాడనుకుంటున్నావేమో. నేనే అంతి చారిగాన్ని వాణ్ణిగాను. మర్యాదగా పూడు కున్నాన్నీ క్లు లాంగిరాడు. ఒక్క పేమాట చెప్తున్నాను ఆలోచించుకో. రేపు నువ్వు వాతో రాదబ్బుకుంటావా మోటా రు నేకలయినా లేక వానికీ సరిపోయే దెబ్బన్నా తీసుకురావాలి. లేదా అడి కచ్చేరిదిరుకు నీకుకూడా మానుమంతొక్క అర్హతలేదు. ఇంక పోక్కెట్టుంది"

"అడిమిటండి వాళ్ళేదో ఇస్తానన్నది ఇవ్వుకపోతే వాళ్ళేమిద కొపం చూసించాలి గానీ నా మీదెవరిండీ నేనేమైనా మీకు లోపం చేస్తున్నావా నన్ను నలుగుర్లో నను చాట్టపాలు చెయ్యకండి"

"నీ చెధక బుడి బుడి దిద్దాలు వా దగ్గర పనికిరావు. నీ కన్నీళ్ళు చూసి కరిగిపోతా నినుకున్నావేమో ఆ స టు ఏత్తేవార్షిని చూస్తే వొళ్ళుకుంటు. వా దగ్గరైతే ఏడవ గలవ్ మళ్ళీ మీ వాన్న వి అడెగలేవు. సచా చారణ్ణు పెంచి ఎవడికో అంటుట్టి చేతులు దురిచేసుకునే వాన్న మీద ఎక్కడలేవిహారీ ను,జన్మంత బదువుభారాన్ని మోసేవాడిమీద చిన్ని సంత గౌరవమున్నా లేకపోవటమూను

క్రొత్త డిజైను సీసా

తాతావారి జనప్రియమైన తల నూనెలు మరియు షాంపూ యిప్పుడు వట్టుకొనుటకు వీలైన అందమైన క్రొత్త సీసాలలో దొరకుతున్నాయి!

నేకమంది విగవిగలాడుకు పెత్తగా ఉండేలా ఉండెయి.

ది తాతా ఆయిర్ లిమిటెడ్ కంపెనీ లిమిటెడ్ TM. 7343

ఫీ ఫీ మీ ఆడవాలే అంత నట్టి కృషిక్ములు -
 ఘో ఇక్కణ్ణించి చెప్పే నీ క్షమా"
 "అలా నోదండి ఈ పారికి మన్నించండి"

"మన్నించబట్టే నేనీ ముట్టుకున్నాను.
 చెడును చెడుతోనే ఎగుక్కోవా లి
 మీలాంటి వాళ్ళే అదేమందు. ఇంక నీ వారి
 నీది వాదారి వాదించి"

"ఏమైతా నేను ఇక్కణ్ణించి కదిలను"
 "కదిలవుగా!" చెప్పకొట్టుకున్నది చిది
 బునే పాలుగారే ఇక్కణ్ణేమో ఒక్క
 చెప్పక బుసబుస పొంగిపోయింది అయినా
 కిక్కిర ముకుండా అతడి పాదాలు గట్టిగా
 వట్టుకుని...

"మీరమేనా చెయ్యండి ఏమోనా మీదెరిలో
 పెట్టెలో ఆశోకే మీ సొంతియిపోయారు.
 ఇప్పుడు మీరు కాదంటే వాకుండా. నేను
 మీ పాదాలు విడిచి ఎక్కడికీ వెళ్ళను"

శేఖర్ కి వెరికోపం వచ్చింది ఆమె జడ
 వట్టుకుని ఇరజరా లాక్కుకొచ్చి గది అంత
 లకి వోకేసి తలుపుకున్నాడు.

కారడ తండ్రి కలక వ్యాపారముడు.
 వ్యాపారంలో బాగానే గడించి మంచి స్థితి
 లోనే ఉండేవాడు. కారడ పెండిలో
 అల్లుడు శేఖర్ మోటారుపైకెలు కావాలని
 అడిగెను. అప్పట్లో ఆయనకి ఆనా రెక్క
 లోది కాకపోయింది. "అంతే కాకుంటే
 రేపు పట్నం వెళ్ళి మంచిది మానీ కొండా
 ములే" అన్నాడు. కానీ అనుకోకుండా పరి
 స్థితులు తరుమారై పోయింది. వ్యాపారం
 లో పెండిగా నడపాడై నిలువునా ముగిసి
 పోయాడు. కాస్త మానసికము అదను
 చిక్కాక అల్లుని కొర్రను తీర్చాలనుకు
 న్నాడు. కానీ ఎంత ప్రయత్నించినా తలు
 కాకనే పోయింది. వాయిదాల మీద వాయి
 దాలు వెన్నాడుతూ జేళ్ళు జరిగిపోయినయ్యి.
 కాని అల్లుడికోర్కె తీర్చలేక పోయానే
 అని ఆయన అనుకుంటూ భావపడుతూనే
 ఉన్నాడు. కానీ శేఖర్ మామగారి వరిస్థి

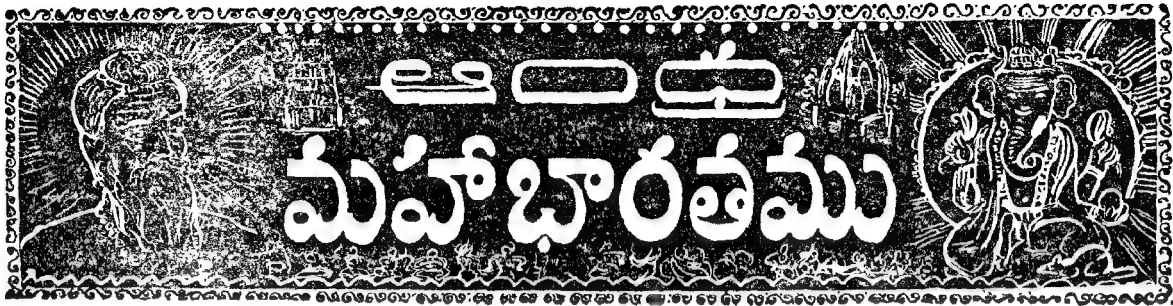
బాంబాయి, క్రాస్ మెదన్ లో ఏర్పాటుఅయిన రేడియో, అండ్ ఎలక్ట్రానిక్స్ ఎగ్జిబిషన్ కి
 కేంద్రమంత్రి డా॥ కేస్కర్ మొన్న ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. ప్రదర్శనంలో
 డా॥ కేస్కర్, జనరల్ రేడియో అండ్ అప్లైడ్ సైన్స్ (ప్రైవేట్ లిమిటెడ్) వారి విభా
 గాన్ని సందర్శిస్తున్నపుడు తీసిన చిత్రం. డా॥ కేస్కర్ ప్రక్కనున్న వారు నేషనల్
 ఎలక్ట్రో రేడియో కంపెనీ డైరెక్టరు శ్రీ హెచ్. వి. మేజర్, వెనుకనున్న వారు జనరల్
 రేడియో కంపెనీ డైరెక్టరు శ్రీ వై. ఎ. ఫజల్ భాయ్.

తిని ఎంతమాత్రం అర్థం చేసుకోలేదు. తను
 కోరికలు తీర్చుకునే ప్రధానంగానీ, అందు
 కోసం ఇరవై ఎంత కష్టపడ్డా ఏమైపోయినా
 తమకి కాదనుకునే వాళ్ళల్లో శేఖర్ ప్రధ
 ముడు. అందుకనే ఈవారి ఇంత ముండి
 వట్టుదలలోకి దిగెను. కారడ మాత్రం ఏమి
 చేస్తుంది? కష్టం తీసి అడగలేదు—చేను
 కున్న మొగుడికి నచ్చ చెప్పలేక మరగ్గ నరిగి
 పోతోంది. గది అంతరిత కారడ భర్తని ఎన్ని
 విధాలుగానో బ్రతిమలాడుకుని విప్పేంది.
 కానీ ఆ కఠినమైన మనస్సు కరుగలేదు. తలుపు

తీయలేదు. ఇక తిరిగి దగ్గికి వెళ్ళి అమ్మ
 అంటూ తిరిగి వాడలో పోలిపోయింది. అతల్లి
 మాత్రం ఏమి చెయ్యగలమో మామర్ని దగ్గి
 రిగా పొగువునని "ఆడవాళ్ళు తల్లి. అనులో
 గాల్సి అనమావార్ని అమ్మిట్టి ఒకవిధంగా
 స్వీకరించాలమ్మా. అలా అయితే నీ ఏమి
 తీసుకున్నావో అమ్మ పేరు నానోమయ్యేది.
 ఊరుకోమ్మా. నాన్నగారితో చెప్పామనే
 తలపా తాకట్టుపెట్టి ఎక్కడికైనా వెళ్ళా
 ఉలే. మీకోసమే కొనుటమ్మా మా బ్రతు
 కుట. మీరు నుఖంగావుంటే చాలు. మేము
 ఏమైపోయినా ఘరవాలేదు." అని యెండ్లో
 నొవార్చింది అమ్మ. ఆ రాత్రిల్లా అమ్మ
 ప్రక్కలోనే గడిపింది కారడ. గదిలో
 ఆగరు ధూపాలు కొడికట్టి ఆరిపోయినయ్యి.
 వెండిగామలో పాలు ఏ రాత్రికీ పోలి
 క్రాగిపోయింది. శేఖర్ కి భార్యమీద కాస్త
 మాదా వారి కలకలేదు. అలాగే గాలివాని
 మరింతగా దగ్గికి తీసుకుని వతుకున్నాడు.
 రమణీయమైన భక్తంతుల్లో వట్టు పరువుల
 మీద కొనుటించే వారి మునుస్సులో ఎంత
 కటికదీకటి. వారి వ్యాసయాల్లోనే కొనుట
 వారి చుట్టూవున్న పరిసరాన్ని మాదా కల
 పిరం చేస్తూ ఉనికి. అయినా నేనంటుంటే
 వారి బాహ్యదేహరాన్ని బట్టి ఘరానావ్యక్తి
 లుగా గౌరవాన్ని పొందుతారు. ఇక నాగ
 రితిలోని రహస్యం కోసం.

అగ్ర శీక సంకల్పరముల అనుభవముతో నవీన పద్ధతు
 లతో కూడితయారుచేయబడిన యినుప పేటలు, ఉక్కు
 బీరువాలు, క్యాష్ బాక్సులు, మరియు అగ్రము కాకులు
 సరసమైన ధరలకు సకాలములో తయారుచేసి యివ్వగలము.
 ఆంధ్రజీవు ఈ పరిశ్రమను ప్రోత్సహించండి.
ఆంధ్ర సేఫ్ కంపెనీ,
 బోర్డు ము:   కర్నూలు తు:
 సరస్వతీలాక్ష్మీ రోడ్,   మునిసిపల్ ఆఫీసురోడ్,
 విజయవాడ-1.   విజయవాడ-1.
 (కాంచీ: ప్రకాశంరోడ్ - విజయవాడ-2.
 ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రిగారి సలహాపై విజయవాడ-1. విజయవాడ-2.

ఆదిపర్వము - షష్ఠాశ్వాసము

- డి. ఇచ్ఛాండుపుత్త్రుల నేలాకో ధృతరాష్ట్రుఁ, జేత మనువంగ నిచ్చుించె
నిది యధర్మం బని యెఱిగి గాంగేయాదు, లేల వారింపరో యెఱుంగరాక్కొ
పితృపితామహులచే భృతపూర్వమైక్రమా, గతమైనరాజ్యంబు గరము నెమ్మిఁ
బొందుసుతజ్యేష్ఠు భరతకులశ్రేష్ఠు, ధర్మజుఁ జూన్పక ధర్మ వుడిపి
- ఁ. యేల వృద్ధరాజు లేడ నేసిరో పార్థనరుగునెడకు మనము నరిగి యతని
యున్నచోన ప్రీతి నుండుద మిం దుండ, నేల యనుచుఁబారు లెల్లఁదెలి.
- ఁ. తనపిఱుందన వచ్చువారిం ద్రిమపూర్వకంబున నూరాల్చి పితృవచనంబు సేయ కునికి ధర్మవిరుద్ధంబు గావున
వారణావతంబునకుం బోయి వచ్చెద మని యందఱుం గ్రమ్ముఁజింది చను చున్నధర్మనందనుపిఱుంద నొక్కొంత
నేల యరిగి విదురుం దొరులువినియును నెఱుంగరానివచనంబుల బహు ప్రకార వచనరచనా వికారదుండైన యుధి
ష్ఠిరున క్షైలకార్యంబులు గఱపి కొడుకులంగొగలించుకొని కుంతిదేవికి మొక్కి పాండురాజుం దలంచి బాష్ప
పూరితనయనుం దైక్రమ్మఱి చనియె విట కుంతియు ధర్మరాజు డాయ వచ్చి యిట్లనియె.
- తే. విదురుఁ జేతెంచియొరులకు వినియు నెఱుంగ, గానియట్లుండఁబలికినిన్ గఱపెబుద్ధి
నట్లుచేయుదు నంటి వీ వతనిమతము, సెప్పనగునేని యెఱుంగఁగఁ జెప్పమయ్యె.
- వ. అవిననగుచు ధర్మతనయుండు విదురువచనంబుల యభిప్రాయంబులు దల్లి కిట్లనిచెప్పె.
- ఁ. ఎల్ల కార్యగతులు నెఱుంగుదు రయినను, నెఱుంగఁజెప్పవలయు నెఱిఁగింపత
వనియు లేక మిమ్ము బాసినకురువతి, హితుఁడపోలెమీద నెగ్గు నేయు.
- వ. కావున మీర లేమఱక విషాగులవలన నప్రమాదులై బుద్ధిగలిగియుండునది యని కఱపి మఱియు దుర్యోధను
చేసెడుదుష్కీయ లిమ్ముగా నెఱింగి వాకిం బ్రతికారంబు పెప్పి పుత్తెంచెద ననియె నని చెప్పినవిని విదురుబుద్ధిఁ
దయవలని నెయ్యంబునకు సంతసిల్లుచుఁ బొందవలె కఠివయ ప్రయాణంబుల వారణావతంబున కరుగునంత.

పాండువులు జననీసహితంబుగా వారణావతంబుఁ జేరెంటు

- డి. వారణావతమున వారెల్లఁ బొండవా, గమనంబు విని నంత నమునఁ జెరిఁగి
కర మొవ్వఁ గరిరథ తురగబలాఘ్యలై, యెదురువచ్చిరి మహా ముదములోడఁ
గలయంగ గృహములుఁ గలువడములు గడు, విలసిల్లె నంబర తలము గప్పి
మలయజమ్మగమదా విలసలిలంబుల, నిమ్ముగా నార్ద్రీకృతమ్ములయిన
- తే. యంగుళుల నొప్పెఁ గర్పూర రఱగవల్లు, లఱగనలు గయిసేసియు త్తంగహర్యు
తలము లెక్కిరి తత్పురీ విలసనంబుఁ, జూచు పాండుకుమారులఁ జూచువేడ్క.
- వ పాండుకుమారులు ననేక భూసురాశీర్వాదవాదాభినందితులై పాల్లనమానంబున శుక్లవక్షిమున నష్టమియరోహిణి
నాడు వారణావతంబు సొచ్చి సర్వాలంకార సుందరంబైన రాజమందిరంబుననున్న కొన్ని దినంబులకుంబురోచ
నుండు దనచేసినవచుక్కాలి సకల జననయనాభిరామంబైన దానిం జూపినం జూచి పాండుకుమారులు సంతసిల్లి
పురోచన శిల్పాచార్యులం బూజించి పుణ్యాహారవపురస్కరంగా గృహప్రవేశంబు సేసిరంతం బరాభిప్రాయమాయో
పాయ ప్రయోగవిదుం దైన ధర్మతనయులందు దానికృతిమ రఘువీరుతను వలకించి యల్లన భీమునకిట్లనియె.

క. ఈ గృహకుడ్యములు లా, యోగార్థము లాజ్యతైల గంధులు మఱి శ
స్త్రాగారనవీరము మా, యాగృహ మగు నిది యవశ్య మాగ్నేయంబై.

క. దీనితెలుఁ గఱిగినట్లు మ, హానిపుణుడు విదురుఁ దురువి సాగులవలనన్
మానుగ నేమటకుం డని, తాను ప్రబోధించె నేకతమ ననుఁ బ్రీతిన్.

న కాపున మన మిందు విశ్వసించి యుండ వలవ దగ్నిభయం బగు ననిన విని భీముం దీర్చియె.

ల. ఇట్టిదైన మనకు నిం దుండఁగా నేల, యిరిగి ముంద టున్న యుండ యుండి
యెఱిగి దీనితోన యివ్వరోచనుఁ గాల్చి, పోద మనిన ధర్మ పుత్తుఁడనియె.

క. ఎఱిగితిమి దీనితెలుఁ గే, మఱి కలుఁగనియట్లు గూఢ మతి నుండుద మిం
దటముఁ బురోచనకృతము, నెఱి నేర్పడునంతకును వి నీతాత్ములమై.

వ. ఇప్పువగృహ ప్రకారంబు మన మెఱుంగుట పురోదనుం డెఱింగిన దుర్యోధను నియోగంబు వివరంబు గాకుండ
కీర్తకారియై దీని దహించిన నక్కడ భీష్మ విదురాదులు విని కోపించినం గురుకులనముద్రతోభంబగు మఱిదాహ
భయంబున మన మొందుగదకుం డోయిన నెఱింగి మనయంతరంబ రోయుచునున్న దురాత్ముండు దుర్యోధనుండు
మన కపాయంబు పేయ నెల్లనిన.

నీ. రాజ్యపదస్థుం డ రాజ్యపదస్థులఁ, బక్షబలాఘ్నం డ పక్షబలుల
విపులార్థవంతుఁడు విగతారసార్థుల, నవనరం తెఱిగి వాఁ డ్దేశమము న
దూఘ్యులఁ దుదిజాఁక దూషించు మనల న, న్నిష్ఠురునకు నది నీతి గాదె
కాపున నొరు లెఱుం గక యుండఁ గడునమ్మి, నట్టుల యుండుద మని దినంబు

తే. లెల్ల నేఁట లాదుచురాత్తు లెల్ల నుద్య, తాయతాయుధహస్తలై యనుదినంబు
నవ్వరోచను వంచింది యనఘు లుండి, రప్రమాదులై సాండవు లివ్వరమున.

లాక్షా గృ హ ద హ న ము

వ. అట హస్తపురంబున విడుదుండు దుర్యోధనుదుర్మంత్రం బంతయు విమ్ముగా నెఱింగి కడువిశ్వాసి నొక్కఁడనకు
నతికుశలం బొడవులపాలికిం బుత్తెంచినవాఁడును వచ్చి రహస్యంబునం బొడవులం గని తన్ను నమ్మునట్లుగా
విదురు సాధిజ్ఞానవచనంబు లెఱింగించి యాకృష్టచతుర్థినాటిరాతి పురోచనుండు లక్కయింట దహనంబు దరి
కొల్పుం గావున నిందుండి మీకు వెలువడిపోవునట్టి యుపాయంబు మారాజునియోగంబునం జేయవచ్చితిని చెప్పి
లక్కయిల్లు వెలువడునట్లుగా నొక్కఁబిలంబు నెవ్వరు నెఱుంగకుండఁజేసి వారలకెఱింగించిన భీముండు దాని
విమ్ముగా కోధించి యెఱింగి యుండునంత.

క. ధనదానములను బ్రియభో, జనదానములను విశిష్ట నిద్విజితతులం
దనువుచు నుండఁగఁదత్తుర, మునవశ్శానములు భరత ముఖ్యులకరిగెన్.

వ. ఆ కృష్టచతుర్థినాఁడు కుండిదేవి పురంబునం గలబ్రాహ్మణపుణ్యంగనల తెల్ల నిష్టాన్నదానంబులం దుప్పిసేసి దేవ
పూజ గావించియున్నెడంబురోచనువంపిన నిషాదవనిత నపుత్త్రయై బహువిధవన్యమూలవలంబులు దెచ్చి యిచ్చు
చుం గుండిదేవింబాదుక పేవించిపొందవకృత్యంబులు నిత్యంబును నెఱింగించు చుండెనుది నాటిరాతియుత్సవం
బున గాలవోదితమై తానునుం దనయేవురుగొడుకులు నధికమధుపానమదంబున మెయి యెఱుంగక లక్కయింటి
నక్కంబున నిద్రవోయిన నర్థరాతంబునప్పుడు భీముండుమేల్కొని పురోచనుకంఠె ముందఱఁ దానయత్తహించి
వాని కయనగృహద్వారంబున హేరానలంబుదరికొలిపి చెచ్చెరఁదల్లిని నన్ననుం దమ్ములను విలంబులోనికనిచి
యాయు ధాగారంబుతోదన లాజిగారంబు హతాశనున కళనంబు నేసి అనకునకుందచుకుళగమనం డెఱింగించి విల
ప్రవిష్టఁడయి కుంతిని దర్శార్థున నకుల సహదేవులను విలంబు వెలువరించి తోడ్కొని చనునప్పుడు

నీ. కడునిద్రఁ గానక తొడరుచు జడిగొని, నడవంగ నేరక తడయు చున్న
నెఱిగి చెచ్చరఁ దల్లి నఱకడ నిడి ధర్మ, సుతవిజయులఁ దన వితరణహా
యమభంబునక్కించి యములనుత్సంగంబు, లెక్కించుకొని భీముఁ డక్కజనుగ
జరిగెమరయమునఁ జరులు తాల్పడి మొగ్గఁ, బదఘట్టనంబులఁ జదిసితొలు

ల. నుఱుముగాఁగ నిట్లు నెఱయంగ న త్వంబు, మెఱసి గాతిరెల్ల నుఱక పవన
తనయుఁ డరిగెఁ బవలు ననినట్లు చీకటి, యనక ముండ్లుగండ్లు ననక తెరలి.

వ. ఇట వారణావతంబున,

సందర్శన

నిత్యము, అలా బయటకు వచ్చాను, ఎందుకైతే నా మంచిది పిసాని మార్కెట్ నాకునిది తిరుగుబాటుచేస్తున్నాను. మార్కెట్ నాకునిది కనిపించలేదు కాని, మారితోటలను ప్రత్యేకముగా చూడమని, మరో మారితోటలను చూడమని... ఇతరులు మందరం... ఇలాంటివి అనేకములు గలవాస్తవం అంటూ ఆ వ్యక్తిని ఎర్రబయటకు పంపిస్తూ "వస్తారా వదిలి నిమిషాలలో" అని చెప్పి పోయాడు.

మందరంకి వర్షి ముసలవాడు. "నా పేరు కేవలం మందరం మేకాడు... చె. మందరం కేవలం వుంది. డి. ఎస్. సి... సౌలభ్యం కి మందరం అని మిగతావారూ నీలుస్తారు" అంటూ వర్షిలో మారాన్ని 'మిమ్మల్ని నుండి చూసి చెప్పాడు, మంచి రకములను' అన్నాడు.

"అ పిసానిలో" అన్నాడు. "అ, అ, అ... అలా అనకండి. కాదు చెప్పకపోయినా నాకు తెలియదు... కాకపోలేదు పరిచయం మాత్రం యింతవరకు లేదు... అది ఈ నాటి నుండి లభ్యమైంది - ఒక్క రెండుంటు మీకు ప్రత్యేకంగా చెప్పాలని కాదు మరొకటిగా వుంది, పిసానిలో... మీ కడకు అలాంటివి కలుగుతాయి, కిల్యం వున్నా వేగే సంగతి మీకు తెలియాలి, లేదో చెప్పకపోయినా నున్నాను. ఈ రెండుంటు కాదనగల దుమ్ములు, ఈ అంశాలకు కనయితరంనండి, ఈ విమర్శకులకనండి మున్నాటికి తేలిక పోయి కట్టించగలము. అ మాటకొస్తే, యావత్ భారతదేశము కనయితరంనండి మీరు, కలహానికనుకరించావని

నేనుగా పొప్పుకొంటాను. కాని కాస్తరిక దృష్టిలో మీ కడకు వంతరతు నిలుస్తాయి అనేక జటిల సమస్య. కాస్తరిక అంటే జాతకానికొచ్చింది 'కాస్తరిక' అనే పదం, ఒకప్పుడు లండన్ మహా నగరపు పెద్ద పెద్ద పుస్తకాలకుల నోళ్ళలో, నెలలకొకటి కానిపోయింది చివరకు వారంతా యేం చేశారో తెలుసా, 'చివరం - కాస్తరిక' అనే పేరు మీద, ఒక్క అమెరికా దేశంలోనే, 160 లక్షల చాలర్లు సేపాదించింది. ఆ మాటకొస్తే అమెరికా దేశమే మహా భాగ్యవంతమై దేశమునొంది - నా ముహూర్త భాగ్యం లెండి, ... భాగ్యం మనల్ని పోషిస్తుంది అండీ! కిరీ ప్రతిష్టలు

గంధం యాజ్ఞవల్క్య శస్త్ర

కావరిగాని ..... కిరీ అంటే జాతకాని కొచ్చింది ... మన ప్రధాని గారి కిరీ ప్రభువత్వ సమయాలకు వ్యాపించి ..... యాంకా ... కంప్రహారం.....

ఇలా అనడం గా మందరం చెప్పుతూనే వున్నాడు; మారి చెప్పినది చెప్పక, 10 నిమిషాలు గడచిపోయి, రెండుగంటల అయింది - కాని మందరం సిగరెట్ మీద సిగరెట్ పరిగించి తన ప్రసంగాన్ని కొనసాగిస్తూనే వున్నాడు. కానంత తప్పులు భూమిమహా వున్నాడు.

మందరం మరో సిగరెట్లు పరిగించి మొదలెట్టాడు. "మీ మానసిక శక్తికి వ్యతిరేకంగా కాత్రం అనకూర్చు కనీసం తెలుసుకొని ప్రాధికారం చేస్తే, చివరకి యెందుకూ చాలని 80 రూపాయలు .... మనదేశంలో చివర ప్రజలూ నానాటికి యెలా వివేచిస్తున్నారో తెలుసా... యెంత భూమి వున్నా చెప్పాలి... అసలు భూమి వున్నా నుండి చివర ప్రభావ మొనరిస్తారీ ప్రభావం ప్రభావం

భించారు... ఆ రెవ్యూరే, తదితరాలు అయినా నాకొక్కటి - నివాదాన్ని లంకెందు కొన్నాడు. కానీ లంకెలు పిల్లలకు కాగా అలవాటులవాయి, విద్య ప్రజలూ నానాటికి దిగజారిపోతోంది, అని యాచున్నా పి సదాయక - యెవరితోనో... యెందుకో, యెప్పుడో."

మరో సిగరెట్ పరిగించి మందరం తన ధోరణి సాగిస్తూనే వున్నాడు. టైము, 9-80 వాటి పోయింది... 10-80 వాటింది, మందరం మాత్రం తక్కువయ్యేసరికి చెప్పుతూనే వున్నాడు. 10 నిమిషాలలో వస్తానన్న మారి, 10-80 గంటలకు వస్తానేనూ ఆనాటికి అసలుకు రిపోర్టులు వదిలి పోగాను.

మందరం మరో పట్టుకట్టాడు... నిరీ విషయాలమీద వాదనలు 'వాదనలూ నావాదనలూగా ముట్టాడుకున్నాడు... చెమట కరిచాకున్నా గమనించటంలేదు.

కాలం మారిందిపోతోంది. కడుపులో ఆత్మరాముడు చాల గడచిన చెప్పన్నాడు. గడియారం ఒంటిగంట ముసలించింది... చివరకు సాహసించి 'మీరు అసలులేనా' అని ప్రశ్నించాడు.

ఆ నామాట సమద్రప్రహారంలో అలాగి పోయిన, నీటితుంపకల దృష్టిలో మాయమై పోయింది, మందరం గోషిలో.

— ఆత్మహత్యలమీద చాలామంది పరిశోధనలు జరిపి, ఆత్మహత్యలు చేసికొనేవాడు కేవలం సకాల జుహీకరణలే, అలాంటి సీమాంధి నీడమైన కార్యాలకు పోడిగడతారని అందుకే సకాల జుహీకరణ యింగ్లీషు మందులన్నా ఆయుర్వేదమే శ్రేష్టంగా వుండేస్తుందన్నీ ఆయుర్వేదంలో అందే వేసినయెలు ఫలావావారి... ఇలా మరో గంటలకు వున్నావన్నీ, కొనిగ్రహంలా అచేతనంగా 'మీ, వుండీ మీ దున్ను నాపై ప్రసారం చేసి... ' సిగరెట్లు అయి పోయాయి వస్తానండీ' అంటూ మందరం బయటకు వదిలాడు. అప్పుడు 2:00

కలవరపడు స్త్రీలకు
 "కుమారి" మాత్రం మదనకండి. మీలో గృహం కండినది. చింతలపడవకం తెం (పోత) డి. కి. (పెడర్) డి. కి. (ఎక్సా) పెడర్) కి. పోడిన ప్యాసింగు ప్రత్యేకం.
 Available also from all Chemists of Madras City.
 P. DEVEE & CO. (A.P.) Calcutta-40

అయింది—పండ్లు తోముకొన్నాను.

జాయంత్రమే 'నూరే' కప్పించాడు. 'ఏరాబాబూ...అలాంటి ఫుటాన్ని నాకు తగిలించావేరా?' అన్నాను.

"ఏంచెయ్యనురావాకర్మకాలి, సుందరం, మూడునెలల క్రితం పరిచయ మయ్యాడు. అంతే అనాటినుండి, నా కిప్పుటి వరకు, రెండు డజనుల వార్షింగు లాచ్చాయి. అఫీసులో సరిగా పనిచేయటం లేదని. అడపాతిడపా యింట్లో క్రిమతీ చివాట్లు వేస్తోంది—అందుకే, నీకు తగిలించాను—" అన్నాడు. అనాటినుండి సుందరం నాకు తప్పిపోకుండా, ప్రాద్దున, సాయంత్రం, రాత్రి కలుసుకొంటూనే వున్నాడు. నోటి కొచ్చినట్లు ప్రతినిదయించాడ, నానుండి, యెలాంటి సమాధానం లేకపోయినా మాట్లాడుతూనే వున్నాడు. క్రొత్తిలో మంచి మర్యాద అన్నట్లు పూనుకొనలసి వచ్చేది. తిర్యగి, తిర్యగి కొద్దిగావిసుకు, అయి వ్వుతి, చూపించేవాణ్ణి - సుందరం మరికొంత వుత్సాహం చూపించటం మొదలెట్టాడు. సుందరాన్ని తప్పించుకోటం నాచేతి కాని పనిగా తయారయింది. నేను నిద్రలేవక పూర్వమే వచ్చేవాడు...న్నానంచెస్తున్నా, భోజనం చెస్తున్నా ఏవో చెపుతూనే వుండేవాడు...

చివరకు సుందరం నాకొక సమస్య అయి పోయాడు.

సుందరాన్ని తప్పించుకోవాలని ప్రయత్నం చేశాను. రాత్రివంటయింటిలో సుకుకొని లేనని చెప్పించాను అమ్మచేత.

—'అలాగా అర్ధరాత్రికి అర్ధరాత్రికి పూరికళాదా? పిన్నిగారూ! అసలే, అమావాస్య చీటి, యెలాపోవచ్చారండీ...అయినా టెయిన్లోగా ఫరవాలేదు... ఏం పరవాలేదులెండి, యామధ్య రైళ్ళు మహాబాధలుగా పడిపోతున్నాయి. ఇది యెరితిప్పని అంటాం చెప్పండి...ఎరిది కాదు...రచ్చి న వార్షి కర్మ. కర్మంపై చెపుతా పిన్నిగారు, ముఖి కర్మభూమి అని క్రిష్ణద్ధగవాసులు, అడునితో గీరిలో అన్నాడు—అట్లునడంపే నామాన్యదా? మహారథి...కాని, కర్మయోగాన్నిగురించి విని, తనో నిమిత్తమైతన్నీ అని గ్రహించ గలాడు...' అంటూ అమ్మదగ్గర 12 గంటల వరకు వుపన్యసించి వెళ్ళిపోయాడు— అనాడు వంటయింటిలో ముగ్ధిపోయాను. అమ్మ 12 గంటలకు పొయ్యి యెక్కించించి యెసరు—

సుందరం పరిచయమైన మాడు నెలలో నూమూడు రోజులైనా ట్రైముకు అఫీసుకు అనేదే అనుమానం.

గట్టిగా ఆలోచించాను. ఓ పదిరోజుల పాటు ఎక్కడికన్నా వెళ్ళిపోతే సుందరం మరెక్కరితోనైనా పరిచయ మేర్పరచుకొ

ప్రేమైక మూర్తులు

చిత్రం : వీరిశైలి అచ్యుతరావు.

టాడు' అనిపించింది.

రాజమండ్రి వెళ్ళిపోయాను.

* * *

రాజమండ్రిలో పదిరోజులు ప్రకాం తంగా గడిచిపోయాయి. మళ్ళీ సుంటూరుపై ధయంచేసింది. కాని తప్పించి కాదు సుంటూరు.

సుంటూరు వచ్చాక రెండు నెలలు సుందరం కప్పించలేదు. నాకొక్కర్యమేసింది.

ఒకనాడు తొందర పనిమీద బ్రాడీపేట వెళ్ళినప్పుడుగా సుందరం కప్పించాడు వాణి ఇంటి మందర. రమ్మని అక్కోనించాడు. తెరిసి తెరిసి పెద్దపులి నుకూలోనికి వెళ్ళేవాడిలా విళ్ళాను. సుందరం కాఫీ ఇచ్చి, అతిథిప్రంగా మాట్లాడి ఆడిగించే తదిత్రుగా వెళ్ళమని అను మతో యిచ్చాడు. "మంచి కాలుసు రాను" అనే పదితిలో కప్పించిన సుందరాన్ని చూచేసరికి నాకు ముచ్చటేసింది. గేటువరకు పొగవంటూనికి వచ్చివున్నా ఉండవచ్చులేక 'ఏం సుందరం! మితిభాషిని అయ్యవు?' అన్నాను.

"నాకీమధ్య వెళ్ళి అయింది. నా అవిధ కాపరానికొచ్చింది..." అంటూ నంగిగా విక్కదచ్చి మాట్లాడుతున్న సుందరం 'ఎక్కడికి?' అనే ప్రశ్నలాంటి భీకర, భీభక్త ద్వనితో గిరుని వెంకి తిరిగి గృహప్రవేశం జరిపాడు.

"లోకాన్నయినా—స్వభిసోధకంతు—" అనే వాక్యాలు నా నోటినుండి అప్రయత్నంగా వెలువడ్డాయి. ★

మకాని

వి.ఎస్. అవధాని

జ్వీరితమే పి పెద్ద పరీక్ష. ఇక కళాశాలలో పరీక్షలసంగతి అంత పట్టించుకోవలసిన అవసరమేమిటి అనుకున్నాడు రామారావు. సెనైరింగులో కూడా ఇంటర్ లిప్టింగుకు దిగులు లేదనికాదు. కావలసినంత దిగులు ఉన్నది. కానీ, కేవలం దిగులుకల్లు ప్రయోజనం ఏమిటి? పరీక్షలయి ఉన్నాయి కాబట్టి చదవాలి; చాగా చదవాలి. చదివించి బ్రాడరు ఎక్కోది, బుర్రకు ఎక్కోది పరీక్షలలో అవసరం వచ్చినప్పుడు గురుకు రావాలి. కానీ, రామారావుకు ఈ సూక్ష్మాలేమీ లేవు. మొదటిసంగతి, నాకు లెఖ్కులు రావు మొదటి అంటే గుమస్తా గుబ్బయ్య గారు నాలుగు రిట్టి లెఖ్కులగుండ్ల తీసుకోమన్నాడు. ఎంత యత్నించినా ఆ లెఖ్కులు రావు రామారావుకు. రెండోసంగతి, ఇంటిపనులలో రామారావు కొన్ని చేయాలి. గుబ్బయ్యగారు ఇంటిసంగతి పట్టించుకోడు. బాధాకల్పి, ఇంట్లోకి కావలసినవి తీసుకురావడం, ఇంట్లో వాళ్ళు ఎవరికి జబ్బుచేసినా అనుమతి తీసుకునేళ్ళి మంగు ఇప్పించటం నంటివన్నీ రామారావు చేయవలసిన పనులలో కొన్ని మాత్రమే.

ఏమైతే కేం మొత్తమీద ఈ సారి కూడా రామారావు ఇంటిపనులలో నెగ్గక వాడం ఇంట్లో అందరికీ కష్టం కాదు.

ఉన్నది. కానీ కావాలా నాకు అని అడగలేదు అప్పు. 'రిజల్టు' వచ్చినయి బాగా ఉన్నది రెండో ఛెల్లెలు. బుద్ధివంతైన ఈ సారి కూడా 'షేర్' అన్నది కడపారి ఛెల్లెలు. నాలుగోవాడు అయిదోవాడు వచ్చారు. ఇదంతా చూచాలి సంగతి. కానీ, రామారావుకు ఇదంతా ఎందుకో ఇవాళ్ళు ప్రత్యేకంగా భావ కలిగించింది. ఒక్కొక్క మనిషి జీవితంలో ఇటువంటిది చాలా జరుగుతుంటుంది. కొకా చూచుకుంటే మరికొకసంగతి. ఒకరోజు ఎందుకో నిత్యం నిలిచింది. తేడా కొత్తగా భావ కలిగిస్తుంది. నాటివల్ల ఆ మనిషి జీవితమే పూర్తిగా మారుతుంది. రామారావు జీవితంలో కూడా ఇప్పుడు సరిగా అది జరిగింది. నిరాశరణ, అకపాళన భరించలేక రామారావు ఇంట్లో నుంచి బయటకొచ్చాడు. సెనైరింగులో నా సెగ్గాం దా అని సంపాదించుకున్న నేనీయిలు ఆ సేకమంది కనిపించారు. అప్పుడొక్కరిద్దరూ ఉన్నారే ఉన్నారు. వేరే ఉంటున్నారు. ఇద్దరూ పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగాలలో ఉన్నారు. కానీ, ఈ ఇంటిసంగతి పట్టించుకోడు. వాళ్ళు తొలిగా వాడని వేరే వచ్చారు. అయితే అంత మాత్రం ఆపలు ఇక్కడికి రానే వారని కాదు. సందేహం వచ్చాడు. వస్తూంటాడు. తన చదువు సంగతి వాళ్ళకు పట్టదు. వాళ్ళు ఇంటికి వెళ్తే కొంత సానుభూతి దొరుకుతుంది. అందులోనూ పెద్ద వదిల చాలా మంచిది. ఓర్పు నడిది. భావంతో చక్కగా ఉన్నాడు.

అయినా పరీక్ష తప్పే వదిల దగ్గరికి వెళ్ళడం ఏమిటి? ఎందుకు వెళ్ళాలి? ఆమె తనకు ఏ విధంగా సహాయపడగలదు? పైగా చులక అయిపోతాడు. ఎవరి దగ్గరికి వెళ్ళకుండా, కనిపించిన వాళ్ళందరితోనూ క్షుణ్ణంగా "ఆ అవుతు... కాదు" అంటూ సాయంకాలం చాకా గడిపాడు. పొడుటి నుంచి అన్నం తినలేను. ఆలపుతోంది. కాఫీతాగ రాదు వాళ్ళు చిల్లికానీ అయినారేదు. చిల్లి నయో ప్రెస్టు ఇంకొకరారేదుగా!

సాయంకాలమైంది. ఆలవి ఎక్కడ కవుతోంది. చాగా అలసిపోయినాడు. అయినా ఇంటికి వెళ్ళాలనిపించలేదు రామారావుకు. చార్మిద్యం... చార్మిద్యంలో వాళ్ళు అయిపోయేటటువంటి, అనురాగాలకు పోయేటటువంటి నందియాపాయలు వస్తాయే గుమస్తా గుబ్బయ్యగారికి. ఆ వంద యాపాయలు ఏ మూలకు? మొదటి లేదీ తెచ్చిన నిత్యం ఇంకై రోజులకే అయిపోతాయో ఒక్కొక్కసారి. భారగాయలకు వచ్చులు వుండవు ఒక్కొక్కసారి. పాలవాడి చాకీ తీరదు ఒక్కొక్కసారి. ఇంట్లో సత్కారమేమీ జరుగలేదు. రెండు మూడు రోజులలో ఎక్కడినుంచో అత్త వచ్చారు. వానితో కొంత పట్టు ముసుగుతుంది. ఇటువంటి పరీక్షలలో తన చదువు వాళ్ళకు బలవుగా వుండడం తనకు అర్థం కాని సంగతి కాదు. పెద్ద వాళ్ళిద్దరికీ సంసారాలు ఉన్నయ్యే. వాళ్ళకు పిల్లలు ఉన్నారు. మరి వాళ్ళ గొడవ వాళ్ళది. వాళ్ళకు అన్నయ్యలకు తగాదా వచ్చింది. సెలవేలా ఇంకా ఎక్కువ వచ్చి ఇవాళిని వాళ్ళు అలవాటు.

వాళ్ళు ఇవ్వరు... ఇవ్వలేదు. అమ్మకూ తది
సెలకు తగదా. అతిగాదా అనేక రకాలు
ఏమైతే నేం వాళ్ళిద్దరూ వేరే ఉంటు
న్నారని వాళ్ళు కష్ట సుఖాలకు వాళ్ళే
వాధ్యులు. ఒకరి! వాళ్ళు బయట కాదు.
తన వాళ్ళకు బయట. పాపం వాళ్ళు ఎంత
యాతన పడుతున్నాడో? ఏదో కొంచెం
పాలం ఉండవట్టి అట్లా లాక్కు వస్తు
న్నాడు. ఛీ! ఛీ! ఏమీ బయట? ఎట్లయినా
వాళ్ళు సహాయపడాలి. ఏదీ... ఈ ఇం
టర్ నెగ్గలే... ఎం నెగ్గడం? ఎన్ని సార్లు
కూర్చున్నా ఇంట్లో నెగ్గడం లేదు. ఆ లో చిత్తు
నల్లకట్ట చెరువుమీద అట్లా ఇట్లా పచ్చాదు
చేస్తున్నాడు రామారావు. పచ్చాదుచేస్తే ఆకలి
తగదు. ఆకలి అవుతుంటే ఏదన్నా తినాలి.
ఏదన్నా. తినాలంటే ఇంటికి వెళ్లాలి. ఇంటికి
ఎట్లా వెళ్లిగడదా? నాన్నకు ఎట్లా మొఖం
యాపించగలదా? ఇంటర్ లో తప్పిన సంగతి
తెలిసి ఆయన ఎంత బాధపడుతున్నాడో?
ఆయనకు ఎంత కోపం వచ్చిందో?

“అబ్బాయిగారూ...”

రామారావుకు మాటలు వినిపించడం లేదు.
ఏదో ఆలోచన. ఏదో దిగులు. ఎవరిమీదకో

కోపం. అదేదో ఆ పేరం... ఉండకం... మరి
లేని స్త్రీ.

అబ్బాయిగారూ...”

“భావా... ఇట్లా పచ్చావేం.”

“ఈజేగా మా ఇల్లు.”

“ఇక్కడా మీ ఇల్లు. ఈజేగా ఏమిటి -
ఇక్కడేగా అనలేవు? అలా మాట్లాడొద్దని
ఎన్ని సార్లు చెప్పామా?”

“వాండ్రుండిలేండి. అట్లాగే అంటా.
ఇక్కడే మా ఇల్లు. ఇక్కడే తిరుగుతున్నా
రా? ఇంట్లో అందరూ మీకోసం వెతుకు
తుండారు.”

తనకోసం అందరూ వెతుకుతున్నారని.
ఎందుకూ? తనను ఎగతాళిచేస్తున్నారని? అన్నీ
తన చావు తనను చావనివ్వడం.

“మా ఇంటికి పోదాం రండి.”

“పద” అన్నాడు రామారావు ఆలో
చించకుండా.

భావానీరీ ముఖం అంతయింది. గబగబా
దావ తీసింది. దిగులుగా రామారావు ఆమె
వెంట నడుస్తున్నాడు. పొడుగుంటింది. ఒక
ఆడుగుల ఇంటిమందు అగింది భావానీరీ.
దానిచేతిలో రెండు పెద్దపెద్దపొట్టలు ఉన్న
సంగతి అంతవరకూ రామారావు గమనించ

లేదు. ఒకటి గమనించాడు కనుకనా? అటు
వంటి సమయంలో ఒంటరిగా అసలు భావా
నీరీ వెంట దాని ఇంటికి వెళ్లిడం ఏమిటి?
భావానీరీ తమయింట్లో పనిచేసే పిల్ల. మరి
దాని ఇల్లు తాము అద్దకు ఉంటున్న ఇంటికి
కంటేకూడా బావుంది. పెద్ద పెంకుబిల్లు.
తలుపు తాళింతినీ ‘రాండి అబ్బాయిగారూ’
అన్నది భావానీరీ.

రామారావు కొంచెం తలపటాయిం
చాడు. ఇకలే ఏమో? ఇకపోలే ఏమో?
భావా తనకంటే నాలుగేళ్ళు చిన్నది.
చిన్నప్పటినుంచీ దానితో పరిచయం
ఉన్నది. భావానీరీ తిరిగిరాదా రామా
రావుకు తెలుసు. ఖరీదా కూడా తను ఇంట్లో
చాలా యేళ్ళు పనిచేసింది. అమ్మకు పురుగు
బోసింది. తనను ఎత్తుకొని, అమ్మదగ్గర
పాలు లేకపోతే పాలుకూడా ఇచ్చింది.

“రాండి అబ్బాయిగారూ ఖరీదాలేను.
రాండి” అన్నది భావా. రామారావు అడు
గులో అడుగు వెనుకొంటూ లోపలికి
వెళ్ళాడు. మూడు గదులు ముచ్చటగా
ఉన్నాయి. ఇల్లంతా చూపించింది భావా
నీరీ. రెండు గదులలో రెండు మరీకెన్
లాంతర్లు, ఓ గదిలో పెద్ద కందిరి మంచం.

ఈ భాజాబీ తను ఇంట్లో పని చెయ్యడం వింటుంటే అనుకున్నాడు రామారావు.

ఒకటి నుంచుండా బాల్చీ పోయి భాజాబీ. "హే...ండి అబ్బాయిగారూ. నుంచి నీళ్ళు తీస్తా" అని రామారావు కి నీ చూపింది. రామారావు భాజాబీని ఎడమ చెయ్యి పట్టుకున్నాడు.

భాజాబీ చెయ్యినిదిలించుకొని ఇంట్లోకి పారిపోయింది. రామారావుకు భయం వేసింది. ఇదేం పని? భాజా ఎవరూ? తను ఎవరూ? ఈ సంగతి వాస్తవం తెలిస్తే ఇంకా యేమన్నా ఉన్నదా? ఇలాంటి బాధనలేచినప్పుడు ఎవరిముఖం చూచాడో? తప్పుకుండా తేల్చి అమ్మకు చెబుతుంది భాజా. అమ్మకు భాజా అన్నీ సంగతులూ చెబుతుంది.....

అంతలో నెయిన్ లెన్ స్ట్రీట్ పక్కంలో పకోడీలూ, తేలెటి గానులూ మంచినీళ్ళతో గులాబీరంగు పాయల్ జాకెటూ ఎర్రటి లంగా వేసుకుని, భాజా వచ్చింది. రామారావు అదే పనిగా భాజావంక చూస్తున్నాడు. భాజా రామారావువంక చూడడం లేదు. విడియనాటి చంద్రుని కి నీ చూడండి. రామారావుకు ఏదో చెప్పాలని అనిపించింది. కానీ, నోట్లమాల నోట్లోనే ఉన్నది. గొంతులో ఏదో అడ్డం పడ్డట్టు ఉన్నది.

"తినండి అబ్బాయిగారూ. తినండి." అన్నది మెలిగి భాజా. ఆ మాటలలో ఏదో బాధ? ఏదో ఆనందం?—ఏదో రహస్యం దాగింది—

భాజా నవ్వుతోంది. భయం లేదనుకొని రామారావు పకోడీలు తినడం మొదలు పెట్టాడు.

"పరీక్ష తప్పారని విసులుపడితే ఎలా అబ్బాయిగారూ. విసులుపడితే పదార్థం తిండి తేకుండా ఊరంట తిరుగుతే ఎట్లా? అన్నది లాలసగా.

"నుగుర మనసులోని మర్మమేమిట యా గురుడ మగువమనసులోని మర్మమేమిట యా? లేదేమో పాడుతోంది. ఆపాటతో

ఒరియ్యటిగొంతు కలుపుతోంది.

"ఆపాట ఎక్కడినుంచి?" అన్నాడు రామారావు.

"ఎక్కడినుంచి అయితే మీ కెందుకూ? మీసంగతి మీరు చూచుకోండి. ఇంకా కానీని పకోడీలు తీసుకురానా?"

"కదు. మరి నీకా?"

"నాకెందుకూ. చూయగా నేను కెందు పాగ్ల అన్నం తిన్నాను, మళ్ళీ ఇప్పుడు అన్నం కందుకుంటాను."

"మరి నీ నీ ఏమీ చెయ్యలేనంటావ్."

"చేతనైతే చెయ్యరాదా? దిగులుపడడం చేసి? ఇంట్లో అమ్మమీదా వాన్నమీదా అలగడం చేసి?"

"ఒకడో...కొయిలా" మళ్ళీ పాట ఈ పారి లేదేమోకాదు. ఎవరో పాడుతున్నారని తియ్యగా.

"ఆపాడేది ఎవరూ?"

"అదే మీకు అవసరం అని చెప్పావా? మళ్ళీ అడుగుతారే?" అంది అడిలక్ష్మి. అడిలక్ష్మి అంటే కుస్తాల్లో చాలామంది కొంపలను ఆర్పిస్తూ క్రిందే కూతురు."

"అట్లాగా."

"అట్లా" గా లేదు. గిట్లా" గా లేదు. ఇకతమర్ని ఇంటిదగ్గర దించినా పడండి."

"ఏం... నేను పోలేనా?"

"పోగలిగితే ఎందుకన ఇట్లా పొద్దుటి నుంచి ఊరంట తిగిగారూ."

"ఊరికి నే తిరిగాను. ఏమిత్తో చక్ తిరిగాను. అయినా ఇంతా నీకెందుకూ?"

"ఎందుకా మీరు చెడేబాకుండావుంటేం దుకు పరేనా."

"అంటే నువ్వు నన్ను బాగుచేస్తావా?"

"చేతనైతే వరకూ బాగు చేస్తాను. అయినా మన పిచ్చి! ఎవరిని ఎవరు బాగు చెయ్యగలరూ? మా వాన్న యుద్ధంలో చస్తే మాకు డబ్బు వచ్చింది. మాకు డబ్బు వచ్చింది గదా అని సంతోషిస్తూంటే కలరాతో మా అమ్మ చచ్చింది. నేను మిగిలాను. నా సంగతి మీకు తెలుసుగా? ఈ ఇల్లు కూడి. నా దగ్గర డబ్బు ఉన్నది. మీకు ఆ సంగతి కూడా తెలుసు. మీకు చాలాసార్లు నేను డబ్బు ఇచ్చాను బళ్ళో. జ్ఞాపకం లేదేమో? అమ్మ ఇవ్వమన్నదనీ, అన్నయ్య ఇవ్వమన్నాడనీ చెప్పి ఇచ్చాను. మరి నన్ను నేను బాగు బాగుచేసుకోవాలి..."

"భాజా..." అంటూ రామారావు లేచాడు. భాజా రెండడుగులు వెనక్కి వేసింది.

"భాజా..."

"అంత తొందర పనికిరాదు. ఉద్యోగం

సంపాదించండి. నేను మీ..."

"భాజా..."

"అందరూ చదువుకునే ఉద్యోగం సంపాదించరు. ఉద్యోగం చేసిన వాళ్ళందరూ డబ్బు సంపాదించలేరు. మానాన్న ఏం చేస్తున్నాడూ, అయినా మాకు కూడా గుడ్డలకు తక్కువకాకుండా చేసేవేళ్ళలేతా?"

"మరి కూడా గుడ్డా ఉన్నవానివూ ఇంట్లో..."

"అది వేరేసంగతి. మీ ఇల్లు వదిలిపెట్ట వద్దని మా వాన్న మాట. మా అమ్మ కూడా ఆదేమాట చెప్పింది వచ్చేప్పుడు."

"....."

"అట్లా చూస్తారే? అట్లా చూడకండి. అట్లా అడవాళ్ళ వంక చూడడం తప్ప."

"అయితే ఇక్కడి కెందుకు తీసుకోచ్చావ్ నన్ను?"

"ఇంకా ఎటు పోకుండా—వోవ తప్పకుండా చెద్దామని తీసుకోచ్చాను. పడండి. ఇంటికి పంపించి వస్తాను."

"నేను వెళ్ళగలను."

"సరే అయితే...ఇదిగో ఇది మీ దగ్గర అట్టిపెట్టాకండి."

అదేమిటి? పదిరూపాయల కాగితం. అచ్చరంగా, దిగులుగా భయం భయంగా రామారావు ఇంటికి బయలుదేరాడు ఇదేం మరిపి. భాజా ఇకంపెట్టి, తనకంటే చిన్నది. తనకు తెలియని సంగతులు చాలా తెలుసు దానికి అనుకొంటు ఓ రిషల్లో ఇంటికి చేరాడు రామారావు. వాన్ని కొపాగ్నికి అవారి కొండానికి సిద్ధండ్డా.

హాలులో కొండు టేబుల్ సమావేశం జరుగుతోంది. రామారావు భవిత వ. మే చర్చనీయాంశం. ఇక చదువు సంగతి కట్టిపెట్టి ఉద్యోగ యత్నం చెయ్యాలని అమ్మ తిపావన. ఉద్యోగం చెయ్యడమే నుంచితే "అల్లారామ్మ...ధారామ్" కలపెనీలో తాను చూపించిన ఉద్యోగంలో చేరడం నుంచినని వాన్న సలహా.

రామారావు రావడం చూచి "రారా రామారా ఎక్కడి కెళ్ళావ్" అన్నారు వాన్న.

పిక్కు పడుతుందని రామారావు అనుకున్నదానికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన కుంది. వాన్న కొంపంగాలేడు. వాన్నను చూస్తే భయం వేయడంలేదు.

"ఎక్కడి కెళ్ళావ్ రా పొద్దుటినుంచి" అన్నది అమ్మ.

"అది పరేగానీ, ఇక నువ్వు ఉద్యోగంలో చేరితే బాగుంటుందని అమ్మ అంటోంది" అన్నాడు చిన్నన్నయ్య.

"వదివాదాగొప్పకులాసాగా ఉన్నారా? పాపను తీసుకురా లేదేం" అన్నాడు రామారావు.

"మూచావా? వాడు వక్తి మొద్దు.

అ సా దా రణ చి కి త్త

ఆకలి పడకొన్న వస్తు రోగులకి ఆహారం అసాధారణదికెళ్ళ ఆకలి లేకెత్తించును. మొండి వర్మ వ్యాధింకు కూడా దికిత్త చేయబడును.

కెండా నే నంకా తినకోండి.

అశోక్ స్క్రిన్ క్లినిక్

1/200. ఉంక సా ల. ఏ.డి.

(రామునిగుడిదగ్గర) మద్రాసు-1.

కని, అదివారాల్లో మాత్రం పనిచేయును.

ఉద్యోగం సంఘం అడుగుతూంటే వదిలా
వార్య సంఘం మాట్లాడుతున్నాడు”
అన్నాడు నాన్న.

“మీది మరీ పోయింది. అయినానీ
కొనిదానికీ వాళ్ళ అటా తిద్దారే” అన్నది
అమ్మ. ఉద్యోగం వస్తన్న కొడుకుని
ఆపేక్షగా.

“నీ ఉద్యోగం ఏమిటా కాదు.”
అన్నాడు చిన్నప్పయ్య.

“మీ అందరూ ఏమి చెయ్యటంటే అది
చెప్తాను.”

“అయితే లబ్ధి కాంక్షలో చేరు.
రేపు వాడు నే తీసుకెళ్తాను. లోమిడింటి
కలవెల్లో. నెండువంద ఇస్తాడు” అన్నాడు
నాన్న.

భూమి మాటలు శుద్ధిలో చివరయి రాకూ
రావును, నెలకు వందరూపాయలు సంపాది
స్తాడు తన. నాన్నకు ఇస్తాడు. నాన్నకు
కొంతలా కొంత హాయిగా వుంటుంది.

“అట్లాగే” అన్నాడు రామారావు.

“అయితే ఇంకా చూస్తే చెయ్యకా?”
అన్నాడు చిన్నప్పయ్య.

“చెయ్యను. నాకు రక్కలు కావు”
అన్నాడు రామారావు.

“చేస్తే చెప్తాడు లేదోయ్ పైగోటగా
ఇంకా చూస్తే చెయ్యదానికీ ఉద్యోగానికి
సంబంధం ఏమిటి?” అన్నాడు నాన్న.

“నీ మాటే నీకు ఇతరులు చెప్పేది కొంత
మెనా వివర. ఉద్యోగ కూ, చదువు
రెండూ వాడినట్ల అవుతయ్యా.” అన్నాడు
చిన్నప్పయ్య.

“ఇంతకూ నవ్వునేడేమిట అన్నయ్యా”
అన్నాడు రామారావు.

“ఇంత చిన్న కాయస్థులో ఉద్యోగం..”
అని చెప్పకొయాడు చిన్నప్పయ్య.
మళ్ళీ అందుకు నాన్నాడు నాన్న.
“ఉద్యోగం చెయ్యవలసినవాడు కాదును,
వాడు చేస్తాడంటే నీకేం కాదు” అన్నాడు.

“వాణ్ణం వాడలేదు. మీ ఇద్దరూ వస్తా
నని వాడు కనిపించలేదని అయ్యి ఖయలు
చెడితే వచ్చా. ఇంటిదగ్గర పిల్లలు ఏమిగోల
వెళ్తున్నారో” అన్నాడు చిన్నప్పయ్య.

“నేనూ కొంచెం మోసం వస్తాననీ”
అన్నాడు రామారావు.

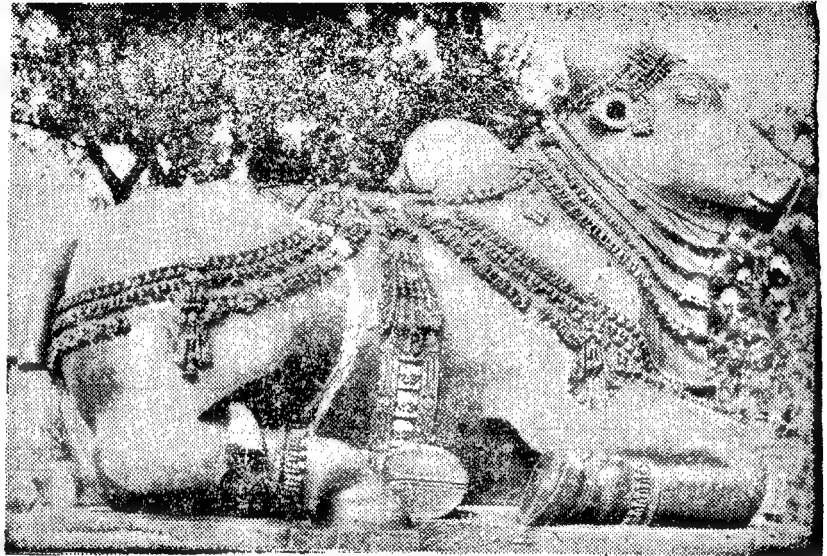
“వస్తానన్నా” అంటూ చిన్నప్పయ్య
జవాబుకొన్నాడు.

“కొంచెం గా వాడు వాడు రక వాడు
త్తింటి తిండి తినలేవాయ్ అన్నది అమ్మ
కొర్ర ఆపేక్షతో.

రామారావుకు అరిగారేడు. బడలిక
గారేడు. ఏదో ఉత్సాహం! ఓహో!
ఉద్యోగం చేయకొనున్న ఉత్సాహం!

“మీరు కొనివ్వండినన్నా ఇప్పుడే వస్తా”
అంటూ రామారావు మాట బయలుదేరాడు.

కొంచెం మాట అన్నప్పయ్య తిట్టాడు

మామమకొండలోని సందీశ్వరుడు

మామం నా నదివారు.

“కోడం వచ్చిందా అన్నయ్యా”
అన్నాడు రామారావు నాణికి తీర్చి
దగ్గర అని.

“కోడం ఎంతమా?” అన్నాడు చిన్న
ప్పయ్య.

“నాకు రెండు పోకాలు, అరపాన
వాళ్ళే ఇచ్చా” అన్నాడు రామారావు.

“ఉద్యోగం రాకమండే...” అన్నాడు
చిన్నప్పయ్య.

“ఉద్యోగ నాలు వస్తయ్ పోతయ్
అన్నయ్యా. బరికన్నా పొం దండయా
నికటిగా బతుకుతా” అన్నాడు రామ
ారావు.

చిన్నప్పయ్యకు ఆశ్చర్యం వేసింది.
ఈనాటి రామారావులో ఏదో కొద్దిదశం
బాగా మారుతున్నట్లు ఇదివరకటి తమ్ముడు
కాదు.

“ఏం అట్లా అంటున్నావే” అన్నాడు
తమ్ముడితో.

“మీ ఇద్దరూ తెలివైనవాళ్ళు. పెద్ద
ప్పయ్య అసలు ఇంటానే కాదు వచ్చి
నాకో మాట్లాడుకు. మాట్లాడినా ఏదో,
చిన్నవాడితో అన్న భార్యలో మాట్లాడు
తాడు. నవ్వు అక్కడప్పుడు వస్తావు. కొనీ,
వదిలను తీసుకురావు. పిల్లలకు తీసుకురావు.
మీ ఇద్దరూ తెలివైన వాళ్ళని నాన్న
అంటాడు. మీ ఇద్దరినీ వా ఆయనకు ఆక.
అంతలో నాకు పుట్టించిచ్చాడు. రామ
ారావు విడుదలకావాలి కొంత నాకు పు
ఇచ్చాడు. అన్నకు కనిపించకుండా ఇవ్వా
లని ప్రయత్నించాడు. అయినా అన్నయ్య
జూడనే జూడాడు.

“నాకు వా లా అసలు ఉంటుంది.

అవన్నీ నెరవేరే పిలు ఉండవచ్చు. ఒక్క
సంగతి చెబుతా. అయిదేండ్లవాడు పెద్ద
ప్పయ్యకు కూడా ఇవ్వచ్చి నవ్వు చెప్పి
మాటలే నేనూ చెప్పాను. పెద్దప్పయ్య వాకో
వాడించలేదు. ఆ నాటికీ ఈ నాటికీ అంతే
మనుషులందరూ ఒకటిగా ఉండాలంటే
డబ్బు ఉండాలి. నాసంగలే మాడు విలివి
ఉద్యోగం చేసిన్నా పొం ఇంట్లో నామాటకు
ఎదురులేదు. ఆ తరువాత ఏమైంది?”

“జరిగిందేమో జరిగింది ఇంకా బతుకుతాం
టుంది. నాన్న పెద్దవాడైనాడు. ఇంకా
ముగ్గురు ఆడపిల్లలకు పెళ్ళికోవాలి. వాళ్ళిద్దరి
చదువు చూర్తి కోవాలి.”

“అవును... కోవాలి అతరుయ్ అగవు.
ఎలాగో అవుతయ్”

“అంతేనంటావా ఇక మంచి అందరకలిసి
ఉంచడానికీ పిలులేదంటావా?”

“పిలు ఉన్నావో లేదో నాకు తెలియదు.
అయినా అంత బాధపడ్డానే... ఇకనీ
మామం సంఘంలే. మన సంసారాలంటి
సంసారాలలో మామారే ఇది. ఇతే మత్త
ఉండు నేను వెళ్”

“ఇదిగో ఈ మాట్లాట పిల్లలకు ఇచ్చి,
రేపు నాయంకాలం నేను వస్తా. ఇంటిదగ్గర
ఉంటావ్ కదూ?”

“అట్లాగే అంటూ” చిన్నప్పయ్య నవ్వు
సాగించాడు. రామారావు గలగలా ఇంటికే
వడిచాడు.

అవన్నీ నెరవేరే పిలు ఉండవచ్చు. ఒక్క
సంగతి చెబుతా. అయిదేండ్లవాడు పెద్ద
ప్పయ్యకు కూడా ఇవ్వచ్చి నవ్వు చెప్పి
మాటలే నేనూ చెప్పాను. పెద్దప్పయ్య వాకో
వాడించలేదు. ఆ నాటికీ ఈ నాటికీ అంతే
మనుషులందరూ ఒకటిగా ఉండాలంటే
డబ్బు ఉండాలి. నాసంగలే మాడు విలివి
ఉద్యోగం చేసిన్నా పొం ఇంట్లో నామాటకు
ఎదురులేదు. ఆ తరువాత ఏమైంది?”

“జరిగిందేమో జరిగింది ఇంకా బతుకుతాం
టుంది. నాన్న పెద్దవాడైనాడు. ఇంకా
ముగ్గురు ఆడపిల్లలకు పెళ్ళికోవాలి. వాళ్ళిద్దరి
చదువు చూర్తి కోవాలి.”

“అవును... కోవాలి అతరుయ్ అగవు.
ఎలాగో అవుతయ్”

“అంతేనంటావా ఇక మంచి అందరకలిసి
ఉంచడానికీ పిలులేదంటావా?”

“పిలు ఉన్నావో లేదో నాకు తెలియదు.
అయినా అంత బాధపడ్డానే... ఇకనీ
మామం సంఘంలే. మన సంసారాలంటి
సంసారాలలో మామారే ఇది. ఇతే మత్త
ఉండు నేను వెళ్”

“ఇదిగో ఈ మాట్లాట పిల్లలకు ఇచ్చి,
రేపు నాయంకాలం నేను వస్తా. ఇంటిదగ్గర
ఉంటావ్ కదూ?”

“అట్లాగే అంటూ” చిన్నప్పయ్య నవ్వు
సాగించాడు. రామారావు గలగలా ఇంటికే
వడిచాడు.

అవన్నీ నెరవేరే పిలు ఉండవచ్చు. ఒక్క
సంగతి చెబుతా. అయిదేండ్లవాడు పెద్ద
ప్పయ్యకు కూడా ఇవ్వచ్చి నవ్వు చెప్పి
మాటలే నేనూ చెప్పాను. పెద్దప్పయ్య వాకో
వాడించలేదు. ఆ నాటికీ ఈ నాటికీ అంతే
మనుషులందరూ ఒకటిగా ఉండాలంటే
డబ్బు ఉండాలి. నాసంగలే మాడు విలివి
ఉద్యోగం చేసిన్నా పొం ఇంట్లో నామాటకు
ఎదురులేదు. ఆ తరువాత ఏమైంది?”

“జరిగిందేమో జరిగింది ఇంకా బతుకుతాం
టుంది. నాన్న పెద్దవాడైనాడు. ఇంకా
ముగ్గురు ఆడపిల్లలకు పెళ్ళికోవాలి. వాళ్ళిద్దరి
చదువు చూర్తి కోవాలి.”

“అవును... కోవాలి అతరుయ్ అగవు.
ఎలాగో అవుతయ్”

“అంతేనంటావా ఇక మంచి అందరకలిసి
ఉంచడానికీ పిలులేదంటావా?”

“పిలు ఉన్నావో లేదో నాకు తెలియదు.
అయినా అంత బాధపడ్డానే... ఇకనీ
మామం సంఘంలే. మన సంసారాలంటి
సంసారాలలో మామారే ఇది. ఇతే మత్త
ఉండు నేను వెళ్”

ఉద్యోగం చేసేది చాలా పెద్దకొట్టు. చాలా ధూళిలో కాలి క్రాంచీలు కూడా ఉన్నాయి. రోజూ నేలది రూపాయల క్యాపారం జరుగుతుంటుంది. అందులో ఇది హెడ్డాఫీసు కొనడంవల్ల పాతికమాది గుమస్తాలు ఉన్నాయి. యి జమానులు ఇద్దరు అల్లారామ్, గుఠారామ్. గుఠారామ్ ఎప్పుడూ ర్యటన్లో ఉంటాడు. అల్లారామ్ రోజూ బాగుక పది గంటలకు వచ్చి నుద్దా హూం కూడింటికల ఇంటికి వెళ్తాడు. ఆయన ఇంటికి వచ్చేవాకొ గుమస్తాలందరూ చాలా జాగ్రత్తగా పని చేస్తారు. ఆ తరువాత సంగతా... అది అన్ని పెద్ద సంవత్సరాలూ నడిచిగానే ఉంటుంది. కాతాజనంలో రామారావు చాలా మంచి వాడని అనిపించుకొంటున్నాడు. అందుకే నేలెండు శంభర్చికాలలోనే నూటయ్యై అయింది జీతం. నాన్నకు నెల నెలా వంద రూపాయలు జోయిగా ఇస్తున్నాడు.

యాత్రై రూపాయలు రెను ఖర్చు పెట్టుకుంటున్నాడు. తన ఖర్చు అంటే... పెద్ద న్నయ్య పిల్లలకోసం నెలనెలా ఇరవై ఖర్చు పెడ్తాడు. చిన్నయ్య పిల్లలకోసం పది పదిహేను ఖర్చు పెడ్తాడు. మిగతాని తన కాఫీ ఖర్చు. జీతం పెరిగిందని నాన్నకు తెలిసి సంతోషించాడు. మొదటి రేడి నాయంకాలం "జీతం పెరిగిందీలా" అన్నాడు నాన్న "అవును నాన్నా" "మరి ఈ నెల కూడా వంద రూపాయలే ఇచ్చావే?" "నా ఖర్చులు" "నీ ఖర్చులా... యాత్రై చేసి?" "కాఫీ... గుడ్లూ..." "అయినా అంత ఖర్చు అనవసరం. వచ్చే నెల నుంచీ నూట పాతికైవా... ధరలు ఎట్లా ఉన్నయ్యో మాన్తున్నావేగా, అమ్మకు అవశ్యం చేయించాలంటున్నాడు మరి...

రామారావు ఏమీ మాట్లాడలేక పోయినాడు. దొడ్లో అంటు తోముతున్న భాజాదీనికి జూడా ఈ మాటలు వినిపించివయ సరిగా ఈ సంగతే తను చెప్పితే రామారావు వివరేదు!

అదృష్టం కలిసి వచ్చినప్పుడే మనస్కి తన తెలివితేటలనూ క్షమాపణలనూ వినియోగించాలి. అదృష్టం అనేది అనేక రూపాలలో ఉంటుంది. రామారావుకు చాలా సంబంధాలు వస్తున్నాయి. నాలుగువేల వాకా కట్టుం ఇస్తాం అంటున్నారు. ఏదో ఒక సంబంధం సరే అంటే బాగుంటుందని అమ్మగారి. నాన్న ఆలోచన ఇంకొరకంగా ఉన్నది. పెళ్ళిచేస్తే రామారావు, ఏమిటో... ఏమీ చెప్పగలం? ఏ పుట్టలో ఏ పాము ఉన్నదో. బానిస పెండ్లిచేస్తే నాలుగువేలకస్తయ, ఒక అడవిల్లకైనా తానుకూడా పెండ్లి చెయ్యకమ్మ. కానీ రామారావుదీ చిట్టక. అసలు ఆ మాటే చెప్పినవడనివ్వకు. నేనా "చేకాడుగా ఇద్దరికి చాలు" ఇక ఊరుకొండి. అడవిల్లల సంగతి ముంగు మాడండి," అంటాడు.

వోట్లో నాలుక ఉన్నదా లేదా, అని పించే రామారావు ఇప్పుడు ఇట్లా తియ్యకొనడం గుబ్బయ్యగారికి కొడు భాజాదీనికి కూడా అశ్చర్యంగానే ఉన్నది. గుబ్బయ్యగారికి బాఫ. భాజాచేరీ! సంతోషము. ఆ అనూయకురాలు ఏమిలేమిటో ఊహించుకొంటోంది. అమగ్య హనుమాయయ్యగారికి కొడవంచచ్చి భాజాదీనీ గడవ తొక్కవద్దన్నది. భాజా నిజపువా కూలిపోయింది ఏడ్చింది. కానీ, అమాడురోజులా అటు వెళ్ళలేదు. ఆ మాడురోజులా మాడుయ్యగారిని అనిపించింది భాజాకు. రామారావును చూడలేదనికాదు. రామారావే వచ్చాడు. అది కానేకాదు. ఈ వికాల్ ప్రపంచంలో, ఈ రోజులలో భాజాదీనికి గుమస్తాను బుయ్యగారి ఇల్లు పెద్ద ఆశ్రయం. అక్కడ ఉంటే చానికి ఇక చీకా చింత వుండదు. తనకు ఎవరూ కన్నెత్తి మాడరు. లేకపోతే..... అందులోనూ ఆడిష్క్య ఇంటి పక్కన తన ఇల్లు.

"బానీ ఈ ఇలు అమ్మకాదూ" అన్నాడు రామారావు ఓ సారి.

"నేను వచ్చినా అది మాత్రం జరగదు. ఇది మా అమ్మ మాట." అన్నది భాజా.

"మరి అంత భయపడరావెందుమా?"

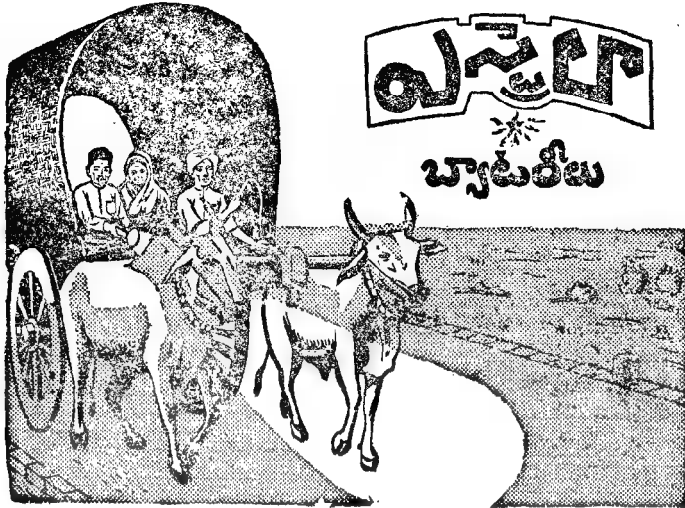
"మీ స్నేహితుడు రంగారావును అడగండి"

"నా స్నేహితుడు రంగారావా? ఏ రంగారావు?"

"నీల్కు లార్పిలు చేసి, నైకిలుమూడికాదు..."

(64-వ పేజీ చూడండి)

చీకటిలో మీ సహవాసి

మీ బేటరీ లైటు

నమ్మకముగా వెలుగుటకు ఎల్లప్పుడూ

ఎస్ట్రెలా బేటరీ వుపయోగించండి

అది చాలాకాలము వరకు ఎక్కువ

ప్రకాశవంతమైన వెలుగునిచ్చును.

ఎస్ట్రెలా బేటరీస్ లిమిటెడ్

బొంబాయి - మద్రాసు - ఢిల్లీ - కలకత్తా - కాన్పూరు

నక్షత్ర ఫలితాలు

[18-3-59 మొదలు 24-3-59 వరకు]

గ్రహ స్థితి.

ర	కు	కు	
1			
	మధువ, కర్కాటక, సింహ కన్యలలో చంద్రుడు		
2			
3			

* అశ్వని [చూ, చే, చో, లా] *

ఈ వారము లోక వ్యాపార రంగములో మీకు చాలా జరుగదముగా వుంటుంది. ఆదాయము ఎక్కువ అవుతుంది. నీటిమీద ప్రయాణము చేయవలసి వుంటుంది. కవితా గోష్ఠి, గానసభలు మున్నగు వినోదములలో బాధు మిత్రులతో కలిసి శుభకార్యములలోనూ పాల్గొని నున్నానని భావించుచున్నాను. విద్యార్థులకు మేలుకాలము. బియ్యం, వండి, నూలు, బట్టల వ్యాపారస్తులకు లాభము. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీ నటులకు యోగ కాలము. వారములో శుభ యోగములతో కూడివున్న దానని కొందరికి కలుగుతూ వుంటుంది.

* భరణి [లీ, లూ, లే, రో] *

ఈ వారము మీకు ఇష్ట కార్యనిధి, ధన భాగ్య వృద్ధి వివాహ శుభ కార్యములలో పాల్గొనుట, యిత్తు కార్యానుకూలత, పరోపకారమునకు కీర్తి, వాహనయోగము వంటి రాజయోగములు కలుగుతాయి. విద్యార్థులకు చదువు బాగా సాగుతుంది. విలువగల వస్తువుల క్రయ విక్రయములలో వర్తకులకు రెట్టింపు లాభము కవులకు గాయకులకు కళా కారులకు నటీనటులకు యోగ కాలము.

* కృత్తిక [అ, ఈ, ఊ, ఏ] *

ఈ వారము మీకు కార్యభారము ఎక్కువ. రాజకీయ కృత్తిక, గృహసరములు తీరక కలతలు అకాల భోజనమునకు ఆరోగ్యము చెడుచున్న నూచులు కపటంగానే దొంగన చిత్రీకరించుట మొదలగు, గ్రహరాశి

రవి రాశి చేయుచుట మేలు. ఉద్యోగము లకు కొత్త సమస్యలు వర్తకులకు అందోళన విద్యార్థులకు చదువు సరిగా సాగుదు, రాజకీయ వాదులకు అరాతి 19 కార్య భారము, తిప్పట 21, 22, 28 పితృవర్ష సహాయము, ధనలాభము ప్రయాణము 24 అనారోగ్య నూచు.

* రోహిణి [ట, వా, వీ, వూ] *

ఈ వారము మీకు మిత్రమయోగము మొదలై నిరాశగా వున్నా మిత్రసహాయము వల్ల కార్యలాభము పొందుతారు. ధనలో పమునకు అందోళన. ఉద్యోగస్తులకు ఏమంత బాగుండదు. విద్యార్థులకు బద్ధకమునకు చదువు బాగా సాగుదు. ఆవుల ఆరోగ్యము అందోళన కలిగిస్తుంది. వారములో అవయో గములున్నా మిత్రసహాయము, కార్యసిద్ధి, విద్యాయుగ పరిచయము, విచిత్ర వస్తువుల

వి. నరసింగరావు

సంపాదనంతో మంచి యోగాలుకూడా వుంటాయి.

* మృగశిర [వే, వో, కా, కీ] *

ఈ వారము మీకు సహాయము పొంది దలుచుకున్న వ్యక్తి మూలముగా కార్యచోని పొందుతారు. ధనాభావముకూడా ఎక్కువ. ఇంట్లో వారి ఆరోగ్యము సరిగా వుండవలసి చింత కలుగుతుంది. అయినా ఆధ్యాత్మిక భావము కలవారగుటచేతను దైవము ప్రభావము వేసి కార్యలాభమును పొందుతారు. ఉద్యోగస్తులకు ఒత్తిడి, వర్తకులకు నిరాశ. విద్యార్థులకు మంచితో జూలకావు. పుణ్యక్షేత్ర సంచారము, దేశతాదర్యము, విచిత్రములను చూచుట, నష్టదగ్ధలాభము కలుగును. వారములో అవయోగ శుభయోగ మిత్రముగా వుంటుంది.

* ఆరుద్ర [కూ, ఖ, జి, ఛ] *

ఈ వారము మీకు అనుకూలతకున్న ప్రతి కూలత ఎక్కువ. ప్రయత్నించిన కార్యములు ఎక్కువ శ్రమతో ఫలించాయి. కొద్ది దావాలు అనుకూలమై. ఇతిరులకు చేయదలు

చుకున్న సహాయము చేయలేక బావుటచేతను నిందలు పొందుతారు. ఉద్యోగస్తులకు అధికారుల అనాదరణ, తోటివారి అనాదరము కలుగుతాయి. వర్తకులకు వారములో నిరాశగా వున్నా వారాంతమున మేలు పొందుతారు. విద్యార్థులకు చదువు బాగా సాగుదు. ■ స భార్యకు అనారోగ్యము కలుగుటచే అందోళన.

* పునర్వసు [కే, కో, హో, హీ] *

ఈ వారము ఎన్ని అలంకములు వచ్చినా పూర్తి విజయముకూడా ప్రయత్నించి కార్యలాభము పొందుతారు. అనుకున్న సామర్థ్య సమయానికి కాక అప్పు చేస్తారు. దెబ్బలు తగిలే ప్రమాదము జాగ్రత్తపల్ల తప్పక చూడు. రసాయనిక శాస్త్రజ్ఞులకు, లోహ, ఖనిజ వ్యాపారస్తులకు కష్టముతో కూడిన లాభము. గమల యజమానులకు, యంత్రములకు నడుపు నిపుణులకు, ఇంజనీరింగుకాని ఉద్యోగులకు మేలుకాలము. 24 ప్రమాద నూచు.

* పుష్యమి [హూ, హో, హో, డా.] *

గతి రెండు వారములనుండి కలుగుచుండవలసిన కష్టములు గడిచి, అధికారుల సహాయముచే తిను, మీ శిరస్సరితముచేతను కార్యసిద్ధిని పొందుతారు. ఆధికస్థితి బాగుపడు తుంది. వారములో యోగప్రదముగా వుంటుంది. ప్రయాణము, అధికారుల ఆదరణ, బంధు సహాయము కలుగుతవి. విద్యార్థులకు మేలుగా వుంటుంది. దాకర్లకు, గణితశాస్త్రజ్ఞులకు, కవులకు, చిత్రకారులకు, శిల్పిలకు, నటీ నటులకు యోగ కాలము. 19 న అధిక ఖర్చులు.

* ఆశ్లేష [డీ, డూ, డే, డో] *

ఈ వారము అన్ని ఇబ్బందులు తీరుతవి. అనుకున్న సామర్థ్య చేతికి వస్తుంది. కొద్ది దావాలు అనుకూలముగా తీర్పు అవుతవి. పిల్లల మేలుకొరకు కొన్ని యేర్పాట్లు చేస్తారు. నూతన కార్యారంభము చేస్తారు. ప్రభుత్వ సన్మానము కలుగుతుంది. పండితులతో శాస్త్రగోష్ఠి జోషి జ్ఞానము వృద్ధిచేసుకుంటారు. విద్యార్థులు శ్రమతో కొత్త విషయాలు నేర్చుకుంటారు. వారములో యోగ దాయకము. 24 న అందోళన కలుగుతుంది. ఇంట్లో వారి ఆరోగ్యము బాగుపడుతుంది. వండితులకు, ఉపాధ్యాయులకు, న్యాయ వాదులకు, న్యాయ స్థాన ఉద్యోగస్తులకు మేలుకాలము.

* మఖ [మా మీ మూ మే] *

ఈ వారము మీకు యోగదాయకమైనదా మానసికాందోళన కలుగుతుంది. నీటిమీద ప్రయాణముచేస్తారు. బంధుమిత్రులతో కలిసి కవితాగోష్ఠి, గానసభలవంటి విదోదాలలో పాల్గొంటారు. దూరముందున్న ఆవుల క్షేమ

న క్ష త్త ప లి తా లు

కార్తి తెలిసి సంతోషము పొందుతాడు. నూలు, బట్టలు, విద్యము, వెండి వ్యాపారములకు వారములకు లాభ వాయుకముగా వుంటుంది. విద్యార్థులకు వినువు బాగా పొగుతుంది. శుభకార్యాలలో పాల్గొంటారు.

* పూర్వఫల్లణి (పుబ్బ) *

(మో, టా, టీ, టూ)

గత వారము పూర్తికాకుండా వుండి

పోయిన పనులు ఈ వారము లాభకరముగా చేయగలుగుతారు. ధనయోగము అనుకున్న వారికి వ్యాపకముగా కలుగుతుంది. పుణ్యకార్యచరణలో పాల్గొంటారు. పనులకు ఉపకారము చేసి క్షీణింపుతారు. విలువైన వస్తువుల క్రయవిక్రయములలో వర్తకులకు లాభము కలుగుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు అధికాము పొగుగుతుంది. స్త్రీలలోనూ, బంధువులలోనూ, విండు, వివాదములతో అనందిస్తారు. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు మేలుకాలము.

* ఉత్తరఫల్లణి (ఉత్తర) *

(పే, పో, పా, పీ)

ఈ వారం యశ్చి కార్యములకు అటంకములు, కార్యభారము ఎక్కువ. తీరుబడికొని కార్యక్రమముల అకాల భోజనము చేయుటచే ఉద్ధాగ్ర్యము, కడుపుబి, కౌటపీకు, కడుపు నొప్పివంటి అవాలోగ్య నూచనలు కనబడగానే బోధన చికిత్సపొందుట మేలు. వర్తకులకు క్రయ ఎక్కువ. ఉద్యోగస్తులకు అధికాగుల ఒత్తిచే శిలపు పెట్టవలసి వస్తుంది. రాజకీయ వాగులకు మేలుగా వుంటుంది. పితృవర్ణము నుండి సహాయముచే ధనలోపము కొంత తీరుతుంది.

* హస్త [హ, వ, ఐ, ర] *

ఈ వారము నిరాశగా వుంటుందిగాని మిత్ర సహాయమువల్ల క్రమేణా కార్యలాభము పొందుతారు. రహస్యములను కనిపెట్టటకు ప్రభుత్వముచే నియోగించ బడుతుంది. ధనలోపమువల్ల ఆందోళన. ఉద్యోగస్తులకు బదిలీ అయే యోగములున్నవి. వర్తకులకు మాంద్యము. విద్యార్థులకు క్షీణితక్కువ. ప్రయాణము. విదేశీయులతో వర్తకము. వింతిడినపులు సంపాదక, కార్యసిద్ధి కలుగుతాయి. ఇంట్లో శుభవృక్షల ఆరోగ్యము చెడుటచే ఆందోళన కలుగుతుంది.

* చిత్త [పే, పో, రా, రీ] *

ఈ వారము వివాద అనుకున్న పనులు జరగవు. భవాభావముచే ఇబ్బంది ఎక్కువ. వీరవర్త సహాయమువల్ల పనులు చేయదగినవి కున్నాలో అతనే అటంకమును కలుగజేస్తాడు. ఆధ్యాత్మికచింత కలవాడగుటచే, ఈశ్వర కృపకల్గి కష్టములనుగడిచి కార్యసిద్ధి పొందుతారు. ఇంట్లోవారి ఆరోగ్యము ఆందోళన కలిగించుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు ఒత్తిడి. వ్యాపారస్తులకు నిరాశ కలిగివానవ్వ (వ్యర్థలాభము కలుగుతుంది. సాధుసజ్జు సాంగత్యముచే ఆర్థిక సమయము కలుగుతుంది.

ధరలు:

నూలు విస్త్రములు: మాన్యులేను.
నూలు వెనుములు: సమస్తాయితో
నగును.
ఆవారధాస్యములు: నిలబాటుగా
వుండును.
బెల్లము, పంచదార: శకుస్థాంతో
నుండును.
చింగిపండు: మాన్యులేను.
పప్పుదినుములు: మందిముగావుండును
వెండి, బంగారము: స్వల్ప లెజాలో
వుండును.

* * *

జ్యోతిషశ్రీమునుబట్టిగాని, జ్యోతిషశ్రీము నెరుగనివారు వామజ్యోతిషము (వారివారి పేర్లనుసరించి పేరు మొదటి అక్షరము)ను బట్టిగాని ఫలితాలు తెలుసుకొనునది. కృష్ణపక్ష పేరునకు మృగశిరాశ్యశ్రీమును, శూన్యపక్ష పేరునకు స్వాతిశ్రీము, శ్రీగురుపక్ష పేరునకు చిత్రిశ్రీము, శ్రీవైష్ణవపక్ష పేరునకు మాస్త్రశ్రీమును, భీముకు, భైరవుకు ఆశి పేర్లపై పూర్వాపాదయున్నా మారుకొనునది.

* స్వాతి [ద్రా, రే, రో, తా] *

ఈ వారము మామ అనుకుంటున్న ప్రతి కూలక ఎక్కువ. రావలసినవిన్ను చేతకందక అకాలి. బంధువుల రాకపోకలవల్ల ఖర్చులు ఎక్కువ. కొద్ది వ్యవహారములు కొంత వరకూ అనుకూలించి. పనులకు చేయదలిచే సహాయము చేసేందుకు అవకాశము లేకమాట పడతారు. ఉద్యోగస్తులకు కొత్తసమస్యలవల్ల కార్యభారము ఎక్కువ. వర్తకులకు వ్యవహారములపై పేషీ 24-వ కార్యకు అవాలోగ్యమువల్ల మనోవ్యసన. విద్యార్థులకు బద్ధకముచే చదువు బాగాపొగడు.

* విశాఖ [తీ, టా, తే, తో] *

మా ఆలోచనలు కార్యరూపమునకు వచ్చేందుకు కలిగే అటంకములకు నిరూపకా వడకుండా కట్టుదిట్టతో ప్రయత్నించి రుదకు కార్యసిద్ధి పొందుతారు సమయానికి సామ్య చేతిఅందక అప్పుచేయవలసి వస్తుంది. కొని వారాంతమునకు తీరుస్తారు. 19వ యంత్రముల కల్గిగాని. అగ్నివల్లగాని, ఎత్తును స్థలమునుండి పడుటవల్లగాని కలిగే గాయాలు బాగ్రత్తవల్ల తప్పవచ్చును. రహదారికి కాస్త్రజ్వాలకు, లోహపు నానానులు, రెండుల వ్యాపారస్తులకు, యోగము, ఇంజనీరింగుభాగ ఉద్యోగులకు, యంత్రములు నడుపు నిపుణులకు మేలుకాలము.

త ర చు గ మూత్రవిసర్జన

కఠింగా మూత్రము వెలువడుట మిక్కిలి ప్రమాదకరమైనదివచ్చును. కఠిరాన్ని గుర్తించేయక పోతుంటే యా వ్యాధి, కనబడంబో దిక్కిల వారిని ఆరోజుకాలో మృత్యువుకు ఆనన్ను చేయును. ప్రథమదశలో కఠింక మానసికతమంతు యత్నగిందితుండు, నడుములో నొప్పియావు మాంద్యము, రోదల్లో తిమ్మి, నరములంపినంతలో యా వ్యాధి పొడచూపును. కైంశిలములతోకూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయించునన్నవో. అధికదాహం. ఆకలి గొంతు. నోరు యెండుడు, దురదలు, కాళ్ళలో నగుళ్లు తూకంబుగడం. కఠిరమంత పొట్టు. కిక్కినోపులు, కంటిపొరలు, కీయ, గడ్డలు. రానవుంట్లు, యిట్టి ఖయంతిర వాదాకరమైన వ్యాధులు తెన్నే నందవిషవచ్చును.

"వీననరామ్" మూత్రం వారి, అనేక వేలమంది కమవారల నుండినివారణపొంది మృత్యుకరాకమునుండి రక్షించుచిరి, "వీనన రామ్" గాత్రీయ వర్ణకులమీద, ప్రాచీన యూనానివైద్య నివాసినికారం అమూల్య ఉపద్రుల. కాకవడ్డముల, ప్యాదామి కింముల పొరముతో కయై నది. "అమి క దాహం తగ్గి.... నలుమారు మూత్రవిసర్జనచేయు అవసరము, 2 లేక 3 రోజులలోనే మీకు చాలాభాగము నివారణగును. కొద్ది రోజులలోనే మీకు నగాదిపైగా స్వస్థత చేకూరినట్లునిపించును. "వీనన రామ్" కొద్ది వ్యయముతో, సుఖముగా, తెలికగా పేషింక సచ్చును. దీనికి ప్రత్యేకవర్ణము లేదు. నిరాహారముతో నుండి అవసరంలేదు. రోగులు వృద్ధులకు పైవ అహంము తీసేందుకై రోగులు యిదివరి కటింకే యిక్కువరకాం ఆహారవద్దాములు తినికొనవచ్చును. వివరములు గల ఇంగ్లీషు కర పుత్రములు అడిగినవో ఉచితముగా నంపవచ్చును

తర: 50 మూత్రం పీసా రు. 6-75

ప్యాకింగు పోస్టేజీ ఉచితము.

అలింతు శ్లోము:

Venus Research Laboratory (A.P.W)
P. O. Box No 587, Calcutta.

అనూరాధ [నా, నీ, నూ, నే]

ఈ వారము మీకు ధనయోగము, వ్యవహారాలలో జయము, శుభకార్యాలలో పాల్గొంటారు. బంధుదర్శనము విద్యాప్రాప్తి, నూతన కార్యలాభము, ఈశాన్యదిక్కునుండి శుభవార్తతో పుత్రములు వచ్చుట, జ్ఞానమార్గ ప్రసంగములు, యుక్తిగా ప్రసంగించుట, గణిత శాస్త్రవిశ్వాస్త్యవర్ధన, శుభభోజనమువంటి మంచి ఫలితాలు కలుగుతాయి. ప్రతి, దూది, నూలు, వస్త్రములు ఇల్లిడి, కంచుమొదలగు సరుకుల వ్యాపారస్తులకు లాభము. కవులకు, చిత్రకారులకు, కిల్లలకు, నటిపట్టులకు మేలుకాల. విద్యార్థులకు చదువు సరిగా పాగుతుంది.

జ్యేష్ఠ [నో, యా, యీ, యూ]

ఈ వారము శుభకార్యములలో పాల్గొనుట, పుత్రప్రాప్తి నూదల, ధనలాభము, భాగ్యవృద్ధి, విడుదలు పొందుట, ప్రభుసన్మానము, ఘనకార్యవిరణ, పుణ్యకార్యములు చేయుట, పుణ్యక్షేత్ర సంచారము, వైద్య, శాస్త్రవిశ్వాస్త్య ప్రసంగములవంటి మంచియోగములు కలుగును. విద్యార్థులకు పండితులకు, వ్యాసువాదులకు, వ్యాసుస్థాన ఉద్యోగులకు మంచికాలము.

మూల [యే, యో, బా, బీ]

ఈ వారము మీరు విశ్వదలలో పాల్గొంటారు. బంధుమిత్రులతో కలిసి వెండిపాత్రలలో దధిక్షిర, మధురపదార్థ యుక్తసుభోజనము చేస్తారు. నీటిమీద ప్రయాణము, తిలపెట్టిన కార్యములలో జయము, తెల్లని వస్తువులకొనుటవంటి మంచియోగములు కలుగును. ప్రతి, దూది, నూలు, బట్టలు, బియ్యము, వెండి, ద్రవ్యపదార్థ క్రయవిక్రయములలో వర్తకులకు లాభము. ఈ వారము నూనీ కొండోకినవున్న అలంకారప్రాప్తి, విందు విశేషము కలుగును, కవులకు, గాయకులకు, నటిపట్టులకు మేలుకాలము. విద్యార్థులకు బాగా చదువుంటారు.

పూర్వాషాఢ [బ్రా, ధ, భా, డా]

ఈ వారము ధనదాన్యవృద్ధి, పశువృద్ధి కలుగును. కష్టము ఫలించును. వివాహాది శుభకార్యములలో పాల్గొనుట, ఇష్టవస్తులాభం. పరాపకారమువల్ల కీర్తి, మొదలగు రాజయోగములు కలుగును. విద్యార్థులు విశ్వదలలో పాల్గొన్నా చదువు బాగా పాగుతుంది. వర్తకులకు బంగారము నకరత్నములవంటి విలువగల వస్తువుల క్రయవిక్రయములలో లాభము, కవులకు, గాయకులకు, చిత్రకారులకు, నటిపట్టులకు మోగకాలము.

ఉత్తరాషాఢ [బే, బో, జా, జీ]

ఈ వారము మీకు కార్యభారము

ఎక్కువ. ఆరోగ్యము సరిగా లేని నూదలలు కనపడగానే గ్రహరాజైన రవికి కాంతి చేయుట మేలు కలిగించును. బొంపు చికిత్స కూడా పొందుట మంచిది. ఉద్యోగస్తులకు కొత్త పనులను, వర్తకులకు ఆందోళన విద్యార్థులకు సరిగా చదువు పాగును. పితృవర్తమునుండి సహాయము. ప్రయాణము, కార్యలాభము కలుగుతది. 19 న ఆరోగ్యభంగము. రాజకీయవాదులకు ఆందోళన అధిక ఖర్చులు.

శ్రవణము | జూ, జే, జో, షూ |

ఈ వారము అనుకున్న సామ్య సకాలములో చేతికొరడు. కార్యవిరణకు పాలు పోని అనివార్యస్థితిలో వుంటారు. చేదానును కున్న పనులకు ఆటంకములు కలిగినా వారాంతమునకు మిత్రసహాయమువల్ల కార్యలాభము కలుగుతుంది. ఉద్యోగస్తులకు వనపర్యతి ప్రాంతములకు బలీతయ్యే నూదలనున్నవి. ప్రయాణము, విదేశీయల సరిచయము విచిత్రతనుపంపాడన, మిత్రసహాయము కలుగును. 22 న ఆపుల ఆరోగ్యము గురించి చింత విద్యార్థులకు చదువు బాగా పాగును.

ధనిష్ఠ | గా, గీ, గూ, గే |

ఈ వారము మీకు మిత్రయోగము. అనుకున్నట్లుగా పనులు జరగవు. శారీరక సహాయము సకాలమునకు లభించదు. అవసరములు తీరక ఆందోళన కలుగుతుంది. దైనముపై భారము వేసి కార్యవాసనకు ప్రయత్నించి ఫలము పొందుతారు. వర్తకులకు చాలాకాలమునుండి నిలిచిపోయిన బాకీలు వసూలవుతవి. వర్ధి ప్రసంగములవల్ల ఉద్యోగస్తులు అధికాంశ ఆగ్రహమునకు లోనౌతారు. పుణ్య పుణ్యం సాంగత్యము, ఆత్మవిశ్వాసము, కాంతి, పుణ్యక్షేత్ర సంచారము, దేవతాదర్శనము, పవిత్రద్రవ్య లాభము కలుగును. 19 న ఇంట్లో నారి ఆనారోగ్యముచే చింత.

శతభిషం [గో, సా, సీ, సూ]

మీ ఆలోచన ప్రకారము కార్యక్రమాలు నిరవేరణానికి కొందరు అడ్డువస్తూ వుంటారు. కొన్ని సందర్భములలో ఆకాంతి, బంధు విశోధము వచ్చును. కొద్ది వాచాలు. అనుకులముగా తీర్పు ఆయినా మరొకరిని కొత్త చిక్కులు కలుగుతవి. కొర్రలు, రాగుల వంటి అపరదీనులు మినుములు, ఉప్పు, నువ్వులు, నూనె సంబంధముల వస్తువులు వర్తకులకు లాభము. అన్యజాతి వాడివల్ల గౌరవము కలుగుతుంది. 24 న భార్యకు ఆనారోగ్యము, అధిక ఖర్చులు.

పూర్వాభాద్ర [నే, సో, దా, దీ]

ఈ వారము ఎంత ప్రయత్నించినా అనేక ఆటంకములు కలుగుతవి.

సాహసము పట్టదలకల వారగుటచే నిరాశ చెందక ప్రయత్నించి కలిగిన చిక్కులను, విషయాలను మేలు పొందుతారు. సోదర సహాయము వల్ల ఒడిదుడుకులు పరుగుంటాయి. జాగ్రత్తిగా వుండెదమువల్ల అరియవములకు చెప్పలు తగిలే ప్రమాదము తప్పకద్యును. గనుల యజమానులకు, భూగర్భ శాస్త్రజ్ఞులకు, లోహ ఖనిజ వ్యాపారస్తులకు పోలీసు కాని ఉద్యోగులకు కష్టము లోనౌతది సయోగము.

ఉత్తరాభాద్ర | దూ, శం, ఛా, ఛా |

మీరు దైర్యముతో వృత్తి ఉద్యోగాలలో ముందంజ వేసి, హాదా ఆదాయము పెంచుకుంటారు. కొత్త అనుకుల కలలు ఏర్పరుతుంది. మీ బుద్ధి కుశలతల ఉపద్రవాలు సాధించుతారు. మీరు వేసుకున్న వ్యక్తము ప్రకారము అన్ని విధాలా డబ్బు చేతికి ఆందుతుంది. మనుష్య సహాయము కూడా కలుగుతుంది. నూట పలుకుబడితో పరిస్థితులలో అనుకులమైన మార్పులు తెచ్చుకొన కలుగుతారు. ఈశాన్యదిక్కునుండి బంధువుల కుశలవార్త తెలుస్తుంది. గణిత శాస్త్రజ్ఞులకు, కవులకు, కిల్లలకు చిత్రకారులకు, నటిపట్టులకు మోగకాలము.

రేవతి | దే, దో, దా, చీ |

ఈ వారము మీకు యోగప్రసము. అవకుండా నిలిచిపోయిన కార్యములు ఈ వారము నుముఖమవుతాయి. అధికారముతో పాలు ధనదాయముకూడా పెరుగుతుంది. విడుదలు పొందుట, సన్మానమువంటి రాజయోగములు కలవు. పండితగొప్పి, నూతన గ్రంథములు చదువుటచే విజ్ఞానాభివృద్ధి కలుగుతుంది. పిల్లల మేలుకొరకు మీరు కొన్ని యేర్పాట్లు చేస్తారు. వర్తకులకు లాభయోగము. విద్యార్థులకు మేలుకాలము. వ్యాయవాదులకు, వ్యాయస్థాన వృద్ధులకు, ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకు మంచి కాలము.

పండిత డి.గోపాలాచార్యులవారి

జీవామృతం

ఆరోగ్యానికి బలానికి

ఆయుర్వేదాశ్రమం(హైదరాబాద్) ఎమ్.వి.డి. మదరాసు-17

బాలసాహిత్య

కావలసిన చదువు

అక్షవిలోన పిల్లియొకటి
నక్కబావ వద్ద కేగి
“బావగారు! డేముమేన?
గడ్డుదినము లొచ్చిపడియె!

ఎంత చేటు కష్టపడిన
సుంత తిండి దొరికదాయె
అడవులన్ని అంతమయ్యె
పంటభూము లెక్కువాయె.”

అనుచు పలుక నక్కబావ
గర్వమువృథిలగ తాను
చూచి చూడనట్లుగాను
పలికెనిటుల పిల్లితోడ

“రాత్రిపూట చుంచులకై
నేటాడడి నీకుగాని,
చూకేమిటి కొదవగలదు?
నకలవిద్యలందు మేము

అరితెరినాము సుమ్ము
లోకమెల్ల మా విద్యల
నక్కజిత్తులనుచు పొగడ
వినలేదా యెప్పుడు నీవు.”

అని పలికెసినంతలోన
వేటగాడు కుక్కలతో
ప్రత్యక్షమయ్యె నచట
పిల్లికూన మెల్లగాను

ప్రాంతనున్న చెట్టునెక్కె
చావుబారి తప్పెనంచు
సంతసించునంతలోన
క్రిందనున్న నక్కబావ
బడలుచీల్చె జాగిలాలు
పిల్లికూన పలికెనిటుల :

“బావగారు తమ విద్యలు
చూపలేక పోయిరేల?
బావమెన్ని విద్యలున్న
బ్రతుకుతెరువు గనడి చదువు
నేర్చుకున్న ఫలమునున్న”

క్రైస్తవ పత్రిక సుబ్రహ్మణ్యశర్మ

చదు - పాప

త్రునగా అనగా ఒక ఊళ్ళో ఒక వర్తకుడు ఉన్నాడు. అతనికి ఒక కూతురువుంది. రోజూ ఆ అమ్మాయి చెరువుకు వెళ్లి బిందెలో నీళ్లు తెస్తుంది.

ఒకరోజున ఆ అమ్మాయి బిందె నీళ్ళల్లో ముంచుతుండగా బిందె లోకి ఒక చిన్న చేప వచ్చింది.

ఆ చేప ఎంతో ముద్దుగావుంది. బిందెలో అటూ ఇటూ చుర్రు చుర్రు మని ఉడింది. బుడుంగున బిందె అడుగుదాకా మునిగి మళ్ళీ చటుక్కున నీటిపైకి తేలింది.

ఆ చేప బుల్లితోకను కదుపుతూ ఈదుతూవుంటే ఆ అమ్మాయి ఎంతో మురిసిపోయింది.

“ఈ బుల్లి చేప ఎంతక్కానో వుంది... దీన్ని పెంచుకుని దీనితో ఆడుకుంటాను” అని అనుకున్నది.

■ అమ్మాయి బిందె చంకను బెట్టుకుని ఇంటికి తీసికొని వెళ్లింది. నీళ్ళకుండీలో ఆ బుల్లి చేపను వేసింది.

వాళ్ళనాన్నను తీసికొని వచ్చి తాను చెరువునుండి తెచ్చిన చేపను చూపించింది.

వాళ్ళనాన్న నంతోపించారు. తండ్రి కూతురూ ఆ బుల్లి చేప ఈ దుతూవుంటే చూసి ఆనందించారు.

ఆ మర్నాడు అమ్మాయి మామూలుగా బిందె తీసికొని నీళ్ళ కోనం చెరువుకి వెళ్ళింది.

నీళ్ళల్లో బిందె ముంచుతుంటే

ఇంతలో! “పాపా—పాపా” అని ఎవరో పిలిచారు.

ఆ అమ్మాయి ఉలిక్కిపడి చుట్టూ కలయజూసింది. ఎవరూ కనిపించలేదు.

తిరిగి బిందెను నీళ్ళల్లోకి ముంచుతుంటే “పాపా—పాపా—నిన్నే” అని వివబడింది.

ఆ అమ్మాయి కళ్ళవళ్ళపడి నీళ్ళ బిందెను తటాలున ఒడ్డు మీద పెట్టింది.

ఆ మాటలు చెరువుమీదనుండి వివబడ్డాయి. అందువల్ల చెరువులోకి చూసింది.

చెరువునీటిపైకి తలఎత్తి ఒక పెద్ద

ఎం. యన్. వెంకటేశ్వరరావు

చేప తనను పిలుస్తోంది.

ఆ అమ్మాయికి ఆశ్చర్యం వేసింది.

“ఎందుకు పిలుస్తున్నావ్?” అని అమ్మాయి ■ చేపని అడిగింది.

“నిన్న నీ బిందెలోకి నా బిడ్డ వచ్చింది... అన్నెం పున్నెం ఎరుగని అమాయకురాలు... నీవు చాల మంచి దానివి... నా పిల్లని నాకు ఇచ్చేయ్—” అని అడిగింది.

ఆ అమ్మాయి బామ్మలా అలా నిలబడిపోయింది. జవాబు చెప్పలేదు.

అప్పుడు చేప “అమ్మాయ్— అమ్మాయ్— మొన్న ఒక చిన్న అబ్బాయి ఈ చెరువులో నీళ్లు తాగడానికి వచ్చాడు— ఒంగుని నీళ్లు తాగుతుండగా అతని జేబులోని పాపలా

కాను నీటిలోకి జారిపోయింది— ఆ పాపలాకాను నీటి అడుగునే వుంది— నీవు నా పిల్లని నాకు తెచ్చి ఇచ్చేస్తే బుడుంగున మునిగి పాపలాకాను నీకు తెచ్చి ఇస్తాను—” అని ఆశ చూపింది. ఆ అమ్మాయి “నశ్” అన్నది.

పెద్ద చేప నంతోపవడింది.

బిందె చంకను బెట్టుకొని ఆ అమ్మాయి వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్ళింది.

పెప్సి
రోజు ప్రసిద్ధయిన గొంతు

మరియు గుండె బిళ్లలను రోమ్ము పడితేము

త్వరితంగా నివారించ బడినది గొంతు వాపు, రొమ్ము వడితేము, దగ్గులు, జలుబులు, గొంతు మరియు గుండె బిళ్లలను పెప్సితో త్వరితంగా నివారించబడును. ఒక పెప్సిను తప్పించి ... వ్యాధికారక శ్రమ అను దంపి, వాపుని పోగొట్టడవలసిన అందరి శుభవకర అనియము ఆస్వాదించండి.

పెప్సి
గొంతు మరియు గుండె బిళ్లలు ముందు వ్యాధి అందరి వద్దనూ దొరుకును

సి. ఇ. ఫుల్ ఫార్మ్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.
86, నైసర్ వాడు కన్ వీధి ముదాను-4

★ చేప - పాప ★

ఇంటికి వెళ్లగానే తన నాన్నగారి దగ్గరకు వెళ్లింది.

వాళ్ళ నాన్నగారు అప్పుడు డబ్బు తెల్లపెట్టుకుంటున్నారు.

నమ్మడిగా నాన్నగారి దగ్గర కూర్చుని "నాన్నా-నాన్నా-ఈవేళ మామూలుగా చెరువుకి వెళ్ళాను- ఆ చెరువులో మన చిన్నచేప తల్లి వుంది-ఆ తల్లి తన బిడ్డను తన కిచ్చెయ్యమని నన్ను కోరింది-చిన్న చేప చాపం తల్లి కనపడలేదని ఏడుస్తూవుండేమా-దాన్ని తిసి కల్చి వాళ్ళ ముక్కి వప్పగించి వస్తాను" అన్నది.

వాళ్ళ నాన్నకి కోపంవచ్చింది. "హయ్!-చిన్న చేపను నీవు తిసి

కొని వెళ్లిపోయావంటే నీవు బద్దలు కొట్టేస్తాను-ఆ చిన్నచేపను మన నీటికుండీలో పెంచుతాను-అది ఎదిగిన తరువాత దాన్ని అమ్మివేస్తాను- ఒక రూపాయి వస్తుంది....." అని చెప్పాడు.

ఆ అమ్మాయికి ఏడుపువచ్చింది.

కాని ఏం చేస్తుంది?

ఆ మర్నాటినుండి ఆ చెరువుకి వెళ్లకుండా మరొక చెరువుకి వెళ్లేది.

వర్తకుడు ఆశతో చిన్నచేపను శ్రద్ధగా పెంచసాగాడు. చిన్న చేప రోజురోజుకీ ఎదగజూచింది.

కొంతకాలానికి బాగా కొవ్వు

పెద్దచేప అయింది. వర్తకుడు ఆనందం పట్టశోకపోయాడు.

వాక్యరచన

టీచరు :- రామూ! "నీవు ఇంటికి వెళ్లినాను" ఈ వాక్యంలో తప్పేమిటో చెప్పు.

రామూ :- నేను ఇంకా ఇక్కడే ఉండటం తప్పండి.

వచ్చే సంతలో అమ్మమ్మకోవాలని నిశ్చయించుకొన్నాడు.

వర్తకుడి ఇంట్లో అటకవుంది. ఆ అటకమీద ఒక నల్లపిల్లి వుంది. పిల్లికూడా వర్తకుడికి తెలియకుండా రోజూ చేపని కనిపెట్టుతూనే వుంది.

చేప బాగా కొవ్వొక్కే వున్నదేమా పిల్లి నోరుపూరింది.

వర్తకుడికి తెలియకుండా పొంచి పొంచి ఆనల్లపిల్లి ఆ చేపను తటాలున నోట గజచుకొని ఉడాయించింది.

వర్తకుడికి ఈ విషయం తెలియగానే బోబోదిబోమని ఏడ్చాడు. ★

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక బాలల సంఘం [సభ్యత్వపు దరఖాస్తు]

GROUP A లేక B

సభ్యుని (సభ్యురాలి) పూర్తిపేరు (నిదివిడి అక్షరాలలో) ....

పుట్టినతేదీ, నెం, సంవత్సరం : జూలై 1 నాటికి వయస్సు ....

తండ్రి, లేక, సంరక్షకుని పూర్తిపేరు : ....

మరిపేరు, జిల్లా, తాలూకా, పోస్టు (పీఠి: నెంబరు) ....

* వదువుతున్న తరగతి, లేక, పాఠశాల : ....

పాతకాం పేరు : ....

(పదానోపాధ్యాయునిపేరు (తెలిస్తే) :

ఆర్యా :

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక బాలల సంఘములో నన్ను సభ్యునిగా/సభ్యురాలుగా చేర్చుకోవ (ప్రార్థన. నైక కానిన విషయాలన్నీ యధార్థములు. ఇట్లు

[తేదీ : -1959]

(సంతకము)

* మరొక విషయాలలోనూగాక ఇంటిపద్ధతే ట్యూషన్ చెప్పించుకొనే బాలబాలికలు కూడా సభ్యులుగా చేరవచ్చు. 'వదువుతున్న తరగతి' అనే విషయాలికి ఎదురుగా 'ప్రైవేట్ స్కూల్' అని వ్రాయాలి.

సంచిక: 18-3-59]

ఈ దరఖాస్తు 21-3-59 నాటికి మాకు చేరాలి.]

కాకుల ముర

సూర్యుడు యింకా పుడయిన
లేదు. పక్షుల కలకల రవాలు
నాకు నిద్రాభంగం కలిగించాయి.
ముఖ్యంగా కాకుల కూతలు కర్ణ
కఠోరంగా ఉన్నాయి. “ఘా! ఘా!
ఏమిటి పాడుకాకులు? తెల్లంకూడ
దేమో వీటికి? నన్ను ఏమానాన
నిద్రపోనియ్యవు. ఇంకానేవు నిద్ర
పడితే బాగుండునే” అనుకొంటూ
మళ్ళీ ముసుగుతన్నాను.

కాకుల గోల ఎంతకూ తగ్గక
పోవడంతో విసుగెత్తిపోయింది.
నిద్రపట్టడం అనంభవమైపోయింది.
నిద్రమత్తు వదిలించుకొని బాహ్య
ప్రపంచంలోనికి ఊహించుకున్నాను.
కాకులు ఇంకా బయట అరుస్తూనే
వున్నాయ్. ఎక్కడో దూరానవున్న
కొబ్బరిచెట్టు మట్టల కొనల నీడలు
మాయంటి ముంగిటపడ్డూ చిన్నగా
కదుల్తూ వున్నాయ్. బాల భానుడు
అప్పుడే ఆకాశంలోకి చొచ్చుకు
వస్తున్నాడు. ఈ నల్లటిజీవులు ఇంకా
గోలపాగిస్తూనే వున్నాయ్. నాకు
వాటిమీద తగనికోపం జనించింది.
వాటి అరులపువలన నాకు కలిగే
గొప్పనవ్వు ఒకటే

రోజూ ఏడేనిమిది గంటల వర
కైనా నిద్రపోవా అనుకొంటాను
హాయిగా పడుకొని. “లేరా! బద్ధకం
వదిలించుకొని చదువుకోరా”
అంటూ మా అమ్మ మొత్తుకుం

టున్నా పట్టించుకోను. అటువంటి
నాకు ఈ కాకుల గోల ఒక పువ
ద్రవమైపోయింది. వీటి మేలుకాలు
పులతో మొహం మొత్తిపోతుంది.

కొన్నిదినాలుగా నా బుర్ర నాక
మించుకొనివున్న నమస్య ఏమి
టంటే — యీ కాకు లెందుకు
యిలా వుడయాన్నే కేక లేయడం?
ఎంగిలిమెతుకులు తిని కండ్లకావరం
చేత అలా అరుస్తున్నాయేమో.. అని
వద్దకుపోతూ వుండేవాణ్ణి.

చెరుకు రి గురవయ్య
నాయుడు

కానీ నాకిది ప్రతిరోజూ ఓనండే
హంగానే వుండిపోయింది.

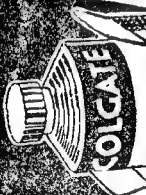
ప్రక్కపైనుండి లేచాను. నేరుగా

నడవలోకి వచ్చాను. తాతయ్య
ఎవ్వడోలేచి మంచంమీదే తిప్పవేసి
ఏదో గొణుక్కుంటున్నాడు. మన
కన్నా మునలివాళ్ళే నయం అను
కొంటూ నా నమస్య మా తాత
య్యకు నివేదించాను. మా తాత
గొణుగుడు ఆపి నాదశ్చ శ్రద్ధగా
విన్నాడు. ఆయనకు పురాణాలూ,
అవీ బాగాలెలుసు. కాన నా నండే
హాను అప్పుడప్పుడు పటావంచలు
చేసేస్తుంటాడు. మా తాత నన్ను
కూర్చోమని యిలా చెప్పసాగాడు.

“— ఏమి నాయనా! కాకు
లున్నాయే అవి చిరంజీవులు. బహు
చురుకైనాయి. పైగా శనేశ్వరుడి
వాహనం కాకే. కొన్ని మంచిచెడ్డ
లకు యీ కాకులకు పెట్టినతర్వాతే

కాల్గేట్ క్లోరోఫిల్

చిగుళ్లను గట్టిపరుస్తుంది!

COLGATE

CHLOROPHYLL TOOTH PASTE

CTPA/617

**ఇంతకు మించినచేతనమైన క్లోరోఫిల్ కలిగివున్న
మరొక టూత్ పేస్ట్ లేదు**

★ కా కు ల మొ ర ★

భోజనం చేస్తారు. సూర్యభగవానుడు వృషభాక్షుని చక్రముచేమో మనకమనగ్గా తూర్పుదిక్కున మేఘాలు కమ్ముకొని వుంటాయి గదా! ఉదయించేటప్పుడు అవేమో చెల్లాచెదురైపోతుంటాయి సూర్యకిరణాల ధాటికి. ఔనా?”

“అవును—”

“మరి యీ కాకులు గూడ రంగులో కారు మబ్బుల్లాగే వున్నాయే. సూర్యునికి యీ మేఘాలు, కాకులు ఒకే విధంగా అగుపిస్తాయి. తనవాడి కిరణాలతో మేఘాలను పార్శ్వోలుతాడు. ఈ కారుమబ్బులతోపాటు కాకులు గూడ చెల్లాచెదురైపోవాల్సి వుంటుంది.”

“కాకులు కింగడింటాయ్,

మేఘాలు పైనుంటాయి కద తాతా! మరి వాటికీ పీటికి సంబంధమేమిటి?” అని బయటికి అనలేదు. అలా అనివుంటే అక్కడికి ప్రస్తుతాన్ని కట్టిపెట్టి రామాయణం లాంటి దేదైనా చెప్పడాని కుపక్రమింపవచ్చు. నాకు చెడ్డవినుగు. నాకు కావలసిందల్లా సందేహం వృత్తి. పైదేమీ పెద్దసందేహం కాకపోవూరుకున్నాను. ఆత్రంగా వినిపాగాను.

—“కాని ఆ కాకులు సూర్యోదయాశ్చర్యమే “కాపు. కాపు” మని దీనంగా అరుస్తాయి. అలా అరవడంలో వాటి భావమేమో తెలుసా నాయనా?”

“ఏమిటి?”

—“ఒక ప్రభాకరా! ఈ మా

విశవచన ప్రయోగం

‘ఒకడు నిస్సృహగా : —

“మనంత చవటలు మరెక్కడా ఉండరు.”

వక్రవాడు : “బహువచనం మానేద్దూ.”

మొదటివాడు : “నీ అంత చవట మరెక్కడా ఉండదు.”

ఆకారాలు మేఘాలు ‘కాపు’ మేము కాకులము! మమ్మును ‘కాపు’ మయ్యా ఒ లోకభాంధవా! అన్నటుంటి భావాన్ని ద్యోతకచేస్తాయి. ఆ! ఇప్పుడు తెలిసిందా నాయనా తెల్లవారిపూట కాకులు ఎందుకు “కాపు కాపు” మంటూ అరుస్తాయో?...”

“అలాగా తాతయ్య!”..... అన్నాను సంభ్రమంతో పారిపోతున్న మేఘబాలాన్ని చూస్తూ.

మిల్క్ ఆఫ్ మెగ్నీసియా

మెగ్నీసియా మాగ్నా యా.ఎస్.సి.

లెక్కెండు, రిస్కెండు, పనిచేసేండు
జీవకరమైవది, రుచిచేయకట్టిది

పైత్యనాశిని విరోధనకారి

వల్లస్థుడును
అడగవలసినది

MANUFACTURED IN INDIA BY
MARTIN & HARRIS (PRIVATE) LTD.
18, ASHUTOSH MUKHERJEE ROAD, CALCUTTA 20

ప్రత్యేకముగ వ్యాధిగ్రస్తులకు
చూడవలయు

“టుస్సనార” వారి వస్తువు

కందుకూరి
లింగరాజు

సమర్థుడు

13

గౌరవా ప్రభావములతోనే ఉరుకులు
రుక్మిణి, శ్రీపతి, మండువారాంబి,
పడమల ఇంటిమీదగా దొడ్లోకి వస్తూ:

“ఒడివా” అని పిల్చేడు.

గౌరవాల చెల్లెడైనా అలాగే వెళ్ళిన
శ్యామల మరదిఖంగారుచూచి ఒసారి నవ్వు
కుని, తీగం ‘ఏంపుటై మురిగిపోయింది ఈ
వెర్రి బ్రాహ్మణికి ఇంతఖంగారు అనుకున్నా,
మళ్ళీ రెడ్డి నూర్పరాజులు ఏ చదరంగపు
టైలెనా ఎల్లెరెమా అన్న బెళుకులో చేతులు
కడుక్కుని తొందరగా వచ్చేసింది.

మొట్టమొదట చెనువద్ది తిర్యగ్గరి బండిల
దొడ్డిగర్ల, ఇంకోసారి రిచ్చబండవద్ది పరా
ధిని తన ధర్మము అయ్యింది. ఇప్పుడు ఇంక
కొండ అయ్యిందో అన్న భయంతో
కొంతమ్మ ఉరుకుకురికి వంటిలు చెరిగింది.

“ఏం? మరీ మళ్ళా వాళ్ళు ఏమైనా
అన్నారా?” అంటూ శ్యామల ముదిలించింది.

“లేదు. నాన్నగారి దగ్గరనుండి ఉత్తరం
వచ్చింది.”

“ఎప్పుడు వస్తున్నారు?”

ఆయన తర్వాతగానే బావుండుడు, పరిస్థితు
లన్నీ చక్కగా పడుతుంటాడు. అనుకుని
కోవా కొంతమ్మ చేబడిదివం వెలిగించే
టప్పుడు ప్రార్థనూనే వుంది. తన ధర్మపడే
న్యూనతలను చూడలేక.

“ఇప్పుడప్పుడేరాదు.” అంటూ ముదిరేలు
విప్పి, ఉత్తరంతో చదివేడు.

“అయితే అత్తగారి అన్యాయం పండిందన్న
మాటే” అని తను బంటరిగా ఇక్కడ వుండి
పోతడం, ఆయన ఒక విధంగా దేశంబాడడం

యాత్రకు వెళ్ళడం బాగానేవుంది అంది
శ్యామల.

“అదృష్టవశాత్తూ ఎలావున్నా, నేను గిజ
గిజలాడిపోతున్నాను ఒది నా ఇక్కడ”
అమాయకత్వంలో శ్రీపతి అన్నాడు.
కొంతమ్మ అనునాయిగానే మొఖ కళివలి
కలు ప్రదర్శింప చేసింది

“మరీ! అలా బెంటెలు పడడం లో
ప్రయోజనం లేదు. అయినా ఇప్పుడు నీకేం
వచ్చింది చెప్పు! వచ్చిన అవాంతిరాలన్నీ
కూడా ఏదో ఒకప్పుడు వానలా రావడం మళ్ళీ
వెరిసిపోవడం జరుగుతూనే ఉన్నాయిగా?”

“అదేమిటి అల్లా అంటావు అక్కయ్యా!
ఏ పాలనుండేనా వస్తున్నప్పుడు, తెల పగల
కొడుతారెమా అన్న భయంతో భయపడి
పోతున్నా నేను.”

శ్రీపతి, శ్యామలాకూడా కొంతమ్మ
మాటలకు డిలబాయ్డరు. అనురాగంవున్నా
ఇంకగా మనస్సు చెదిర్చుకుంటూవుంటే
ఇంక ధైర్యం ఎవరుచెప్పుతారని శ్రీపతి దిగులు
పడిపోయేడు.

“అపనిమాత్రం కల లో కూడా వాళ్ళు
చెయ్యలేరు” అంది ధీమాతో శ్యామల.

“నిజంగా అక్కయ్యా!”

“అవునయ్యా. వాళ్ళందరూ వాళ్ళ చేతి
క్రిందకున్న వాళ్ళకల్లా—మేం గొప్ప
వాళ్ళం, పలుకబడి కలుగు—అని చూపించు
కొవాలన్న దౌర్జన్యంలో చేసేపనులు. అం
చేతి ఎగుటబడి అఖర్కు మరీది కాలిగొరైనా
కదల్చలేరు.

వానీ సుప్రసన్ను చెల్లాయి? ఒక్కడూ
మరీది ఎదుటబడి, ఏమిటయ్యా! ఇంతా
అని అడిగినవాడు ఉన్నాడా ఇంతవరకు?
అంతవరకూ ఎందుకూ? ఎదుటబడేవాడు

న్నాడా? ‘ఏం, చూట్టాడవం మరీ!’
రుమాయించి అడిగింది.

శ్రీపతి, కొంతమ్మ రిరువురికి కూడా
వెయ్యదినలు బలంవచ్చినట్లు, పెదలిమ్మ
రుసు మంత్రి అండగావుంటే లోపేమిటి
అవంతా మన ఒట్టి పిరికితనం అనీ అని
పించింది

“అవును ఒడివా. నాన్నగారు వెళ్ళినప్పుటి
నుండి చూస్తున్నా ఒక్కడంటే ఒక్కడు
నాళ్ళల్లోవాడు ఎదుటబడలేడు. తప్పించుకు
తిగుగుతున్నారు. అది నిజమే గురూ!” అనే
నేడు కాస్త రూంకారం చూపిస్తూ.

నవ్వుకుంది శ్యామల. ఇంచుమించు తన
ఈజ్జెత్తు ఈతిన్ని పెదవాడలాలో, పారి
శ్శల్లో పోవాయే అనాలో తెలియక,

“అయితే స్వామి కల్యాణానికి తాం
బూల మిస్తాకన్నమాట!” వేళాకోళంగానే
అంటించింది.

ఎగిరిపడింది కొంతమ్మ. రంగనాయక
ఒచ్చినపుడల్లా, ఈయనను వృథా తన వేళా
కోళాలు పట్టింది. నవ్వులపాలు చెయ్యడం
వరిపాటి అయ్యింది ఈసగూ మనస్సువున్న
ఈయనా అదో గొప్ప అనుకుని, దాంచేతి
గంధం రాయించుకోవడం, అత్తగవుజల్లించు
కోవడం, బావలీఅంటూ నానా హంగమా
అది చేయగా నవ్వులపాలు అవుతూనే
వుంటాడు. తోడివాళ్ళకు అది చూడతగ్గా
విషయం కాగా తనకు మాత్రం తిలీనీనలు
వుండేది పైగా అది పసిమంది మధ్యా “హ
కులంగా చేరకూడదయ్యా! నిన్ను పెళ్ళి
చేసుకుండు” అని అండం, నిస్సలు చెరిగి
నట్లు, కళ్ళల్లో కారం కొట్టినట్లు వుండేది.

అ ఉత్తరంలో దానిని సిగపట్టుకుని, ఈ
దవడా అదవడా చెంప పప్పు రాలిపోయేట్లు

ప్రతి బ్రూక్ బాండ్
ప్యాకెట్టూ ఎన్నో కప్పల
కమ్మని తీని యిస్తుందని
నేర్చుకోవాలి.

ప్రతి వారమూ
2,89,00,000 ప్యాకెట్లను
కయారు చేస్తున్నందుకు
బ్రూక్ బాండుకే మొదటి
స్థానం యిస్తాను.

ఈ కారణాలవల్లనే
అధిక సంఖ్యాకులు యితర
టీల కంటే బ్రూక్ బాండ్ తీనే
త్రాగుచున్నారు.

**అన్ని వేళలా
బ్రూక్ బాండ్
టీనే
త్రాగి ఆనందించండి**

బ్రూక్ బాండ్, ఇండియా సైనేట్ రిమిటెడ్

BB 274K

వాయించాలన్నంత కోపం ఆచార్యునినా ఏమీ చెయ్యలేనిదేమో వచ్చేసింది.

అలా చీల్చి చెబడాడెట్లుగా రంగనాయక ఆయనకు ఆచార్యుని తన దగ్గరకువచ్చి కూర్చున్నప్పుడు "ఒదిగా తన దగ్గరకువచ్చి కూర్చున్నప్పుడు "ఒదిగా! అంత అమాంక దళ వర్తన ఎన్ని పూజలుచేసి సంపాదించెత్తికీ బిడ్డా, భర్తా కూడా ఆయన, ఎంతాకాకు తానో" అనేసేది ఆచార్యుని, ఆ మాటలకు తన కరిగిపోయేది. వెళ్ళేటప్పుడు పాదాభివందనంచేస్తే, కళ్ళెక్కుట నిశ్చయం కావేది. దాని మీద వలమూరిన ఆయన రంగంలో

"మరిదీ! ఆ పదమింటికి వసారాగది ఖారీ చేయించవు!" అన్న పురమాయంపులో ఆదికంఠో క్యామల లోపల్కి వెళ్ళిపోయింది.

సాదికి గుమ్మం దాటేటప్పటికి వెంకటస్వామి కూర్చునే వున్నాడు. శ్రీపతి తెలుపాతూ "ఎంతోనే పయ్యింది వచ్చి?" అన్నాడు.

"ఇప్పుడే. బాలంకాడి నుండి వస్తున్నా" అంటూ ప్రక్కగా పెట్టిన ములక్కాల్ని కట్టజుపుతూ "లోపల పెట్టించండి" అని అనేసేడు.

"ఎన్నారా!" అన్నాడు ఘటిగా. మడమమీద వెంకట తిరుగుతూనే "ఏమిటి వెంకటసావి?" అని చెబుతూ కట్ట పుసు అడిగేడు. అది వినిడం, కాంతిమృత్యు అప్పుడే తలుపు చాటుకు చేరిపోవడం జరిగింది.

"వాళ్ళు మనకి చెప్పకుండానే ఆళ్ళో యిండా ప్రాసారేసే కల్యాణానికి. మనింటికి రానేరలేదు. పండ్లకు కూడా తోడుగా వేయిస్తున్నారు. ముంగండ్ల ప్రాహుల్ని వంటి మదిర్చుకు. మార్గరథా వారంకొత్తే రంగనాయక దగ్గరకు వెళ్ళివచ్చేడుట. దానికి విడిదీ ఎర్పాటుచేసేడు." మండిపోయినట్లే పలికేడు.

"అ!" అంది కాంతిమృత్యు.

శ్రీపతి మాట్లాడలేదు.

"ఇలా మాట్లాడకుండా కూర్చుంటే మనల్ని వలెనీలే మాస్తాడు. వాస్తూగారు ఎప్పుడు వెళ్ళేలో ఆపుటనుండి ఇల్లా జరుగుతూనే వున్నది. మీరుమాత్రం శైలం కొట్టిన రాయిలా కూర్చోడం ఏం బావోలేదు. అడ్డుపడారీ?" అని అనేసేడు.

"అడ్డుపడి ఏం చెయ్యమంటావు. వెంకటస్వామి?" అంటూ క్యామల బతుకుకు వచ్చింది.

కుండలు అయిట్లయ్యేడు వెంకటస్వామి. నిలదీసి సమాధానం చెప్తూ అన్న తొడవగుపు వినిపించింది. ఇంకితే తనకే తెలియకు ఏం చెయ్యాలి. ఉన్న పాటు వుండి భుజ

బలం చూపించిరా అంటే, కర్ర చేతిలో వుంటే పదిమంది సమాధానం చెప్పి, ఆమీ తూమీ తేల్చుకు వచ్చే కీర్తిమృత్యు.

మర్ర గొప్పంటూనే "నాకేం తెలుపడి? మీ కే ఆలోచించండి! ఆ సభా తంబూలంకూడా మార్చరాజే ఇస్తే ఇంక ఈ పూర్ణు కేసు తిలెత్తుకు తిరగలేను", అనేసేడు.

శ్రీపతికి చురకనేసి నటయ్యింది. వళ్ళు మరకుతలాడింది. దాంతోనే ఏమి చెయ్యాలన్న దారి తెన్ను తెలియక, అంతిసభి, తమలేచి తంబూలం ఇవ్వడం, అందరికీ కుప్ప మిలమిలా మెరిసిపోవడం తన కీర్తి, ప్రతిష్ఠ వెయ్యి వెలుగులవడం, అన్నీ కూడా చేతు లొంచి, సిద్ధాన్నం జారిపోతే దన్ను అనుభూతిలో, పరివర్ణు ప్రాక్తి వేసేడు. ఇట్లా అటూ పచాడు చేసేసేడు.

కాంతిమృత్యు పాలుపోనేలేదు సలహా.

క్యామల మాత్రం అదేస్థాయిలో "అదెప్పుటికీ జరగదూ వెంకటస్వామి. మార్చరాజా కొడు వానిత తిలువచ్చినా ఉరి తంబూలం రంగనాయక చేతిలో పెట్టలేదు. "అని భరణిండిగా అనేసింది.

అందులోని అవిడ దైర్యం ఏమిటో అతగాహనకాలేదు ఇద్దరికీ. కొడు ముక్కుకిన్నీ.

"బోలేడు పనుంది. ఏం మరిదీ! ఇంకా అలాగే నుంచుండి బోయేవు. అవసారా గదిలోని సామాను కొట్టుగదిలో వెంకటస్వామిలో చేర్చించడం" అంటూనే ములక్కాల్ని కట్ట, గుమ్మం మీదది అందుకుంటూనే వెళ్ళిపోయింది.

ప్రతిమల్లా వాల్చిస్తూ వసారాగదిలోకి నడిచేకు. సామాను చేర వేస్తున్నప్పుడే శ్రీపతి తండ్రిగారి ఉత్తరంలో సంకతులు చెప్పేడు. అన్నిటాకీ ఊ కొట్టేడు వెంకటస్వామి.

"ఎవరి కోపం బాబయ్య! ఖారీచేయి న్నుట"

"రంగనాయక"

"అది మనింటి కెందుకు వస్తది. ఆరాజా గాడు రెడీ ఇంటి ప్రక్క ఇల్లు ముక్తాయిం చేడుకా"

"ఏమో!" అనేసేడు శ్రీపతి.

"అవధాని గార్ని జైల్లో పెట్టేసేటట్లా తలూపేడు. వాడైనా లేదన్న మనస్సు వ్యాకులతలో

"అయితే కాని మనం కాంగ్రెసు వాళ్ళిమా, కమ్యూనిస్టులమా?" అన్నాడు వెంకటస్వామి ఉండుండి.

సమాధానం ఆలోచించినా తిట్టటం లేదు. వైగా తనకే అవేమిటో చెప్పలే విన్నాడు, ఓ చూడ అని అవకున్నాడు కాని

కీరా తన చేవి వైపు మొగుతాడు అంటే తనకే తెలియదు. అంతా ఓ వైరి పువ్వు కాయవకుగా వుంటే "మనం మనమే" అన్నాడు.

"భలే మాటన్నాను" అన్నాడు వెంకటస్వామి. అందులో ఓ గొప్ప కన్పించినట్లు.

కాంతిమృత్యు ఉడుతూ మడుతూ వచ్చి ఇంకా ఇక్కడే పడివుండి బోలే ఎలాగా సారిట్లా గంగరాజు వాస్తూ రామకృష్ణుని పిన్న వచ్చి వుంటే. రండి" ఓ పొలిగేలా పెట్టి మర్రి వెళ్ళి పోయింది.

గంగరాజు మామయ్య తనంటికి వచ్చి రమారమి విదేకు కావస్తోంది అనితడితే, ఈ మువ్వ చూడలేదన్న ఆపేడి శుద్ధికు వస్తే, ముంం గావంచాలోరుమకుంటూ చిలువెంకనే వెళ్ళిపట్టా వెళ్ళేడు శ్రీపతి.

వెంకటస్వామి మాత్రం "ఈ పీసాని ఇప్పుడొచ్చేడు ఎందుకొ" అన్న భావాన్ని బాగా వ్యక్తీకరించినట్లే, చాటవేసి, బతుకు పడాడు.

ఏం మావయ్య కులాసాగా వున్నావా? అన్నాడు శ్రీపతి; అలాగే అత్తయ్య వైపు తిరిగి ఓ సారి వత్తుతూనే "ఏం అత్తయ్య! ఎన్నాళ్ళకు వచ్చేవు మా ఇంటికి, అంతా తేమమేనా? అని ముడలకిస్తూ "ఏమేవ! చెంబుల్లో నీళ్ళుపట్టుకురా" అని కే పెట్టి "వెంకటస్వామి సవారి బండిలో పెట్టెగైరావి లోపల పెట్టవయ్యో" అన్న అడిగేపు పాచేసేడు.

—ఇంకా వుంది

వైట్రా

గర్భవతులకు నివారిణి

నర్తక గర్భవతులకు వ్యయంపై పోగొట్టి. ఆరోగ్యమను సంపాదించుకోవడానికి, అన్ని వ్యాధులను, ఏడాది 1-2-0

కృష్ణావేబరేటర్ బెజవాడ

వనితాలంకరం

మహిళాజనప్రగతిలో మహిళలభూమిక

"భారత స్త్రీలు కేవలం పుష్పసుకుమారలే కాదు; కణకలలాడే నిప్పురవ్వలు కూడాను" అని అఖిల భారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ ఇటీవల అన్నారు. ఈ వాక్యం యదాలాపంగా అన్నదికాదు; చారిత్రక సత్యాలలో నిండి ఉంది.

కొన్ని దశాబ్దాల క్రిందట, ఉన్న సాంఘిక ఆచార, సంప్రదాయాలు, జాతీయ భావాలు, రాజకీయ చైతన్యం కలిగిన స్త్రీ కార్యక్రమాలు, కొన్ని ప్రదేశాలకు మాత్రమే పరిమితమై యుండేవి. దశాబ్దాలు జరిగిపోయిన కొద్దీ రాజకీయ హక్కులు సాంఘిక సాంస్కృతిక గౌరవ మర్పాదలు, ఆర్థిక సమానత లభించింది. జనసంఖ్యలో సగభాగమైన స్త్రీ జాతి, అదిలో పురుషునికి పుట్టుబానిసగ కట్టి వేయబడిన పప్పుటికి రాజకీయ, సాంఘిక చైతన్య ప్రసంగంలో భుజం భుజం కలిపి స్వాతంత్ర్య పోరాటములో పాల్గొనుట ద్వారా మూఢాచారాలు ఏ పటాపంచలగుటే గాక అబలులు అనబడే స్త్రీలు తమ పబలని నిరూపించుకొన్నారు. ఈ చైతన్య ఫలితంగానే నేడు లోక సభలో 22 మంది వివిధ రాజ్యసభలో 19 గురు, వివిధ రాష్ట్ర శాసన సభలలో 82 మంది సభ్యురాలైయు జేతనపాలన వ్యవహారాలలో పాల్గొనడం జరుగుతున్నది.

40 ఏళ్ల క్రితం

1917 సం॥లో డాక్టరు ఆనందినెండు వారాకత్తిమున మార్గ రైల్వే ఇ. కజన్స్, డాక్టరు మత్తులశ్రీరెడ్డి, కమలాదేవి ఛటోపాధ్యాయ మొదలగు వారు కృషిచేసి మద్రాసులో అఖిల భారత వనితామండలి నెలొల్పారు. స్త్రీలు ఆన్ని రంగాలలోను పురుషులతో సమాన హక్కులు సాధించుటే దాని మఖ్యోద్దేశ్యమై మాంటర్ ఫర్ సంస్కరణలు వచ్చిన నాటికి స్త్రీలకు ఓటు హక్కు

లేదు. పౌరహక్కులు అనుభవిస్తున్నప్పటికీ ఓటు హక్కు లేని సంఘటనే భారతవారి చైతన్యానికి చాటి తీసింది. భారతదేశమంతా ఉపసంఘాలను నెలకొల్పి 10,000 మంది సభ్యులను చేర్చించారు. ఈ ఉద్యమం దిన దినాభివృద్ధి చెందింది. 1927 పూనాలో జరిగిన మొట్టమొదట అఖిల భారత వనితా సమావేశము నాటికి 22 అనుబంధ సంఘములు ఏర్పాటు అయ్యాయి. సభాకార్యక్రమమంతా స్త్రీ విద్యుపై కేంద్రీకరించబడినది. రామకృష్ణ సాంఘిక సంస్కరణలు బాల్య వివాహాల నిర్మూలనను వివాహ సంస్కరణల విధానాలు, వారిసత్య హక్కులు ఇట్టి ప్రజాహితీ కార్యక్రమాలను చేపట్టింది ఈ సంస్థ. ఆశియ సాగనకు, పల్లెలలోను పట్టణములలోను ప్రచారముగావించి స్త్రీ తన బాధ్యతలను గుర్తెగురుస్తున్నదేసి ఎక్కువ

త్రిపురనే కమలేశ్వరి

మంది సభ్యులను చేర్చించినారు.

భారతదేశ మంతటిలోను పెద్ద రాష్ట్రమైన ఉత్తర ప్రదేశ్ లో ప్రభుత్వమున 1987 లో స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖామంత్రి పదవిని అధిష్టించి శ్రీమతి విజయలక్ష్మి పండిట్ నాగిలోకానికి గర్వకరమరాలు అయింది. ప్రభుత్వ కార్యనిర్వహణలో ప్రశంసలందుకొంది. అశేష చైతన్యాన్ని కలుగజేసిన కన్సూరుగాంధీ స్వర్ణీయ సోజినీనాయుడు జాతికే చిరస్మరణీయులు అయినారు.

1949 లో రచించబడిన మన రాజ్యాంగ చట్టమున స్త్రీ పురుష భేదములు లేకుండా ఆంధ్రులకు సాంఘిక, రాజకీయ ఆర్థిక సమాన హక్కులు కల్పించబడినవి. 21 సం॥ పై బడిన ప్రతి స్త్రీకీ ఓటు హక్కులభించినది. 1951 ఎన్నికలనాటికి 8 కోట్ల స్త్రీ ఓటర్లు

ఉన్నారు. అంటే ఓటు హక్కుకలిగిన వయోజనులలో స్త్రీలు నూటికి 50 మంది. 1951 లో జరిగిన ఎన్నికలలో 48% స్త్రీలు స్త్రీలని. 19 మంది స్త్రీలు లోక సభకు 14 మంది స్త్రీలు రాజ్యసభకు ఎన్నుకొనబడ్డారు. ఉత్తరప్రదేశ్ గవర్నరుగా స్వర్ణీయ సోజినీనాయుడు నియమించబడ్డారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆశాగృహా మంత్రిగా రాజకుమారి అమృతకౌర్ నియామకముకూడ అప్పడే జరిగినది. శ్రీమతి విజయలక్ష్మి పండిట్ రమ్య, అమెరికా, బెల్జిన్ దేశాల భారత ప్రతినిధిగా ఉండి బాధ్యతగల పదవులను నిర్వహించారు. అంతేగాక విశ్వరాజ్య సమితికి, అగ్రశ్రీపదవినిగూడ నిర్వహించి ప్రపంచ జాతులకు భారతవారి ప్రభావాన్ని చాటింది. శ్రీమతులు సుచేతకృపాలానీ, ధన్వంతరిరామారావు, మాన్వా నెన్, మాన్వా మెహతా, రమ్య కౌర్ మొదలైనవారలు మితరాజ్య సమితి నడిపే ఆశా కార్యక్రమాలకు ప్రతినిధి సంఘాలను నడిపారు.

ఈ సాంఘిక, రాజకీయ చైతన్యంవల్ల స్త్రీ విద్యాభ్యాసంకూడా వృద్ధిచెందింది. అడుగొడలు వలె సంఘాచారములుగల ముస్లిం నిత్యవిద్యాలయాలలో (క్రింది తరగతులలో, అంగీకరించనప్పటికీ) పై తరగతులలోనూ విద్యాభ్యాసానికి ప్రవేశాన్ని కలుగజేశారు. విద్యాలయాలలో తెరలను తొలగించివేశారు. ఈనాడు 20,000 మంది విద్యార్థినులు వివిధ విశ్వవిద్యాలయాలలో విద్య సభిషిస్తున్నారు. 6000 మంది స్త్రీ డాక్టరు, విద్యార్థి నైతిక శిక్షణలో అనేక మంది యువకులూ శిక్షణపొందుచున్నారు. 170 మంది ఈ శిక్షణకు సంబంధించిన ఉద్యోగాలను నిర్వహిస్తున్నారు.

శతాబ్దాలుగా బానిసలుగా ఉన్న స్త్రీజాతి 1955 లో ప్రత్యే హిందూ వివా

మక్కి మక్కి చదవాలనిపించే

శివభారతం

మృతం చాలా రకాల పుస్తకాలు చదువు తాముకాని వాటిలో మనం గుర్తు వుంచుకొనినది చాల తక్కువ ఎందుకంటే కొన్నిటిని పేరు చదువుతూనే నిసిరి పారెయ్యి బుద్ధి పుడుతుంది. కొన్ని చదివి మర్చిపోతాం. కొన్ని మాత్రం మర్చిపోలేనివిగా అలాగే మనసులో నిలిచిపోతాయి. వాకు ఇదివరకు అంటే ఇంకా చదువు చంపకర్మచాలక్రితం వనలంటే వుండే ఇష్టం కావ్వలను దదగాలంటే వుండేదిగాదు. అర్థంకాని పద్యశైలిద్దూ అనిపించేది. ఓసారి అన్నయ్య, “నీ ముఖం ఎన్ని వలలు చదివితే ఏం ఒక్క కావ్యం చదివి తెలుసుకున్నంతమాదా తెలుసుకోలేవు.” నీకు శివాజీ చరిత్రయిస్తమేగా. ఇదుగో (గడియారం శేషశాస్త్రిగారి) శివభారతం పద్య కావ్యం చదివి తిర్యాక నీ అభిప్రాయం చెప్పు. అర్థమయ్యేది లేనిది” అన్నాడు.

ఏదో అన్నయ్య చెప్పాడుగా అనే పుస్తకంతో పుస్తకం చదివటం మొదలు పెట్టాను. అంతే అది పూర్తి అయ్యేవరకు వదిలిపెట్టలేదు, మధ్యలో ఏపని చెయ్యాలన్న విసుగు కలిగేది. ఇక తిరువాత చాలా కావ్యాలను చదివాను. అయినా శివభారతం మనసులో నిలిచినంత గాఢంగా మరేది నిలవలేదు. మళ్ళీ చదవాలని బుద్ధి పుట్టి

యింకోసారి యింకోసారిగా చాలాపాద్యు ధదివాను. అందులో ఎక్కువగా పతితివ్వి ముగ్ధుల్ని చేసే వ్యక్తులు శివాజీ జీవితముగాయి. వశ్యేక్కువ ఆకర్షించుకున్న వ్యక్తి జీవితము. అబ్బా ఎంతటి హ్యాభిమాని, శేషాభిమాని. ఎంతటి విశేషత! “ఇంతటి క్షిణిని అయినా జీవితము ప్రేమ! ఆమె వారి వాది” అనుకుంటే ఎందుకో ఒకవిధ మైన అహంభావం కలుగుతుంది. తండ్రికి ధర్మక విధేయం కలిగినవ్యక్తు తండ్రిని అడిగే విధానం లో చూడండి. ఆమె ఎంత అభిమానంగా ప్రశ్నిస్తుందో దక్క లేదని హేళన చేసే తండ్రిని చూసే.

—క్రొత్త

[ధర్మారం, నిజాంభద్రుల్లా]

“దక్క లేదని వాకును వా ధర్మం, వాయువుంగో పెదనొక్కో. రమ్మ సేసుంటి నరిని యర్థంగము. నేమిచే సేదవో. పంకిం పెట్టిదో చూ చెదన్” అంటూంది రోషంతో. ఎంతటి అభిమానం! చంటికిమే తండ్రిని అభిమానంతో పులికా ప్రేమతో పెండ్లి తిప్పకుంది. ధర్మవల తిరుగులేవు. నిండు చూల వివి. వా ఇంటికి రమ్మ” నీ తండ్రితో “దయామయ నీమనంబున విచ్చినదిజేచాలు జాలనివి శేషము దైవము నివ్వహించు.

వాధుని పనుపెట్టులండి నిదిత్రోయగ కా దభిమానకాలి నీ గవయూ మోడు వాయనకు గానిది వాకును నీకున్నామె.”

ఎంత విచేతంతో ధర్మ గౌరవాన్ని తండ్రి గౌరవాన్ని నిలుపుకుందో. “నీ విచ్చినది చాలుచాలకపోతే భీషణంతుకున్నాడు. ధర్మ గౌరవం నిలవటమే వా కర్తవ్యం. నీకు కూడా కొనసాగడంకదా” అంటుంది. తండ్రిని ప్రేమం నవాబులు, దర్బారులో చంపారని తెలిసి ఓవార్చుకోయిన ధర్మకర్తవ్యం గుర్తుచేస్తుంది.

ప్రట్టినిల్లు అనిపాయనకృత్యము దలచుకొన్న గ్రుపదరినయి తెరి. బాకనాయమంను పార్వతే నాను. వాంటనిట. బారకొల్పవలదే” అంటూ పట్టినంతిమిద మునుతతో ధర్మని యదానికే పురికొల్పి పంపుతుంది.

కూతురుగా తండ్రికీతుడు ప్రేమతో ముడుకుంది. భార్యగా ధర్మ కర్తవ్యం చెప్పి క్షేమపుల సెనుకొనుంటుంది. అప్పు టికే తల్లి అయినా. శివాజీమాతృ నూని అయిన తగువాతే. ఆమె మాతృత్వానికి విలువించింది.

చందమామరావె, జానీలిరావే అనే పాల ముగలపాటలో పాటు తోసికొడి మా నా నో నిత్యకృత్యాలలో దైవప్రాణం నేనగు తుంది. వీటితో పాటు పూర్వగ వీరుల చరిత్రలు వాటితో పాటు ఆవాటి రాజకీయాలు శేషాభిమానం వున్నవాలి గంకరించి పోతుంది ఇలా పెరిగిన శివాజీ “నీ...వా” అనే రాజకీయపు చదురంగపావుల్ను చూసి అపహ్నించుకుంటాడు. ఆ పద్ధతిలో వున్న కొమాణ్ణి నుల్లాన్ దర్బారుకి రమ్మంటాడు తండ్రి. చచ్చినంత పాడలేనివి తండ్రికి కావుతూ.

“తండ్రి కెగురాడు నూపుత్రతకుడ శంకు దలపకుతండ్రి వామలతపగోనకు మనసు రెండుగా విలచిన కనులయెదుట పెట్టినది దీనికామము నీకుచిక్క”

అంటాడు అంత అభిమానము అంత విశయముగల కొడుకుని చూసి ఏ తండ్రి మురిసి పోడు! తప్పని సరిగా కొలుపుకెళ్ళి చచ్చిపో శివాజీని అక్కడ అపార గౌరవంపోంది కచ్చానన సంతోషంతో కాగలించుకో పోతుంది జీవితము

“వామను మైలవడంగొల్లుల రాక పోకలపచేల స్వామమునేని హైందవ మర్యాదల విముగ్ధులైన వన్న వ్యవస్థించుమి.” అనే కొడుకునిచూసి ఆతని హైందవాచార నిష్ఠమూని జీవితము ఎంత సంతోషిస్తుందో మనకి అంత విచారిస్తాడు. “తండ్రి మందరించివా వివకుండా ప్యతంతి రాజ్య స్థాపనకే” పురాణులు వేసే విష్ణుమూర్తి జీవితము అంటుంది.

కొలదిల్లు ద్వారా విముక్తి చెందిందని చెప్పవచ్చు. క్రైస్తవ, మహమ్మదీయ, మతముల కారీ, ప్రత్యేక భారసత్వ విభావల, వివాదాల చట్టాలు ఉండనేలేవని. అవి వారి ఇష్ట మెచ్చినట్లుగా వివాదామీడనావచ్చు, పాపగతవ్యధు విభావలు ఇవ్వనూవచ్చు. భారసత్వ చట్టకారం కుమారునికి కుమార్తెకు తండ్రి వాటాలో సమానహక్కులు కల్పించబడాయి. వరకల్ప నిషేధచట్టాలు చేయబడినాయి. క్రిమితి ఇందిరాగాంధీ అన్యాయకాకాలంలో కేంద్రంలోకూడా వరకల్ప నిషేధం చట్టమే చేశారు అంతటి పూర్తిగా అమలు జరుగుతుందని ఆశివాను. భారత జేకేలో కేరళలో మొట్టమొదటగా క్రిమితి అన్నావంతే వ్యాయమార్తి జూనిని అధిష్టించటమేమి మొట్టమొదటిగా ఏర్పడిన కేరళ కమ్యూనిస్టు మంత్రి మండలిలో రెవెన్యూ మంత్రిగా భావన గౌరీ, పడనిని నిర్వహించుటమేమి, అతీయాలో

రెండవదిగా ఎంచబడిన ధీల్లి మున్సిపల్ కార్పొరేషన్లో, అనుదా అసభాలో అన్యాయాలగుటయేమి, ఆభిలభిత కాంగ్రెసుకు ఇందిరాగాంధీ అధ్యక్షపదవి స్వీకరించటమేమి, కుమారి పద్మజానాయుడు బెంగళ గవర్నరు పదవిని నిర్వహించటమేమి, క్రిమితి విజయక్షృపండిట్ లండన్ లో భారత హైకమాషన్ పదవిని సమర్థితతో నిర్వహించటమేమి అలాగే విశ్వవిద్యాలయమునకు ఉపాధ్యక్షురాలుగా క్రిమితి హవామైనాతా నియామకము జరుగుటయేమి—ఇవి అన్నీ భారత స్త్రీల ప్రతిభకు కార్యకర్తలకు నిదర్శనాలు భారత స్త్రీలు వట్టి పుష్పములేగా కేరళలోనే నిష్పరత్వలుకూడాను, అనిమ విజ్ఞాన సభంతులకు నిలయమైన భారతావని ప్రపంచ జాతులతో మగవ్యముగా మనగలుగుటకు భారత స్త్రీజాతి సముచితపాత్ర నిర్వహించగలదని తీరించవచ్చును.

ఆ సాధ్యమునే విధిచున్నది మహాద్యుగం
 బునన్ బాధ్య భూమికి
 గర్భాగమగుర్ని నాడమను నెమ్మిన్లోను
 లగ్నంపగతుకమున్ బొందక వయ్యగాని
 మునుక దూరించిగాలించివానికే సార్వము
 కోసి పంచెకు పురంధ్రన్ దలులేమందులో
 చూడండి ఎంతటి ఉత్సాహ ఉద్యోగా
 లతో మనము పుర్యాంగినా కొడుకుని మన
 వూర్తిగా యుద్ధాల్లో పంపినందుకు తిల్లు
 లేమంటాలో అనే సంగోచాన్ని ఎంత
 ముద్దుతంగా చెబుతుందో. ఇంత లోతైన
 తల్లి నీతిలో పెరగటంవలనే కొంత అంతటి
 బాడయ్యజేసా. లేకపోతే అంతటి సచ్చి
 అతి, వ్యాపూని ఎలా అప్పుగలిగేదో కొంత
 నేనా నాయకుల్లో ఓ నాయకుడు దురాన్ని
 జయించి ఆ గుర్రపురాణి వాసాన్ని కూడా
 చెరచి తీసుకొచ్చాడు. అతని వ్యాపూనికే.
 స్త్రీలంటే అతనికున్న పూజ్య భావానికి
 ఇదొక నిదర్శనం. ఆ మాట వినిగానే కొంత

అ నేనాట.
 “ఆ యేమీ యొకరాణి వాసమున్ బుడ్డా
 వాసముం చెచ్చివావా
 యే హైందవుడైన నీ గతి సమర్థానిన్ బ్రహ
 ర్తంబునె, నా యజ్ఞన్ గమనింపవో
 జయమదో
 వ్యాపంబునన్ కేసి యాయుర్మాత్రము
 లీద్రుంబుకానెనో యాధ్యత్యమార్వన్
 వామో”
 అంటూ ఆ ముసల్ నూను యువతినియాసి.
 “వనితారత్నంబురిభవ హైందవ భూజంగ
 మ పుణ్యజీవతియనాతా! తప్పవైరింపునా”
 అని ఆ మేను ప్రార్థించుతాడు. స్త్రీలంటే
 అతనికున్న పూజ్యభావాలకు యింకేం నిద
 ర్శనం కావాలి. ఎంతటి రాజనీతి చతురుడో
 అంతటి ప్రజాకాలి. దీనిదు. సచ్చిరి ఇలా
 చెప్పకుంటూపోతే ఎన్నోన్నో వున్నాయి.
 కొంచెం చెవికే చాలను. దీన్ని గురించి
 దేనికదీ ఓ రసక తరమైన భాగం. ఇది చదు

కొత్త పేషన్
 రెండో భాసు చదువుతున్న
 కిట్టుకుమాలి కొత్తగా వచ్చిన
 ప్రవేటు మేట్టలుతో:—
 “మలండి, ఇదివలకు నాకు
 వ వేటు చెప్పిన మేట్టలు నా
 తలలో మెదలులేదని కోస్తో
 మానేశాలండి.”
 “మరేం ఫర వాలేదమ్మా.
 ఆ భారీ భర్తీ చేయడానికి మీ
 నాన్నా నన్ను రమ్మన్నారూ,
 అన్నారూ మేష్టారు.”

పురుషులపేపు వస్త్రధారణానికి దూరమై
 కొంతకాలంలో కల్పితాం మనం. మన
 కళ్ళముందు జీజియా కొనాటి ప్రత్యక్షంగా
 నిలిచినట్లే కనపడుతుంది. ఇది పూర్తి కల్పన
 కాదనీ, ఓ చరిత్రనీ మనకందరికీ తెలుసు.
 ఆ చరిత్ర ఇలా నిండైన యాత్రకాలతో
 ముడిపి పేకలో క్లాక్ తీసుకుపోతుంది.
 అది ఓ రసజగత్తు. జాత్రులూ ఏ కొంచెం
 మేనా మనకావాడు స్థానముందా అనిపించు
 తుంది. జీజియా మార్పుచూపుయం తడు
 గడుక్కి మనకో కొత్త బాకడలు నేర్చుకుం
 దనిపించుతుంది. ఆమె వాత్సల్యం, దూర
 దృష్టి చూచివుకు మనలో ఈ సుకాలు
 ది స్వాయా అని ఆత్మవిమర్శచేసుకో బుద్ధి
 వేస్తుంది. మన ఆత్మనికొనానికి నిజ్జావానికి
 మన పద్యకావ్యాలు ఎంతో పులయోగి
 స్తాయి. మనర్పి కవిత్వంచినవిత్వించి ఏ వ్రాసో
 లోకాల్లో మనర్పి లాక్కెళ్ళే కత్తి
 వుండి వాటిల్లో వాతచింతకాయ పద్యతే
 అనుకోకుండా చదవటం ప్రారంభించా
 మంటే మళ్ళీ వదిలిపెట్టలేము.
 వాట చాలా యిష్టమైన మరో కావ్యం
 మనవర్తిత. ఎన్ని పాద్య చదివినా కొత్తినం
 నిడవని యీ కావ్యాలలోని మాధుర్యం చది
 విలేనే తప్ప, చెప్పితే తెలియదు. మనం
 ఎన్నో చదువుకున్నాం కాని యీ పద్య
 కావ్యార్పి అంత శ్రద్ధగా చదవం. ఎందు
 వలకంటే ఆ ఏమంది తెహూ, ప్రతిదాన్ని
 వ్యవస్థలో నింపేస్తారు, అనే పుణ్యం
 వాలాగి చాలామందికి వుంటుంది. కా
 ప్రతివాడు చదవడగని యీ కావ్యాలు.
 అందులో శివభారతం దానికి తప్పకుండా
 చదవండి.

రీటా కుదుక్కుకు నిలచునిచ్చి, విగవిగలాడు నిడు
 పొది వెండుకంను వెండుకు అద్దుతమైన
 నోయర్ బానికే. కల వెండుకం రాలుట, నెర
 యుట, చుండు, చిట్టకల, పేనుకొడుకు, ఇంకను
 కల వెండుకంకు పంపించిందన వనన వ్యాధు
 లకు రీటా అమోఘముగ వదిలేయును. వేనకునేలు
 వాడి గుణమును పొందియున్నాడు. మీరు కూడ
 వేరేమందియే రీటా కాదుడు.
 రీటా హిందూ దేశమంతటాదొరకును
కేశ సంపదకు
రీటా

అపిల్ బామ్

అపిల్ ను కొంతమంది పిల్లలకు ముక్కలుగా కోసి తిరుతాత అల్లమును పైపొట్టపైనే చిన్న ముక్కలుగా కొయ్యవలయును. ఇక్కడను కొంచెము నీటిని అల్లమును పిరికి పోకము వచ్చునంతటివరకు తడిచేయవలెను. ముక్కలుగా చేసుకొన్న అపిల్ ను పిరికి మేర్చిము వలెనవరకు పుడికించవలెను. తిరుతాత నిమ్మ రసమును పిరికి ఒక గరిటలో అవ్వదెప్పుడు ముక్కలు చిరికినంతగా కలుపుచుండి వలయును. తరువాత అల్లం ముక్కలను, అపిల్ ముక్కలను ఒక పీనాకుండు అనుర్చి వారిపై పోకమునుపైకి యుండుతే చాలా బాగుంటుంది.

ఒక పొడు వండవలసి ఒక పొడు వండవలసి బావాలి. పండయ్యేకొద్దీ, పులుపుతనమునుబట్టి చక్కెరయొక్క పరిమితి మార్చుకొనవచ్చును. అపిల్ 'బాం' చేసిన పైటచూటో, బామ పాటితో కూడా తయారు చేసుకోవచ్చును.

తల్లి

2 గ్లాసుల రవమువకు ఒక పొడు వండవలసి తయారుచేయవలెను.

పద్ధతి: (తల్లి) రయోలచేయుటకు అపిల్, పుసిరి, బామ మొదలగు వాడులు. ఇది ఎక్కువగా వండరాదు. తొరకాయలు కొక కొద్దిగా వండుకున్న పిస్తే బాగావుంటుంది. నీటిని పెద్ద పెద్దగా చాలుగోసి ముక్కలు కోసి ఒక పాత్రలో ఈ ముక్కలను నీరు చేర్చి పొయ్యిపై పెట్టి అవి పుడికినంతవరకు ముక్కలు అన్నిటిని మేర్చిగా చేసి అల్లబామ వలె వని శుద్ధిచేయవలెను. తాళంతయే అట్టివుండవలయును. అపిలుగానీ, బామగానీ అయినయినను మరో 1/2 గ్లాసు వండవలసి అవలయును. ఒక పాత్రలో పోసి చిక్కవడవరకు బాగా మరిగించాడి. తలారిన తర్వాత కుక్కపైకి పీనాలో పీయించుకోవచ్చును.

బాబ్బాయికాయ బాబ్బాయి

కొలనీసినీ వండవలసి 1/2 పిల్, పిడి తల్లి, బ్రాన్, పిండిలు, బాబ్బాయికాయ పిచ్చులు.

పద్ధతి: పులుపు వండవలసి పుచ్చు ఒక బాబ్బాయికాయను తీసుకొని పైటోక్కు తక్కువ పోకపున్న పిరికిముండ్లిటిని తీసి కుక్కకు చేసినంతవరకు కొప్పురికొక బానిలో బాబ్బాయికాయను పోరాది. తర్వాత అల్లబామ అంత గట్టిగా నీటిని అంత

య్యాలి. బాబ్బాయికాయ ఒక పాత్రను పెట్టి వారిలో వండవలసి పోకము వట్టి తర్వాత ఈ పోకము అందులో తగ్గిలవుచు పుంజుకొని. ఒక 20 నిమిషములయిన తర్వాత ఇది పట్టిపడవలె మెరుగుపడును. అప్పుడు యెండులో బ్రాన్, ముంతపొడిచివచ్చు, పిలవల పోడిచేయాలి. తర్వాత ఒక పిట్టను పెయ్యిరాసి ఈ బాబ్బాయి అందులో పోయాడి. తలారిన తర్వాత పైయిన కొత్త, తక్కువగావచ్చి, తిమ్మనిగిబావా తాళాదిగా వుంటుంది.

రోగుల అహారము

మనకు రోగులకు, యెప్పుడుంటుంటే వారి ములు మలముగా పేర్చుకుంటు యుండవలెను. నీటి (ద్రవరూపముగా వుండుట) అవలసవచ్చును. తిరిగియుండును. మూత పున్న వర్షములు వదిలరావు. మూతన రోగులకు వదిలరాదు. కనుక నీటిచే అహారమునందెక్కువ మూతనగల వర్షములను చేర్చరాదు.

సంజయ (రాజమండ్రి)

వంటకు వాడు మూలకాయలు తాళాగా, కుక్కలకు వుండవలెను. వేళకు పరిగా నియమిత పరిమాణములో ఇచ్చుచుండవలెను. (ద్రవరూపమున అహార వర్షము అనుగంజ, బాల్బీ నీరు మొదల పిరోవాది అహార తయారుచేసి యెచ్చుచుండవలయును. వారికినిపుడు యెచ్చవలెను. చేరిన తివరలను ఆహారపును. వర్షమువచ్చిన రోగులకు యెక్కువ వచ్చిగా యుండును. కావున వారికి (ద్రవరూపమునపున్న వండవలసి మెరుగునది యెచ్చవలెను.

ఎగ్జిస్ట్

1 గ్లాసు, 1 గ్లాసు పాలు, 1 టీస్పూన్ ఇక్కడ, పోడిచేసిన బాకాయ. పద్ధతి: (గ్లాసులో) తెల్లపానము, వచ్చు పానము ఎగ్జిస్ట్ తో బాగా తిలవలెను. తిరుతాత తడిచేసిన పానము పిరికి, వారిలో బాకాయ పోడి, ఇక్కడను పిరికి, తడిగానీ, తల్లిగానీ కొని యెచ్చవచ్చును.

బాబ్బాయి కన్నె

1 గ్లాసు, 1 గ్లాసు పాలు, 1/2 టీస్పూన్ ఇక్కడ, ఎగ్జిస్ట్ కొన్ని ముక్కలు. పద్ధతి: (గ్లాసు) ఒక పిట్ట తో బాగా చిరికి పానము చేర్చి ఇక్కడను వచ్చు తిరుతాత పిండిచేసి ఒక చిన్న

పాత్రలో చేయవలెను. తోక కొత్త పాత్రలో నీరుపోసి మరిగించి, తొలిచి పాత్రను నీరున్న పెద్దపాత్రలో పెట్టి అవ్వదెప్పుడు కలుపుచుండవలెను. పెగ్గలలి చిక్కవడవలెను నీటి ఎగ్జిస్ట్ చేర్చి యెచ్చవలెను.

వే (Whey)

పాలు 1 గ్లాసు, నిమ్మరసము 1 టీస్పూన్. పద్ధతి: పాలను కొద్దిగా వారిలో నిమ్మరసమును పిండిచేయవలె పాలు పిరికి కొంత (ఒక యావముగల కొంత పెరుగుగల అగును. వారిని వడగట్టి, వడగట్టిన నీటి కొంతమంది ఇక్కడపిరికి, అద్రవమును కొని యెచ్చవలయును.

అల్బుయ్యన్ వాటర్

1 గ్లాసు ఇల్బుయ్యన్, 1 గ్లాసులోని తెల్ల పానము కొద్దిగా తిప్ప... పద్ధతి: తెల్ల పానము చిరికి ఇల్బుయ్యన్ తిప్పము చేర్చి యెచ్చవలెను.

కాగో పుడ్డింగ్

1 టేబుల్ స్పూన్ ఎగ్జిస్ట్, 1 గ్లాసు పాలు. ఇక్కడ ఒక టేబుల్ స్పూన్. యెచ్చవలెను 1 గ్లాసు. పద్ధతి: ఎగ్జిస్ట్, పాలు, ఇక్కడ పిరికి ఒక పాత్రయందు వండవలెను. 10 నిమిషములు పుడికించిన తర్వాత పిండి, (గ్లాసు) చేర్చునవలసివచ్చి వారిని బాగా చిరికి పిండి చేర్చి పుడికించవలెను పెయ్యదిగా నివ్వలెనై తడి చేయవలయును.

బార్లీ వాటర్

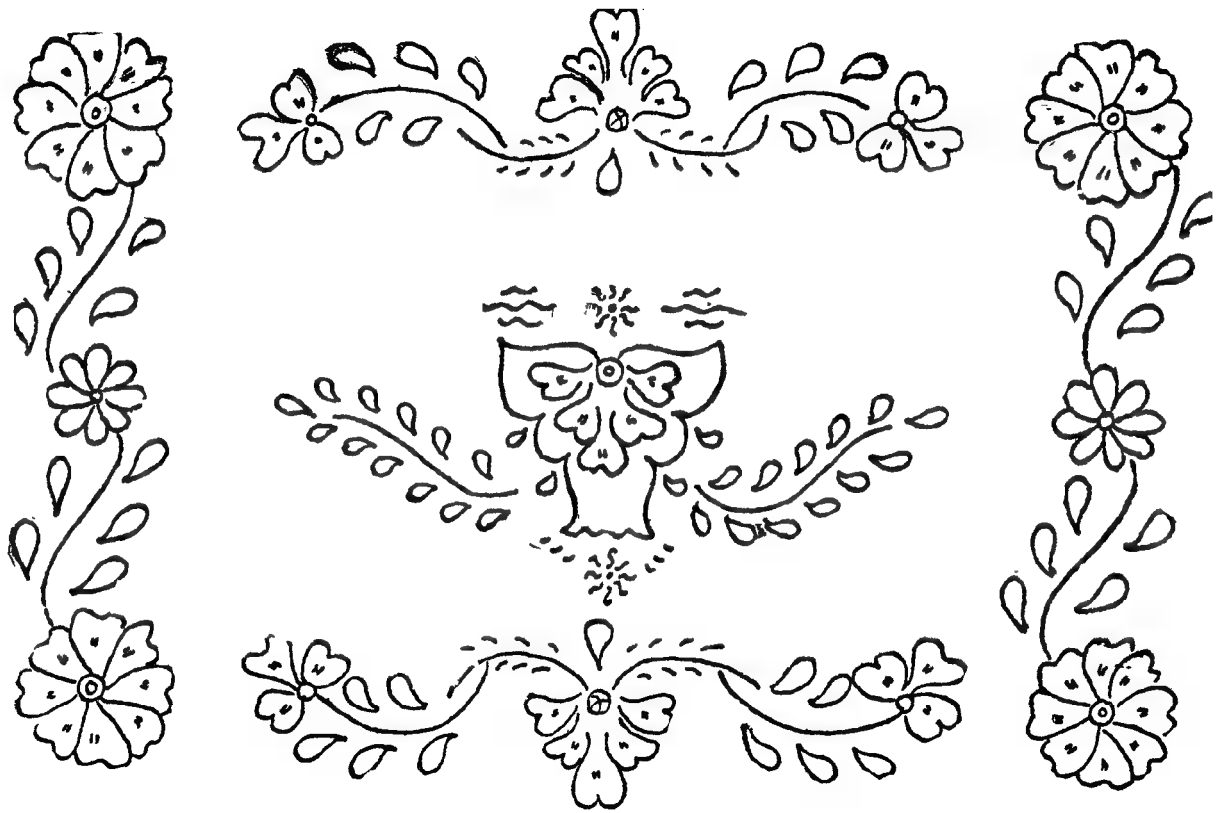
2 గ్లాసుల నీళ్లు, 2 టేబుల్ స్పూన్ కొద్దిగా తిప్ప.

పద్ధతి: నీటి బార్లీ చేర్చి ఒక పాత్రయందు చేసి మూత పెట్టి పుడికించవలెను. తర్వాత తిప్పము చేర్చి తక్కువ కొని యెచ్చవలయును.

వెజిటబుల్ సూప్

చిన్నములగి ఒకటి, బంగాళాదుంప ఒకటి, పురిపొయ ఒకటి, వచ్చి బూడిద 2 టేబుల్ స్పూన్, తిప్ప దిరియలు కొంత, పెయ్యి 1 టీస్పూన్, నీరు 1 గ్లాసు. పాలు పిచ్చు, పిండి 1 టీస్పూన్ రెండుగ్లాసుల పిండి 1/2 పాడు మారగాయలు వుండవలెను. పద్ధతి: ముండు మారగాయలన్నిటిని తిన్న చిన్న ముక్కలుగా తిరుగుకొని ఒక పాత్రయందు పెయ్యిచేసి, మొక్కలన్నిటిని చేయించవలెను. పాత్రపై మూత పెట్టి 5 నిమిషములు పుడికించిన తర్వాత పిండి, తిప్పము, బిరియలు పోడిచేసిన మారగాయలు తిరుగునంతవరకు పుడికించవలెను. పుడికిన తర్వాత పిండి, వడియట్టి, వడియట్టిన నీటి పాలు, పిండిచేర్చి చిక్కవడు వదిలవలెను తడిచేసి యెచ్చవచ్చును.

దిండు గలీబు:లకు, టేబుల్ క్లాత్ లకు — డిజైన్: జి. ఎన్. వాణి (వేటపాలెం)

సైన్యంలో కుటుంబ నియంత్రణం

జనాభా పెరుగుదలను అరికట్టకపోతే, పొడిపంటలు, పరిశ్రమ అభివృద్ధికి పంచవర్ష ప్రణాళికల ద్వారా చేస్తున్న కృషి ఫలితాలు కొరగానివైపోతాయని ఈనాడు అందరూ గుర్తించారు. ఇప్పుడు పెరుగుతున్న రెక్కెన, ఆటకాలేమీ లేకపోతే 45 ఏళ్ళలో భారత దేశం జనాభా రెట్టింపు అవుతుంది. ఇప్పుడున్న జనానికి అన్నవస్త్రాలు ఎలా చాలటంలేదో, అప్పుడుండగల జనానికి అప్పటికి మన పరిశ్రమలు ఎంత విస్తరించినా అప్పటి ఉత్పత్తులు చాలవని అంచనాలు వేశారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటినుండి మన ప్రభుత్వం ఈ సమస్య గురించి ఆలోచిస్తూనే వుంది. అప్పుడేనే ఈ విషయమై కార్యక్రమాలు వేసి ప్రయత్నాలు ఆరంభించిన వారిలో సైనికాధికారులను ముందు చెప్పకోవాలి. 1949 లోనే భారత సైనికదళాలలో ఈ విషయమై ప్రచారం ఆరంభించారు. సైనిక ఆరోగ్య సంక్షేమ ప్రణాళికలు దీనిని చేర్చి, సంతాననిరోధానికి సహజంగా ఇచ్చి సహకరించే సదుపాయాలు ప్రవేశపెట్టారు. 1951 లో వివిధ సైనికదళ సంక్షేమ కేంద్రాలలో కుటుంబ నియంత్రణ సలహా కేంద్రాలు కూడా నెలకొల్పారు. మూడేళ్ళ తరువాత, డాక్టరేషెంట్ కాఖలు గల మిలిటరీ ఆస్పత్రులన్నిటిలోనూ ఈ కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేయ నిశ్చయించారు. వివిధ దళాలలో పనిచేసే చిన్న కేంద్రాలకు సలహాలు ఇవ్వడం వాటిని మంచి పద్ధతులలో నడపడం కొన్నాళ్ళు పీటికి ముఖ్య కార్యక్రమంగా వుండేది. అలా చిన్న సెంటర్లు కూడా లేని దళాలకు ఇవే సహాయ సహకారాలు కల్పించేవి. మొత్తంమీద ఈ పథకం క్రింద సైనిక జై ద్యకాలలో 45 కుటుంబ నియంత్రణ కేంద్రాలు స్థాపించబడ్డాయి. వాటిలో సంతాన నిరోధానికి అనుసరించదగిన మార్గాలు—శస్త్రచికిత్స సదుపాయాలుసహజ వచ్చినవారికి వివరించి నచ్చజెప్పేవారు.

ఉపన్యాసాలు ఇప్పించేవారు. ఏ పద్ధతివలన ఏమి జరుగుతుందో బామ్మల ద్వారా చూపించేవారు. గడచిన పదేళ్ళలో సైనికదళంలో ఈ కార్యక్రమానికి 25 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. కుటుంబ నియంత్రణంపై నిర్మించిన చలనచిత్రాలు—ఇంగ్లీషు థియేటర్లో తీసినవి 42 వరకు ప్రదర్శించారు. మిలిటరీ ఆస్పత్రులలో పురుషుల వచ్చే వారిలో, పురటాలు మూడవవిడ్డని కేసబోయి నపుడు, ఆమె భర్తను సంతాన నిరోధానికి శస్త్రచికిత్స చేయించుకొనున అధికారులు సలహా యిస్తారు. ఇది మంచి ఫలితాలను ఇచ్చింది. చాలమంది సైనికులు, సైనికాధికారులూ కూడా ఇలా ఆపరేషన్లు చేయించుకొన్నారు. ఆపరేషన్ అవసరం లేకుండా, సంతాన ప్రాప్తిని నివారించే ఒక మందు ఇప్పుడు కనిపెట్టారు. ఇది పుచ్చుకుంటే ఎంతవరకు పనిచేస్తుందో తెలుసుకోవడానికి ఇప్పుడు మిరబల్ కేంద్రంలో కొన్ని కుటుంబాల వారికి దీనిని ఇచ్చి ఫలితాలు చూడాలని ఆలోచిస్తున్నారు.

ఉపన్యాసాలు ఇప్పించేవారు. ఏ పద్ధతివలన ఏమి జరుగుతుందో బామ్మల ద్వారా చూపించేవారు.

గడచిన పదేళ్ళలో సైనికదళంలో ఈ కార్యక్రమానికి 25 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారు. కుటుంబ నియంత్రణంపై నిర్మించిన చలనచిత్రాలు—ఇంగ్లీషు థియేటర్లో తీసినవి 42 వరకు ప్రదర్శించారు.

మిలిటరీ ఆస్పత్రులలో పురుషుల వచ్చే వారిలో, పురటాలు మూడవవిడ్డని కేసబోయి నపుడు, ఆమె భర్తను సంతాన నిరోధానికి శస్త్రచికిత్స చేయించుకొనున అధికారులు సలహా యిస్తారు. ఇది మంచి ఫలితాలను ఇచ్చింది. చాలమంది సైనికులు, సైనికాధికారులూ కూడా ఇలా ఆపరేషన్లు చేయించుకొన్నారు.

ఆపరేషన్ అవసరం లేకుండా, సంతాన ప్రాప్తిని నివారించే ఒక మందు ఇప్పుడు కనిపెట్టారు. ఇది పుచ్చుకుంటే ఎంతవరకు పనిచేస్తుందో తెలుసుకోవడానికి ఇప్పుడు మిరబల్ కేంద్రంలో కొన్ని కుటుంబాల వారికి దీనిని ఇచ్చి ఫలితాలు చూడాలని ఆలోచిస్తున్నారు.

వనితా వాణి

ప్రచారం చేసేవారికి నమ్మకం ఉందా?

కొంతకాలంనుంచి వనితాలోకంలో ఘామిరీ పానింగు సమస్యనుంచి కొందరు ఎవరికి తెలిసినది వారు రాస్తున్నారు. ఆ వ్రాసినవారిలో కొంతమంది ఈ సమస్య యొక్క ఉపయోగాలు గురించి, కొందరు పొగదుటూ, కొందరు హేళనచేస్తూ అనేక విధాలుగా రాస్తున్నారు. క్రిమిలి ఇందిరా రాజ్ గారు రాసినదాన్ని గురించి చాల మంది బలపరుస్తూను మీదుమిక్కిలి పొగ దుట్టు రాకారు. ఒక సోదరుడు ఇందిరా రాజ్ ను బలపరుస్తూ, “ఆపరేషన్ చేయించు కున్నాక కూడా తనకు తెలిసినవాళ్ళలో ఒక్కోడు పిల్లలు పుట్టారని” రాశారు. ఇందిరా రాజ్ కూడా ఆపరేషన్ అనంతరము గూడా తన స్నేహితురానికి పిల్ల పుట్టిందని వ్రాశారు. అసలే దీనికి కాలపరిమితులు ప్రతికూలంగా ఉండగా ఆపరేషన్ చేయించుకోవడం, ఇంతా తేసి చేయించు కున్న తరవాత పిల్లలు పుట్టడం ఇదంతా చాలమందికి అయోమయంగా కనిపిస్తోంది ఎక్కడో ఒకరిద్దరికి మాత్రమే ఆపరేషన్ అనంతరము పిల్లలు పుట్టారని అంటారేమో! ఆ విధంగా మరికొందరికి జరుగ కూడదని నమ్మకమేమిటి? ఆ విధంగా ముందు ముందు కేంద్రచిత్త చేయించుకున్నవాళ్ళకి జరిగే అవకాశమంది గదా! అదిగాక ఈ నియం త్రణం గురించి మరియొక సలహానుగూడ ఎక్కువగా లభించుటలేదు. అక్కడక్కడ ఈ కుటుంబనియంత్రణకు సంబంధించిన క్లినిక్ లు ఉన్నప్పటికీ అవి చాలావరకు సక్రమంగా లేవని చాలామంది అభిప్రాయం. ఎవరైనా ఒకరు సలహాకోసం డాక్టరు దగ్గరకు వెళ్లారనుకొండి. ప్రచారం చాలా జరుగు

తోందిగాని మరిగా సలహా చెప్పే డాక్ట రవరందీ! (అసలు తేరనికాదు) ఆ డాక్టరు ఏదో చెప్తాడు; రిలేజ్ చేస్తాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు చెడు పరిణామాలు కూడా వారి తీయడం కద్దు.

నేను చాలవరకు అన్ని విషయాలు తెలిసి కొనే రాస్తున్నాను. నేను ఎరుగున్న ఒక రిద్దరు ఇట్లాగే ఒక డాక్టరుయొక్క సలహా తీసుకొని ఆ విధంగా ఆవలించిచారు. ఆతర వాత ఇద్దరూకూడా ఇప్పుడు మానసికంగానూ,

గతమానం 26 వ తేదీన శ్రీ హత్తీరాంజీ మతాధిపత్యం స్వీకరించిన తిరుమలతిరుపతి మహాంతు శ్రీ చేతన్ దాసుజీ. వీరు శ్రీ మహాంతు ప్రయాగ దాసు వారి శిష్యులు.

కారీకంగానూ బాధపడుతున్నాడు. క్రిమిలి నిజయంగారు కూడా చాల రాకారు. వారు చివరలో “ప్రతి డాక్టరు మీ ఘామిరీ పానింగ్ కై సంపూర్ణ సహాయం చేయడాని కెల్లపుడూ సిద్ధంగానే ఉంటారు” అని రాకారు. ఇది జరగటం లేదు.

కొందరు వెద్యులే. దీనికి ప్రతికూలంగా ఉన్నారు! ఈ పద్ధతులను వీరే చాలమంది అవలంబించడం లేదు. అవలంబించానిధ లేక కాదు; ఏం చేసే ఏ ప్రమాదం సంభ వించుకోయని వారికి అనుమానంగా ఉంది. అటువంటిప్పుడు ఆ డాక్టర్లు మనకేం సలహా రిస్తారు చెప్పండి, మనవోటి కొంతం తెలిసినవాళ్ళు ఏదో అవస్థపడి సక్రమంగా అవలంబిస్తారు సరే ఏమీ తెలియని ప్రవా సికం ఉంటారు. వాళ్ళు ఏదో కుటుంబ నియంత్రణ క్లినిక్ లకు వెళ్లి అడుగుతారను కొండి. అక్కడేదో డాక్టరు చెప్పారు. ఆ విధంగా చేసే సక్రమంగా జరుగుతుందనే నమ్మకం లేకపోతోంది. అసలు జరగవని కాదు. ఆ నమ్మకం లేకపోతోంది.

మరొకమాట మాకు బాగా తెలిసిన ఒక డాక్టరుగారున్నారు. ఆయన చాలా చేరు ప్రఖ్యాతులు గడించిన పెద్ద అనుభవశాలి. ఆయన చెప్తుంటారు: “ఈ ఘామిరీ పానింగు కోసం ఆపరేషన్ చేయించుకున్నవానికి మొదట కొంతకాలం కామం అధికంగా ఉంటుంది. క్రమేణా ఇది పూర్తిగా నశించి పోతుంది. తరవాత మనిషి లావుగా పెరగడం ప్రారంభిస్తాడు. ఇక అప్పటినుంచి బుర్ర బండబారిపోయి, తెలివీహీనుడయి మొద్దా వతారంగా తయారవుతాడు.”

ఇదే గనక పూర్తిగా నిజమేలే ఎంత నష్టమో ఆలోచించండి. ఇది నిజమని ఆపరేషన్ చేయించుకొంటే నష్టాలున్నాయని చాలమంది చెప్తున్నారు. ఆపరేషన్ పద్ధతిగాకుండా ఇతర పద్ధతులలో కూడా కొన్ని నష్టాలున్నాయని వారి అభిప్రాయం. లాభాలుండవనికాదు. ఏదీ గట్టిగా, నమ్మకంగా చెప్పలేకుండా ఉన్నారు. ఈవిధంగా వ్రాస్తున్నందుకు వనితాలోకం పాఠకులు నన్ను మన్నిస్తారని ఆశిస్తాను. నేను ఎవరినీ ఏమీ అనే ఉత్తే శ్యంతో రాయటం కాదు. కాని దీనిలో నేనే సాక్షాత్తాధికారి అన్నాయనీ, మనం ఏదో వనితాలోకంలో ఎవరికి రోచివట్టు వారు రాసుకున్నంత లేకే గాదని (రాయ దని గాదు. రాయడం మంచిచి) చాలమందికి తెలిసినా, నేను రాస్తున్నందుకు భరవా లేదనే అనుకుంటున్నాను.

కనుక భేదంలేకుండా మనలోటి ఇతర చిన్న, పెద్ద రచయితలందరూ కూడా ఎవరికి

డెట్రాయిట్ లోని భారత-అమెరికన్ సాంస్కృతిక సంస్థ అధ్యక్షుని రిపబ్లిక్ డినోత్సవం జరిగింది. కుమారి జానాబి కాన్పర్ తారతమ్యంలో ఉండగా నేర్పుకున్న భారతనాట్య భంగిమలు అభినయించింది. శ్రీ ప్రభాకర్ సేక్ (మిచిగన్ విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రుడు), శ్రీమతి భారతిపటేల్ ప్రభుత్వం ఇందులో ఉన్నారు.

వ ని తా వాణి

చేతనయిన తీరులో వారు క్రధనహించడం మంచిది. చేతనలో అందయామాడ క్రధనహి నే చేతనాభాగానికీ జోహాదమివ్వవచ్చు. ఈ సమస్యనుంచి ప్రభుత్వం ఇంకా సమగ్రమైన చర్యకాలు అమర్చి, నమృతం, ఓపిక ఉన్నవారిని ప్రచారానికి నలువోలకు నియమించి, ఏమీ లోపాలు లేకుండా ఏర్పాట్లుచేసే ప్రణయ కూడా ముందుకువచ్చి అవలంబించినపుడు ప్రోత్సహకరంగా ఉంటుందని క్రమేపా అధికసంతాన సమస్యను నిర్మూలించవచ్చు. వీరు మనం అంగీకరించవచ్చు.

డి. కాళాచారి.

గల్గికోట కాలేజి లాటరీ

గెల్పుట్టు 1: 1-15 మ. కె. పోస్టల్ ధర్మ ప్రయోజనం. రె. 50,000
మొదటి: 20.5-59 * కలెక్షన్: 21.6-59
కలెక్షన్లకు స్వయంశుగా వెళ్ళుచున్నాను. శ్రీ శ్రీ వి. గెల్పుట్టుకు M. U. కంపెనీ. తొగ్గరపు పోస్టల్ కాలేజి, కాలేజి.

శ్రీమతి గార్లీ యాజ్ఞవల్క్య వ్రాసిన "కుటుంబనియంత్రణ-ప్రతి గురుతర బాధ్యత" చాలా బాగుంది. ఈ వ్యాసం చదివి పూర్వాచారములను వదిలి మహిళలందరు కుటుంబ నియంత్రణ ఉద్యమ వ్యాప్తికి పాటుపడతారని ఆశిస్తున్నాను.

కె. సీతారామమ్మ, (హైదరాబాద్, కృష్ణాజిల్లా).

"కుటుంబ ముగ్గురు సిల్వర్" శ్రీమతి విజయంగారు వ్రాసిన ప్రత్యేక వ్యాసం చాలాబాగుంది. ప్రతీదాక్తరూ వాడు వ్రాసినట్లు ఫామిలీ ప్లానింగ్ కు సంతకం సహకారం, సహాయ్యం తెయ్యడానికి ఎల్లేకేల నిర్దేశంగా ఉన్నట్లుంటే చేతన కాగువకు తుంది. ఇకముందు ఇటువంటి వ్యాసాలు తప్పక ప్రచురిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

స్వరాజ్యలక్ష్మి, (కొత్తూరు).

శ్రీమతి వి. ఎస్. లక్ష్మిగారు వ్రాసిన "అనుభవం వాడు నేర్పిన పాఠాలు" అన్న వ్యాసం చాలాబాగుంది. ఇది ఒక గురుపాతం కంటేది కొన్ని ఖట్టాలు చాలా సమానంగా చ్చిరించారు. అవార్తనుంచి వస్తున్న అచారాలకు తెలిపే తెలియజే మన్నించునాడు

ఇకముందే వా బాగ్రత్తపడేందుకు ఈవ్యాసం బాగా పుపకరిస్తుంది. రచయిత్రికి వా ధన్యవాదాలు.

కందుల ఇందిరాలక్ష్మిపతి, (రాజమండ్రి).

వి. ఎస్. లక్ష్మిగారి "గృహిణిగా వా అనుభవం" వ్యాసం బావుంది. బాంధవ్యపు అక్కరలు రాకపోకలగురించి, కష్టసమయాలలోని ఒకరికొకరుచేసే సహాయము గురించి బాగా కాకాడు. అటువంటిప్పుడే ఎవరు నిజమయిన బంధువులో అక్కరమరాదు చూడాలి తెలుసుంది.

సి. వి. వర్మచేది, (విజయవాడ).

ఉత్తరగాడు వ్రాసిన 'మంచిచూపు. అనేది చాలా బాగావచ్చు కలిసింది. అందులో వ్రాసినట్లుగా శ్రీశ్రీ సీతారామాంజనేయ అనేయశంకులకు కొన్ని వాన్ని అవరణలో పెట్టడం చాలాకష్టం. తరలించుకుంటుంటున్నప్పుడే వాటి వదిలించి సంతానముకొనుట అందులో అందయ్యే మంచివాడు అవుతారని వచ్చుకం ఏమిటి? తెలుగు కాక కాదు అన్న ఒక విధంగా ఉంటుంది?

కె. కాళి, కిమిమమ్మ. ★

సినిమా

ఇందుగల దందు లేదని—

“క్రాంతి హరిపుడే పేరు చూడండి. అక్కడ ఇంకేమిట” అన్నాడో దర్శక నిర్మాత చాలాకోపంగా.

అయిన చూడమంటున్నది—“బాగున్న భారణి అందరూ కేలాంబెరిగా అనుకరించే భారణి.”ని

నిజానికి దీనికి ఒకదశం అనికాదు. ఏదో మేగినా ఎందుకొరికినా, చలచిత్రచరిత్ర సమస్తం పరస్పరం అనుకరించడం అని అయిన అభిప్రాయం. అమాటా నిజమే. నేటిపరిస్థితులలో సినిమా అనేది కేవలం కలితేని వ్యాపారంకాదు. ‘జాడం’ అంత కూడా కొంత ఉంది. అదే దీనికి ప్రాణం,

అనిపిస్తే పరిసిరి, అదృష్ట కీ ప్రభావం ఇందులో లేకపోతే ఇదేమీ బాగుండదని కూడా ప్రసిద్ధ హరిపుడే దర్శక నిర్మాత ఆటోప్రిమింజర్ (సెయింట్ జోన్) మొన్న న్యూయార్కు టైమ్స్ పత్రికలో వ్రాశాడు. ఆయన ఉపాధి ఎంతమంచిదన్నది నేరేపిషయం.

మొత్తానికి సినిమాలో లాటరీ లక్షణాలు ఉన్నా వ్యాపార లక్షణాలనుబట్టి పోటీ అనేది కూడా ఉండడంవల కొంచెం తెలివితేటలు కూడా వాడిచూడడం మంచిదని ఎంతటి బాక్సాఫీస్ నూత్రాధారిటీ అయినా ఒప్పుకుంటాడు. పోటీ ఉన్నప్పుడు, ఆ పోటీలో ఒకదాని నొకటి పోటీ చేసుకోవడానికి వచ్చే సరకు

సినిమాల ఓనమాలు

రెండోక్లాసు లెక్కల మేష్టారు బోధుమీద + గుర్తువేసి “ఇదేమిటో చెప్పగలవారామూ?” అని అడిగాడు.

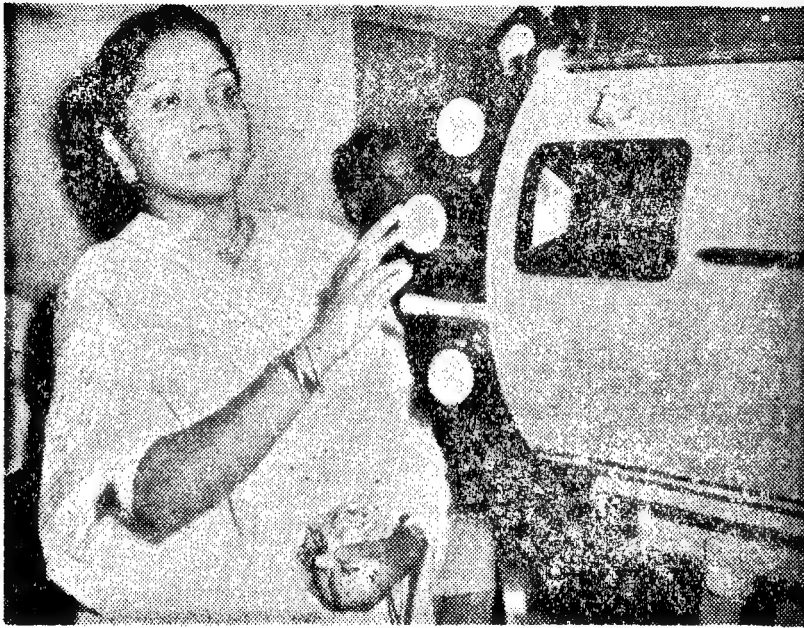
“సినిమాల్లో నందీ, రైల్వే కార్లు పడిపోయినప్పుడు, అబ్బాయిలకి దెబ్బలు తగిలినప్పుడు మొహమీద అల్లాంటిది అంటిస్తారన్న మాటండి” అన్నాడు రాము.

లలో ప్రత్యేకత ఉండాలి. ఆఖరికి సబ్బులలో తలమానెలలో కూడా ప్రత్యేకతలుంటాయి. మా సబ్బు, నూనెలో ఫలానా కొత్తవరుకు ఉందనిన్నీ, ఇది మరోచాదంట్లో పెర్ఫులైజేషన్ వెలికినాదొరకదనిన్నీ, కాబట్టి ఫలానాకే కొనాలనిన్నీ, వాళ్ళు చెప్పుకుంటారు.

సినిమాలలో మటుకు ఇలాంటి ప్రత్యేకతలమీద మోజు ఉన్నట్లు కనబడదు. హరిపుడేకు లేకలేక ఒక ‘హైమన్’ చిత్రం (63-వ పేజీ చూడండి)

శారదాభిలిముఖారి ‘బస్కండ్ క్లర్’ లో (పేమినాథ్, శ్యామ.

విజయనగరం 'న్యూపూర్ణా థియేటర్'లో ప్రదర్శనానికి ప్రారంభోత్సవం జరిపిన శ్రీమతి భానుమతి.

ఎందుకు కలవలేదు అని విలేఖరులు అడిగిన ప్రశ్నకు, "మీ చిత్రాలలో పాటలు చాలా ముఖ్యంగా" అని కొలంబియా అధిపతి కాస్టనర్ టూకీ గా జవాబిచ్చారు.

"మాకు కథ ముఖ్యం. అదే ప్రాణం. మరి ఇక్కడ మంచికథ దొరుకుతుందా?" అని ఆయన అడిగారు.

బొంబాయిలో కాస్టనర్ గౌరవార్థం దర్శక నిర్మాత మెహబూబ్ ఖాన్ వేదిక విందుచేశారు. నటీనటులు, దర్శకులూ, నిర్మాతలూ, చలనచిత్ర వణిక్పముఖులూ, బొంబాయిలో విదేశీ ఫిలిం సంస్థల ప్రతి నిధులూ హాజరయ్యారు.

నేతాజీ

పెండితెరమీద నిలుపబడగల మరొక జాతీయనాయకుడు 'నేతాజీ సుభాష్ చంద్ర బోస్' భారతీ చిత్ర అనే పెంగారి ఫిలిం కంపెనీవారు కలకత్తాలో ఇందుకు పూనుకున్నారు. ప్రారంభోత్సవానికి కలకత్తా మేయరు, పెంగార్ కాసనసభ స్పీకరు వెళ్ళి వలసి ఉన్నా, వారు హాజరుకాలేదు.

నేతాజీ బంధువు ఒకరు ఈమధ్యనే ఈ వార విని, ఈ చిత్రనిర్మాణం తగదనీ, నేతాజీ గురించిన సమాచారం సమగ్రంగా తెలిసిన మీదట, నే ముదిగా కట్టుదిట్టంగా బాధ్యతాయుతిగా చిత్ర నిర్మాణం చేయాలిత్తప్ప, తొందరపడి ఆయనను అగౌరవించడం భావ్యంకాదనీ ఒక్క ప్రకటన చేశారు. జహాళ ఆ కారణంగా, వెళ్ళి వలసిన పెద్దలు ఈ ఉత్సవానికి వెళ్ళడం జరుగలేదని అనుకొంటున్నారు.

సుభాష్ చంద్రబోస్ పెద్ద మేనకోడలు

గాంధీ మహాత్ముడి జీవితాన్ని తెరమీద చిత్రీంచాలన్న ప్రయత్నం నాలుగై దశమి నుండి సాగుతోంది. ఒకపుడు, మహాబాలకులను చిత్రాలుతీసిన పాస్కల్ ఇందుకు కృషి చేశాడు. అప్పట్లో గాంధీజీ తేజానికీ ప్రసిద్ధ బ్రిటిష్ నటుడు ఆల్ఫ్రెడ్ డి నెస్ ను నియోగిస్తారనుకున్నారు. మేకప్ లో గాంధీ పోలికలు చాలవరకు తెచ్చుకున్న ఒక కన్నడ నటుడిని తీసుకుంటారనీ అనుకున్నారు. జవహర్ లాల్ నెహ్రూ గా చార్లెస్ బోయర్ నటిస్తాడన్నాడు.

ఇప్పుడు తిరిగి, కొలంబియావారు ఈ ప్రయత్నాన్ని ఆరంభిస్తున్నారు. ఆర్నెల్ క్రితమే ఈ వార్త వినబడింది. కానీ, ఇంకా ఇది వారా ఘట్టంలోనే ఉందని ఆల్ఫ్రెడ్ గిగెస్ అన్నాడు. మొన్న కొలంబియా అధ్యక్షుడు లేసి కాస్టనర్ బొంబాయిలో, గాంధీ చిత్ర నిర్మాణం భారతీయ నిర్మాతల సహకారంతో జరగవచ్చునని నూచించారు. ఈ చిత్రాన్ని కామెస్సిగర్ నిర్మిస్తారు. ఆయన ఈ మధ్యనే ఢిల్లీ వచ్చి ప్రధాని నెహ్రూతో, మాట్లాడారుమహాదా.

ఈ చిత్రం దర్శకత్వం, 'బ్రిడ్ ఆన్ ది రివర్ క్వాయ్' తీసిన బ్రిటిష్ దర్శకుడు జేవిడ్ లీన్ కు ఒప్పగిస్తారు. గాంధీజీ భూమికను నిర్వహించడానికి ఉన్నవారిలో ఆల్ఫ్రెడ్ గిగెస్ అనేకవిధాలా యోగ్యుడు అని భావిస్తున్నారు.

పెండితెరమీద మహాపరుషులు

యక్షప్రశ్నలు

ఇటలీ జపాన్ ప్రభృతి దేశాలలో కలసి చిత్రాలు తీసిన అమెరికా బారతదేశంతో

పండివాడ బాలానంద సంఘంవారు శ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావుకు సన్మానం చేశారు.

-చి|| వి. ఇందిర సన్మానపత్రం చదివి సమర్పించింది.

అలితాబాద్ ఈ చిత్రనిర్మాణానికి ప్రారంభోత్సవం జరిపారు.

విశోభా భావే

(ప్రసిద్ధ మహారాష్ట్ర కాలకరణయిత, చలనచిత్ర కళాకారుడు అయిన విశాఖ్ ఐతేకర్ ను, విశోభా భావేపై ఒక చాక్య మెంటరీ చిత్రం నిర్మించవలసిందిగా ఫీలింస్ డివిజన్ వారు కోరారు. దీనికి రచన, దర్శకత్వం ఆయన నిర్వహిస్తారు. ఐతేకర్ తొలి చాక్య మెంటరీ చిత్రం లోకమాన్య తిలక్ గారి సంవత్సరం సర్వత్రా ప్రశంసలందుకొంది.

‘విశోభా’ తిగువారి, ఆస్పృశ్యతా నిర్మూలనపై తయిన ఒక కథాచిత్రం నిర్మించబోతున్నాడు. ఈ చిత్రనిర్మాణానికి కొగల ఖర్చును కేంద్రప్రభుత్వం ధరించడానికి ఒప్పందం కుదిరింది. ఆస్పృశ్యత కథావస్తువుగా ఈ చిత్రం నిర్మించడానికి స్క్రిప్టులు పంపమని ప్రభుత్వ సమాచార కాల లోగడ కోరింది. వచ్చినవాటిలో ఈయన రచన ఎన్నికయింది.

ఆస్పృశ్యతపై వచ్చే ఉత్తమచిత్రానికి బొంబాయిరష్ట్ర ప్రభుత్వం 25 వేల రూపాయల బహుమతిని ఇవ్వదలచినట్లు ఆమన్య ప్రకటించింది.

ఈ ప్రస్తావనవచ్చినపుడు తెలుగువారికి, వ్యర్థమైన గూడవల్లి రామబ్రహ్మంగారి ఉత్తమచిత్రం, ‘మాలపిల్ల’ గుర్తుకు రావడం సహజం. ఆస్పృశ్యతా దురాచారం బోవాలని ప్రచారం చేయడానికి ఇటువంటి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్న ఈ సమయంలో ఈ చిత్రాన్ని పునరుద్ధరించి, అవసరమైన ప్రాంతాలలో ఉపయోగించే విషయం ఆలోచించడం వాంఛనీయం. ఇందుకు కారణం ముఖ్యంగా గొప్పవారు కావడమేకాదు; చిత్రం ఇన్నాల్ కే ఇంకా గొప్పదనే అనిపించడం, గొప్పది అయిఉండడం.

చర్చిల్

అమెరికన్ సంస్థ ఎం. జి. ఎం. వారు ‘చర్చిల్’ జీవితాన్ని తెరమీద కెక్కించడానికి కృషిచేస్తున్నారు. లోగడ కొందరు ప్రయత్నించగా సర్ విన్ స్టన్ ‘చర్చి’ అని ఒక్క ముక్కలో చెప్పిపంపారు. ఇప్పుడు చిత్రానికి రాసిన స్క్రిప్టును మొదట ఆయనకు చూపించి ఆయన ఆమోదంపొందడానికి, ఆయన వేదం వేసి నటుడిని కూడా ఆయనకు చూపి మైననే కథ నడపడానికి హామీ ఇస్తూ కంపెనీవారు తిరిగి అధ్యర్థించగా చర్చిల్ ఈ విషయం ఆలోచిస్తున్నారని తెలిసింది. కొంతకాలంకేతం కొందరు ఐన్ స్టీన్ నులాగే చెదిరించారు. ‘వెర్రిలోకం’ అనిపిస్తాయా? ★

ఆంధ్ర - వారపత్రిక

ప్రసాద్ ఆర్ట్ పిక్చర్స్ వారి సాంఘికచిత్రం ‘ఇల్లరికం’లో జమున.

తెలుగులో ‘జల్ దీప్’

1958 వ సంవత్సరానికి కాల చిత్రాలలో బాగున్న చిత్రంగా రాష్ట్రపతి ప్రశంసాపత్రాన్ని అందుకొన్న ‘జల్ దీప్’ను ఆంధ్ర ప్రభుత్వం తెలుగులో అనువదించి విడుదలచేయించ సంకల్పించారు. ఈ చిత్రాన్ని కాల చలనచిత్రసంస్థ నిర్మించింది. దర్శకుడు కేదార్ కర్క.

ఆంధ్ర ప్రభుత్వంవారు ఈచిత్రం తెనిగింపు విషయమై దక్షిణభారత సిని టెక్నిక్ యన్స్ సంస్థ సహాయం కోరారు. ఆ సంస్థ నియమించిన శ్రు శ్రీక సంగుం వారు, ఈ కార్యనిర్వహణను ప్రసిద్ధ నటుడు ముడి గొండ లింగమూర్తిగారికి ఒప్పగించారు. దీనికి మాటలు గన్పికెట్టి వెంకటేశ్వరరావు, పాటలు వడ్డాది వ్రాశారు. త్వరలో ఈ చిత్రాన్ని విడుదలజేయడానికి పన్నాహాలు చేస్తున్నారు. ★

వార్తా వరణం

పద్మశ్రీ వారి "శ్రీ వెంకటేశ్వర మాహాత్మ్యం" సెట్ మీద : సెన- రామారావు, సావిత్రి, కాంతకుమారి; దిగుత : జానకి, పి. పుల్లయ్య. (ఫోటోలు : సోమయాజులు)

పాన్నలూరి బ్రదర్స్ వారి "వైవబలం"లో గుమ్మడి, జయశ్రీ.

న్యూగ్రూ మాడాలని ముచ్చటపడే నలుగురు కలుసుకున్నప్పుడు చూస్తున్న వయసు రీతి చాలా సరదాగా ఉంటుంది. అలాటి చోట దర్శకనిర్మాత పి. పుల్లయ్యగారు కూడా ఉంటే సందడి ఇంతా అంతా కాదు. పెళ్ళి సందడిని మించి ఉంటుంది. మార్చి మాడున వాహినీ థియేటర్ లో కూడిన ఇలాటి బృందంలో ఎన్. టీ. రామారావు, సావిత్రి, జానకి, కాంతకుమారి, నారదపాత్రధారి ప్రసిద్ధ రంగస్థల గాత్రధారి అయిన మూరి చాటు, పవన్ పి. పుల్లయ్య ముఖ్యులు. కన్ను తెరిచినప్పటినుంచీ అందరినీ నవ్విస్తూ చూపే రై నమూన్ లో ఉంచి, పుల్లయ్యగారు ఆ రోజున మాడు సన్నివేశాలు చిత్రించారు. నవవధూవరులు పద్మావతీ శ్రీనివాసులు (అచ్చ తెలుగులో సావిత్రి రామారావులు) వనవాటికలో మునిగోటికి వందనా లిప్తించ రావడం అభివందనాలందుకోవడం, అన్నిటా అందరికన్నా హెచ్చెరుకగల నారదమహర్షి శ్రీనివాసుడి వెనం ఎరుగగోరి, ఎదట ఉన్న ఎరుక సానిచేత ఎరుక చెప్పించుకోవడం వగైరా ఘటాలతో ఆరోజు పని, ఆటలా పరిభాషలో ఘాటంగరంగాలా అనిపించింది. చూసే వాళ్ళకి సూరదాగానే ఉన్నా వేరులు చేసేవారికీ, ఘాట్ చేసేవారికీ (పి. ఎం. రాయ్) మటుకు వేడిదీపాల తాకిడిలో, ప్రత్యేకతగల పుల్లయ్యగారి ఘట్ కాంపోజ్మన్ అందంగా కుదిరేవరకూ మంచి పరిశ్రమ కలిగి ఉంటుందనడానికి సందేహం లేదు.

'వెంకటేశ్వర మాహాత్మ్యం'నికే రచయిత ఆశ్రేయ. సంగీత రచయిత పెండ్యాల.

రామచంద్రా ప్రాజెక్ట్ స్వపారి సాంఘిక చిత్రం 'ఇలాంటి అద్భుతమే ఇంటికి భాగ్యం' మార్చి 14 న విడుదల అవుతోంది. సావిత్రి, బాలాజీ నాయికానాయకులు. మాటలు గొప్పిట వెంకటరావు, కె. వి. ఆర్. అచార్య, పాటలు గొప్పిట వెంకటరావు వ్రాశారు. దర్శకుడు దొరరాజ్.

మహిళా ప్రాజెక్ట్ స్వపారి 'శ్రీకృష్ణ పాండవయుద్ధం' ఈ నెల నాలుగోవారంలో విడుదల అవుతుంది. నళినీ జయవంత్, సాహూమేదక్, మహిపాల్ ఇందులో పాల్గొన్నారు. రచయిత అనిసెట్టి సుబ్బారావు.

ఉత్తమ చిత్రవార్తలు

మ్యూజిక్ "ఫీల్డ్" ఎన్ మ్యూజిక్ సినిమాలో కథా రచయిత చిత్రం ఆర్మీ నింది విజయవంతంగా నడుస్తోంది. ఈ సెల్ కాన్సిల్ లోగింది, తరువాతి భాగం 'అపరాధిత'ను విడుదల చేయాలనుకున్నారాని, ఆ చిత్రం మాజీ నటుడు కన్నా చారా చాలమంది ఉన్నందువల్ల, తిరిగి 'అపరాధిత'ను వాయిదా వేశారు.

జూబిల్ నింది మనదేశంలో చలనచిత్ర చూడాలని రహదారులకు మన్నా చాపి న చిత్రం 'రెడ్ రైట్' ఇన్నాల్ కి జాడ్యేం వచ్చిందన్న కథవార్త ఆ మధ్య వివరించి అందరికీ సంతోషం కలిగించింది. దక్షిణాదికి ఎన్నడు వస్తుందో ఇంకా తెలియలేదు గాని, బొంబాయిలో ఈ సెల్ కి ఒక ప్రదర్శనం ఏర్పాటు అయింది. బొంబాయి ప్రతికారయితల సంఘం సహాయం నిధి సేకరణకై ఇది జరుగుతోంది. ప్రేమాని సెల్ మా ఈ ప్రదర్శనానికి హాజరువుతారట.

చాపి న పాఠచిత్రమే ఇన్నాల్ కు వస్తే, తాత్చిత్రం 'కింగ్ ఇన్ మ్యూజిక్' ఎన్నేళ్ళకు వస్తుందన్నది ఉత్సాహానికి విషయంగా ఉంది.

జవాహర్, మాలాసిక్, అభిప్రాయాద్రి, ప్రాసోనిస్ మొదలైన వాళ్ళు జోడాల ప్రేమకథ 'లవ్ మారెజ్', కంకరజైవన్ సంగీతంలో ముహూర్తగా రాయారపుతుంది. దర్శకనిర్మాత మజ్ధూమ్మర్.

జవాహర్ మాలాసిక్, రాజేంద్రమూర్తి వాయిదా వాణిమలాగా వత్తున్న ఎం. మంజుల 'నిర్మల' అనే చిత్రం నిర్మిస్తున్నారు. సంగీతం సరీశ్వామి. దర్శకత్వం మజ్ధూమ్మర్.

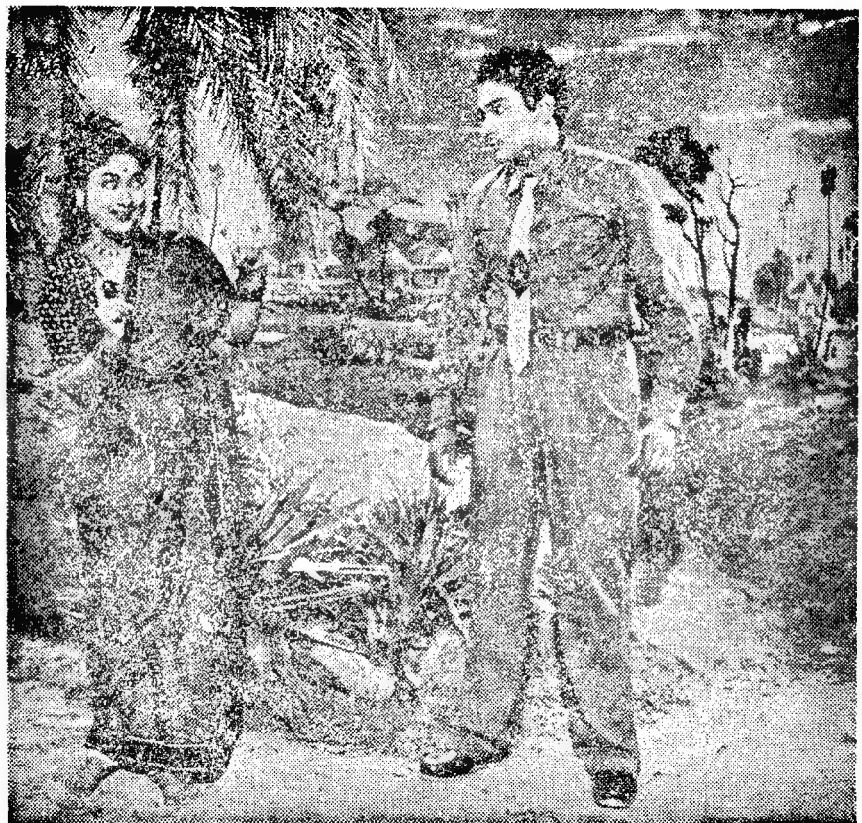
లా కాస్టెలో మృతి

ప్రపంచ ప్రసిద్ధ మెరిక్స్ హాస్యనటుడు లా కాస్టెలో (అబాట్ అండ్ కాస్టెలో ఇంటలో భారీమనిషి) గతవారం గుండె జబ్బు వల్ల మరణించారు. కాస్టెలో తయారుచేసిన బుద్ధి పెరగని పెద్దవానిగా మనిషి పాత్రను అద్భుతంగా చిత్రించాడు. అతడి సమస్యని కంకరజైవన్, వనీషి లాడి గారాబు చేప్తూ, పిల్లలని పెద్దలను మోహింపజేసారు.

ఈ ఇంట హాస్య ప్రదర్శనలో ఒక తాత్కాలిక ఆరంభించి పదేళ్ళ పాటు చిత్రీకరణ పరిపాలించింది. ఒక సెల్ లో, అమెరికన్ చిత్రాలన్నిటా ఎక్కువ డబ్బు ప్రకాశదరణ సంపాదించినవాటిలో అబాట్, కాస్టెలో చిత్రాలు ప్రథమస్థానంలో నిలిచాయి.

శారదా ఫిలింస్ వారి 'బస్ కండక్టర్'లో శ్యామ, ప్రేమ్ నాథ్.

'ఇస్లామి అదృష్టమే ఇంటికి భాగ్యం'లో సావిత్రి, బాలాజీ.

చిత్రసమాక్ష:

సుజనా వారి 'సతీతులసి'

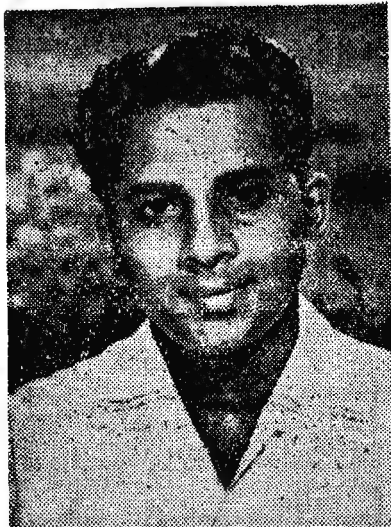
నవలనుండి తదిరీకృతము అకట్టి కూర్చున్నట్టి సంవత్సరాలపైటి ఇంటికి వచ్చినచోడం— "అందరికీ తెలిసిన విషయాన్ని మనం మళ్ళీ చెప్పినపుడు అది, మనం చెప్పినవిధంగా మనముద్రతో ఉండాలి" అన్న సంకల్పం ఉత్సాహం, చాటితగిన ప్రతిభగల యువకుడిని తొలిసారి దర్శకుడుగా పరిచయం చేయడం—చిత్రకళానికీ, తిరిగి మధురస్వర లక్ష్మీ వరలక్ష్మీ మధు మధురగానాన్ని విని పించడం—ధరించినపాత్రను గౌరవించడం భర్తను, పాత్రవ్యభావాన్నిపట్టి నటనా విధానాన్ని మార్చాలని గుర్తించి— పనిచేసే న్యాయశీల, ప్రజ్ఞాశాలి అయిన నటుడు గుమ్మడి స్థాయిని ఒక్కొక్కటి వదిలెలు పెంచడం—"సతీతులసి" (సుజనాగిరిం) చలనచిత్రం చేసిన సత్కార్యాలలో ముఖ్య ముఖ్యమైనవి.

దేవతలను, 1958 మార్చు దృష్టితో, తిరగేసిన తెలిస్తేపులలోంచి చూసి, వారికి వికారమైన డైలాగులు తొడిగి హాస్య మాడ బోయి ఓడిపోయి హాస్యాస్వదం కావడం ఈ చిత్రం పరిసిన అపవ్రతలలో ఒకటి. అనేకవిధాల ఈనాటిచిత్రాలకన్న మెరుగగా ఉన్న ఈ చిత్రం, కొన్ని విషయాలలో ఈనాటి చిత్రాలతోరణికి అద్దంలా తయారు కావడం బాధాకరమైనప్పటికీ, అనకాజం కాదనిమటుకు అనిపిస్తుంది. బాక్సాఫీన్ను ప్రాలంబం అలాంటిది.

కానంవిధానం, కథనవిధానం, ముఖ్య పాత్రధారుల నటనలను చక్కగా సమన్వయముగా, ఎక్కడా విసుగెత్తకుండా, సినిమా స్క్రీన్లపై చాడసాగిలకు జడ్డు సన్నివేశాలకు తోటు ఇవ్వకుండా, కథను రకీ కట్టించడానికి ఛాయాగ్రహణాదికాలను కూడా వాడుకొంటూ ఈచిత్రాన్ని రూపొందించిన యువదర్శకుడిపేరు ఎ. మధుసూదనరావు. పౌరాణికాల కాలం 19 వేల అడుగులకు సమానమైన 211 సినిమా నిమిషాలు అయినా, ఈ పౌరాణికాన్ని 15 వేల అడుగులలో ముగించి పదివేలే అనిపించేలా తీశారు. కథ, మాటలూ తాండ్ర సుబ్రహ్మణ్యం, పాటలు ఆరుద్ర, తాండ్ర సుబ్రహ్మణ్యం వ్రాశారు. సంగీతదర్శకుడు పామ రీ. గాయకులు, వరలక్ష్మి కాక, ఘంటసాల, సుశీల, మాధవపెద్ది సత్యం, ఎం. ఎస్. రామారావు. తులసి జలంధరుల పాత్రలను ఎస్. వరలక్ష్మి, గుమ్మడి నిర్వహించారు. ఇతర కటులు కె. వి. ఎస్. శర్మ, పద్మనాభం,

చదలవాడ కుటుంబరావు, మిక్కిలిశేరి, పెరుమాళ్ళు, అమర్ నాథ్, రామశర్మ, కృష్ణ కుమారి, సీత, మాటలి మొదలగువారు.

వానవులు అమృతాన్ని సంపాదించ బోవడంఇందులో ముఖ్యవృత్తం. ఈ ప్రయత్నంలో రాక్షసరాజు జలంధరుడు ముఖ్య పాత్రధారి. ఈ త్రిజగన్నాటకానికి కుక్రా చార్యుడు నూత్రధారి. మోహిని అపతార మేలిన విష్ణుదేవుడు రాక్షసులను వంచింది అమృతాన్ని దేవతలవశం చేశాడని, దాన్ని తిరిగి సంపాదించి జరామరణాలను జయించ

'సతీతులసి' దర్శకుడు : మధుసూదనరావు

డానికి దానవులూ, మానవులూ ఏకమై దండెత్తాలని కుక్రాచార్యుడు ఒక మహావ్రాహ్మణం వేస్తాడు. ఈ పథకాన్ని ఆచరించడానికి జలంధరుని ఎన్నుకొంటాడు. అతనికి అన్ని విద్యలూ నేర్పి ఉత్తమ లక్షణ లక్షీతునిగా తీర్చిదిద్దుతాడు. తరవాత జలంధరుడు తపస్సుచేసి మరణంలేకుండా ఒకవరం సంపాదిస్తాడు. తన తండ్రి జంభా గురుడు ఇంద్రపదవికై తపస్సుచేసినపుడు ఇంద్రుడు అతనిని సంహరించడం, తన వివాహసమయంలో ఇంద్రుడు వంచనా శిల్పం ఆవలంబించి భార్యపట్ల అపహాకరి గించి, ఆపైన ఆమెను బలాత్కరించడానికి ప్రయత్నించడం జరగడంతో జలంధరుడు స్వర్గానికి దండెత్తి వెళ్ళి ఇంద్రుణ్ణి, దిక్పాలకులను పదవిక్రమ్యలను చేస్తాడు. అమృత

భాండాన్ని కుటుంబుని ఇంద్రవశం జయంతి కుంతం పారిపోయినందువల అతని ముఖ్య లక్ష్యం సిద్ధించదు అప్పుడు తోసినిమా కథ ముగించడానికై నాదరమహర్షి అంతవాడు వచ్చి అబద్ధాలు అడడంతో ఢింకా సాగితే బాగుండదని ఆగిపోయింది. ఆయన అంత వనికి వడిగట్టకపోయినా, జలంధరుడి అహంకారం, వరప్రస్తావనాహంవతనానికి కథాలతానికి దారితీసే తీరేలే.

మొత్తానికి ఇవన్నీ అమాటచెప్పకపోయినా జలంధరుడుగా గుమ్మడి వెంకటేశ్వరరావు ప్రదర్శించిన నటన ఈ సత్యాన్ని అత్యంత కీర్తి వంతంగా చెప్పగలిగింది. పండితుడు, సదస్య ద్వితీయ గలవాడు, సహృదయుడు అయిన జలంధరుడు ఉత్తమ స్థాయికి పెరగడాన్ని, కామం ఆవరించి క్రమంగా అంధుడై ద్రుష్టుడు కావడాన్ని క్రమ విధానంలో మనసుకు హత్తుకునేలా గుమ్మడి చిత్రించాడు. అపాత్ర పట్ల గౌరవాన్ని, చివర సానుభూతిని కలిగించాడు. ఆయన పేరిట గొప్పగా చెప్పకోవలసిన పాత్రలూ ఇది ఒకటి కాగలదు. జలంధరుడు విజయశంఖం పొగొట్టుకొన్న శివాన నిస్పృహతో బాధతో కోపంతో కుక్రాచార్యుడు నిష్క్రమించడం కూడా ఈ చిత్రంలోని ఉత్తమ సన్నివేశాలలో ఒకటి. కె. వి. ఎస్. శర్మ ఆటకంలో సగంసేపులో తన భగ్గువ్రాహ్మణాన్ని రాక్షసరాజుకి పట్టిన దౌర్భాగ్యాన్ని అతి సమర్థంగా వ్యాఖ్యానించగలిగాడు. తులసి దేవిపాత్ర ధరించిన వరలక్ష్మి ఇదివరకటి చిత్రాలలాగే, మామూలుగాకథోచితంగా సంతోషం, దుఃఖం వగైరా భంగిమల ముద్రలు ప్రకటించింది. ఆమె పాడిన పాటలూ పద్యాలు (వరసలు మధురాలి మధురమైనవని చెప్పకోలేకపోయినా) తీయగా ప్రాణానికి హాయిగా వినిపించి ప్రేక్షకులను వరవలన చేశాయి. గాయనీ మణులలో వరలక్ష్మిగల ఉన్నతస్థానాన్ని పునరుద్ధరించాయి. మానస సంతోషం పెట్టే విధాన సుశీల పాడిన పాట ఒకటి మనోహరంగా ఉంది. నారదుడికి ఘంటసాల, మలిక పాడిన పాటలూ పద్యాలు కూడా బాగున్నాయి. వరసలలో కొత్తదనం లేక పోయినా వినడానికి సంగీతం హాయిగా ఉంది.

* * * సీత, చదలవాడ కుటుంబరావు ఇందులో చూడముచ్చటైన హాస్యాన్ని సృష్టించారు. జానపద పౌరాణికాల ప్రేమ మామ్రు వేమలే అయినా అల్లీలూ లేకుండానే ఆహ్లాదకరంగా నటించారు.

ఈ ఉత్తమాధిరుచినే ఇంద్రాదిదేవతలకు నారదాది మహర్షులకు కూడా రింపవేసే బాగుండేది. చాలా మాటలూ చెప్పలూ చాలా

ఇకటిగా చెప్పకోతగనిదిగా ఉన్నాయి. సినిమాలలో వేషాలు వేసి వేసి కారాదులు చివరకి వుంటారుగా, అసత్యవాదిగా తయారయ్యారు. లేవోద్దున ఇంకా ఎంతటి పిన్నులు తెలుసు జరుగుతోయో చెప్పలేము. ఇంతకీ ఇది, చేవతలను, వారి మీద వగలుబ్బిన పాత్రలు వరాభివంచడానికి ఉద్దేశించినది. అదేదో ఆ పాత్రలు చేయలేనందువలనో, ఒప్పుకోనందువలనో దర్శక రచయితలే స్వయంగా వరాభివంచ బోయినట్లుంది. అందువలన జనం ఇదిచూసి నవ్వేటటులు నవ్వి పోతున్నారు.

* * *

ఈ కాస్తా చూసి నవ్వుకున్నా, మిగతా భాగం అంతా చూసి ఆనందించడానికి తప్పక ఇళి చూడతగ్గచిత్రం 'సతీకులసి'. ఈ చిత్రం మార్చి 7 న ఆంధ్రలో విడుదల అయింది. మూడునవీజయా స్టుడియోలో పులి కలవారికి చూపించారు. ★

ద్వీనిభారత నటుల సంఘం

దీనిభారత కళాకారుల సంఘానికి క్రింది అంజరీ దివి అధ్యక్షురాలుగా ఎన్నిక అయింది. (గతసంవత్సరం ఈ సంఘం అధ్యక్షుడు శ్రీ ఎం. జి. రామచంద్రన్) క్రింది ఎన్. ఆర్. బాసీఅమ్మర్, శ్రీ ఎం. ఎం. చిడంబరశాస్త్రి ఉపాధ్యక్షులు గానూ శ్రీ డి. వి. వారాహగిష్ణుని కార్యదర్శిగానూ, శ్రీ ఎం. కోసలరాం కోరాధి కారిగానూ ఎన్నిక అయ్యారు.

సంఘానికి భవనం నిర్మించడంలో చక్రవర్తిలతో సహకరించాని అంజరీ తది విజ్ఞప్తించింది.

చాత్రు 11 కేల దూరంగా వివాళాలు ఆరేకాన తయారయ్యాయి.

స్వీకృతి

సినిరతు:

సినిమాకారా వజ్రశ్రీక. శతనచిత్ర నిర్మాతలు పొన్నలూరి బ్రదర్స్ వారు యావత్రిక ప్రచురణకర్తలు. ఆర్ట్ షే కర్ తై త్రిశర్ల ముఖచిత్రంలో, పుష్కలంగా ఛాయాచిత్రాలు పొందుపరచిన 40 పుటలతో తొలిసంచిక డెమ్మోనెజులో వెలువడింది. ప్రముఖనటుడు శ్రీ ఎన్. జి. రామా రావుతో గోష్టి; చలనచిత్ర వణిక్కిముఖుడు శ్రీ కుందేరలాల్ సహతాతై వ్యాసం, పెట్రోమిడ సందడి, తారలు సరదాలు మొదలగు సినిమా కీర్తికలూ, చిన్నకథలూ, వ్యాసాలూ వగ రాలతో ఆకర్షణీయంగా వుంది. సంపాదకుడు శ్రీ గోపేటి శ్రీరామరావు.

ప్రతివల 81 నయాపైసలు.

జులై 9 వార్తపత్రిక

'లాజ్ వంటి' చిత్రంలో బుల్ రాజ్ సాహ్నీ, సర్గీస్.

డీలర్స్ ఫిలింస్ వారి 'లాజ్ వంటి'

'లాజ్ వంటి' చిత్రకథ గండుగిళ్ళు తిరిగే సరికి, — "పది రూ. లు పంచం. ఇది ముఖ్ రాంకర్క (రాసిన్) కథ" అన్నాడు ఒక సహదర్శి బోరగిలూపారడుతూ. ఇంకోరిలు తరవాత లేచి 'సానీ.' అన్నాడు టూకిగా. తరవాత చూటాడలేదు. శ్రేష్ఠగా సినిమా కడలేరా చూసి తాగుంది అన్నాడు!

'యాకా!వారిసూ' వచ్చినప్పట్నుంచి తెలుస్థులలో చాలాకా ఒళ్ళూ వరసన వండిట్ ముఖ్ రాంకర్క ఒకే వస్తువుని తిరగా బోరానేసి ఉత్పత్తి చేస్తూన్న సినికథల పోలికలతోనే ఇది రూపొందినా, ఇందులో చెప్పకోతగ్గ మార్పులూ, రెండు కథలూ ఉన్నాయి. అపోహలనూలాహలం వేడికి ఆలు మగలు వేరే ఊభవడం, వేదేశ్వ తరువాత భర్త భార్యని ఇతరకొవడం వాళ్ళు కలుసుకోవడం మొదటికథ; వాళ్ళు వేరనవుతు తండ్రిదగ్గర ఉండిపోయిన రెండోకథిల్ల, కుమారి సాజ్ సెజాకి పెరిగి, తన తల్లి సవతితల్లి అని వట్టుపట్టడం విడతడం రెండోకథ. రెండూ సుపరిచితమే నవే; వాటి బాలకుడా బాగా నలిగినదే. అయినా, దర్శకుడు సరోద్రనూరి, ఛాయ గ్రహణ దర్శకుడు ఎం. ఎన్. మల్లాత్రా ఈ కథను తెరమీద అవిష్కరించడంలో చూపిన నైపుణ్యం ఈ చిత్రానికి విలువను చేకూర్చింది. ఇప్పటిచిత్రాలలో ఇది ఉత్తమ

చిత్రం, పరిపక్వమైన దృష్టితో చూచి తూచి చెప్పిన నడించిన కథ అనిపించ చేసింది. ఇందుకు ముఖ్యనటులు సర్గీస్, బల్ రాజ్ సాహ్నీ చాలా దోహదంచేశారు.

కాకతాళి-యాలవాలమైన ఈ కథలో లాంఛన్ నిర్మల్ కుమార్ భార్య కవితకు శేద సినిమార్కు ఇల్లు సెట్టు వేయించి, డెమ్మో, కాయ ఒక నీయానో, ఎత్తుకో దానికి ఒక పాపాయి, విసుగ్గ తినవుతు పాప నాడించడానికి ఒక దాదినీ సమకూర్చామన్న ధీమాలో నిరంతరం కోర్టుగడతలలోనే ఉంటాడు.

(అతను ఇంట్లో ఉన్న పదినిమిషాలలోనూ మూడునిమిషాలు సర్గీసు ఫిల్మీసాంగ ఒకటి పాడి భయంకరమైన దాన్ను చేయ్యడం అనేదే అతను ఎప్పుడూ ఇంటిపట్టున ఉండక పోదానికి ఆసలు కారణం అని అనుమానం వేస్తుంది. ఈ చిత్రంలో ఆపాట, సర్గీసు దాన్ను చూస్తే, చేసే వాళ్ళ మాట ఎలా ఉన్నా చూసేవాళ్ళకి సీగేసుంది.)

కవిత, ఇన్ని పున్నా భీరక్ అనేతై లేదని బాధపడుతూ ఉంటుంది. ఆ పుడు వాళ్ళ బాల్యస్నేహితుడు, చిత్రకారుడు అయిన కునీల్ సేమనంచి వస్తూనే వాళ్ళ ఇంటికి, దరిమిలా జీవితంలోకి ప్రవేశిస్తాడు. భర్త ఒక రోజున తీరుబాటులేక చీరలు కొనుక్కోడానికి కునీల్ ను, కవితను వెళ్ళి రమ్మన్నం దుకే లోకులు ముక్కుక వేల్పుకుంటారు.

'లాజ్ వంతి'

అది తెలిసినా వాళ్ళిద్దరూ అదేసరిగా బోలెడన్ని ముసరింపాడే పాటలలో మిలి మారి కి కొర్రు తెలుసుకున్నారు. అప్పుడు సహ అంగానే పుకొరు చేలరేగుతాయి. కవితని తనగదిలో కూర్చోపెట్టి ను సీ త ఒక కర చిత్రాన్ని వేస్తూవుండగా, బాయరు నిర్మల పుకొరుమీద అక్కడికివచ్చి, ఈ కథ ముందుకు సాగడానికి అవసరమైన డైలాగు ఒక్కటి వివేసి, ఈకథకి పనికొచ్చే కొం లోది అపహాసగానానికి పనికొచ్చేదృశ్యం ఒక్కటి చూసి విక్రమముహంతెట్టి ఇంటికి వెలిపోతాడు. భార్య ఇంటికిరాగానే ఆమెని తిట్టి కొట్టి ఇల్లు వెళ్ళగొట్టి, పిల ని తనదగ్గర వుంచుకుంటాడు. మర్నాడు ఉదయం నుసీల్ వచ్చి అసలుసంగతి చెప్పేసరికే కవిత తీసుకుంటుంది. నిర్మల నుసీల్ ఆమెను వెతకడంలో సీనిమా కథల సంగ్రహ దాయాన్ని మర్చిపోకుండా, దారితప్పడం వలనో, కారు చెడడంవలనో ఆమెను కలుసుకోకుండా వుండడంలో కృతకృత్యులవు తారు. (ఒరైలు ప్రమాదం కూడా ఉంది.

నగీసు ఫోటో ఔనిగా కాంక్ష కట్టుకుంటుంది అసీసులో.)

వదేళ్ళి బాయరుకూతురు తను లేలు వన్నెంజేళ్ళ దవుతుంది. అప్పటికి రెండోకథ ఆరంభించవచ్చు కాబట్టి ఈసారి నగీసు అత యత్నంగానే దొరుకుతుంది.

గుండె నీరుచేసి ఒక్క మాటతో బల్ రాజ్ భార్య మనసు మార్చి ఆమెను తిరిగి ఇంటికి తెచ్చాడు. కాని, తరి చనిపోయిం ద ను కుంటున్న మాతృకు రేణు, తరి నిచూసి సంతరితరి అనుకుని (నర్తన్ మేకప్ చూసే ఎవరికేనా అనుమానం కలుగుతుంది.) దగ్గరకు వెళ్ళుడు. ఆమెను ద్వేషి కుం ది. బాక్సాఫోను మూత్రం సాగితే గేదాకో లాగి ఈ ద్వేషాన్ని చిత్రించి చివరకి ఇంకో కాకతాళియం ద్వారా వాన్ని చెరిపేసి తరి సీ విడదు కలిపారు దర్శకుడు.

ఈ విధంగా కృత్రిమ ఘట్టాల మీదుగా సాగిపోయిన ఈ కథను వాస్తవానికి దగ్గరగా లాగి చిత్రించడం అనేది సామాన్యమైన పనికాదు. కష్టసాధ్యమైన ఈ కార్యాన్ని దర్శకుడు నటులు అతి సమరంగా నిర్వహించడం వారి ప్రతిభకు నిదర్శనం. నర్తన్

ఇందులో చాలా మంచిసటన ప్రదర్శించింది చాలా చిత్రాల తరువాత బల్ రాజ్ సాహ్సీ కాబ్యా చేతులా నటించేయ్యడం మానేసి చాలా గొప్పగా - చాదాపు ఆ ప్చ ర్యం కలిగించేటంత నిండుగా నీవిగా పాత్రను నిర్వహించాడు. సన్నపదయుడైన దర్శకుడు అవకాశం ఇస్తే తను ఇలాంటి ఉత్తమ సాయని అందుకోగలడని అతడు నిరూపించాడు...

భరతు కుమారరాజెప్పి ఇంటికి తెచ్చుకునే సన్నివేశంలో సంభాషణలు, నటనా చిత్రణ మనసుకు హత్తుకునేలా ఉన్నాయి. అలాగే పిలకు తరి ని పరిచయం చేసే సన్నివేశం కూడా చాలా బాగుంది. 'హంసలి కథ' ఘటబుతూ పొడిసపాట, పిలల మనసు భావాలూ ఆర్పాస్త్రాగా, వానికి చేసిన చలనచిత్ర చిత్రణ చిరస్మరణీయమైన సన్నివేశాలలో నిలువదగ్గవి.

మిగతా పాటలూ బర్మన్ ముద్రతో, శ్రుతిమధురంగా వినిపించాయి. పాటలన్నీ ఆకా భాగనే పాడింది. ★

★ చిత్రలేఖలు ★

ఆర్యా, తమిళసాంధీ చిత్రములను తెలుగులోకి 'డబ్' చేసినప్పుడు ఆ తెలుగు తర్జుమా, తర్జుమా తెలుగులాగా ఉంటోందని, భాష అన్యాయంగా, అన్యభావికంగా ఉంటోందని కొందరు భావపరుతున్నట్లు నాకు కర్రా కరిగా తెలిసింది. ఇది కేవలం తెలివి తక్కినవే. అసలు ప్రపంచలన చిత్రములు రెండు రకములు. ఒకరకం మామూలు 'మువీస్'. రెండోరకము అధర చలనచిత్రములు లేక 'లివ్ మువీస్'. వీటిలో అధర చలనమే (లివ్ మువీ మేంట్) ముఖ్యం. హిందీ, తమిళనటుల పెదాల కదలికకు తగిన పదాలు తెలుగులో పడ్డాయారేదా అనేది ప్రధానం. ప్రేమీకులు ఎంతసేపూ పెదవుల కదలికే చూస్తారుగాని భాష ఎలాగోదించినా వారికి అవసరం. ఎక్కడైనా పెదాలూ, పదాలూ కలవకపోతే చటుక్కున చిరాకు పుట్టిరేచి పోతారు. అసినిమా 'స్లాప్' అవుతుంది. ప్రజాభిరుచిని బట్టే రచయితలు అట్టి తెలుగు వాడుతున్నారు. కనుక అదేసినలైన ప్రజల తెలుగు.

"లివ్ సింపల్ జర్"

ఆర్యా, 'మ్యూజిక్స్' గారితో ఏకీ భవించే వారిలో నేను ఇద్దరిని (అసలు కా ర్తి

కూడా నా పార్టీయే కాబట్టి). వేళవాని చిత్రాలలో చందూ మా మా దూయెట్ సాంస్సు, సీన్ను ఉండకూడదని కొందరు దుష్టులు చేస్తున్న దుష్ప్రచారం నాకు గాభిరా కలిగించింది. పబ్లిసిటీ లేకపోతే నేను పజ్జేభాధ, నేను లేకపోతే అగిపోయిన కథని కడిచేలోగా ఏం చెయ్యాలో లోచక ప్రాధ్యాయుడు డైరెక్టరు పజ్జేభాధా వీళ్ళేం తెలుసు? నా మేనల్లుకూ మేనకోడెలకూ కూడా అచ్చు పార్టీయనాటి నాలాగే గుండ్రంగా నున్నగా ఉన్నారన్న వైవాన్ని, వేరే ఉపమానాలు చెప్పకుండా చూపించింది! నేను లేకపోతే ఎలా వల్ల నాతుంది? ప్రేమ ఘట్టాలతో, నేను పాటకీ, అటకీ అడ్డు పడకపోతే, వాళ్లు కొర్రగా ఏం జ్ఞిలాగులు మాట్లాడుకోగలరుటా? ఒకళ్ళ నోకకు తరుముకుని పరుగెత్తడానికి (కష్టమే అనుకోండి) వెన్నెలకన్న ఎండ మెరుగా? అసలు అన్ని టికెట్ల ముఖ్యమైనది నేను నామీద పాటా లేకపోతే, ఈనాటి సినిమా కథలు పూరిగా మార్పుకోవలసి వస్తుంది కదా? మనవాళ్లు కావరి సే మూర్ఖుణ్ణి కేచే నా నుడియాలో కట్టి పడెయ్యచ్చుగాని, కొత్తరకంకథలు ఎక్కణ్ణించి తెస్తారా?—

ఇట్లు
మైడియో చంద్రుడు.

కేవలం భ్రమాదం

క్రత్రియుధాలు, గుర్రాల పరుగులు, ఇంకా ఎన్నో అద్భుతాలు ఉన్న తెలుగు జానపద చిత్రం ఆనాడే ఆ హాలులో విడుదలైంది. ఆడియన్స్ రెస్పాన్సు చూసిపోదామని వచ్చిన ప్రాధ్యాయుడు హాలుయజమాని వరహాలుగారితో:—

"చూశారా, ఆడియన్లు ఎంత న స్పెన్సు లో కొట్టుకులాడి పోతున్నారో. అంతా కుర్రీల అంచులమీద కూర్చుని, ప్రాణాలుగ్గబట్టుకుని చూస్తున్నారు. మంచి రెస్పాన్సే మొత్తానికి," అన్నాడు.

"అయ్యా. మీరు ఔంగట్టు కోనంటే ఒకమాట చెబుతాను. మా హాలులో ఏ సినిమా ఆడుతున్నా జనం అలాగే కూర్చుని చూస్తారు. పెనక్కి కేరబడ్డే నల్లులు కుడతాయి," అన్నాడు హాలు యజమాని.

సాంస్కృతిక చలన

కిలోరకుమార్ స్వయంగా ఈస్టమన్ కలర్ లో నిర్మిస్తున్న చలనచిత్రం 'నీతి ఆస్సాన్' చాలవరకు పూరి అయింది. ఇందులో మధుబాల నాయక్ గా కిలోర ముఖ్యపాత్ర నిర్వహించడమేగాక తొలి సారిగా సంగీతదర్శకుడి బాధ్యత కూడా స్వీకరించి సంగీతం సమకూర్చాడు.

* * *
కాన్స్ అంతర్జాతీయ ద్వారక చలన

చిత్రోత్సవం మే 1 నుండి 15 వరకు జరుగుతుంది. ఈ ఉత్సవానికి మనదేశం తరఫున సంగీతదర్శక నిర్మాత హేమంతకుమార్ ముఖర్జీ తీసిన చిత్రం "నీర్ ఆకాషేర్ నీచే" (నీలకాశం క్రింద) చిత్రాన్ని పంపడం జరుగవచ్చుననుకుంటున్నారు. దీన్ని రాష్ట్రపతి, ప్రధానమంత్రి మొదలగు వారంతా ఇటీవలలో మెచ్చుకొన్నారు.

రాష్ట్రపతి బహుమతులకు పోటీ చేసే చిత్రాలలో కూడా ఇది ఒకటి. అయితే ప్రాంతీయభాష (ఇది బెంగాలీ చిత్రం)

చిత్రాలలో నుంచి కేంద్రానికి సిఫార్సు చేసే ప్రాంతీయ సంఘం ఈ చిత్రాన్ని ఆమోదించలేదు. అందువల్ల ఇప్పుడు హేమంతకుమార్ సరాసరి కేంద్ర సంఘానికి ఒక ఆర్డర్ పెట్టుకొన్నారు. ఈ చిత్రానికి కలకత్తా సంఘంలో న్యాయన జరగలేదు కాబట్టి కేంద్ర సంఘం దాన్ని స్వయంగా చూడాలని ఆయన కోరారు.

హరీపుష్ లోని విదేశీయ పత్రికా ప్రతినిధుల సంఘంవారు, కాంతారాం చిత్రం "డో ఆంఖే బారా హత్"ను ఉత్తమ చిత్రంగా ఎన్నుకున్నారు.

బహుమతి ప్రదానోత్సవానికి హాజరై, బహుమతి అందుకొనే నిమిత్తం దర్శక నిర్మాత కాంతారాం, నర్తకి సంధ్య వంటి వుడ్ బెల్లారు. ఈ చిత్రాన్ని ఆమెరికా లోను, యూరప్ లోను వాణిజ్యస్థాయిలో ప్రదర్శించడానికి కూడా, ప్రయత్నిస్తున్నట్లు కాంతారాం చెప్పారు.

ప్రసాద్ ఆర్ట్ పిక్చర్స్ వారి "ఇల్లరికం"లో నాగేశ్వరరావు, జమున.

ఇంగ్లీషు దందులేదని (55-వ పేజీ తరువాయి)

పుట్టినపుడు అందరూ ఇంకో "హైనుస్" కావాలి అని గతాగత రూపాయినిశ్చయించుకొట్టినట్లు దానికి ఆరురూపాయల రాయి తీసేసి చెప్పితిన్నారు. 'మర్రి' వచ్చినపుడు "మరోమర్రి" అని కేక వేసి తీక్షణం మరో రండు తీసి (అదేరచయిత, అదేనటులు) కలుక్కున నాలిక్కరచుకున్నారు. ఎన్ని సార్లు నాలిక్కరచుకొన్నా, మర్రి కొత్త దనంగల చిత్రంరాగానే దాన్ని మూడో నాటికి పాతచింతకాయ పచ్చడి చేసేదాకా ఊరుకోరు. ఒక్కొక్కసారి, ఆ చిత్రం తీసిననిర్మాతలే, మర్రి మరోహ రండుకని అదేకథను, అదేనటులతో రచయితతో, అవేదేలాగులలో సంగీతంతో మర్రితీస్తారు. క్లెప్టన్ వెబ్ ని, ఎఫ్ లిటాని, టామ్ ఇవెర్ ని ఇలాగే కథమార్చక హతమార్చడం జరిగింది. దేశవాళీస్థాయిలో మిస్టర్ ఎక్స్ చె జడ్ లూ మిస్సుమిస్టర్ ఇండియాలు (మిస్ మిస్ ఇండియా రాకుండుగాక) ఇలాగే కురిశాయి.

ఏనాడూ, ఒక చిత్రాన్ని అనుసరించి దించిన చిత్రంగాని, పాటని అనుసరించిన పాటగాని, మాటని అనుసరించిన మాటగాని, నటుడిని అనుసరించిన నటుడుగాని నిలిచి బాగుపడట్లు చిత్రచరిత్రలో కనబడదు.

అయినా ఆన్నిటా అనుకరణపాత్రం తప్పటంలేదు. విశేషం ఏమిటంటే కొందరు తెలిసో తెలియకో అనుసరిస్తే మరికొందరు "కొందరు అనుకరిస్తున్నప్పుడు మనం ఎందుకు వారిని అనుసరించకూడదు" అనుకుని, ఆధీమాతో, అదేకారణంగా, వారిని వారి ధోరణి అనుసరించే విపరీత ధోరణిలో పెరుగుతూ ఉండడం.

వసివాడికి కొంచెం జ్వరం వచ్చిపట్టే ఉంది. సులూలి రంసులో ఉండేవాడి ఒక్క ఇంకొంచెం ఎర్రపడింది. ఒక్కసారి చూస్తే చాలు చూపు మరయ్యకొలేనంత అందంగా ఉంటాడు. వీడి మూలంగా ఈయింట్లో ఇంత కుపాసు రేగటం ప్రారంభమైందంటే నమ్మబుద్ధిపుట్టదు. కుంద చుట్టూ నువికుడిన జడవార్జితో ఈ దొర్లొక్కలు పిల్లవాణ్ణి చూసి అమాయపడుతూనూ ఉంటారు. వాడింటే మర్రి ఆవ్యాయతాకన్నగస్తూ ఉంటాడు. ఆ కుర్రవాడింటో ఉంటే తనకి అక్కడ ఉండటానికి ఇష్టంలేదు కిక్కి. ఎంత కిక్కి నుండే కిక్కి:

ఆ రాత్రింతా నిద్రలేకుండా ఉన్న గోపాల్ ఏమలా చించుకున్నాడో అతడికి తెలియాలి. మర్నాడు ప్రాస్తాన్నే కుందని ఆమె కొడుకుని, నేనదీది కొడుకుని ఆమె పిండును గారింటికి 'రాత్రి తలా' పంపించివేశాడు.

ఈ పనిచేసేసి గోపాల్ చాలావరకు నిశ్చింతమైనాడు. కిక్కి కొవ్వకరణమైనవాడు దూరంగా వెలిపోయాడు. ఇవాళికి కొంప ఉండదుగా? నేనదీది కొడుకు పుట్టడం కాదు అతడి కొంప, వాణ్ణి ఈ యింటికి తీసుకువచ్చాడని తాను ఇల్లు వదలిపోవటానికి నిద్దవామైడు. కిక్కి ఇలా చెయ్యడం అసంగతం. అతడిది అవ్యాయపు పట్టుదల. అయినా గోపాల్ తలవంచి కిక్కి ఫిర్యాదుకు ప్రతివిధానం చేశాడు. ఇంక కిక్కి ఇల్లు విడిచిపెట్టి పోతాడా?

ఎవరైనా చెప్పితే కిక్కి విషయం పూర్తిగా చెవికెక్కు కుందో లేదో అన్న ఆ శంకలో, గోపాల్ స్వయంగా చెప్పాడేరిడికి.

"కుందని ఇవాళి ఆస్తివారింటికి పంపేశాను కిక్కి!" అన్నాడు "కాబట్టి తలా కా?"

"ఊ. యామిని కొడుకునికూడా ఆమెకిచ్చి పంపేశాను."

యామిని కొడుకు ప్రసక్తి వచ్చేసరికి కిక్కి ఏమీ మాట్లాడలేదు. గోపాల్ మళ్ళీ "కుంద ఇవా అక్కడే ఉంటుంది. ఇవా ఇక్కడికి

రావోడు అని ఆమెకి స్పష్టంగా చెప్పేశాను" అన్నాడు.

కిక్కిలో కలిసి పన్నాగం వన్నీ తానీ పని చేశానన్నట్లుగా గోపాల్ గొంతు తగించి "అసలు సంగతిమిటో తెలుసా? ఒక్క దెబ్బతో రెండుపిల్లల్ని కొట్టేశాను. కుందని పాపనంపాడు. పరాధా వాళ్ళి పిల్లవాణ్ణి పెంచే బాధ్యతనీ తప్పించుకున్నాను. వెళ్ళక ఇక వాళ్ళి ఇష్టం ఏమైనా చేసుకొనియ్. వాళ్ళం తెలియను. ఎప్పుడైనా ఉప్పు కోవాలని మొర పెట్టుకుంటూ ఉల్లిరం రాస్తే అయిదో పదో పంపుతాను. అంతే. సంబంధం వదిలిపోయింది"

గోపాల్ ఉద్దేశ్యం అతే అయినట్లయితే, విసిస్ దగ్గర్నుంచి నేనదీది కొడుకుని తాను తీసుకురావలసిన అవసరం ఏం వచ్చిందో కిక్కి ఆ సంగతి అడగలేదు—రక్షించాడు. అడిగితే గోపాల్ సమాధానం చెప్పగలిగేవాడు కాదు. కిక్కిని గోపాల్ విడిచిపెట్టలేకు, నేనదీది కొడుకుని వదిలి ఊగుకోలేడు. అంచెత ఎన్నో ఆలోచించి, ఇలాంటి రాజకీయపు ఎత్తు కేశాడు. వాణ్ణి సమర్పించుకొటానికి దొంగమాలలు ఒకటిరెండు మాట్లాడకపోతే ఎలా పాటుతుంది మరి!

కొడుకుతో వాడించి, ఏదో అఖండమైన యుక్తిని చూపించాలనే ఉద్దేశ్యంతో అతడిదింతా చెప్పలేను. "నే నే కిడిపోయాను. ఇవానా నువ్వు నీ భీష్మ ప్రతిజ్ఞ విడిచిపెట్టరా కిండ్లీ" అన్న సంగతి కిక్కి వ్యక్తిపరచాలని చెప్పాడు.

నేనదీది కొడుకుని పంపించి వెయ్యటానికి కాకుండా, వాణ్ణి ఇక్కడ ఉంచే ప్రయత్నిలో గోపాల్ ఇంత ఉద్విగ్నపడి ఉన్నట్లయితే—కిక్కి బహుశా తాను ఊగు విడిచిపెట్టి పోదామనే సంకల్పాన్ని వదిలేసేవాడేమో! కానిఇప్పుడు సవయం మించిపోయింది. అతడి మును ముందే పోయి దూరశకంలలో మాలినవలెతిరింటో కేలి యాడుతోంది. ఇవా మూలములే సదుకుని తాను వెళ్ళిపే తిని వాయి. అదీ రెండు మూడు రోజులలో జరిగిపోతుంది.

(ఇంకా వుంది)

చుక్కని

(36 వ పేజీ తరువాయి)

"ఓ...మా కొట్లో రంగారావో? ఏం పం చేశాడూ?"

"నమ్మ ఏం చెయ్యలేదు. ఆదిలక్ష్మి ఉన్నది కదా? వాని" ముందు నే నంతకి అయినా వానికి చెప్పలే సరి.

"నీకూ వాళ్ళికూ స్నేహమా?"

"స్నేహంలేదు. విరోధంకూడా లేదు. ఇరుగు పొరుగులంతే. ఎప్పుడన్నా డబ్బుఅవ సరమైతే అడిగి తీసుకొని మళ్ళీ ఇస్తాంటారు"

"నీ దగర డబ్బు ఉన్నదని...వాళ్ళికు "మా అమ్మగోజాలనుంచీ అట్లాగే జనుకుతూ వస్తోంది మరి"

"అంటే ఈ పేటలో నీకు పరపతి ఉన్నదన్నమాట."

"అంటే"

"అంటే సింజే...అది సరే. ఉద్యోగం సంపాదించాను మరి."

"సంపాదించారు డబ్బేదీ..."

"నువ్వుచెప్పినదా"

"వాది నాకు ఇస్తారా?"

"ఇవ్వమంటే ఇస్తాను."

"లేకపోతే ఇవ్వక. మరి అన్నల కూ,

వాన్న కూ ఇస్తున్నారాగా."

"వాన్న అడుగుతాడు. అవ్వయ్యలు అడుగుదు. అయినా పిల్లలకే ఇస్తున్నాను."

"ఎవరికి ఇస్తే వాళ్ళం? వాకేమీ ఇవ్వలేదుగా?"

"ఇవ్వకుంటావా?"

"మళ్ళీ అనేటాట. అచ్చే ఏం బాగా లేదు. అది అటా ఉండండి. నెల నెలా పదిరూపాయలు మీ చేర బ్యాంకులో ఎంకుకని వెయ్యలేదు?"

"డబ్బు ఏదీ?"

"ఏదీ నమ్మ అడుగుతారే? ఉద్యోగం సంపాదించాను అంటున్నాడు. అని నా తంకే అగ్గి...నాకు కూడా బాధగా ఉన్నది. ఇంకా ఎన్నాళ్ళని అనిపిస్తోంది... కానీ...ఇది పాస్యకూ...మీవాళ్ళు ఒప్పుకుంటారా..." అని భాజాబీబీ ఏడ్చింది. ఆ యేడుపు రామారావుకు నువిపన్న అయింది.

భాజాబీబీ తనకు కావాలి. భాజాబీబీ తెలియలది. భాజాబు అన్నీ తెలుసు. ఈ పెండికి వాన్న ఒప్పుకోడు. వాన్నయేకాదు. ఎవరూ ఒప్పుకోదు పెండి కాకుండా

భాజా తనవంతే కాదు. తనకు దూరంకే గు. తనతో తిగాదాపడినా మళ్ళీ భాజాయే తనను పలకరించి లాల్చిస్తోంది. నిజానికి భాజా చెప్పిందాంటో లే. మేమిటి? తన దగర చిలిగివ్వలేదు. మూడు సంవత్సరాలు ఉద్యోగం చేసివా తనదగ్గర చిల్లిగివ్వలేదు. బాసకుగా వచ్చిన వాలుకువందలూ కూడా వాన్నకే ఇచ్చాడు. మరి ఈ పెండి కారణంగా తిగాదావస్తే...ఏమి చెయ్యాలి? ఎలా ఎట్లా? అని రామారావు మధక పడుతున్నాడు.

భాజాసంగతి మరచిపోతే కట్నం తీసుకుని వెళ్ళిచెప్తాడు వాన్న. వాన్నకు కొంత తెలివైనట్లంది. కానీ, తన భాజాకు కాళ్ళరింగా ద్రోహం జరుగుతుంది. భాజా తనపాలిల జేతలి, తనను కునిపిసి చెప్పింది భాజా. భాజాను వదులుకోలేదు రామారావు. తిండిమాలను కొదవలేదు రామారావు. భాజాతో పెండికి వాన్న ఒప్పుకోడు. పెండి ఈ సంగతి తెలిస్తే భాజాకు కూడా వాన్న అసకారం చేసివా చెప్పే వచ్చు. అది వరకేటి అయోమయం పోయి కొత్త అయోమయస్థితి వచ్చింది రామారావుకు.

—మితావచ్చేవారం.]

గృహేనా న్మ ఖం లం

—చిత్రం : వీరి శైలి అమృత రావు.

BY APPOINTMENT TO
HER MAJESTY QUEEN ELIZABETH II
SOAP MANUFACTURERS
SINCE 1856

పియర్స్

సాగసైన

వనితా

సాంప్రదాయము!

పియర్స్ సబ్బు—సౌందర్యమును గలిగించే కర్మమైన,
గ్లిసెరిన్ తో గూడిన సబ్బు—మీ చర్మమునకు ఎంతో సౌమ్యమైనది.
మీ సౌందర్యమును కాపాడునట్టిది. మీ సౌందర్యముకోసం
చరిమళమైన పియర్స్ సబ్బును వాడుట అలవాటు చేసుకోండి!
పియర్స్ పశుదీర్ఘం లేత చర్మమునకు దివ్యమైనది!
పియర్స్ టూల్కమ్...ఎంతో పట్టువంటి—మెలనిది, ఎంతో
మనోహరంగా చరిమళ మొనర్చుచున్నట్టిది...రోజుకా మిమ్ములను
హాయిగాను, సౌగంధిగాను, వుంచును. ఆకర్షణీయమైన లేత వసుపు,
ఆకువచ్చ—రింగారు రంగుతోనున్న దబ్బీతో గల
పియర్స్ టూల్కమ్ ను అడగండి!

